

ONLY

THE LIBRARY
OF POLITICAL
AND ECONOMIC SCIENCES

STATISTICAL DEPT.

BRITISH LIBRARY
OF POLITICAL AND
ECONOMIC SCIENCE

LONDON SCHOOL OF
ECONOMICS AND
POLITICAL SCIENCE

STATISTICS
BACK-UP

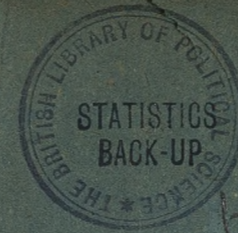
68
(HA 161)

BLPES

21 0357625 1

REFERENCE ONLY

68
68

CENSUS

OF THE

EUROPEAN OR WHITE RACES

OF THE

UNION OF SOUTH AFRICA

1918.

FINAL REPORT AND SUPPLEMENTARY TABLES.

Presented to Parliament.

CENSUS

VAN DE

EUROPEES OF BLANKE BEVOLKING

VAN DE

UNIE VAN ZUID-AFRIKA

1918.

EINDRAPPORT EN BIJGEVOEGDE TABELLEN.

Aangeboden aan Parlement.

Price: 10s.

CAPE TOWN:

CAPE TIMES LIMITED, GOVERNMENT PRINTERS.

1920.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10J.]

Cost of Printing: 500 0 0

B3/89321500.2.20.
O.T.Ltd.—B3196.

Government Printing and Stationery Office,
Cape Town, Cape of Good Hope.
25th January, 1921.

SALE OF GOVERNMENT PUBLICATIONS.

THE following Government Publications in addition to Blue Books and Papers, printed by order of Parliament are obtainable at the Government Printing and Stationery Department, Good Hope Hall, Bouquet Street (P.O. Box 28), Cape Town. Cheques, Money Orders or Postal Notes should be made payable to the Superintendent of Printing and Stationery. Printed lists will be sent post free on application. Post free in South Africa. Orders must be accompanied by remittances, which may be sent by Free Money Order, payable to "Revenue" and obtainable at any Post Office.

A. D. SKEA,
Superintendent.

Goewernements Drukwerk en Schryfthoeften Kantoor,
Kaapstad, Kaap de Goede Hoop.
25 Januarie, 1921.

VERKOOP VAN GOEVERNEMENTS PUBLICATIES.

DE volgende Goewernements Publicaties, behalve de Blauw Boeken en Papieren gedrukt op last van 't Parlement, zijn te krijgen in het Goewernements Drukwerk en Schryfthoeften Kantoor, Goede Hoop Zaal, Bouquet Straat (Post Bus 28), Kaapstad. Cheques, Geld Order of Post Noten moeten betaalbaar gemaakt worden aan de Opziener van Drukwerk en Schryfthoeften. Gedrukte lijsten zullen postvrij worden gezonden op aanvraag. Post vrij in Zuid Afrika. Met Bestellingen moet het geld samengestuurd worden, hetgeen kan worden gezonden per Vrije Geld Order, betaalbaar aan "Revenue" en te krijgen in enig Postkantoor.

A. D. SKEA,
Opziener.

Acts of Parliament, Cape Province.	Price.		Price s. d.
	Octavo s. d.	Foolscap s. d.	
1861	2 6	—	5 0
1862	2 0	—	4 0
1863	2 0	—	5 0
1865	3 6	—	4 6
1866-7	2 0	—	7 6
1867	2 0	—	3 6
1868	2 0	—	4 0
1879	2 0	—	3 0
1880	—	1 6	10 0
1881	—	1 6	7 0
1882	—	—	—
1883	2 6	—	—
1884	2 0	1 6*	—
1885	2 0	—	—
1886	2 0	1 6*	—
1888	3 6	1 6*	—
1889	4 6	—	1 0
1890	—	1 6*	—
1891	2 0	—	10 6
1892	3 0	—	—
1893	2 6	—	10 6
1894	2 6	—	10 6
1895	2 6	—	5 6
1896	2 6	—	—
1897	2 6	—	—
1898	—	1 6*	—
1900	2 6	—	—
1902	1 3	—	—
1903	1 3	—	—
1904	3 6	—	—
1905	3 6	—	—
1907	2 6	—	—
1908	3 6	—	—
1909	3 6	—	—

*Also obtainable in Dutch, at 1/6 each.

1910-11 Union Acts of Parliament, Bound,	Cloth	10 6
1912	1/2 Calf	7 6
1913	—	7 6
1914	—	7 6
1915	—	7 6
1916	—	10 6
1917	—	10 6
1918	—	7 6
1919	—	10 6
1920	—	10 6

Separate Acts for recent years are also obtainable.

Abstract of Debates of Council of Policy at the Cape, 1851-1887 (Theal) 2 6

A Brief Guide to the Cape Archives, 1852-1895 (Paper) 2 6

A Brief Guide to the Cape Archives, 1852-1895 (C. Graham Botha) (Cloth) 5 6

A CHIVES OF THE CAPE OF GOOD HOPE (Leibbrandt):

- Journal, 1862-1870, Bound 5 6
- Do. do. Stitched 4 6
- Do. 1871-1876, Bound 5 6
- Do. do. Stitched 4 6
- Letters Received, Vol. 1, 1849-1862, Bound 4 6
- Do. do. do. Stitched 3 0
- Do. Vol. 2, 1849-1862, Bound 9 6
- Do. do. do. Stitched 7 6

Letters Despatched, Vol. 1, 1852-1862,

- Do. do. do. Bound 5 0
- Do. Vol. 2, do. do. Bound 4 0
- Do. do. do. Stitched 5 0
- Do. Vol. 3, do. do. Stitched 7 6
- Do. do. 1896-1908 Stitched 3 6
- Resolution (Dutch), 1852-1862, Bound 4 0
- Do. do. do. Stitched 3 0
- Slachters Nek Papers, English 10 0
- Do. do. Dutch 7 0
- Requesten (Memorials) 1715-1806, Vol. 1A-E (Cloth) 6 6
- Do. do. do. (Paper) 5 6
- Do. do. do. Vol. II, F-O (Cloth) 6 6
- Do. do. do. (Paper) 5 0

Base Metal Resources of the Union of South Africa, 1919 (Dr. Versfeld) 1 0

British Bechuanaland Proclamations, Vol. 1, 1895-1893 (Ward) 10 6

British Bechuanaland Proclamations, Vol. 2, 1893-1898 (Ward) 10 6

British Kaffraria, Laws of, 1869 5 6

Census Report, with Annexures, 1904 5 0

Commerce and Industries Commission, Minutes of Evidence of the (U.G. 9-'13) 6 6

Criminal Procedure Act 31, 1917 (8vo.) 3 6

Criminal Procedure, Manual of (Cloth) 10 0

Customs Union Tariff nett 5 0

Do. do. (Amendment) 0 8

De Extraordiniis Criminibus, 1893 1 0

Deeds Registries Act 13, 1918 (8vo.) 1 0

Delimitation Commission, Report of the, 1919, English or Dutch (U.G. 58-'19) each, nett 1 6

Divisional Councils, Ordinance relating to E. and D. 1 0

EDUCATION [PAMPHLETS:]

- 1. Elementary School Course —
- 2. Training and Examination of Teachers, 1920 0 0
- 3. School Buildings, 1907 0 6
- 4. Instructions regarding Attendance, Registration and Inspection, 1909 0 3
- 7. Examination Papers, 1909, 1911, 1912, 1913, 1914 and 1918 0 6
- 7. Examination Papers, 1919 1 0
- 9. Good Service Allowance and Pensions, 1915 0 8
- 10. Manual Training for Girls (Needlework) —
- 13. Grants to Schools —
- 15. Kindergarten, 1905 0 3
- 17. Education Office Library Catalogue, 1902 0 6
- 18. School Libraries —
- 20. School Board Act and Regulations (English) —
- 20. School Board Act and Regulations (Dutch) 1912 0 9
- Education Commission, Minutes of Evidence, Vol. 1-4, 1911 (English only) each 5 0
- Explosive Act with Regulations, 1911 1 0

CENSUS

OF THE

EUROPEAN OR WHITE RACES

OF THE

UNION OF SOUTH AFRICA

1918.

FINAL REPORT AND SUPPLEMENTARY TABLES.

Presented to Parliament.

CENSUS

VAN DE

EUROPEES OF BLANKE BEVOLKING

VAN DE

UNIE VAN ZUID-AFRIKA

1918.

EINDRAPPORT EN BIJGEVOEGDE TABELLEN.

Aangeboden aan Parlement.

CAPE TOWN:

CAPE TIMES LIMITED, GOVERNMENT PRINTERS.

1920.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10J.]

B3/8632.1500.9.20.
C.T.Ltd.—B3195.

RESULTS OF A CENSUS
OF THE
EUROPEAN OR WHITE RACES OF THE UNION OF SOUTH AFRICA.

POPULATION ENUMERATED 5TH MAY, 1918.

REPORT OF THE DIRECTOR OF CENSUS, SUPPLEMENTARY TABLES,
SCHEDULES, GRAPHS AND MAPS.

CONTENTS:

	PAGE.
GENERAL :	
Introductory	10
Organization of the Census	12
Enumeration	13
Cost of Enumeration	15
Tabulation and Staff	16
SECTION I.—POPULATION :	
Preliminary Figures	17
General Comparison	17
Increases or Decreases of Population	18
Density of Population	21
Masculinity of Population	22
Urban and Rural Areas	23
New Districts, Altered Boundaries and Adjusted Population Figures	24
Imperial Forces	26
Male Population of Union Military Districts	26
Parliamentary Representation	26
Census of Absentees	27
SECTION II.—AGES, WITH GRAPHS	28
SECTION III.—EDUCATION—LITERACY, OFFICIAL LANGUAGE AND INSTRUCTION	41
SECTION IV.—CONJUGAL CONDITION	46
SECTION V.—OCCUPATIONS	49
SECTION VI.—RELIGIONS	50
SECTION VII.—BIRTHPLACES AND LENGTH OF RESIDENCE	53
SECTION VIII.—BUILDINGS AND DWELLINGS, WITH GRAPHS	60
CONCLUSION	71
SUPPLEMENTARY TABLES :	
<i>Schedule No. 1.—Native and Coloured Population of the Union and Provinces as Recorded at various Censuses from 1865 to 1918</i>	<i>144</i>
<i>Schedule No. 2.—European Male Population of Union Military Districts—Census 1918</i>	<i>145</i>
<i>Schedule No. 3.—Number of Persons, Males and Females (i) at each Year of age, (ii) at and over each Year of Age and (iii) under each Year of Age—Census 1918</i>	<i>146</i>
<i>Schedule No. 4.—Number of Persons, Males and Females, including Male Absentees of known Ages, at each Year of Age—Census 1918</i>	<i>148</i>
<i>Schedule No. 5.—Age Constitution of the European Population—Censuses 1875 to 1918</i>	<i>149</i>
APPENDIX :	
No. 1. Census Act, 1918, and Regulations	150
No. 2. Householder's Schedule—English—Form C. 1	157
No. 2A. Householder's Schedule—Dutch—Form C. 1a	159
No. 3. Special Absentee Census 1918—Form C. 8	161
No. 4. Graphs and Maps	163

A List of Graphs and Maps appearing in this Report is given on the following Page.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10J.]

81. STATIST.GS
BACK-UP BACK-UP

68 (34/1918)

(HA/61)

LIST OF GRAPHS AND MAPS—CENSUS REPORT 1918.

	PAGE
GRAPH No. 1.—Detailed Ages—Males and Females—Census 1918	31
GRAPH No. 2.—Detailed Ages—Persons—Census 1918	33
GRAPH No. 3.—Quinquennial Ages—Males and Females—Census 1918	35
GRAPH No. 4.—Quinquennial Ages—Males and Females—Census 1911	35
GRAPH No. 5.—Progressive Age Distribution—Cape of Good Hope—Censuses 1875-1918 ..	39
GRAPH No. 6.—Dwellings—Number of Private Dwellings	65
GRAPH No. 7.—Dwellings—Inmates of Private Dwellings	65
GRAPH No. 8.—Dwellings—Average Number of Inmates of Dwellings	65
GRAPH No. 9.—Dwellings—Average Number of Inmates per Room of Dwellings	65
GRAPH No. 10.—Dwellings :	
Average Monthly Rental per Dwelling in Nine Towns	67
Average Monthly Rental per Dwelling in Seven Geographical Divisions	67
GRAPH No. 11.—Dwellings—Average Monthly Rental per Dwelling (1 to 9 Rooms)—Provinces and Union	69
GRAPH No. 12.—Dwellings—Average Monthly Rental per Room (1 to 9 Rooms) Provinces and Union	69
GRAPHS IN APPENDIX No. 4.	
GRAPH No. 13.—Population—Correlation of Age Distribution at Five Successive Censuses 1875-1918	163
GRAPH No. 14.—Education—Progress of Education—Cape of Good Hope—Censuses 1875-1918	165
GRAPH No. 15.—Conjugal Condition—Males—Census 1918	167
GRAPH No. 16.—Conjugal Condition—Females—Census 1918	167
GRAPH No. 17.—Conjugal Condition—Males—Census 1911	167
GRAPH No. 18.—Conjugal Condition—Females—Census 1911	167
GRAPH No. 19.—Length of Residence—Census 1918	169
GRAPH No. 20.—Length of Residence—Census 1911	169

MAPS.

- A.—Map of the Union of South Africa showing the Density of the White Population.
- B.—Map of the Union of South Africa showing the Increase or Decrease of the White Population between the Years 1911 and 1918.

CONTENTS OF THE EIGHT PARTS FORMING THE ANNEXURES TO THE REPORT.

PART I.—POPULATION.

TABLE I.—Population—by Provinces—Comparative Statement 1911 and 1918.
TABLE II.—Population—by Provinces—Comparative Statement various Censuses.
TABLE III.—Density of Population—by Provinces—Comparative Statement 1911 and 1918.
TABLE IV.—Population—by Districts—Comparative Statement 1911 and 1918.
TABLE V.—Population—by Districts—in Sections—Comparative Statement 1911 and 1918.
TABLE VI.—Population—Urban Areas—Comparative Statement 1911 and 1918.
TABLE VII.—Population—Urban Areas—with Suburbs, of 2,000 inhabitants and over.
TABLE VIII.—Districts, Area, Density, etc., 1918.
TABLE IX.—Population, Parliamentary Representation.

SPECIAL ABSENTEE CENSUS.

TABLE X.—Adult Males absent on Active or Other War Service.
TABLE XI.—Persons Ineligible for Enumeration as Absentees.

PART II.—AGES.

TABLE I.—Number and Proportion per cent. of Males at Various Age Periods for Union and Provinces.
TABLE II.—Number and Proportion per cent. of Females at Various Age Periods for Union and Provinces.
TABLE III.—Number and Proportion per cent. of Persons at Various Age Periods for Union and Provinces.
TABLE IV.—Comparative Summary at Quinquennial Age Periods for Union and Provinces, 1911 and 1918.
TABLE V.—Urban Population, Rural Population, and Travellers by Rail.
TABLE VI.—Magisterial Districts—Males, Females, Persons under 21 Years. Magisterial Districts—Males, Females, Persons 21 Years and Over.
TABLE VII.—Principal Urban Centres, with Suburbs, showing Males, Females and Persons at Various Age Periods.

PART III.—EDUCATION.

TABLE I.—Summary—Degree of Education—Union and Provinces.
TABLE II.—Comparative Summary—1911 and 1918. Degree of Education at certain Age Periods—numbers and Percentages.
TABLE III.—Degree of Education at various ages in detail—Union and Provinces.
TABLE IV.—Degree of Education—Summary—Urban and Rural Areas, Union and Provinces (i) Males, (ii) Females, (iii) Persons. Numbers and Percentages.

- TABLE V.—Degree of Education—Urban and Rural Areas; at certain age periods Union and Provinces separately. Numbers and Percentages.
- TABLE VI.—Degree of Education in each Magisterial District—Numbers and Percentages.
- TABLE VII.—Nature of Schooling—Summary—Union and Provinces.
- TABLE VIII.—Nature of Schooling, Union and Provinces—at each Year of Age, (i) Males, (ii) Females, (iii) Persons.
- TABLE IX.—Official Languages spoken—Summary—Union and Provinces—Urban and Rural.
- TABLE X.—Official Languages spoken—at various Age Periods—Union and Provinces—(i) Under 21 Years, (ii) 21 Years and Over.
- TABLE XI.—Official Languages spoken—Numbers and Proportions Per Cent. in each Magisterial District.

PART IV.—CONJUGAL CONDITION.

- TABLE I.—Conjugal Condition—Comparative Summary 1911 and 1918—(i) Numbers. Conjugal Condition—Comparative Summary 1911 and 1918—(ii) Proportions per cent.
- TABLE II.—Conjugal Condition—Urban and Rural Areas—(i) Numbers—1918. Conjugal Condition—Urban and Rural Areas—(ii) Proportions per cent—1918.
- TABLE III.—Conjugal Condition—Union and Provinces—at Various Age Periods—1918.
- TABLE IV.—Conjugal Condition—Comparative Statement—at Various Age Periods—1911 and 1918.
- TABLE V.—Conjugal Condition—Adults and Minors in each Magisterial District—1918.

PART V.—OCCUPATIONS.

- TABLE I.—Summary showing the number of Europeans engaged in various Industries—Union and Provinces.
- TABLE II.—Showing the number of Europeans in different occupations, under Industrial Trades, etc., Headings—Union and Provinces.
- TABLE III.—Number of Europeans engaged in the various classes of Industry, in the fifteen principal urban centres of the Union.

PART VI.—RELIGIONS.

- TABLE I.—Comparative statement according to classes of Religions—1911 and 1918.
- TABLE II.—Comparative statement showing increases or decreases by Denominations—1911 and 1918.
- TABLE III.—Numbers, percentages and sex-proportions 1918.
- TABLE IV.—Detailed Statement of Religions in (1) Urban Areas, (2) Rural Areas, and (3) All Areas.
- TABLE V.—Detailed statement of Religions in Principal Urban Areas.
- TABLE VI.—Principal Religions in Magisterial Districts.

PART VII.—BIRTHPLACES.

- TABLE I.—Comparative statement according to Continents, 1911 and 1918.
- TABLE II.—Birthplaces—Comparative Statement in detail showing the increase or decrease in the numbers of persons according to place of Birth—Censuses 1911 and 1918—Union of South Africa.
- TABLE III.—Birthplaces—Numbers and Proportions per cent. and Proportions of the sexes—Census 1918—Union of South Africa.
- TABLE IV.—Birthplaces of Europeans in (i) Urban, (ii) Rural, and (iii) All Areas, Union and Provinces.
- TABLE V.—Birthplaces in Principal Urban Areas.
- TABLE VI.—Birthplaces in each Magisterial District.
- TABLE VII.—Length of Residence in Union of Persons born outside the Union. Summary.
- TABLE VIII.—Length of Residence in Union of Persons born Outside the Union showing country of birth.
- TABLE IX.—Birthplaces of Foreign Subjects.
- TABLE X.—Numbers and Percentages of Males, Females and Persons of each Nationality, in Urban and Rural Areas, Union and Provinces. Census 1918.

PART VIII.—DWELLINGS.

- TABLE I.—Number of dwellings in Urban Areas classified according to the number of living rooms, showing the number of occupants in (i) Private Dwellings, (ii) Other than Private Dwellings, and (iii) All Dwellings, Union and Provinces.
- TABLE II.—Number of Private Dwellings under headings "Owned by Occupier" and "Not Owned by Occupier," in Urban Areas, Union and Provinces.
- TABLE III.—Number of Occupants in all Dwellings in the principal Urban Areas of the Union grouped in seven Geographical Divisions.
- TABLE IV.—Number of Private Dwellings in the principal Urban Areas of the Union grouped in seven Geographical Divisions.
- TABLE V.—Number of Rented Dwellings in the principal Urban Areas of the Union grouped in Seven Geographical Divisions.
- TABLE VI.—Number of Dwellings in the principal Urban Areas of each Province.
- TABLE VII.—Number of Occupants of Dwellings in the principal Urban Areas of each Province.
- TABLE VIII.—Rentals of Dwellings in the principal Urban Areas of each Province.
- TABLE IX.—Number of Private Dwellings occupied by Europeans classified according to the monthly rental, and the number of living rooms, in the principal Urban Areas of the Union.
- TABLE X.—Classification of Private Dwellings occupied by Europeans according to materials of which outer walls (excluding foundations) are built in the Principal Urban Areas of the Union, grouped in seven Geographical Divisions.
- TABLE XI.—Number of Dwellings of various Descriptions occupied by Europeans in the Principal Urban Areas of the Union grouped in seven Geographical Divisions.
- TABLE XII.—Numbers and percentages of Private Dwellings under headings "Owned by Occupier" and "Not owned by Occupier" in Urban and Rural Areas Union and Provinces.

TABLE I - Comparative statement of births in Denmark, 1911 and 1912

TABLE II - Births - Comparative statement of the number of births in Denmark, 1911 and 1912, according to place of birth, sex, and age

TABLE III - Births - Comparative statement of the number of births in Denmark, 1911 and 1912, according to place of birth, sex, and age, and to the number of children born to each woman

TABLE IV - Births - Comparative statement of the number of births in Denmark, 1911 and 1912, according to place of birth, sex, and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE V - Births - Comparative statement of the number of births in Denmark, 1911 and 1912, according to place of birth, sex, and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE VI - Births - Comparative statement of the number of births in Denmark, 1911 and 1912, according to place of birth, sex, and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE VII - Births - Comparative statement of the number of births in Denmark, 1911 and 1912, according to place of birth, sex, and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE VIII - Births - Comparative statement of the number of births in Denmark, 1911 and 1912, according to place of birth, sex, and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE IX - Births - Comparative statement of the number of births in Denmark, 1911 and 1912, according to place of birth, sex, and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE X - Births - Comparative statement of the number of births in Denmark, 1911 and 1912, according to place of birth, sex, and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE XI - Number of births in the principal birth areas of the Danish Kingdom in 1911 and 1912

TABLE XII - Number of births in the principal birth areas of the Danish Kingdom in 1911 and 1912, according to sex and age

TABLE XIII - Number of births in the principal birth areas of the Danish Kingdom in 1911 and 1912, according to sex and age, and to the number of children born to each woman

TABLE XIV - Number of births in the principal birth areas of the Danish Kingdom in 1911 and 1912, according to sex and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE XV - Number of births in the principal birth areas of the Danish Kingdom in 1911 and 1912, according to sex and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE XVI - Number of births in the principal birth areas of the Danish Kingdom in 1911 and 1912, according to sex and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE XVII - Number of births in the principal birth areas of the Danish Kingdom in 1911 and 1912, according to sex and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE XVIII - Number of births in the principal birth areas of the Danish Kingdom in 1911 and 1912, according to sex and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE XIX - Number of births in the principal birth areas of the Danish Kingdom in 1911 and 1912, according to sex and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE XX - Number of births in the principal birth areas of the Danish Kingdom in 1911 and 1912, according to sex and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE XXI - Number of births in the principal birth areas of the Danish Kingdom in 1911 and 1912, according to sex and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE XXII - Number of births in the principal birth areas of the Danish Kingdom in 1911 and 1912, according to sex and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE XXIII - Number of births in the principal birth areas of the Danish Kingdom in 1911 and 1912, according to sex and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

TABLE XXIV - Number of births in the principal birth areas of the Danish Kingdom in 1911 and 1912, according to sex and age, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman, and to the number of children born to each woman

FINAL REPORT.

INTRODUCTION

I. Legal Basis of the Census - In Denmark the census is based on the population register which is maintained by the local authorities. The register is updated annually and contains information on the name, sex, age, and place of birth of every person living in the country.

II. Object and Scope of the Census - The purpose of the census is to obtain accurate and reliable information on the population of Denmark. The data collected are used for various purposes, including the planning of public services, the distribution of resources, and the study of demographic trends.

III. Method of Collection - The census is conducted by the local authorities, who are responsible for the collection and reporting of data. The information is then compiled and analyzed by the central statistical office.

IV. Results of the Census - The results of the census show a steady increase in the population of Denmark over the period covered. The data also indicate a shift in the age structure of the population, with a decline in the number of children and an increase in the number of young adults.

V. Conclusions - The census provides a valuable source of information on the population of Denmark. The data collected are essential for the planning and development of the country, and for the study of demographic trends.

VI. Recommendations - It is recommended that the census be continued on a regular basis, and that the data collected be made available to the public. This will ensure that the government has the most up-to-date information on the population of Denmark.

VII. Appendix - This section contains a list of the principal birth areas of the Danish Kingdom, and a detailed description of the methods used for the collection and reporting of data.

VIII. Bibliography - This section contains a list of the books and articles consulted in the preparation of this report.

IX. Index - This section contains an index of the names of the principal birth areas of the Danish Kingdom.

INTRODUCTORY.

§1. GENERAL.

1. Legal Basis of the Census.—In Section 34 of the *South Africa Act* provision was made that in the year 1911 and every five years thereafter a census of the European population of the Union should be taken for the purposes of the Act, *i.e.*, for electoral purposes and the allocation of members of Parliament in each Province. A census required under this section was taken in 1911 in respect not only of the European but of the whole population of the Union. The next census should have been taken in the year 1916, but owing to circumstances arising out of the war was postponed until 1918, when on the 5th May a census of the European population only was taken.

The present Report deals with this census, the tabulated figures in respect of which have been prepared in a series of Parts as follows:—

- Part I.—Population.
- Part II.—Ages.
- Part III.—Education.
- Part IV.—Conjugal Condition.
- Part V.—Occupations.
- Part VI.—Religions.
- Part VII.—Birthplaces.
- Part VIII.—Dwellings.

It was originally intended also to provide a Part dealing with Sickness and Infirmities, but tabulation of this section was abandoned because it has been the experience in the Union, equally with most, if not all, other countries, that the information obtained in this respect is so incomplete as to be entirely misleading. Apart from this section Parts I to VIII enumerated above cover all the questions asked in the Census Schedule, a reproduction of which is given in Appendix 2 of this Report.

Special measures were taken at this census in respect of the enumeration of the European population in terms of Act 15 of 1918 (*Electoral Census Further Provision Act*). This Act provided as follows:—

- (1) That a census should be taken in 1918, to be regarded as the quinquennial census referred to in Section 41 of the *South Africa Act*, and to be regarded also, for the purpose of any future census referred to in the said Section 41, as having been taken in 1916.
- (2) That the *Census Act*, 1910 should generally apply to the census of 1918 in respect of Europeans in the Union, and
- (3) That a special enumeration should be effected of European male adults domiciled in the Union on the 4th August, 1914, but absent on the night of the census day on any public service or employment in connection with the War.

The Census of 1918 was an abnormal one owing to the fact that there were known to be large numbers of the white population, principally men of military age, absent from the Union both in Europe, East Africa and other theatres of war. A special section of this Report deals with the enumeration of the absentees referred to, and it may be said generally that owing to the fact that this census was taken under unusual conditions, and reflected in various ways the abnormal state of the European population, the value for purposes of comparison has to be discounted to a certain extent. For this reason the tabulated matter published in the various parts has been reduced considerably, and in comparison with previous census reports will be found to be a comparatively brief summary of the principal results.

The special *Census Act* of 1918 together with the regulations are contained in Appendix 1 of this Report.

2. The Object and Use of a Census.—A census of the population has been one of the functions of Government from the earliest times, when the "numbering of the people," for taxation or military or other purposes was a common practice. If this was necessary in days of small states and simple conditions, it has become a necessity even more vital in the present time. For every civilized state a population census is in fact a *sine qua non*. It is essential for every

purpose of government, and for every economic or sociological investigation. Without it, men would be working in the dark. By means of it the foundations are laid for accurate knowledge and analysis of all public affairs. A masterly review of the historical development of the census, census taking in modern times and the functions of a census is given by Mr. G. H. Knibbs, the Commonwealth Statistician of Australia in the opening chapters of his Report on the Australian Census of 1911.

A population census is primarily an enumeration of the people so as to ascertain the aggregate number of persons and their distribution in localities, in comparison with aggregates and distribution as recorded at previous censuses. The increase or decrease of population can be measured accurately by no other means. Similarly the census alone can measure the tendencies to centralize population in certain localities or to distribute it throughout the territory. The alterations which affect political representation, and, as a special feature in South Africa, the proportions in which any or all of the above movements affect the white and coloured populations respectively, are aspects which all sections of the community are readily able to understand and appreciate.

The same thing cannot, however, be said in regard to those other elements of a census which consist in the analysis and computation of statistical information as to the sex, age, condition in respect of marriage, the size of families and households, the issue of marriages, the progress of elementary education, the numbers professing various forms of religious belief, the distribution of the adult population according to industry and occupation, the composition of population as to races and nationalities, the extent to which the population of a country is drawn from outside sources, and other such subjects affecting the ethnographical, social, physical and material conditions of the population. Information of this kind is regularly tabulated, and published as the results of every census, not only in South Africa but in almost all civilized countries. If, however, observation gives a true impression, it is rare that even the statesman or publicist, still less "the man in the street" studies or even considers the possible significance of the information recorded. It may be doubted whether many are conscious even that the information exists, so that in general it may be said that large quantities of information of the most vital importance to the community are relegated to comparative oblivion. Such neglect may be due to a variety of causes, of which it may be interesting to suggest two which operate in the Union and probably in many other countries as well. On the one side the information is usually published in an inaccessible form, *i.e.*, in a somewhat ponderous volume or volumes, unattractive in appearance and costly to purchase. Nor can it be said that the examination of a large mass of detailed figures and tables, even when accessible, can be expected to prove an attractive occupation. On the other side it is fairly obvious that the average person has no real knowledge of the meaning, importance, and the necessity of statistics. The business man demands and uses at every stage all statistics which bear upon industry and trade. There has recently been a strongly marked interest in certain branches of social statistics, particularly those dealing with labour, wages, prices and the cost of living. This may be accounted for partly by the pressure of modern industrial conditions, but is also explained by the remarkable development in the interest evinced by leaders of labour organizations and movements. And yet the statistics presented in the report on each census representing immeasurably the most important section of public statistics, are left in the main to a few specialists, instead of being matters of general knowledge and interest, and still more of common every day use in guiding men in the study of the conditions and tendencies of the life and welfare of the community to which they belong.

For these two aspects of the matter it is not impossible to suggest practical remedies. For instance it should not be difficult for the results of a census to be put forward in a more popular form than is possible in presenting such a Report as the present one, dealing as it does with the matter very largely from a technical point of view, and for the purpose of forming an important element in the permanent records of the country. Whether such popular presentation of the census is the duty of a census officer, or should be undertaken otherwise is an open question; but all thinking persons will probably agree that some publication of this kind would serve a most useful purpose. As to the general tendency of the public to ignore statistics, it may be suggested that a remedy can be found by introducing the subject of statistics as part of the normal education given to the school children of the country. This suggestion is by no means a novel one, though I am not aware of any country where serious steps have been taken to give practical effect to it. There is, however, a strong tendency on the part of those interested in education to emphasize the great necessity for educating children in the elements of good citizenship. In classes of this kind it would not be at all difficult to include simple instruction in the elements of statistics, illustrating their uses and their importance as the most definite and precise form of civil intelligence, and thus securing an ultimate remedy for wide-spread ignorance.

The matter is touched upon in this Report because it has great importance; but space does not permit, nor is this the fittest occasion for pressing the point further. When opportunity offers it is possible that something more may be done on the one side to put forward the results of official statistical work in a more attractive and popular form, and on the other to urge strongly the need for including at least the elements of statistical theory and practice in the educational curriculum of the Union.

§2. ORGANIZATION OF THE CENSUS.

1. General.—The decision of the Government to take a Population Census in 1918 was only arrived at a few months previous to the actual Census Day. Experience has shown that the taking of a census—which is the largest single peace operation undertaken in any department of the Government of any country—requires ample time for preparation, and that success can only be assured when that period of preparation has been wisely used. The Union Census of 1911 afforded an illustration of the dangers of insufficient preparation even in normal times. For the Census of 1918 the preparatory period would have been inadequate even under the best conditions; and when it is recalled that the census took place during the currency of the War, when transport difficulties were reaching their most acute stage, when a shortage of paper was experienced in all parts of the world, when the Police and other Public Services of the Union had been seriously depleted for the purposes of War service, and when the administrative work connected with the census was imposed upon a newly-formed Office, which at the time had scarcely the barest elements of a staff at its disposal, it will be understood that the task was a formidable one. Indeed, had it not been for the clear decision of the Government that a census was necessary, I should have counselled its abandonment as a hazardous undertaking under the conditions obtaining.

The Statistical Council, created under the Statistics Act, had previously decided to take a complete Agricultural Census of the Union, the first operation of its kind under the Act; and in arriving at this decision suggested that the experience of my predecessor, the late Mr. J. B. Moffat, showed the wisdom of separating the general Population Census from the Census of Agriculture, on the ground that the two operations were so involved and were of such magnitude that the burden was an unfair one for all concerned. This recommendation notwithstanding, the later decision of the Government in regard to the Population Census necessitated the taking of the two censuses almost simultaneously. In the issue both undertakings were carried through without any serious lapse; but I take this opportunity of repeating the view expressed by my predecessor that the Population Census is so important a single operation that it requires the concentrated attention of those concerned during a sufficient period of preparation, execution and subsequent tabulation; and that as far as possible other census operations of magnitude should be avoided at this particular period.

The particulars given hereunder in regard to enumeration and tabulation will indicate some of the further difficulties which were encountered during the course of the Census, amongst which I would refer to the outbreak of horse sickness just prior to the enumeration, the shortage of petrol, the disorganization of certain elements of the Police Forces employed, and at the most critical period the serious illness of the Deputy-Director of Census under whose experienced supervision I had hoped to carry through the work.

Reference has been made above to the fact that no single administrative function undertaken by the Government is of equal magnitude with the Population Census. The organization of a census, even with a permanent and trained staff, would be a sufficiently serious undertaking. Owing, however, to the fact that such censuses are undertaken at stated periods of years, practically the whole of the administrative staff, the staff of supervisors, enumerators, and the tabulating staff has to be improvised afresh on each occasion. For this reason the difficulties involved in the preliminary work of organizing a set of machinery, which at a given signal will extend itself at a specified date to every dwelling place through the wide extent of South Africa, can only be appreciated by those who have had experience of work of this character. These difficulties are common in a greater or lesser extent to every country of the world. They are in fact inherent in the taking of any population census, and the experience in the late Colonies which now form the Union, and in the Union itself, does not give any hope that generally speaking any better system can be devised in South Africa. As regards the tabulating staff, however, the organization of the Union Statistics Office when complete, should provide the nucleus of a permanent staff fully qualified and trained in work of this kind. When this point has been reached the supervision of the tabulation work will be effected more rapidly, more accurately, and far more economically than can be expected under any circumstances which have yet prevailed in any census in South Africa.

2. The Census Schedule.—The actual form in which the information of the census was set out was decided upon by the Minister of the Interior on the advice of the Statistical Council.

The schedule itself is printed in Appendix (2) to this Report. To a certain extent it follows the form used at the Union Census of 1911. A comparison of the main portion of the forms is included hereunder:—

(1) 1911—Name and Surname.	(2) 1918—Name and Surname.
Sex.	Sex.
Relation to Head of Family.	Condition as to Marriage.
Condition as to Marriage.	Age.
Age.	Education—
Profession or Occupation.	Literacy.
Education—	Language Spoken.
Receiving Instruction.	Instruction.
Literacy.	Profession or Occupation—
Religious Denomination.	Personal Occupation
Race.	Industry or Service.
Where Born.	Religious Denomination.
Sickness and Infirmities.	Where Born.
	Nationality.
	Length of Residence in Union of
	Persons Born outside the Union.
	Permanent Sickness or Infirmity.
	Permanent Address.

It will thus be seen that the Census of 1918 omitted reference to relation of each individual in a house to the head of the family; but included information not only as to the occupation of each person but as to the industry with which connected. Particulars were also asked for as to nationality, as to the languages spoken, and as to the Province of permanent abode in the cases of persons temporarily absent from their homes in another Province. The second portion of the schedule used in 1911 asked for particulars of live stock, crops, etc., which were not included in the census of 1918, but were taken separately in very much greater detail in the Agricultural Census referred to above. The Population Census schedule did, however, include a series of questions as to each dwelling occupied by white persons in the Union. The importance of this section of information cannot easily be over estimated; and the special Part, No. VIII., giving the results of the census of dwellings, has particular interest at the present time, when the question of the housing of the people has forced itself upon public attention.

§3. ENUMERATION.

1. Supervisors.—The unit of enumeration, and also of tabulation, adopted for the census, was the Magisterial District, for which in almost all cases the Magistrate, or his representative, was appointed as Supervisor. The exceptions were the Districts of Port Elizabeth, Calvinia, Cradock, Van Rhynsdorp, Worcester, Middelburg (Transvaal) and Zeerust, where the officers in charge of the Police acted as Supervisors, and the Witwatersrand and the Cape Peninsula. Mr. James Young, Additional Magistrate of Johannesburg, undertook the supervision of the five Magisterial Districts of Johannesburg, Germiston, Boksburg, Benoni and Krugersdorp, which form the Witwatersrand area and contain over one-sixth of the total white population of the Union. With the exception of Krugersdorp, these Districts are almost entirely urban. It was necessary to obtain the assistance of Head-Constable Mitchell, of the South African Police, as Assistant Supervisor for the rural portion of Krugersdorp. The Districts of Cape and Wynberg were supervised by Mr. J. C. Gie, a Magistrate of long experience, who also found it necessary to obtain the assistance of the Police for the supervision of the outlying rural portions of the areas. This assistance was ably rendered by Inspector A. W. Richards, of Wynberg. The success of the enumeration of these two most important portions of the Union was largely due to the care and forethought exercised by the Supervisors in mapping out the districts, and to the excellence of their preliminary arrangements.

2. Enumerators.—The engagement of reliable Enumerators, possessing the necessary educational and other qualifications, is an onerous task. The number of enumerators required for the Witwatersrand was no less than 512, while in the Cape Peninsula 199 persons were employed. A personal interview with each individual was necessary before engagement, with a view to ascertaining his suitability for the post and his knowledge of the area to be allotted to him. The calls on the time of a Supervisor of a thickly-populated area may be imagined when, at the last moment, a number of Enumerators fail him owing to decease, sickness, insobriety or some private domestic cause, and a rearrangement of areas becomes necessary. Mr. Young had considerable anxiety as to the success of the enumeration on this score, but by dint of hard work and a system of inspection by members of his clerical staff during enumeration he was able to bring delinquents to book and carry the work to a successful issue.

It is necessary to have experience of the details of census enumeration in order to realize the difficulties to be encountered in a town like Johannesburg, where a very large section of the population lives in residential chambers, flats, odd rooms above offices and shops, and in quarters difficult of access in the yards of large commercial firms. It frequently happened that an Enumerator had to call many times at such places before he could get information from an occupant. Where such residential quarters were under the charge of a caretaker, the expedient of appointing the caretaker as a special Enumerator for the occupants of the rooms was resorted to with signal success, the caretaker being paid a small fee for his work. In future enumerations it is intended to extend this practice to other large towns where similar conditions prevail and also to smaller establishments than has been the case previously.

3. Census Districts.—The general scheme of enumeration closely followed that which obtained at the Census of 1911. Supervisors were provided with maps of their respective areas on which they marked the proposed delimitation into Enumerators' Sub-districts. The maps and descriptions of the Sub-districts were all subsequently checked at the head office, discrepancies corrected where necessary, and the delimitation, if satisfactory, approved. The Union was thus divided into 208 Census Districts, and 4,141 Enumeration Areas, employing 3,635 Enumerators. Of these, 1,391 were drawn from the Police and South African Mounted Riflemen, and the others were specially employed locally. The following table shows the distribution of Areas and Enumerators throughout the Union.

NUMBER OF ENUMERATORS AND ENUMERATION AREAS—CENSUS OF EUROPEANS, 1918.

Province.	Magisterial Districts.	Enumerators' Sub-districts.	Number of Supervisors.	Total number of Enumerators.	No. of Police and S.A.M.R. Enumerators.
Cape of Good Hope	119	2,228	118	1,740	696
Natal	40	365	40	340	172
Transvaal	25	1,019	21	1,026	296
Orange Free State	24	529	24	452	227
S.A. Railways	(3 systems)	—	3	77	—
Union	208	4,141	206	3,635	1,391

It should be noted that, as the census was confined to Europeans, the Enumeration Areas were larger and the number of Enumerators employed consequently smaller than would have been the case had a complete census been taken.

4. Special Difficulties.—Just prior to the census, horse sickness broke out, some Districts suffering very badly; and it was an anxious time for many Supervisors, especially in those Districts in which the Police were expected to perform the greater proportion of enumeration. For example, at Williston in the Fraserburg District, the majority of the police horses died from horse sickness, and other arrangements had speedily to be improvised. The Magistrate was fortunate enough to secure the use of private motor vehicles and to hire transport; but a further difficulty then occurred owing to the shortage of petrol, and negotiations had to be opened with the oil companies at Cape Town for the distribution to various centres of petrol for the use of Enumerators.

In sparsely populated areas it is frequently a difficult matter to obtain a sufficient number of men willing and able to undertake Enumerators' duties, more especially as it is essential in the interest of both accuracy and economy that an Enumerator should reside within and have some knowledge of his area. In areas where distances between homesteads are great, and food supplies for both man and beast are difficult to obtain, the work of an Enumerator is particularly arduous, and the post is by no means eagerly sought after. Motor transport does not solve the difficulty, as the areas referred to possess no roads and the existing tracks are not readily negotiable by motor cars.

Motor transport was largely employed for the enumeration in 1918, and no doubt its use will be considerably extended in future censuses. It is not, however, generally recognized that census enumeration is not confined to roads, but extends over the whole country—to single homesteads dotted here and there on stony kopjes, by river sides, or hidden in bush or forests, the approaches to which are often negotiable only on horseback, and sometimes only on foot. Mechanical transport, with its vulnerable tyres and other uncertainties, is therefore limited to districts or areas where roads are plentiful, and comparatively safe, and where rivers are bridged.

5. Selection of the Census Day.—In order to arouse public interest and to remove any misapprehension as to the objects of the census, a circular letter was addressed to all ministers

of religion, asking them to make an announcement to their congregations, explaining the aims and objects of the census and soliciting their co-operation. This request was extensively complied with; but it is to be regretted that a few ministers of religion were the first to misconceive the position. Objections were raised to the Census being taken on SUNDAY, the 5th May, 1918, on the grounds that the forms would be required to be filled in on the holy day. This, of course, was not really the case as, when a census is taken on a Sunday, enumeration does not actually commence until Monday. Indeed, a little reflection by the objectors would have convinced them of the groundlessness of their objection. A census enumerates only those persons *alive at midnight on the day appointed*. It is therefore obvious that persons with conscientious scruples need not have filled in the forms until the following day—Monday—although it was generally more convenient, and probably the general practice, to complete the schedules on the Sunday evening.

In most countries Sunday has been the appointed day for the taking of a Census; but conditions are changing and the advent of cheap and rapid modes of transport which enables members of a family employed away from their homes to visit their parents at the end of a week, and generally for persons to travel more frequently than in the past, leads to doubt as to whether Sunday is after all the best day for census taking. Moreover, in the Union, a Sunday might coincide with a Nachtmal of the Dutch Churches, when there is a big influx of farmers from the rural districts into the towns where the Churches are situated. This all means a displacement of population, a state obviously to be avoided as far as possible in census taking if accurate comparisons are to be made with previous enumerations. Objections might be raised to any other day of the week, but on the balance of advantages it would appear that a midweek enumeration will be the most suitable for the Union, and the date of the census to be taken in 1921 has been arranged accordingly.

6. Railway Passengers.—The enumeration of persons travelling by rail at midnight on the 5th May was undertaken by the South African Railways and Harbours Administration. The Railway is divided into three Administrative Systems—A., B., and C. A Supervisor was appointed for each of these systems who arranged for railway officials travelling on trains to enumerate the passengers and running staffs. At the larger railway centres Enumerators were also appointed to enumerate the station staffs and other persons sleeping or working in the vicinity at the appointed time for the taking of the census. The number of Railway Enumerators employed was 77.

7. Cost of Enumeration.—The total cost of enumeration was £22,887, divided into payments to Enumerators, including transport hire, of £19,988 and bonuses to Supervisors amounting to £2,899. Excluding the payments to Supervisors, which were also for services other than enumeration, the average cost of enumeration per head of the white population was 3·4 pence. The following table shows the average cost per head, and per District in each Province. The services of the Police were largely utilized in many Districts for the work, and the total cost of enumeration was thus largely reduced. The average payment to each Enumerator in the Union was £5 10s.; in the Cape £5 10s., Natal £4 13s., Transvaal £5 3s 6d.; and the Orange Free State £5 10s. 6d. Although the cost *per capita* was lowest in the Transvaal, the average cost per District was far higher (150 per cent.) in the last-named Province than in any other. The average population of each District has been included in the subjoined table, and it will be observed that the average number of white persons in each Transvaal Magisterial District is nearly 20,000, or almost three times the average for the Union. There are only 3,048 white persons per District in Natal. On the other hand Natal has a very great number of Native and Asiatic residents to each District, second only in this respect to the Transvaal.

COST OF ENUMERATION—CENSUS OF EUROPEANS, 1918.

Province.	Average number of persons in each district.	Cost of Enumeration.	Cost per head of population in pence.	Approximate average cost of each magisterial district.
Cape of Good Hope	5,200	£ 9,526	d. 3·71	£ s. d. 80 1 6
Natal	3,048	1,583	3·15	40 12 0
Transvaal	19,973	6,311	3·07	252 10 0
Orange Free State	7,570	2,490	3·30	103 15 0
S.A. Railways	—	78	5·84	(a) 26 0 0
Union	6,835	19,988	3·40	95 14 5

(a) The South African Railways were divided into three "systems" for enumeration purposes. The amount shown is the average per "system."

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

It should be pointed out that, owing to the war and depleted accounting staffs, complete analysis of many minor payments on behalf of the Office of Census and Statistics was not made, and that it was therefore impossible to separate all expenditure on the census from expenditure on other statistical operations conducted by this Office. The largest items of this nature were refunds to the Commissioner of Police on behalf of subsistence and forage payments made by Police Enumerators. The aggregate amount, however, was not very great, and divided among the 1,421,781 persons enumerated, would barely affect the cost of enumeration *per capita* shown in the above table.

8. General.—The success of the enumeration was undoubtedly due to the loyalty, co-operation and energy of the Supervisors, some two hundred in number. It would be invidious to mention names, but it is pleasant to be able to record not only the general efficiency of the work done, but the fact that many Supervisors took a keen personal interest in the success of the Census as a whole, and apart from their own particular Districts. Useful suggestions were made, as a consequence, for future occasions. True it is that many assumed the office, with its labours additional to their normal duties, with reluctance, and some with actual protests, but the grounds for such were invariably that they were already over-worked as the result of absence of members of the staff on active service. In some of the larger Districts it was therefore necessary to authorize clerical assistance to the Supervisors. In a few instances where Magistrates had no previous experience of census-taking, considerable anxiety was caused as to the success of the work in those areas. It was unfortunate that those Supervisors left the work of delimitation to the eleventh hour, necessitating heavy and late work almost beyond the limits of physical endurance at the Head Office right up to the day of the census.

It is satisfactory to be able to record that it was unnecessary to enforce the penalty imposed by law for refusal or neglect to supply information, or upon any Enumerator for wilful neglect of duty.

§4. TABULATION AND STAFF.

For the first time in South Africa the results of the census were tabulated by electric machinery. The data collected were contained on approximately three hundred and fifty thousand forms, and the particulars on each form had first to be checked, and the various items of information then translated into numerical code symbols. This entailed the writing of over 33,000,000 numerical code symbols in respect of individuals, and approximately 6,000,000 in respect of buildings and dwellings. As the coding proceeded, machine cards were perforated in another section of the office and then passed through the machines so as to arrive at the first audited totals. The coding was finally completed on the 5th March, 1919, and the cards had all been passed through the machines for the first totals before the end of that month. The final figure of the total population viz:—one million four hundred and twenty-one thousand seven hundred and eighty-one, was, therefore, available on the 1st April, 1919. The coding work was almost wholly performed by a large untrained temporary staff, consisting mainly of female clerks, amongst whom resignations and replacements were of frequent occurrence, making the work of supervising and teaching a particularly arduous one. Many members of the staff, after becoming proficient in the work, found more remunerative or congenial employment elsewhere; and it became necessary to replace them and commence again the tedious process of teaching the new hands the routine of coding. That the system is wasteful and unsatisfactory was sufficiently obvious; but in the absence of a stronger element of a permanent and trained staff there was no alternative possible.

A few bundles of Householders' Schedules were received from the smaller Districts in May, 1918; but it was not until well into June that the majority of the schedules came to hand, and that the nucleus of a coding staff could be got together and trained in the work. The first tables to be prepared after completion of the coding were those included in Part II—AGES. The last machine tabulation sheet was completed on the 1st April, 1919; the preparation and balancing of the tables were completed at the beginning of June, and the manuscript despatched to the Printer on the 6th June, 1919. It was not, however, until the 13th December, 1919, that the printing contractors delivered the part for publication. Part I—POPULATION was prepared concurrently with Part II, and the manuscript despatched to the printing contractors on the 16th June, 1919. The Printer delivered the part for distribution and publication on the 3rd January, 1920. These dates are given as an illustration of delays for which this Office could not be held responsible.

The General Instructions and the cycle of the routine followed are not printed in this Report, but are being carefully preserved.

SECTION I.—POPULATION.

1. Preliminary Returns.—The Census of Europeans or White Persons was taken on the night of the 5th May, 1918, and on the 14th June, 1918 the preliminary results were published in the Union Government Gazette under Government Notice No. 759. A copy of Table I of the published Preliminary Results is given hereunder:—

(i) PRELIMINARY FIGURES 1918 COMPARED WITH FINAL FIGURES 1911.

Province.	Census 1911.					Census 1918.					Increase.	
	Males.			Fe- males.	Per- sons.	Males.			Fe- males.	Per- sons.	Numeri- cal.	Per cent.
	Under 21 years.	21 years and over.	Total.			Under 21 years.	21 years and over.	Total.				
Cape of Good Hope ..	147,457	153,811	301,268	281,100	582,377	151,823	158,333	310,156	306,975	617,131	34,754	5.97
Natal	21,032	31,463	52,495	45,619	98,114	25,052	37,252	62,304	58,599	120,903	22,789	23.23
Transvaal	98,500	138,404	236,913	183,649	420,562	122,733	138,144	260,877	237,536	498,413	77,851	18.51
Orange Free State ..	45,487	49,001	94,488	80,701	175,189	46,459	47,566	94,025	87,588	181,613	6,424	3.67
Union	312,485	372,679	685,164	591,078	1,276,242	346,067	381,295	727,362	690,698	1,418,060	141,818	11.11
Proportion of Sexes : Number of males to each 100 females ..	115.09					105.81						

This table was compiled from telegraphic and other reports sent in by District Supervisors as soon as the Enumerators in their districts had handed in their books and schedules. It is doubtful whether such early preliminary reports are of particular value, as reference to the following comparison between the preliminary and final figures shows considerable discrepancies, and it may be found advisable in future to await the results of the Supervisor's preliminary audit.

(ii) COMPARISON OF PRELIMINARY AND FINAL TOTALS.

Province.	Preliminary.			Final.			Difference.	
	Males.	Females.	Persons.	Males.	Females.	Persons.	Numerical.	Centesimal.
Cape of Good Hope ..	309,199	306,675	615,874	310,373	307,212	617,585	+ 1,711	0.278
Natal	61,959	58,506	120,465	62,410	59,094	121,504	+ 1,039	0.862
Transvaal	259,961	237,265	497,226	259,954	238,235	498,189	+ 963	0.193
Orange Free State ..	93,796	87,496	181,292	93,739	87,617	181,356	+ 64	0.035
Travellers by Rail ..	2,447	756	3,203	2,390	757	3,147	— 56	1.748
Union	727,362	690,698	1,418,060	728,866	692,915	1,421,781	+ 3,721	0.262

Of the discrepancy of 1,711 in the Cape Province a discrepancy of over 1,092 was located in one Magisterial District, the balance being accounted for by increases or decreases throughout the Province.

The percentage of error in the unaudited figures for the largest town in the Union was slightly less than 1.1 per cent. Of the 212 Census Districts there were only 50 in which the preliminary and final figures remained unaltered in respect of the total persons. Of this number 37 were in the Cape Province and 13 in Natal, but they were almost without exception districts containing few European residents.

Of the railway passengers enumerated a number were traced as having been accounted for elsewhere.

2. General Comparison.—The table shown below records a comparison of the white population in 1918 with previous censuses together with the masculinity and density from the year 1865 in the Cape of Good Hope. The first simultaneous census of the four states now comprising the Union was taken in the year 1904 so that effective comparison cannot be made prior to that date.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

(iii) POPULATION, DENSITY AND MASCULINITY—CENSUSES 1865 TO 1918.

Census Year and Province.	White Population.						Density per square mile.	Masculinity.
	Males.	Females.	Total.	Adults.	Minors.	Urban.		
Census 1865—								
Cape of Good Hope ..	95,410	86,182	181,592	—	—	62,922	118,670	0·92 110·71
Census 1875								
Cape of Good Hope ..	123,910	112,873	236,783	107,331	129,452	83,375	153,408	1·18 109·78
Census 1880—								
Orange Free State ..	31,906	29,116	61,022	25,017	36,005	5,534	55,488	1·21 109·58
Census 1890—								
Transvaal ..	66,498	52,630	119,128	52,472	66,656	25,245	93,883	1·05 126·35
Orange Free State ..	40,571	37,145	77,716	30,422	47,294	11,174	66,542	1·54 109·22
Census 1891—								
Cape of Good Hope ..	195,956	181,031	376,987	173,051	203,936	155,462	221,525	1·70 108·24
Natal ..	25,787	21,001	46,788	25,104	21,684	25,441	21,347	2·29 122·79
Census 1904—								
Cape of Good Hope ..	318,544	261,197	579,741	299,259	280,482	311,542	267,199	2·09 121·96
Natal ..	56,758	40,351	97,109	58,358	38,751	58,725	38,384	2·74 140·66
Transvaal ..	178,244	119,033	297,277	172,263	125,014	171,773	125,504	2·69 149·74
Orange Free State ..	81,571	61,108	142,679	86,806	55,873	47,886	94,793	2·83 133·49
Total ..	6 5,117	481,689	1,116,806	616,686	500,120	5 0,926	525,880	2·36 131·85
Census 1911—								
Cape of Good Hope ..	301,268	281,109	582,377	290,447	291,930	289,107	293,270	2·10 107·17
Natal ..	52,495	45,619	98,114	56,333	41,781	62,732	35,382	2·78 115·07
Transvaal ..	236,913	183,649	420,562	227,514	193,048	251,468	169,094	3·81 129·00
Orange Free State ..	94,488	80,701	175,189	85,855	89,334	54,979	120,210	3·48 117·08
Union ..	685,164	591,078	1,276,242	660,149	616,093	658,286	617,956	2·70 115·92
Census 1918—								
Cape of Good Hope ..	311,312	307,513	618,825	314,738	304,087	325,481	293,344	2·23 101·24
Natal ..	62,745	59,186	121,931	70,735	51,196	73,016	48,915	3·46 106·01
Transvaal ..	260,840	238,507	499,347	255,129	244,218	303,050	196,297	4·52 109·36
Orange Free State ..	93,569	87,709	181,278	89,764	91,914	65,302	116,376	3·60 107·14
Union ..	728,866	692,915	1,421,781	730,366	691,415	766,849	654,932	3·00 105·19

The proportion of White persons, Natives, and Other Coloured persons to each 100 of the total population in the census years 1904, 1911 and 1918 was

	Europeans.	Natives.	Other Coloured.	Total Coloured.
1904 ..	21·6	67·4	11·0	78·4
1911 ..	21·3	67·3	11·4	78·7
1918 ..	20·8	67·5	11·7	79·2

These figures take into account the number of male adult absentees, but nevertheless show that the Coloured races of the Union are increasing proportionately more rapidly than the white race. The percentage decrease between 1911 and 1918 of ·5 appears at first sight to be negligible; but, expressed in actual figures, it means that, had the 1911 ratio been maintained, there would have been an additional white population of 33,932 persons in 1918.

Table (iv) shows the estimated mean population and the ratio of white to coloured persons for the intercensal years.

(iv) ESTIMATED MEAN POPULATION, NUMBERS AND PERCENTAGES, 1911 TO 1918.

Year.	Total Population.	European Population.		Coloured Population.	
		Numbers.	Percentage of Total.	Numbers.	Percentage of Total.
1911 ..	6,003,101	1,280,381	21·33	4,722,720	78·67
1912 ..	6,132,331	1,305,217	21·28	4,827,114	78·72
1913 ..	6,265,080	1,330,053	21·23	4,935,027	78·77
1914 ..	6,401,474	1,354,889	21·16	5,046,585	78·84
1915 ..	6,541,675	1,379,725	21·09	5,161,950	78·91
1916 ..	6,685,827	1,404,561	21·01	5,281,266	78·99
1917 ..	6,834,104	1,429,397	20·91	5,404,707	79·09
1918 ..	6,986,687	1,454,232	20·82	5,532,455	79·18

3. Increases and Decreases of the White Population, 1918, Compared with the Census of 1911.—At the end of this Report will be found a map—Annexure B—showing the increase or decrease in the white population between the years 1911 and 1918. This map is drawn on somewhat similar lines to that (Annexure A) showing the density of the population, in that a dot or series of dots is invested with certain significance. Owing to the small scale of map

and the diminutive size of some of the Magisterial Districts shown thereon, it was not found possible to make one dot represent an actual percentage of increase. In order, however, to make the map convey its significance as nearly as possible, in an instantaneous impression, the proximity of the dots to one another is utilized to indicate the amount of increase per cent. of population; the closer the dots, the greater the percentage. The method of arranging the dots is similar to that adopted for ascertaining the "proximity" of the population. A series of regular hexagons is drawn and a dot placed in the centre of each so that each dot is equidistant in any direction from its surrounding neighbours. The size of the hexagon is decreased in proportion to the increase in percentage. Reference to the map will thus show at a glance the areas of the Union which have shown large increases. The decreases are shown in blank.

A study of the map will show that the tendency of the population as a whole has been to move east, west and south coastwise, and northwards to the furthest parts of the Transvaal. While this tendency is true of the Union as a whole, the reverse is the case of particular areas where the force of circumstances has driven the rural population from the country to the urban centres of industry. This latter tendency is more fully dealt with in paragraph 7, page 23 of this Report dealing with urban and rural areas, and also in the following paragraphs giving explanations of the causes of decreases in the population in various districts.

4. Reasons Ascertained for the Stagnation or Decreases in Numbers of the White Population in various Areas of the Union.—The sectional areas of the Union referred to below are identical with those given in Table No. V. Part I of the Census Tables. Reference to the Table will show the Magisterial Districts comprised in each area.

CAPE PROVINCE, Eastern Section.—The consensus of opinion was that the decrease of population in this area could only be attributed to the fact that certain of the more prosperous farmers have bought up all farms coming into the market during the past few years and used them as cattle ranches. A native is frequently placed in charge of such a farm, thus displacing one or more European families. In the district of Victoria East for example there are blocks of farms where only one European family lives. East London falls within this area and shows a large increase of white population, occasioned by an influx of farming families displaced from the other Districts of the area.

East Central Section.—Only two Districts in this area showed an increase of population, and these were minor increases far below the natural increase due to the excess of births over deaths. The stationary tendency in this area is ascribed to several reasons. Firstly, a large number of the male population were absent on military service either outside the Union or in other parts of the Union. In many cases the wives and families of these absentees had migrated to urban centres. Secondly, this part of the country was seriously affected by the great drought of 1914-1916, many of the poorer white families being ruined. There was, therefore, an exodus to other parts of the Union. The factories and railway works in the Uitenhage and Port Elizabeth Districts (South Eastern Section) have absorbed many of these poorer white families. In the Steytleville District the drought resulted in the loss of some 65,000 small stock, and several hundred head of cattle. Those engaged in ostrich farming suffered severely when the depression of the feather market occurred. Poorer farmers were compelled to remove to the coastal areas.

West Central Section.—This section embraces several Districts in which ostrich farming was at one time a flourishing industry, and the failure of the feather market and the great drought were the main causes of a large section of the rural population trekking elsewhere. The decreases occurred chiefly in the rural areas. This tendency has in turn affected the prosperity of the villages and towns by retarding the increase in the urban population.

North Central Section.—With the exception of De Aar all the Districts within this area showed decreases on the population as enumerated in 1911. The drought had its effect; but the chief factor was the tendency of farms to change hands at high prices and to come under the control of progressive farmers. It has been observed in many parts of the country that this phase of agricultural progress has sounded the death knell of the agricultural class peculiar to South Africa known as *bijwoners*. The latter are agricultural labourers, usually with large families, and any general movement involving the migration of a number of *bijwoner* families to or from a District considerably affects the increase or decrease of the population in the areas concerned. As a further example may be instanced the wealthy farming District of Colesberg, where a large tract of land consisting of thirty farms was sold, being acquired by unmarried men. This involved the ousting of families previously residing on the farms. The one exception to the general tendency in this area was the District of De Aar, which recorded an increase in population of over 67 per cent. Doubtless a large portion of this increase was made up by the absorption of the migrating families from the surrounding Districts. De

Aar has the unique position of being a four-way junction of the South African Railways, including the connection by railway with South West Africa. This in the early days of the war brought an influx of young men from the neighbouring Districts who found employment in the railway service. The prosperity of the town was reflected in the rural area which shows an even greater increase of population than the urban area.

North Eastern Section.—From all the Districts comprised in this area there has been a steady exodus of the smaller landowning and *bijwoner* classes during the past few years. The farms have been acquired by their wealthier neighbours, and the rise in the value of land makes the hiring of farms by farmers with small means prohibitive. A number of the farmers trekked to the northern Transvaal and Orange Free State. In Barkly East a number of the farms are used as grazing lands by the wealthier farmers residing in the adjoining Districts of Elliot and Maclear. The closing down of several coal mines in the Molteno District caused an exodus of Europeans to other centres of employment.

Griqualand West Section.—Kimberley and Hay Districts show decreases in this sector of the Cape Province. The farmer suffered heavily owing to the curtailment of work on the diamond mines at the outbreak of war. At the time of the Census, however, work had been more or less resumed at the mines; but many families had not returned. The decrease was 51 per cent.; but after allowing for the number of men, nearly 600 known to have been absent on war service, apart from some 280 reported killed, there is found to have been a normal increase. The decrease in the District of Hay was entirely in respect of the rural population. The exodus occurred after a three years' drought, when the poorer families were forced to sell out and seek employment elsewhere. Many of them removed to the diamond diggings along the Vaal River in the adjoining areas which show large increases of population.

ORANGE FREE STATE PROVINCE—*Western Section.*—The area showed a decrease of Europeans of 8.5 per cent. on the 1911 census figures. The five Districts in the area were all drought stricken prior to the year 1914, and many of the farming families who then left did not return. The outbreak of war caused a sudden exodus from the mines in the Fauresmith District, and, although some of the mines subsequently reopened, they were working on a much smaller scale. An outbreak of stock disease caused many of the smaller farmers to give up farming and seek employment in the towns of the Transvaal or to trek to the diamond diggings in the Bloemhof District of the Transvaal.

South Eastern Section.—With the exception of Rouxville, there was a decrease in this area, mainly occasioned by the departure of the poorer class of farmers and *bijwoners* with large families. The majority appear to have trekked northwards to the Vaal River and beyond; others found occupation on the newly-opened railway line connecting Rouxville with the northern area of the Cape.

Other Sections.—The Districts in the other sections of this Province all show increases with the exception of Harrismith and Winburg. The population of the former in 1911, however, contained an Imperial Military Garrison of 1,305 persons. After making allowance for the removal of the garrison a normal increase of population was recorded. The position of Bloemfontein District where there was a small increase of .83 per cent. is similar. The decrease in the Bloemfontein municipal area is .5 per cent., but, after allowing for the Imperial troops who were stationed there in 1911 and subsequently withdrawn, the percentage increase is 31.8. Including the rural settlements adjoining the town boundaries, the inhabitants of which trekked from the municipal area in many cases to avoid municipal rates, the increase is over 40 per cent. With regard to the District of Winburg it is very noticeable that in the rich and fertile parts of the District the number of people to the square mile is half and even two-thirds less than on the western side of the District where land is cheap. Farmers paying £6 per morgen in the better parts of the District cannot afford to keep *bijwoners*, and these latter with their families have consequently migrated elsewhere. The abnormal rise in the price of farm land with the consequent cutting up of farms has left no room for the *bijwoner* with his usually large family. It is interesting to note that in the year 1902 there were 1,365 farms in the Winburg District which then included the District of Senekal with a combined area of 5,360 square miles. In 1918 with an area of 1,651 square miles less than in 1902 there were 1,555 farms and an additional 60 awaiting registration.

TRANSVAAL PROVINCE.—This Province, consisting of twenty-five magisterial Districts, shows an increase in twenty-three and a decrease in only two Districts, viz., Standerton and Barberton. Barberton suffered a decrease of over 5 per cent. due largely to the closing down of two of the biggest mines which were fully working in 1911. Not only did the miners and their families leave the District; but the traders and merchants dependent for their business upon the mines and employees had also to leave. Barberton contributed largely to the numbers enlisted for war services.

The decrease in the Standerton District was less than 1 per cent. Nevertheless, it is a progressive farming district, and, as pointed out above, the subdivision of farms and the increased value of land tends to cause a decrease in the rural population. This reacts on the towns unless the latter have some staple industry, other than farming, to absorb the migrating *bijwoner* class. Moreover, in 1911 the population of this District was largely augmented by the number of persons employed on the construction of the Standerton-Vrede railway line. The removal from Standerton to Heidelberg of the large industrial school also occasioned a considerable decrease. Standerton contributed largely to volunteers for war services outside the Union.

NATAL PROVINCE.—One district only—Utrecht—in Natal showed a decrease of population between 1911 and 1918. There appears to be no particular reason to account for the decrease, which was wholly in the rural population. At the time the Census was taken a number of farmers with their families had trekked into Zululand with their stock for the winter grazing, so that a percentage of the normal resident population of the District was absent.

5. Density of the White Population.—The total area of the Union is 473,096 square miles divided between the Provinces as follows:—

	Area in square miles.	Proportion per cent. of total area of Union.
Cape of Good Hope	276,966	59
Natal	35,291	7
Transvaal	110,450	23
Orange Free State	50,389	11
Union	473,096	100

The Density of the white population of the Union in the Census year was as follows:—

1904	2.36.	1911	2.70.	1918	3.00.
--------------	-------	--------------	-------	--------------	-------

Details for each Province for the Census years from 1865 to 1918 are given in the preceding table (iii). The figure 3.00 for 1918, however, is exclusive of males absent on war service. The inclusion of the 28,312 males known to be absent from the Union corrects the figure to 3.06 Europeans to the square mile.

The density of the population in each District is shown in detail in table VIII of part I of the Census Tables. The number of white persons to the square mile varies from 761.02 in Johannesburg to 0.08 in Mpofana. This is excluding the Native Territories of the Cape and Zululand where the density of the White population declines to 0.02 per square mile.

Table (v) below shows the ten most thickly and the ten most thinly populated Districts of the Union exclusive of the purely Native areas.

(v) DENSELY AND SPARSELY POPULATED DISTRICTS—1918.

Densely-populated Districts.		Sparsely-populated Districts.	
District.	Persons to the square mile.	District.	Persons to the square mile.
1. Johannesburg	761.02	1. Mpofana	0.08
2. Cape	198.30	2. Mapumulo	0.24
3. Germiston	187.80	3. Gordonia	0.26
4. Benoni	162.88	4. Vryburg	0.29
5. Wynberg	158.39	5. Herschel	0.31
6. Port Elizabeth	132.85	6. Zoutpansberg	0.31
7. Durban	100.06	7. Namaqualand	0.36
8. Boksburg	96.74	8. Kuruman	0.39
9. Simonstown	83.05	9. Ngotshe	0.39
10. Pietermaritzburg	48.41	10. Kenhardt	0.46

In Annexure "A" to this Report will be found a map of the Union showing the distribution and density of the white population. A new feature has been introduced in the production of this map. In order to overcome the old methods of reference to a particular colour or form of stippling to indicate the various degrees of density, the expedient of using a dot or point has been adopted. Each dot represents 100 persons. This method of marking the map has the effect of conveying clearly at a glance the location or distribution of the white population throughout the Union.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

The Cape, although the largest, was in 1918 the most thinly populated Province, while Natal with the smallest area was the second most thinly populated area as far as the white population was concerned. If the coloured population be taken into account, Natal is by far the most densely populated Province. For the purposes of comparison with the coloured population the following table is appended.

(vi) DENSITY OF WHITE AND COLOURED POPULATION, 1904 TO 1918.

Province.	Census 1904.			Census 1911.			Census 1918.		
	White.	Coloured.	Total.	White.	Coloured.	Total.	White.	Coloured.	Total.
Cape	2.09	6.61	8.70	2.10	7.16	9.26	2.23	7.78	10.01
Natal	2.74	28.60	31.34	2.78	31.05	33.83	3.45	33.95	37.40
Transvaal ..	2.69	8.81	11.50	3.81	11.46	15.27	4.51	15.05	19.56
Orange Free State	2.83	4.86	7.69	3.48	7.00	10.48	3.60	10.24	13.84
Union	2.36	8.56	10.92	2.70	9.93	12.63	3.00	11.69	14.70

(a) Based upon the estimated mean population.

6. Masculinity of the White Population.—The masculinity of the white population, as revealed by the Census of 1918, unfortunately does not reflect a true index of the proportion of the sexes owing to the number of men absent from the Union on war service. The predominance of male persons in the population is steadily declining, as will be observed from table (vii) hereunder. In order to afford more accurate comparison the male absentees have been allocated to their respective Provinces of residence and the ratio of the sexes computed both inclusive and exclusive of these absentees.

In this form, the table also gives an indication of the proportion of enlistments for war services from each Province.

(vii) MASCULINITY IN EACH PROVINCE—CENSUSES 1904 TO 1918.

Province.	Census 1904.	Census 1911.	Census 1918.	Census 1918 plus Male absentees.
Cape of Good Hope	121.96	107.17	101.24	104.77
Natal	140.66	115.07	106.01	111.55
Transvaal	149.74	129.00	109.36	114.66
Orange Free State	133.49	117.08	107.14	108.86
Union	131.85	115.92	105.19	109.27

The increase in the proportion of the female population has been greater in the urban centres than in the rural areas; and a comparison by Provinces reveals the fact that the increase has not been general, the greatest increase having occurred in the Orange Free State and Transvaal in the order named. For the first time in the history of the country the female population in the urban areas of the Cape and Orange Free State has predominated. Unfortunately it has not been possible to allocate the men absent on service to their respective areas of residence; but, even had it been possible, it is doubtful whether it would have reversed the position as far as individual Provinces are concerned, notwithstanding the known fact that the greater proportion of absentees were formerly residents of the towns and villages. Table (viii) hereunder shows the fluctuation of the ratios in Urban and Rural areas by Provinces, while the following figures show the general tendency for the proportion of the sexes to equalize during the past fourteen years:—

Census Year.	MASCULINITY.		
	Urban Areas.	Rural Areas.	All Areas.
1904	144.09	119.49	131.85
1911	115.90	115.94	115.92
1918	99.60	112.28	105.19
1918 (including male absentees) ..	—	—	109.27

It will be observed that at the Census of 1911, there was practically no difference between the sex constitution of the Urban and Rural population. No doubt the inclusion of male absentees would considerably augment the figure shown above for the total urban areas of the Union in 1918.

(viii) MASCULINITY IN URBAN AND RURAL AREAS.

Census Year.	Cape of Good Hope.		Natal.		Transvaal.		Orange Free State.		Union.	
	Urban.	Rural.	Urban.	Rural.	Urban.	Rural.	Urban.	Rural.	Urban.	Rural.
1904	127.54	115.76	150.14	127.47	171.15	125.39	167.37	119.44	144.09	119.49
1911	101.28	113.32	111.35	122.00	135.49	119.99	121.61	115.08	115.90	115.94
1918	92.12	111.62	103.38	110.08	106.01	113.63	98.05	112.61	99.50	112.28

7. Urban and Rural Areas.—Difficulty has always been experienced in the past both in this country and in others in deciding upon the dividing line between urban and rural areas, and Directors of previous censuses in the old colonies and my predecessor in the Union have all followed divergent lines. In many ways this has been unfortunate, as it thus renders the task of measuring the movement of the population towards the towns or contrariwise extremely difficult without considerable labour in delving into the tabulation work sheets of a previous census. These latter are not always available; or it may be that the delimitation at a previous census of the area required was such as to preclude the possibility of arriving accurately at the number of inhabitants of that area. With a view to overcoming that difficulty, and to devise a standard for this and subsequent censuses the point was discussed with the Law Advisers of the Government, the result being that a definition of an urban area was agreed upon as follows:—

“An urban area is deemed to be the area included within any City, Borough, Municipality, Village Management Board, Health Committee, Township, or other local board constituted under any law and possessing some form of urban local authority.”

It was realized that even this definition did not absolutely meet the case, as it excluded those purely residential areas situated outside, but adjoining the municipal boundaries of the larger towns. This difficulty was overcome by specially treating such areas as “rural suburbs” and including them in certain tables of the various parts of the Census Report. In conformity with the definition, however, the population of these areas has been treated as rural in all other tables dealing purely with Urban and Rural areas.

The definition has proved to be satisfactory as it gives the District Supervisors a definite line to follow in the delimitation of their Districts.

It follows that the urban areas in 1911 do not coincide with those tabulated for the Census of 1918. A special table No. (x) has been prepared therefore to enable comparison to be made between coincident urban areas at the two censuses. Another factor to be considered in the comparison of one census with another is the creation each year of additional urban areas. These are shown in table (ix) below so that due allowances may be made for the population thus transferred from rural to urban areas. The table also shows the number of urban areas in 1911 treated as rural in 1918.

(ix) NUMBER OF AREAS TREATED AS URBAN AT CENSUSES 1911 AND 1918.

Province.	Number of Urban Areas in 1911.	Number of Areas considered Urban in 1911 transferred to Rural, Census 1918.	Number of Additional Urban Areas created since 1911 Census.	Number of Urban Areas, Census 1918	Difference due to amalgamation of Urban Areas.
Cape of Good Hope	(1) 233	(2) 25	(3) 9	(4) 207	(5) 10
Natal	24	8	2	18	—
Transvaal	45	—	18	62	1
Orange Free State ..	50	1	10	59	—
Union	352	34	39	346	11

Thirty-four areas formerly treated as urban, having a white population of 5,619, were this year classed as rural, and portions of thirty-nine rural areas containing a population of 19,142 are now classed as urban, owing to the fact that these latter have assumed some form of constituted local government under the various laws relating to municipal or village government in the four Provinces of the Union. The result is shown in columns 7 and 10 of table No. (x) below. The increase of the white population for the coincident urban and rural areas during the period 1911 to 1918 was 14.30 per cent, and 8.38 per cent, respectively. The total increase on the adjusted figures for 1911 was 17.22 per cent. in urban areas—the newly established urban areas accounting for the difference of 2.90 per cent.—and 5.29 per cent in rural areas.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

(x) INCREASE OF POPULATION IN THE URBAN AREAS OF THE UNION AND PROVINCES, AFTER ADJUSTMENTS TO PERMIT OF THE COMPARISON OF IDENTICAL AREAS 1911 AND 1918.

Province.	Census 1911.			Census 1918.			Increase.			
	Urban population adjusted for altered boundaries.	Urban population now considered Rural.	Adjusted Urban population.	Population of areas, Urban in 1911.	Population of areas created Urban since 1911.	Total Urban population 1918.	Increase on 1911. (Cols. 3 and 4.)		Increase due to new Urban areas.	Total Increase.
							Num-ber.	Per-cent.		
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Cape	290,617	4,185	286,432	324,015	1,466	325,481	37,583	13.12	1,466	39,049
Natal	62,732	1,271	61,461	72,443	573	73,016	10,982	17.87	573	11,555
Transvaal ..	251,468	—	251,468	289,758	13,292	303,050	38,290	15.23	13,292	51,582
Orange Free State	54,979	163	54,816	61,491	3,811	65,302	6,675	12.18	3,811	10,486
Union	659,796	5,619	654,177	747,707	19,142	766,849	93,530	14.30	19,142	112,672

Table (xi) shows the necessary adjustment in the rural population consequent upon the granting of urban local government to the thirty-nine areas shown in column 3 of table (ix) and also for the transfer of urban population to rural for those areas considered urban at the census of 1911.

(xi) INCREASE OR DECREASE OF THE EUROPEAN POPULATION IN THE RURAL AREAS OF THE UNION AFTER ADJUSTMENTS TO PERMIT OF THE COMPARISON OF IDENTICAL AREAS, 1911 AND 1918.

Province.	Census 1911.			Census 1918.			Increase or Decrease.			
	Rural population adjusted for altered boundaries.	Add Urban population now considered Rural.	Ad-justed Rural population.	Popula-tion of areas, Rural in 1911.	Deduct population of areas created Urban since 1911.	Total Rural population 1918.	Increase or Decrease, 1911-1918. (Cols. 3 and 4.)		Decrease due to new Urban areas.	Net Increase or De-crease.
							Num-ber.	Per-cent.		
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Cape	290,154	4,185	294,339	293,570	1,466	292,104	- 769	-00.26	- 1,466	- 2,235
Natal	35,114	1,271	36,385	49,061	573	48,488	+ 12,676	+34.84	- 573	+ 12,103
Transvaal ..	168,406	—	168,406	208,431	13,292	195,139	+ 40,025	+23.77	- 13,292	+ 26,733
O.F.S.	119,844	163	119,907	119,865	3,811	116,054	- 42	-00.04	- 3,811	- 3,853
Union	613,518	5,619	619,037	670,927	19,142	651,785	+ 51,890	+ 8.38	- 19,142	+ 32,748

NOTE.—Travellers by rail are excluded from Tables (x) and (xi).

It should be noted that the census population of 1911 of each District has been adjusted from time to time during intercensal years to conform with altered magisterial boundaries or the establishment of new Districts. The comparison of population for the two censuses with areas of Districts identical in extent is thus facilitated. The figures given in Table IV Part I of the Census Tables have been so adjusted, and the urban totals also corrected for the alteration of the Cape Town unified municipal boundary, and also the Wynberg municipal boundary. No adjustments, however, have been made for the transfer to rural areas of the population of the thirty-four urban areas treated as rural in 1918. A population of 5,619 Europeans distributed throughout the Union is affected. The names of the Districts, the boundaries of which have been altered, are given in the following paragraph of this report.

8. Alteration of District Boundaries.—During the interval of seven years between the Censuses of 1911 and 1918, there were no fewer than fifty-six magisterial Districts the boundaries of which were altered or adjusted. In the Cape Province the District of Port Nolloth was abolished and added to the area of Namaqualand; the new Districts of Pearston and Maraisburg were established the former from portions of Jansenville, Somerset East and Graaff Reinet, and the latter from portions of Tarka, Cradock and Middelburg; while twenty five other Districts were adjusted in respect of boundaries. The Magisterial District of Woodstock was abolished and added to the area and jurisdiction of the Cape District. In the following table No. (xii) the extent of the alterations is not shown, as Woodstock was not tabulated separately at the census of 1911, it being included with Wynberg and Cape under the designation of "Cape Census District." Unfortunately the delimitation of the area did not always follow the boundaries of the magisterial areas and thus permit of accurate tabulation of each District separately. The Districts of Umgeni and Umlazi in Natal were abolished as separate Magisterial Districts and added to the Districts of Pietermaritzburg and Durban respectively. The name of the District of Lower Umzimkulu was changed to Port Shepstone at the beginning of 1918, in order to avoid confusion with the District of Umzimkulu in East Griqualand, while the boundaries of six other Districts in Zululand were adjusted. In the Transvaal the District of Zoutpansberg was split into the Districts of Zoutpansberg and

Pietersburg; and Boksburg into Boksburg and Benoni, thus establishing two new Districts. The boundaries of five other Districts in the Transvaal were adjusted.

Boundary adjustments of ten Districts in the Orange Free State were effected during this period, but no additional Districts were established.

Although fifty-six Districts are shown in the following table, there were considerably more adjustments made, as many of the Districts were altered more than once. The table records the final adjustments made as at the Census of 1918. The work of adjustment entails a great deal of labour and is usually wholly done by the permanent staff of the Census Office. It sometimes happens, however, that the assistance of the Magistrates of affected Districts has to be sought to indicate the number of persons—by race and sex—enumerated at the last previous census involved in the transfer of a number of farms from the jurisdiction of one District to another. The table shows the adjustment of the European population only, but in all cases there was a considerable adjustment of the coloured population also. In a few cases the area only was adjusted in conformity with more recent surveys, while in others the alterations were minor ones affecting the population very slightly, or not at all.

The frequent alteration of District boundaries is a source of great embarrassment to the Census Office; but, notwithstanding the time and labour involved it is very necessary to keep pace with the alterations in order that the progress of the population may be accurately gauged from time to time in various coincident areas.

(xii) ALTERATIONS IN DISTRICT BOUNDARIES SUBSEQUENT TO THE CENSUS OF 1911 AND PRIOR TO THE CENSUS OF 1918.

District.	Census 1911, area in square miles.	Adjusted area in square miles, 1918.	Census 1911, White population.	White population affected.		Adjusted figures, population, 1911.
				Increase.	Decrease.	
CAPE :						
Aberdeen	2,645	2,661	4,772	—	—	4,772 (a)
Caledon	1,772	1,768	9,464	—	8	9,456
Cape (including Woodstock)	364	364	64,619	—	—	64,619
Cradock	3,048	2,555	7,723	—	1,595	6,123
Graaff-Reinet ..	2,692	2,576	7,395	—	140	7,255
Jansenville	1,879	1,768	5,467	—	57	5,410
Kenhardt	15,955	15,955	6,955	—	—	6,955 (b)
Ladismith	1,473	1,393	6,044	—	183	5,861
Maclear	1,034	992	2,175	—	3	2,172
Malmesbury	2,329	2,325	13,996	—	21	13,975
Maraisburg	—	902	—	1,770	—	1,770
Middelburg	2,222	2,193	4,826	—	36	4,790
Montagu	876	906	3,708	204	—	3,912
Murraysburg	2,035	2,055	1,601	—	3	1,598
Namaqualand ..	13,750	17,556	4,847	642	—	5,489
Oudtshoorn	1,653	1,733	18,496	183	—	18,679
Paarl	610	618	11,511	29	—	11,540
Pearston	—	1,045	—	1,971	—	1,971
Port Nolloth	3,806	—	642	—	642	—
Richmond	2,842	2,827	1,996	—	—	1,996 (b)
Robertson	650	620	5,771	—	204	5,567
Somerset East ..	2,941	2,102	7,442	—	1,771	5,671
Tarka	1,427	1,347	2,787	—	139	2,648
Woodstock	Included with Cape in 1911, subsequently amalgamated.					
Gordonia	18,499	18,499	3,350	—	—	3,350 (b)
Mount Fletcher ..	887	929	273	3	—	276
Butterworth	311	263	741	—	—	741 (a)
Idutywa	448	448	400	—	—	400 (b)
Nqamakwe	510	425	319	—	37	282
Tsomo	312	397	206	37	—	243
NATAL :						
Durban	21	521	33,154	7,117	—	40,271
Pietermaritzburg ..	45	410	14,737	1,158	—	15,895
Umgeni	365	—	1,158	—	1,158	—
Umlazi	500	—	7,117	—	7,117	—
Eshowe	643	643	501	—	—	501 (a)
Hlabisa	1,470	1,470	60	—	—	60 (a)
Lower Umfolozi ..	1,025	1,025	235	—	—	235 (a)
Mahlabatini	610	611	44	—	—	44 (a)
Mtunzini	431	431	473	—	—	473 (a)
Ndwandwe	1,072	1,072	51	—	—	51 (a)
TRANSVAAL :						
Barberton	4,679	4,681	3,247	—	1	3,246
Benoni	—	11°	—	8,704	—	8,704
Boksburg	270	164	22,572	—	8,704	13,868
Lydenburg	10,177	10,176	8,780	1	—	8,781
Marioo	3,637	3,651	7,800	146	—	7,946
Pietersburg	—	13,300	—	7,520	—	7,520
Rustenburg	9,731	9,422	16,082	—	518	15,564
Waterberg	15,626	15,921	6,780	372	—	7,152
Zoutpansberg	23,998	10,698	9,441	—	7,520	1,921
ORANGE FREE STATE :						
Bethlehem	2,460	2,456	10,129	—	66	10,063
Bethulie	1,068	1,124	3,429	221	—	3,650
Heilbron	1,910	1,861	8,781	—	560	8,221
Kroonstad	3,445	3,441	12,990	—	20	12,970
Rouxville	1,860	1,804	7,148	—	221	6,927
Senekal	1,647	1,651	6,654	66	—	6,720
Vrededorf	1,653	1,706	7,620	580	—	8,200

(a) Native population only affected.
[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

(b) Alteration too slight to affect figures.

9. Imperial Forces.—The *South Africa Act*, 1909, provides for the taking of a census of the European population of the Union quinquennially for the purposes of allocating the number of members to represent each Province in the House of Assembly; but in terms of Section 34 (vi) of the Act it is necessary to eliminate the number of persons of 21 years of age and over who were members of His Majesty's Regular Forces on full pay and who were enumerated in the Union at the census. The number of persons so enumerated is shown in the subjoined table. The majority were Naval forces stationed at Simonstown. Of the total Imperial Forces, 3,013 were stationed in the Cape Peninsula and 553 at Durban, the remainder being distributed in various parts of the Union.

(xiii) RETURN SHOWING THE AGES OF MEMBERS OF IMPERIAL NAVAL, MILITARY AND AIR FORCES, STATIONED OR TEMPORARILY RESIDENT IN THE UNION ON THE NIGHT OF THE CENSUS, 5th MAY, 1918.

Ages.	Cape.	Natal.	Transvaal.	O.F. State.	Union.
Under 21 years	492	30	3	—	525
21 years and over	2,552	546	55	7	3,160
Total	3,044	576	58	7	3,685

10. European Male Population of Union Military Districts.—A Table, Schedule No. 2, is included at the end of this Report showing the European male population at various ages in each of the fifteen Military Districts into which the Union is divided for the purposes of defence in terms of sub-section (3) (a) of Section 28 of the *South Africa Defence Act*, 1912.

Reference to the table will show that it was not possible to give separate details in respect of the Military Districts of Pretoria and Standerton as the census delimitation of certain Magisterial Districts (portions only of which fall into these two Military Districts) did not coincide with the boundaries of the area comprising the Military Districts.

Residents of Walvis Bay and travellers by rail are excluded from the balancing totals of the table.

The table has been drawn to show the number of males approaching the ages when registration for peace training with the Active Citizen Forces must be made, and also the ages during which service must be given.

11. Parliamentary Representation.—In the Cape and Transvaal the electoral divisions for the House of Assembly and the Provincial Council are coincident. In Natal and Orange Free State there are seventeen divisions for the former and twenty-five for the latter.

The following Table No. (xiv) gives the number of European male adults enumerated at the Census of 1918, for the purposes of the representation of the people in the Union Parliament and in the Provincial Councils, as required by Section 34 of the *South Africa Act*, 1909 (amended to that extent by Act No. 31 of 1918). In terms of Act No. 15 of 1918 the enumeration of European male adults absent from the Union on war service was undertaken at the same time, and the numbers so ascertained have been taken into consideration for the purposes of the application of the quota of the Union which forms the basis for the allotment of representatives to each Province in accordance with the provisions of the *South Africa Act*.

(xiv) NUMBER OF EUROPEAN MALE ADULTS—CENSUS 1918.

Heading.	Cape of Good Hope.	Natal.	Transvaal.	Orange Free State.	Union.
Number enumerated within the Union	158,637	37,512	137,891	47,635	381,675
Number of absentees enumerated†	7,207	2,095	8,162	1,014	18,478
Total enumerated	165,844	39,607	146,053	48,649	400,153
Imperial Forces enumerated	2,552	546	55	7	3,160
Total number of European male adults at Census of 1918*	163,292	39,061	145,998	48,642	396,993
Total number of European male adults at Census of 1904*	167,546	34,784	107,493	41,014	349,837
Increase	—	4,277	39,505	7,628	47,156
Decrease	4,254	—	—	—	—

† In addition, there were enumerated 4,703 European male adults whose Province of residence was not stated.
* As defined in *South Africa Act* (Sec. 34).

12. Special Absentee Census.—Tables X and XI. in Part I—POPULATION—of the Annexures to the Census Report show the total number of persons enumerated as male absentees. This total of 28,312 is made up as follows:—18,478 male adults absent on war service whose Province of residence was ascertained, 4,703 adult war absentees who were domiciled in the Union on the 4th August, 1914, but whose Province of residence was not ascertained, 4,050 war absentees under 21 years of age on the 5th May, 1918, and 1,081 war absentees of unknown ages. The foregoing figures include 210 minors whose Province of residence was unspecified, 474 persons with both age and Province of residence unspecified.

Information as to war absentees (*i.e.*, those entitled to be enumerated under the last paragraph of Act 15 of 1918) was obtained:

- from the returns made by householders, etc., to the Census enumerators in the ordinary course of taking the Census;
- by special search amongst the records of the Defence Department;
- by special enquiries from Government Departments, Mines and from employers of labour; and
- from the Administration of South West Africa.

The Defence Department had a full list of all the men who had attested as joining the Union Defence Forces and Union Imperial Service Contingents. There was also a record of those who had reported themselves to the Department as having joined Imperial Forces overseas; the majority did not report. These lists were all examined. Enquiries were also instituted through the High Commissioner in London.

Except from South West Africa no direct information as to war absentees was obtained. The time available did not permit of sending forms of return direct to any of the regiments or units overseas. The Act No. 15 of 1918 was assented to on the 27th April, 1918—the Census had to be taken on 5th May, 1918.

Apart from the 4,703 war absentees, several hundreds of names could not be included under Section 2, Act 15, 1918 because of insufficient information as to domicile or age, or because the information obtained showed that they were not entitled to be so included.

It is estimated that, including what are termed non-contingents, as to whom very little information could be obtained, probably not more than half the European male adults contemplated by the last paragraph of Section 2 of Act 15 of 1918 were enumerated at this Census.

The Special form used for this Census (form C.8.) is reproduced in Appendix 3.

Owing to the meagre information furnished in the majority of cases it has been found impossible to tabulate any particulars relating to Birthplace, Religion, etc., on similar lines to the rest of the population, but since the publication of part I. of the Annexures the two following tables of ages have been compiled. It must be understood, however, that the Absentee Census was primarily of adults and that the numbers under 21 years of age therefore do not represent the actual numbers absent, but only those enumerated.

(xv) CENSUS OF ABSENTEES, 1918. DETAILED AGES OF ALL MALE ABSENTEES ENUMERATED—UNION.

Age.	Number.	Age.	Number.	Age.	Number.	Age.	Number.
13 years	1	27 years	1,075	43 years	342	59 years	16
14	2	28 ..	1,030	44 ..	285	60	15
15	23	29 ..	853	45 ..	289	61	5
16	93	30 ..	821	46 ..	218	62	3
17	332	31 ..	615	47 ..	202	63	8
18	1,048	32 ..	698	48 ..	156	64	3
19	1,287	33 ..	599	49 ..	115	65	4
20	1,264	34 ..	650	50 ..	115	67	5
		35 ..	722	51 ..	74	72	1
Total, under 21 years	4,050	36 ..	705	52 ..	81		
21 years	2,275	37 ..	653	53 ..	48	Total, 21 years and over	23,181
22	1,842	38 ..	758	54 ..	38	Total, specified ages ..	27,231
23	1,545	39 ..	684	55 ..	39	Total, unspecified ages	1,081
24	1,385	40 ..	669	56 ..	32		
25	1,363	41 ..	490	57 ..	25		
26	1,191	42 ..	417	58 ..	22	Grand Total ..	28,312

In table I of Part I. of the annexures the numbers of known absentees of unspecified Province were distributed between the four Provinces of the Union pro-rata in order to show the total population for the Union and Provinces.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

(xvi) CENSUS OF ABSENTEES, 1918. AGES OF ALL MALE ABSENTEES ENUMERATED—UNION AND PROVINCES.

Ages.	Cape of Good Hope.	Natal.	Transvaal.	Orange Free State.	Province unspecified.	Union.
Under 15	1	2	—	—	—	3
15-19	1,048	363	1,206	88	78	2,783
20-24	2,936	849	2,642	418	1,466	8,311
25-29	1,884	549	1,896	232	951	5,512
30-34	956	272	1,260	129	766	3,383
35-39	861	286	1,278	151	946	3,522
40-44	558	141	871	90	543	2,203
45-49	279	77	448	38	138	980
50-54	125	26	171	14	20	356
55-59	53	15	54	7	5	134
60-64	19	4	11	—	—	34
65-69	4	—	5	—	—	9
70-74	—	—	1	—	—	1
Total, specified ages	8,724	2,582	9,845	1,167	4,913	27,231
Unspecified ages	147	82	336	42	474	1,081
Grand Total	8,971	2,664	10,181	1,209	5,387	28,312

SECTION II.—AGES.

1. Erroneous Statements of Ages.—The detailed tables of the ages of the European or white population of the Union and Provinces are contained in Part II. of the Census Tables.

As in previous Census takings there were undoubtedly many persons whose ages were returned incorrectly. The errors in age data may be classified generally as due to:—

- (i) Loose statement of ages of young children.
- (ii) Ignorance or vague statement of adults as to their exact age.
- (iii) Overstatement of age by old persons.
- (iv) Wilful misstatement.

(i) The untrustworthiness of the ages of young children is due mainly to the vagueness with which parents use such terms as "one year old" "two years old," etc., when children are only in their first or second year respectively. The age required for Census purposes is stated in complete years, or in other words it is the *age last birthday* which is asked for. The result in the above examples is that instead of being returned as 0 and 1 year respectively they are returned as 1 year and 2 years on the Census schedules.

The Vital Statistics of the Union show that more male than female children (European) are born each year, the average for the past six years being in the ratio of 107 male births to each 100 female births. The excess of male children tends, however, to disappear, owing to the greater mortality amongst them during early childhood, the excess of infant male deaths over infant female deaths being rather more than 23 per cent. per annum. The relative sex mortality at all ages in the Union is 130 males to each 100 females. Fuller information on this subject and the various ages at which male deaths greatly exceed female deaths will be found in the third issue of the "*Official Year Book of the Union.*" The subject is referred to here owing to its close relation to the age and sex constitution of the population.

(ii) In common with most, if not all other countries, it is found in the Union that ignorance of adults or vague statements as to their exact age also leads to errors, as the tendency is to return ages as some exact multiple of ten when the correct age is a year or two on one side or the other of the precise figure returned, for example, 30, 40, or 50 years, and so forth. This is more evident in ages above 20 years, up to which period the stated age appears to be given with fair accuracy. The usual method of exhibiting census tables of ages to secure compactness is to group in decennial or quinquennial age-periods. Although the latter periods are more frequently adopted as giving fuller information, the method has the disadvantage for the above reason of expressing the errors due to ignorance of exact age. For example, the grouping in years 25-29, 30-34, 35-39, etc., would not be a true reflex of the numbers, as those persons whose actual age was, say 28 or 29 years, and who returned their approximate age as 30 years, would appear in the wrong group, whereas those of 31 and 32 years' actual age, who returned the approximate age of 30, would not compensate this error as they would remain in their correct group. It is therefore obvious that in selecting decennial periods there is an advantage in grouping so as to avoid the multiples of ten as the initial or terminal age (thus 20 to 29, 30 to 39, 40 to 49) and to follow groupings such as 25 to 34, 35 to 44, 45 to 54, placing the multiple of ten centrally in the group, so that persons just above or below that multiple who returned the multiple as the approximate age become correctly placed, the initial error being thereby eliminated.

The tendency to give ages approximately is clearly shown in the accompanying Graphs Nos. 1 and 2. The rise of the curve at the decennial periods from 30 years onwards is fairly well marked. Moreover, it is observed that this tendency does not appear until adult life.

Graph No. 1 shows the actual number of males and females separately enumerated at each year of age instead of in quinquennial age groups, while graph No. 2 shows the curve of the sexes combined. These have been compiled in order to check the degree of error due to the ignorance of adults as to their exact age and the consequent returning of approximate ages in round decennial figures. The tendency to cluster at round decennial periods is clearly shown in the graphs, though owing to the smallness of the scale upon which they are drawn the fluctuation is not accentuated. Compared with other countries the tendency is not great, which is an indication one may hope not only of the progress of education, but that the people are beginning to realize the necessity of returning exact particulars if statistical and census tables are to be of the highest value to the community. The actual number of persons enumerated at each year of age is shown in a supplementary table, Schedule No. 4, the particulars in which correspond with those in Graphs No. 1 and No. 2.

Although the age groups appearing in Part II of the Census Tables are mostly shown in quinquennial periods, it is a simple matter to group them into decennial periods, if necessary, commencing with multiples of five as shown in the summary table below.

(xvii) TOTAL POPULATION OF THE UNION GROUPED IN DECENNIA TO ELIMINATE THE ERRORS DUE TO INDIVIDUALS RETURNING APPROXIMATE AGES—CENSUS 1918.

Decennial age periods.	Males.	Females.	Total.
Under 15	281,414	272,118	553,532
15-24	109,845	123,411	233,256
25-34	106,171	108,761	214,932
35-44	100,371	83,333	188,704
45-54	70,184	55,286	126,370
55-64	37,665	29,769	67,434
65-74	16,677	14,515	31,192
75-84	4,840	4,666	9,506
85-94	648	779	1,427
95 and over	33	41	74
Unspecified	118	236	354
Total	728,866	692,915	1,421,781

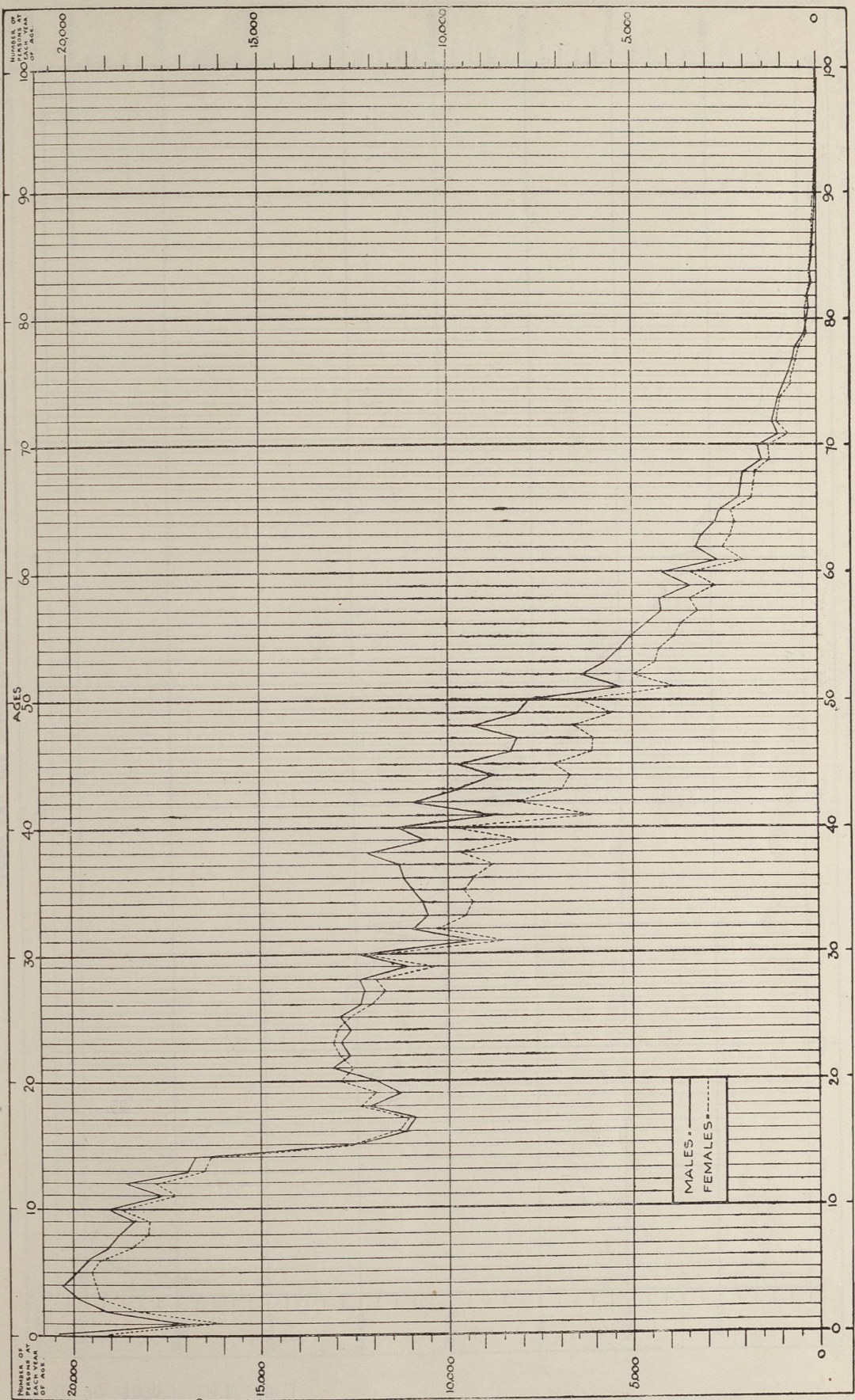
(ii) The tendency of old persons to overstate their ages has been observed in many countries, and no doubt applies to all countries. The figures for the Union are too small to permit of reliable observations being made.

(iv) The fourth class of error in census data in regard to ages, wilful misstatement, is the most difficult to locate. One method that has suggested itself is to compare the percentages of each age to the total population, and further to express the numbers in graphical form. The tendency to give erroneous ages is supposed to occur especially amongst women between certain ages but it is not clear from the figures for the Union that there is any general tendency of this kind; and a graph showing the relative curves for each sex does not support the theory. In order to make a more accurate comparison of the age and sex constitution of the population the ages of the war absentees have been tabulated and the numbers included with the male population for the purposes of the graph which follows (No. 3) for the year 1918. It will be observed that at the quinquennial ages of 15-19, 20-24 the curve for the female population indicates a predominance and then falls away again as the ages advance. It may therefore be assumed that the true relative sex constitution of the population is not accurately reflected by the graph, and that, although there may possibly have been a certain amount of wilful misstatement of ages by women, a large proportion of war absentees were not enumerated. Indeed, although a certain number of absentee minors were enumerated incidentally, the Absentee Census did not apply to those under 21 years of age, and the minors referred to were returned under a misconception on the part of those concerned.

It therefore becomes necessary to revert to normal times and to compare the sex and age curves for the Census of 1911. A graph (No. 4) has been prepared, and an examination of the curves reveals an excess of the male population at all quinquennial ages. There is a perceptible deviation upwards of the male curve at the ages 15-19, 20-25, and in a lesser degree of the female curve at ages 15-19. It is highly probable that the excess at these ages is due to immigration, the ages being those at which young men most commonly leave the land of their birth to seek their fortunes abroad. The deviation of the curve is still marked, but to a still less degree, in the three following quinquennial periods which include those immigrants of previous years decreased by the greater male mortality rate.

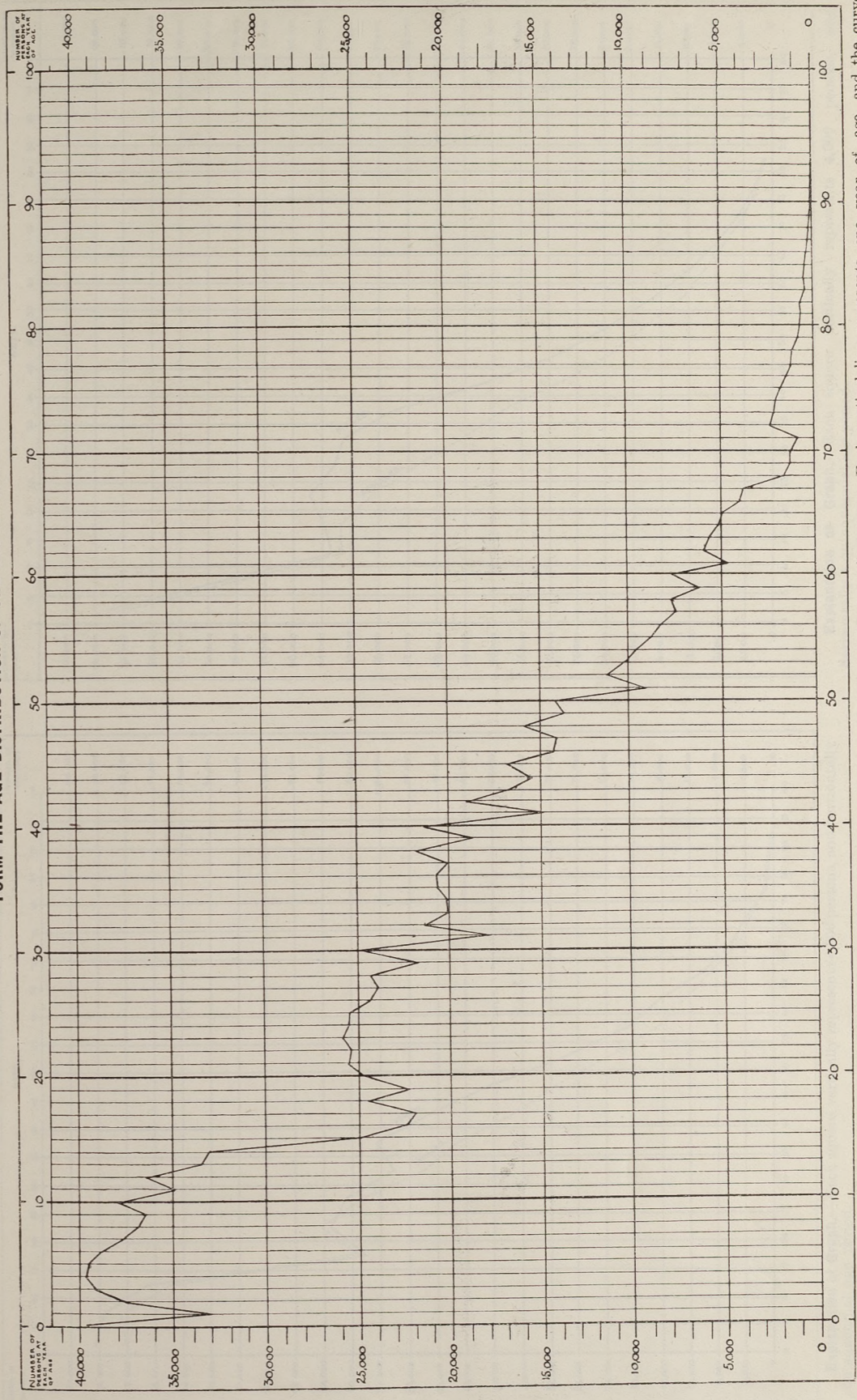
In order to show the number of persons above and below any particular age, or the number of individuals, including absentees, at any particular age, two supplementary summary tables have been included at the end of this Report—Schedules Nos. 3 and 4.

GRAPH No. 1.—NUMBER OF WHITE PERSONS OF EACH SEX AT EACH YEAR OF AGE, ACCORDING TO THE CENSUS 1918, SHOWING THE TENDENCY TO CLUSTER AT EACH DECENNIAL PERIOD OF AGE.

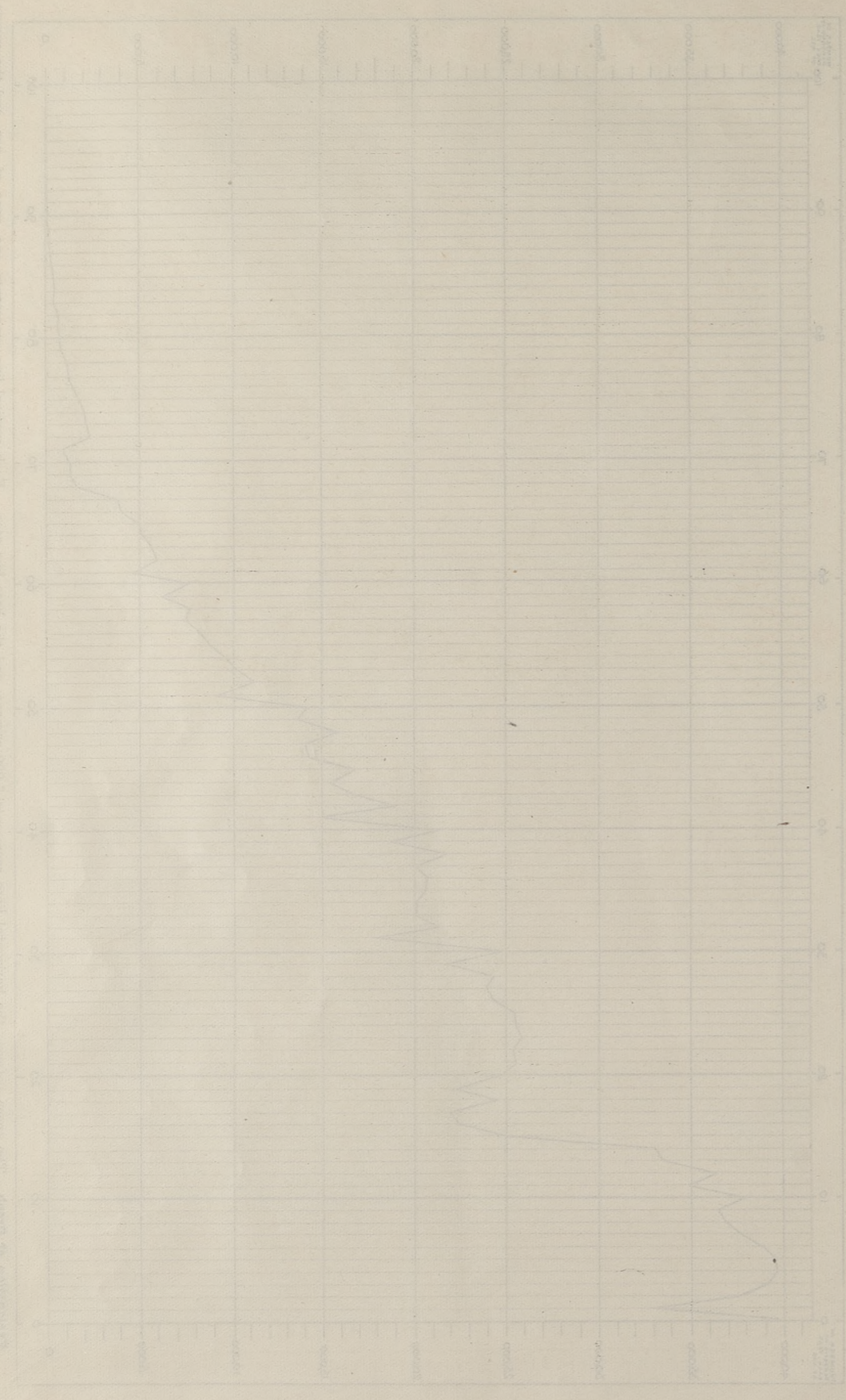

Explanation of Graph.—The space between the horizontal lines represents 5,000 persons, the heavy vertical lines decennial age periods, and the curves show the number of persons at each year of age.

GRAPH No. 2.—TOTAL NUMBER OF WHITE PERSONS, BOTH SEXES COMBINED, AT EACH YEAR OF AGE, ACCORDING TO THE CENSUS, 1918, SHOWING IN GRAPHICAL FORM THE AGE DISTRIBUTION OF THE POPULATION.

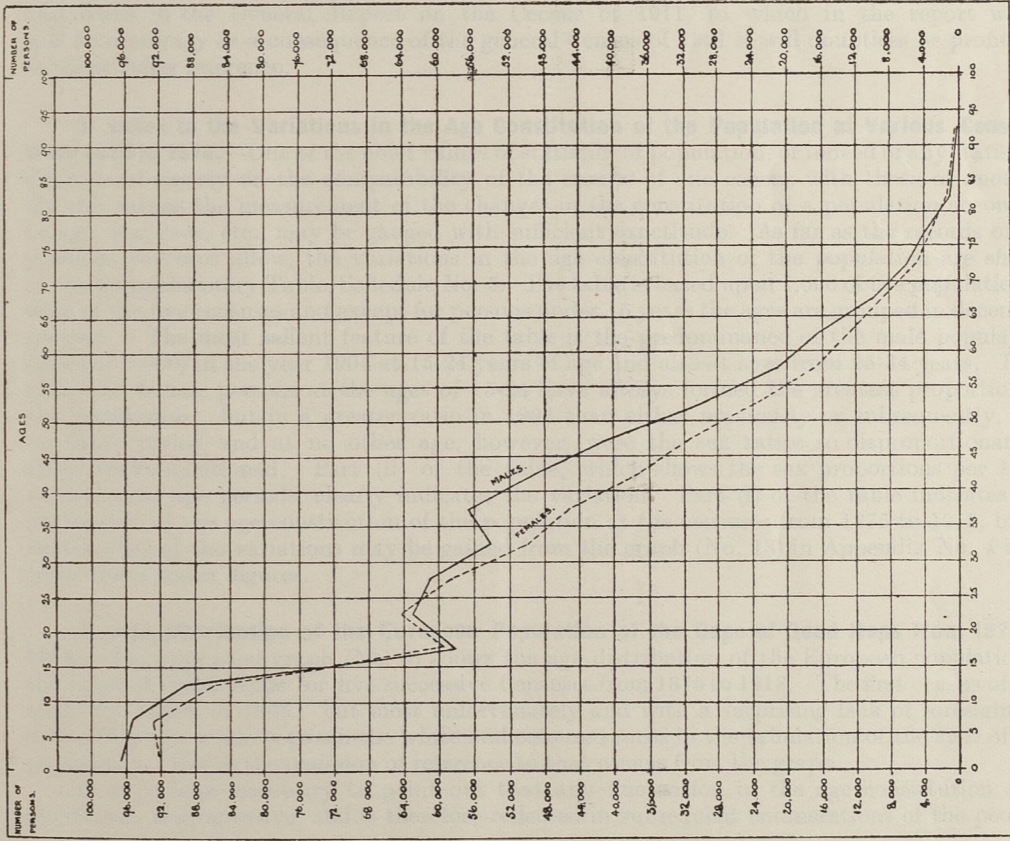

Explanation of Graph.—The space between the horizontal lines represents 5,000 persons, and the base line zero. Each vertical line represents one year of age, and the curves show the total number of persons, including absentee males, at each year of age.

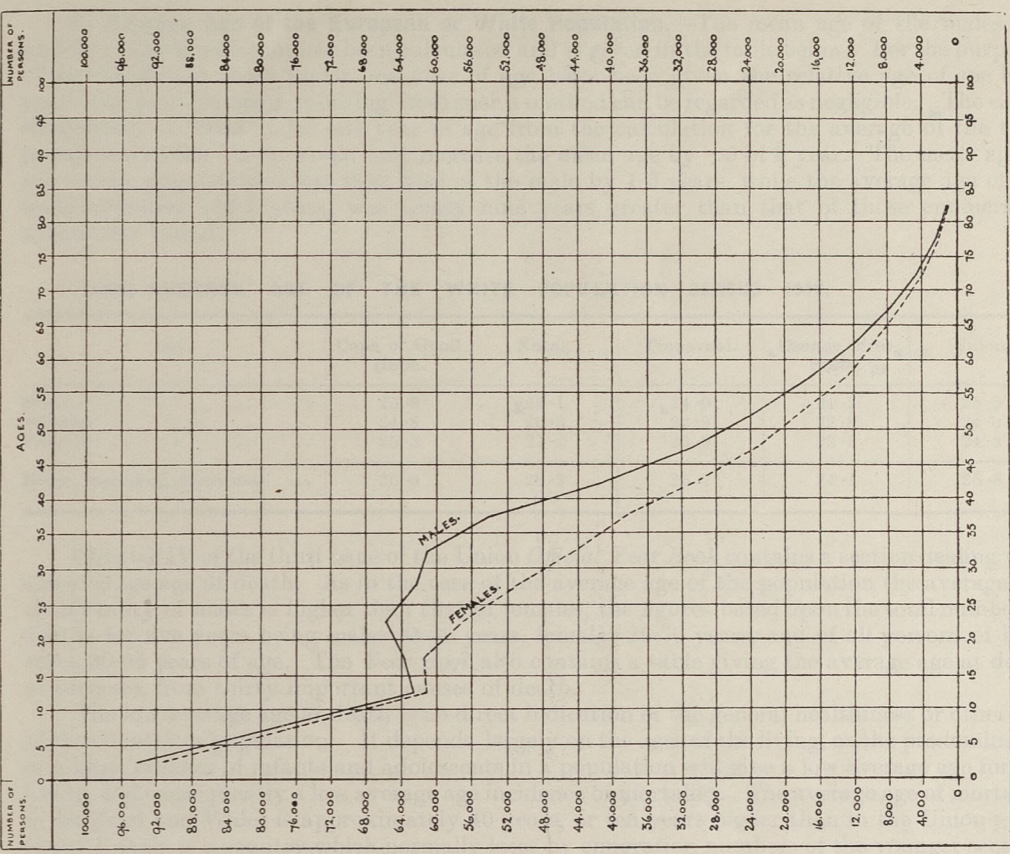

GRAPH NO. 3.—GRAPH ILLUSTRATING THE RELATIVE AGE AND SEX CONSTITUTION OF THE EUROPEAN POPULATION—CENSUS 1918.
 (NOTE.—War Absentees of specified ages included.)

GRAPH NO. 4.—GRAPH ILLUSTRATING THE RELATIVE AGE AND SEX CONSTITUTION OF THE EUROPEAN POPULATION—CENSUS 1911.

Explanation of Graph.—Each square vertically represents 4,000 persons, and horizontally a quinquennial age period.

Explanation of Graph.—Each square vertically represents 4,000 persons, and horizontally a quinquennial age period.

2. Average Age of the European or White Population.—The mean age of the males and females of the population has been calculated and is given in the table below. For the purposes of the calculation those under one year of age have been given the relative age of one half-year. Any possible error resulting from such a method can be regarded as negligible. The entire elimination of those under one year of age from the calculation for the average of the total population of the Union would only increase the mean age by .05 of a year. The mean age of the female population is less than that of the male by 1.5 years, while the average age of the male absentees (34.2 years) was nearly nine years greater than that of those enumerated within the Union.

(xviii) AVERAGE AGE OF THE WHITE POPULATION—CENSUS 1918.

Sex.	Cape of Good Hope.	Natal.	Transvaal.	Orange Free State.	Union.
Males	25.8	28.1	24.9	24.2	25.5
Females	24.8	26.3	22.9	22.8	24.0
Persons	25.3	27.2	23.9	23.5	24.8
Males, including Absentees ..	26.0	28.3	25.2	24.4	25.8

Chapter IV of the third issue of the *Union Official Year Book* contains a section dealing with the average age at death. As in the case of the average age of the population the average age of mortality of males is higher than that of females, the figures based upon the total number of deaths for five years being males 31.89 years, females 29.70 years, and of all persons of both sexes 30.94 years of age. The *Year Book* also contains a table giving the average age at death of each sex from thirty important causes of death.

The low average age at death is no direct indication of the general healthiness or otherwise of the country or population. It depends largely on the ages of the living, as the predominance of a large number of infants and adolescents in a population will give a low average age for the living, and consequently a low average age incidence of mortality. The average age of mortality in England and Wales is approximately 40 years, or ten years higher than in the Union; but Great Britain is a country which normally loses by emigration numbers of the younger sections of the population each year, and has a higher average constituent age as a consequence. In this connection interesting references are made to the age constitution of the population of England and Wales in the General Report on the Census of 1911, to which in the report which will be necessary as a consequence of the general Census of 1921 it will doubtless be profitable to make fuller reference.

3. Index to the Variations in the Age Constitution of the Population at Various Censuses from 1875 to 1918.—One of the chief values of statistics of population, or indeed of any statistics, depends obviously on the comparability of the results of one census with those of another. By this means the measurement of the changes in the constitution of a population according to age, sex, race, etc., may be gauged with sufficient exactitude. As far as the records of the previous censuses allow, the variations in the age constitution of the population are shown in the Supplementary Table, Schedule No. 5. The table is based upon 1,000 of the population at each of the five censuses and except for persons under 15 years the ages are grouped in decennial periods. The most salient feature of the table is the predominance of the male population (224 per 1,000) in the year 1904 at 15-24 years of age and also at ages from 25-34 years. Both male and female persons at the ages of 15-24 have always formed the greatest proportion of the population; but in a greater ratio in 1904 than either previously or subsequently. At no other period and at no other age, however, were the sex ratios so disproportionate as those above-mentioned. Part (ii) of the table, which shows the sex proportions per 1,000 at decennial age periods, clearly indicates the variation. Part (i) of the table indicates the correlation of the age constitution of the population at the censuses from 1875 to 1918, but a better view of the variations may be gained from the graph (No. 13) in Appendix No. 4 than from these index figures.

4. Age Distribution of the European Population of the Cape of Good Hope from 1875 to 1918.—The appended graph (No. 5) shows the age distribution of the European population of the Cape of Good Hope for five successive Censuses from 1875 to 1918. The first census of the Cape was taken in 1865; but most unfortunately and with a surprising lack of foresight no distinction was made between the white and coloured races in the tabulation of the ages of the population. Hence the omission of reference to that census from the graph.

It is perhaps necessary to point out that any fluctuation in the age constitution of a population is progressive, and is therefore reflected in subsequent enumerations of the people.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

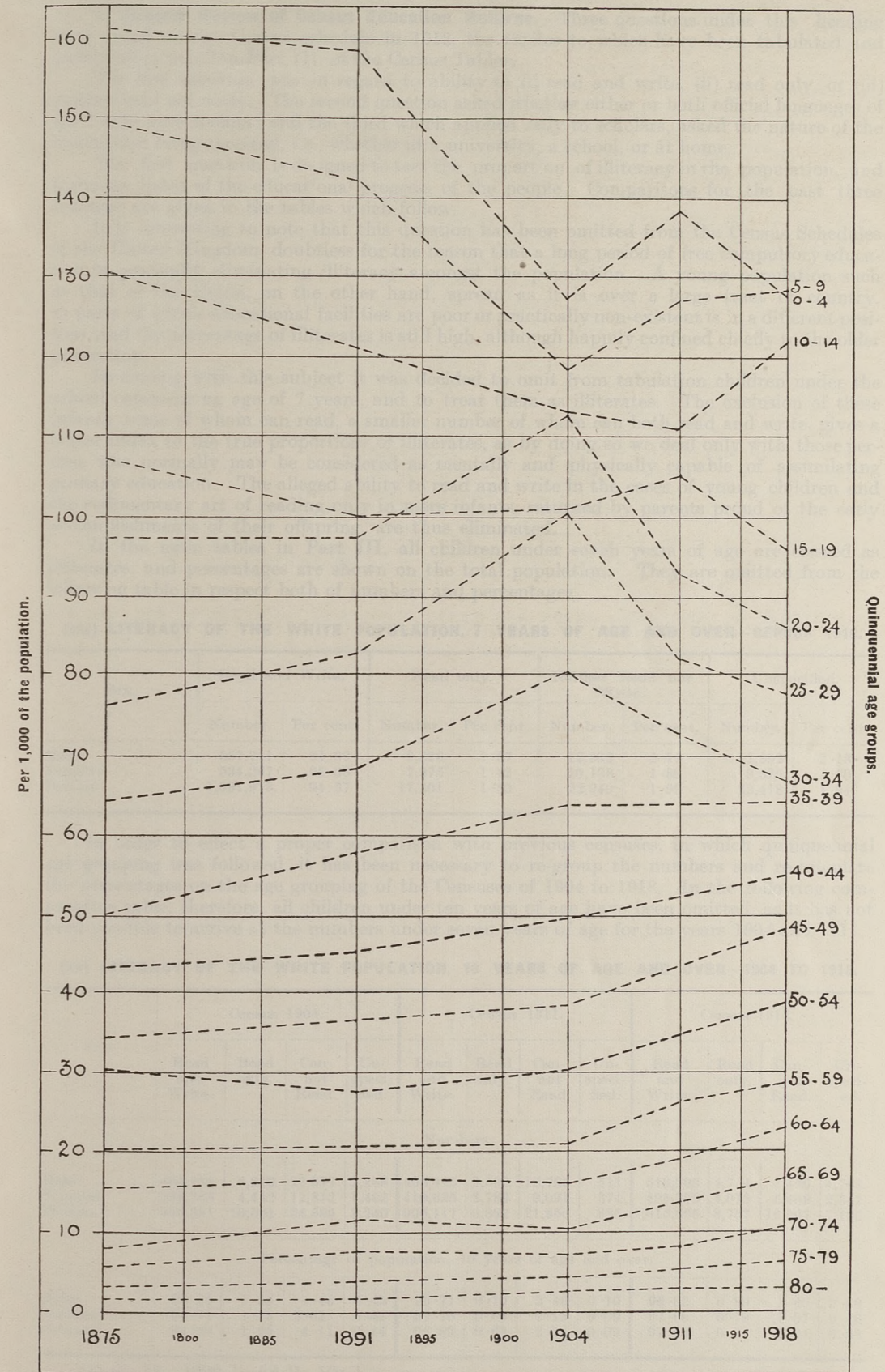
For instance, a predominance of persons at (say) ages from 10-14 at one census would normally be reflected in the group of 15-19 at a census taken five years later. Similarly the children shown as being between 10 and 14 years of age now will, after allowing for losses by death, be found in the group of persons aged between 30 and 34 years twenty years hence. The progressive change in the age constitution of a people is obviously one of the factors causing variations in death rates from year to year.

While the age distribution of a population does not change rapidly from year to year, it does vary in a gradual measure, and the change can be distinctly recorded graphically in comparison with the more settled and stationary populations of the countries of Europe. It is not so apparent with the population of this country owing to the continual influx of immigrants from European countries, a movement which tends to supplement the younger portion of the population. This has been commented upon in paragraph No. 1 above dealing with graph No. 4.

Notwithstanding these difficulties, however, the fact of progressive change is distinctly shown in the graph for the Cape of Good Hope. The cause of the decline of the curves from 1904 to 1911 is largely due to the exodus of residents from that Province to the northern Provinces of the Transvaal and Orange Free State. Nevertheless, the carrying forward of persons from one age group at the census of 1904 to the older age groups at the subsequent censuses is sufficiently defined to indicate the progressive change in the age distribution of the population.

The second Anglo-Boer War ceased in 1902 when a number of the British and Colonial regular and irregular troops engaged in the conflict were demobilized and settled in the country. The majority of these were persons of from 20 to 35 years of age. They were also supplemented by an abnormal influx of immigrants of similar ages. The inclusion of these persons is reflected in the peaks of the graphical lines on the diagram at the Census of 1904. Naturally the predominance of persons at these ages caused a reduction of the proportions at the other ages; hence the troughs in the graphs at ages from 0 to 14 and at the senile ages. A careful study of the graph will reveal the progressive character of the change in the age proportions or distributions per thousand of the population for the Cape Province. The graph would have given a better index of the age variations had it been possible to include the population of the whole of the territory comprising the Union, and thus to eliminate the factor of inter-Provincial migration.

GRAPH No. 5.—AGE DISTRIBUTION OF THE EUROPEAN POPULATION OF THE CAPE OF GOOD HOPE, BY QUINQUENNIAL GROUPS, 1875 TO 1918.

Explanation of Graph.—The vertical of each rectangle represents 10 per 1,000 of the population, and the heavy type at base a census year. Each graphical line represents a distinct quinquennial age period.
 [U.G. 56—1920.] [S.P. 10.]

SECTION III.—EDUCATION.

1. General Review of Census Education Returns.—Three questions under this heading were asked on the Census schedule in 1918, the replies to which have been tabulated and published in detail in Part III. of the Census Tables.

The first question was in regard to ability to (i) read and write, (ii) read only, or (iii) neither read nor write. The second question asked whether either or both official languages of the Union were spoken; and the third which applied only to scholars, asked the nature of the instruction being received, *i.e.*, whether at a university, a school, or at home.

The first question is designed to test the proportion of illiteracy in the population, and forms an index of the educational progress of the people. Comparisons for the past three censuses are given in the tables which follow.

It is interesting to note that this question has been omitted from the Census Schedules of the United Kingdom, doubtless for the reason that a long period of free compulsory education is gradually eliminating illiteracy amongst the population. A young population such as that of the Union, on the other hand, spread as it is over a large tract of country, in parts of which educational facilities are poor or practically non-existent is in a different position, and the percentage of illiterates is still high, although happily confined chiefly to the older generation.

In dealing with this subject it was decided to omit from tabulation children under the school commencing age of 7 years, and to treat them as illiterates. The exclusion of these infants, some of whom can read, a smaller number of whom can both read and write, gives a better index to the true proportions of illiterates, as by doing so we deal only with those persons who normally may be considered as mentally and physically capable of assimilating primary education. The alleged ability to read and write in the cases of young children and the rudimentary art of reading only in mere infants, returned by parents proud of the early accomplishments of their offspring, are thus eliminated.

In the main tables in Part III. all children under seven years of age are classed as illiterates, and percentages are shown on the total population. They are omitted from the following table in respect both of numbers and percentages.

(xix) LITERACY OF THE WHITE POPULATION, 7 YEARS OF AGE AND OVER—CENSUS 1918.

Sex.	Read and Write.		Read only.		Neither Read nor Write.		Unspecified.	
	Number.	Per cent.	Number.	Per cent.	Number.	Per cent.	Number.	Per cent.
Males	557,711	94.09	9,326	1.57	12,802	2.16	12,892	2.18
Females	534,267	95.08	7,975	1.42	10,138	1.80	9,526	1.70
Persons	1,091,978	94.57	17,301	1.50	22,940	1.99	22,418	1.94

In order to effect a proper comparison with previous censuses, in which quinquennial age grouping was followed, it has been necessary to re-group the numbers and re-calculate the percentages on the age grouping of the Censuses of 1904 to 1918. In the following comparative table, therefore, all children under ten years of age have been omitted, as it has not been possible to arrive at the numbers under seven years of age for the years 1904 and 1911.

(xx) LITERACY OF THE WHITE POPULATION, 10 YEARS OF AGE AND OVER—1904 TO 1918.

Sex.	Census 1904.				Census 1911.				Census 1918.			
	Read and Write.	Read only.	Can-not Read.	Un-specified.	Read and Write.	Read only.	Can-not Read.	Un-specified.	Read and Write.	Read only.	Can-not Read.	Un-specified.
Numbers.												
Males	465,118	6,219	22,077	2,248	495,492	3,593	12,765	511	519,293	4,714	7,499	4,793
Females	335,263	4,442	12,812	1,492	410,625	2,789	9,091	374	495,772	4,013	5,408	2,342
Persons	800,381	10,661	34,889	3,740	906,117	6,382	21,856	885	1,015,065	8,757	12,907	7,135
Percentage of population, 10 years of age and over.												
Males	93.84	1.25	4.46	0.45	96.71	0.70	2.49	0.10	96.82	0.89	1.40	0.89
Females	94.71	1.25	3.62	0.42	97.10	0.66	2.15	0.09	97.68	0.79	1.07	0.46
Persons	94.20	1.25	4.11	0.44	96.89	0.68	2.34	0.09	97.24	0.84	1.24	0.68

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

The foregoing table shows a distinct improvement in the literacy of the population. The illiterates, those who can neither read nor write, have decreased from 34,889 in 1904 to 12,907 in 1918. As the population has been increasing during that period, actual figures signify less than the proportions indicated by the index figures. The lower portion of the table shows that, in 1904, 41 persons in every 1,000, and that in 1918 only twelve in every 1,000 were unable to read and write. Conversely 942 persons in every 1,000 in the year 1904 were able to both read and write, 969 per 1,000 in the year 1911, and 972 per 1,000 at the Census of 1918. It will be observed that females have always been rather less illiterate than men. These figures are based not upon the total population but upon those who are considered mentally capable of being able to read and write.

If the urban is distinguished from the rural population, it is found that the education statistics in the past have presented a marked divergence when the figures for town and country are compared. This was the natural result of the difference in the educational advantages possessed by the towns and villages as compared with those enjoyed in the country districts. The establishment of additional schools in rural areas has largely lessened the disadvantages referred to, and the comparison between urban and rural areas in 1911 is found to be more favourable to the latter areas than in 1904; while in 1918 the number, and also the proportion, of illiterates of ten years of age and over was greater in urban than rural areas, the position having been reversed for the first time in the census records of South Africa. It is necessary to examine the figures carefully to ascertain the cause of this unusual condition. Firstly, the increased facilities for education in rural areas have had a distinct influence; secondly, the figures have undoubtedly been affected by war conditions; but the principal cause is, I believe, unquestionably the continual flow of the poorer rural residents, largely illiterates, into the larger towns in search of employment. This latter tendency has already been dealt with more fully in Section I. of this Report.

The actual numbers and the proportions for the past three censuses are shown in the following table. No separate figures for urban and rural areas in Natal are available for the year 1904. The travellers by rail were eliminated from the figures in 1911, and partially so from the totalled figures of the four colonies for 1904.

(xxi) DEGREE OF EDUCATION: URBAN AND RURAL POPULATION, 10 YEARS OF AGE AND OVER—CENSUSES 1904 TO 1918.

Degree of Education.	Census 1904 (c).			Census 1911 (c).			Census 1918.		
	Urban. (a)	Rural. (a)	Total.	Urban.	Rural.	Total.	Urban.	Rural.	Total.
Numbers.									
Read Write	401,053	323,240	799,735	489,844	413,712	903,556	568,440	446,625	1,015,065
Read only	3,414	6,833	10,660	2,829	3,548	6,377	4,549	4,208	8,757
Neither Read nor Write ..	14,158	19,573	34,877	10,560	11,239	21,799	7,794	5,113	12,907
Unspecified	2,313	1,716	4,510	361	524	885	4,268	2,867	7,135
Total	420,938	351,362	849,782	503,594	429,023	932,617	585,051	458,813	1,043,864
Percentage of Total, 10 years of age and over.									
Read and Write	95.28	92.00	94.11	97.27	96.43	96.89	97.16	97.35	97.24
Read only81	1.94	1.25	.56	.83	.68	.78	.92	.84
Neither Read nor Write ..	3.36	5.57	4.11	2.10	2.62	2.34	1.33	1.11	1.24
Unspecified55	.49	.53	.07	.12	.09	.73	.62	.68
Total	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

(a) Excluding Natal, particulars not available. (b) Including Natal. (c) Travellers by rail omitted.

It must also be borne in mind that a number of children from the country districts who are able to read and write are at school in the towns. Many of these were enumerated in urban areas and are therefore treated as part of the urban population, although they really belong to the rural population. In viewing the figures allowance must be made for these persons; but I do not consider that the percentages would be affected to any marked extent, as the number of such school children, and their proportion to the total population, cannot be very large.

2. Proportion of Illiterates to the Total White Population.—In the foregoing remarks and tables only those persons of ten years of age and over have been dealt with, and all children below that age have been eliminated from the calculations—a method which affords the more accurate results. In past censuses my predecessors have mainly confined their remarks to, and have drawn their conclusions from, the figures for the total population. In order to

maintain continuity and effect comparison with previously published reports therefore the two following tables are given. It is at once apparent from an examination of the figures that the predominance of infants in rural areas reduces the proportion to the whole of those able to read and write to a greater extent than it does in urban areas; and, whereas in the previous table the rural areas showed a greater proportion of literates and a smaller proportion of illiterates, the position on this method of presentation has been reversed unmistakably.

The following table summarizes the 1918 census figures for the whole Union:—

(xxii) DEGREE OF EDUCATION: NUMBERS AND PROPORTIONS TO TOTAL WHITE POPULATION—CENSUS 1918.

Degree of Education.	Males.			Females.			Persons.		
	Urban.	Rural.	Total.	Urban.	Rural.	Total.	Urban.	Rural.	Total.
Numbers.									
Read and Write	302,212	255,499	557,711	308,904	225,363	534,267	611,116	480,862	1,091,978
Read only	4,127	5,199	9,326	3,887	4,088	7,975	8,014	9,287	17,301
Neither Read nor Write ..	6,093	6,709	12,802	5,670	4,468	10,138	11,763	11,177	22,940
Children under 7 years ..	64,205	71,930	136,135	62,387	68,622	131,009	126,592	140,552	267,144
Unspecified	5,821	7,071	12,892	3,543	5,983	9,526	9,364	13,054	22,418
Total	382,458	346,408	728,866	384,391	308,524	692,915	766,849	654,932	1,421,781
Percentage of total White Population.									
Read and Write	79.02	73.76	76.51	80.36	73.04	77.10	79.69	73.42	76.80
Read only	1.08	1.50	1.28	1.01	1.33	1.15	1.05	1.42	1.22
Neither Read nor Write ..	1.59	1.94	1.76	1.48	1.45	1.46	1.53	1.71	1.61
Children under 7 years ..	16.79	20.76	18.68	16.23	22.24	18.91	16.51	21.46	18.79
Unspecified	1.52	2.04	1.77	0.92	1.94	1.38	1.22	1.99	1.58
Total	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

The figures for the two previous censuses are given in the following comparative summary. It will be noticed that the number "unspecified" was exceptionally high in 1918; but of the number—22,418—rather more than 15,000 were between the ages seven and ten years, so that it may be safely assumed that the omission to complete this item on the householders' schedule indicated that the children could neither read nor write. This bears out my contention that it is better to omit young children from the figures, if a reliable survey of the progress of education is to be made. It would appear from the table that the population was less illiterate in the year 1904 than in 1911. To arrive at the figures and percentages for the former year, however, it was necessary to co-ordinate the figures of separate censuses taken in each of the four colonies prior to the formation of the Union. The variation of the percentages may therefore possibly be due to slightly different methods of tabulation adopted in the different colonies.

(xxiii) DEGREE OF EDUCATION, NUMBERS AND PERCENTAGES OF TOTAL POPULATION—1904 TO 1918

Degree of Education.	Census 1904.			Census 1911.			Census 1918.		
	Males.	Females.	Persons.	Males.	Females.	Persons.	Males.	Females.	Persons.
Numbers.									
Read and Write	496,242	359,370	855,612	526,458	442,631	969,089	557,711	534,267	1,091,978
Read only	10,836	8,834	19,670	9,231	8,267	17,498	9,326	7,975	17,301
Neither Read nor Write ..	123,384	109,864	233,248	148,456	139,327	287,783	12,802	10,138	22,940
Write.							136,135	131,009	267,144
Infants							12,892	9,526	22,418
Unspecified	4,655	3,621	8,276	1,019	853	1,872			
Total	635,117	481,689	1,116,806	685,164	591,078	1,276,242	728,866	692,915	1,421,781
Percentage of total White Population.									
Read and Write	78.13	74.61	76.61	76.83	74.89	75.93	76.51	77.10	76.80
Read only	1.71	1.83	1.76	1.35	1.40	1.37	1.28	1.15	1.22
Neither Read nor Write ..	19.43	22.81	20.89	21.67	23.57	22.55	1.76	1.46	1.61
Write.							18.68	18.91	18.79
Infants							1.77	1.38	1.58
Unspecified	0.73	0.75	0.74	0.15	0.14	0.15			
Total	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10.]

3. Nature of Schooling.—Tables 5 and 6 in Part III. of the Annexures give particulars of children receiving instruction at educational institutions.

Table 5 shows in summary form the numbers and percentages of each sex under 21 years of age (i) attending college, (ii) attending school, and (iii) receiving instruction at home. Unfortunately the number of persons returned as "unspecified" materially detracts from the value of the return. Moreover the age at which children leave school varies to such an extent that it is difficult to fix an age on which to calculate percentages. It has been arbitrarily based upon the total population under 21 years of age.

Table 6 gives similar information in respect of numbers for each year of age from 7 to 20 inclusive. The number of those in regard to whom the nature of instruction was unspecified is extremely disproportionate to the total at each year of age, and the increase in the proportions amongst persons between 15 and 20 years of age bears out the above reference to variations in the school-leaving age.

The numbers of students 21 years of age and over in University Colleges are shown hereunder.

(xxiv) ADULT STUDENTS IN UNIVERSITY COLLEGES.

Sex.	Cape.	Natal.	Transvaal.	Orange Free State.	Union.
Males	440	16	135	44	635
Females	151	22	49	11	233
Total	591	38	184	55	868

4. Official Languages Spoken.—A new departure for the Union in census questions was item No. 6 on the householders' schedule which enquired of each individual the official language spoken (*i.e.*, either English, Dutch, both English and Dutch, or neither of the two official languages).

The printed heading on the English version of the householders' schedule read "Language Spoken: State whether 'English' or 'Dutch' or 'both' or 'neither'." This appears to have been interpreted in various ways, some assuming that the answer required was the official language usually spoken, others the official languages they were able to speak, while a few evidently not observing the words "Language Spoken," took the words "State whether 'English,' 'Dutch,' etc." to refer to Nationality, and after, for example, filling in the form in English, wrote "Greek" in this column. These latter were adjusted in the head office as far as possible. The Dutch version of the form was even more unfortunately worded. The heading was "Welke Taal Sprekende: schrijft 'Engels,' of 'Hollands,' of 'beide' of 'geen vanbeide.'" which literally translated reads in English "Which Language Spoken: Write 'English' or 'Dutch' or 'both' or 'neither'." The translation of the English words *State whether* into *Schrijf* was particularly unfortunate as many Dutch-speaking persons interpreted this to mean *whether able to write*; and, although they were able to speak English, they were not sufficiently proficient to be able to write it; hence their replies to the question were "Hollands" instead of "beide." It is clear that this question was widely misunderstood. Forms for example obviously filled in and signed by the head of the family in one official language contained a statement in column 6 that he could not speak that language. Such obvious cases were also corrected before tabulation, but undoubtedly the significance of the Statistics in the section has to be discounted to a certain extent.

The tabulation of the information received was divided into two parts owing to the absence of information in respect of infants. It was assumed that the language infants would speak would be that of the mother who nursed them, and from whom they would learn the first words of either one or both of the official languages. This has been termed in the tables "Mother tongue" and the line of demarcation between the two classes arbitrarily drawn at seven years—the school commencing age. This subdivision of "under seven years of age" and "seven years of age and over" is moreover in conformity with the other tables published in Part III.—Education—of the Annexures to the Report.

As this is the first time that the information has been collected in South Africa it is not possible to give comparative results.

The following table summarizes the results of the tabulation:—

(xxv) OFFICIAL LANGUAGE SPOKEN, 7 YEARS OF AGE AND OVER—CENSUS 1918.

Official Language spoken.	Cape of Good Hope.		Natal.		Transvaal.		Orange Free State.		Union.	
	No.	Per cent.	No.	Per cent.	No.	Per cent.	No.	Per cent.	No.	Per cent.
MALES.										
English	64,034	25.18	38,096	71.54	66,470	31.64	5,326	7.09	173,926	29.34
Dutch	73,733	29.00	2,623	4.92	51,469	24.50	30,182	40.17	158,007	26.66
Both	114,727	45.13	9,911	18.61	89,736	42.72	39,127	52.08	253,501	42.77
Neither	1,001	0.39	314	0.59	1,639	0.78	137	0.18	3,091	0.52
Unspecified	767	0.30	2,313	4.34	766	0.36	360	0.48	4,206	0.71
Total	254,262	100.00	53,257	100.00	210,080	100.00	75,132	100.00	592,731	100.00
FEMALES.										
English	70,146	27.72	39,343	78.77	61,249	32.36	5,530	7.93	176,268	31.37
Dutch	67,846	26.82	2,675	5.35	50,306	26.58	28,205	40.46	149,032	26.52
Both	113,510	44.87	7,455	14.93	75,691	39.99	35,553	51.01	232,209	41.32
Neither	799	0.32	348	0.70	1,344	0.71	125	0.18	2,616	0.47
Unspecified	683	0.27	124	0.25	684	0.36	290	0.42	1,781	0.32
Total	252,984	100.00	49,945	100.00	189,274	100.00	69,703	100.00	561,906	100.00
PERSONS.										
English	134,180	26.45	77,439	75.04	127,719	31.98	10,856	7.50	350,194	30.33
Dutch	141,579	27.92	5,298	5.13	101,775	25.39	58,387	40.31	307,039	26.59
Both	228,237	44.99	17,366	16.83	165,427	41.42	74,680	51.56	485,710	42.07
Neither	1,800	0.35	662	0.64	2,983	0.75	262	0.18	5,707	0.49
Unspecified	1,450	0.29	2,437	2.36	1,450	0.36	650	0.45	5,987	0.52
Total	507,246	100.00	103,202	100.00	399,354	100.00	144,835	100.00	1,154,637	100.00

It is thus seen that, excluding infants, the English-speaking proportion of the population is approximately 30 per cent. and the Dutch-speaking 26 per cent. while 42 per cent. of the population is bi-lingual. The greatest variation is in Natal, where 75 per cent. of the population speak English, 5 per cent. Dutch, and less than 17 per cent. are bi-lingual. The remaining 3 per cent. in this Province is partly composed of individuals in the prisoner-of-war internment camp. On the other hand, only 7 per cent. of the Orange Free State is English-speaking, while 40 per cent. is Dutch-speaking, and 51 per cent. is bi-lingual. The Cape Province is fairly evenly balanced, rather more than a quarter of the population speaking English, while the Dutch-speaking population exceeds this proportion by approximately 1.5 per cent., the remaining 45 per cent. being bi-lingual. The proportions in the Transvaal vary but slightly from the proportions of the whole Union, the variations being roughly an increase of 1.6 per cent. English-speaking, and a decrease of 1.1 and 0.6 Dutch-speaking and bi-linguists respectively.

Migration and the general movement of the population will tend to cause fluctuations in the above percentages from year to year, and it would appear that a truer index to the proportions of the population speaking the different languages could be obtained from the younger generation. This is shown in the table giving the mother tongue of all children under seven years of age.

(xxvi) MOTHER TONGUE. CHILDREN UNDER 7 YEARS OF AGE—CENSUS 1918.

Language spoken.	Cape of Good Hope.		Natal.		Transvaal.		Orange Free State.		Union of South Africa.	
	No.	Per cent.	No.	Per cent.	No.	Per cent.	No.	Per cent.	No.	Per cent.
English	28,574	25.61	14,134	75.46	28,376	28.38	2,961	8.04	74,045	27.72
Dutch	54,350	48.71	2,050	10.95	49,129	49.13	24,327	66.03	129,856	48.61
Both	28,655	25.68	2,545	13.59	22,448	22.49	9,555	25.93	63,243	23.67
Total	111,579	100.00	18,729	100.00	99,993	100.00	36,843	100.00	267,144	100.00

The above table really shows the relative proportions of the Dutch and English maternal parentage of all children under school-going age, and, if it is assumed that the child will first speak the tongue of its mother, a fair idea is obtained of the proportions of the coming generation which will speak either one or other of the official languages, that is until the time when the bi-lingual percentage increases as there are indications that it will.

In the following table the figures for the Union have been dealt with according to urban and rural areas instead of Provincially as in the foregoing statements. The most interesting fact revealed by these figures is the extraordinary similarity between the urban and rural figures of persons seven years of age and over. It will be noticed that the ratio of English to Dutch-speaking persons in urban areas is 45.32 to 11.78, while in rural areas the ratio is almost exactly reversed—11.67 to 45.03. The similarity also exists for each sex independently, the difference between the male English-speaking urban population and the Dutch-speaking rural population being merely .02 per cent. In dealing with the records for infants, however, it is found that, while nearly 70 per cent. of the infants in rural areas have Dutch-speaking mothers, only a quarter of the infant population of the towns and villages are similarly placed. The proportions of infants with English-speaking mothers are 46.55 per cent. in urban areas and 10.76 per cent. in rural areas.

(xxvii) OFFICIAL LANGUAGES SPOKEN, URBAN AND RURAL AREAS—CENSUS 1918.

Official Language.	Urban.				Rural.				Total.			
	Under 7 years.		7 years and over.		Under 7 years.		7 years and over.		Under 7 years.		7 years and over.	
	Number	%	Number	%	Number	%	Number	%	Number	%	Number	%
MALES.												
English	29,575	46.06	142,523	44.78	7,620	10.59	31,403	11.44	37,195	27.32	173,926	29.34
Dutch	16,140	25.14	35,176	11.05	50,375	70.04	122,831	44.76	66,515	48.86	158,007	26.66
Both	18,490	28.80	135,408	42.55	13,935	19.37	118,093	43.02	32,425	23.82	253,501	42.77
Neither	—	—	2,330	0.70	—	—	861	0.31	—	—	3,091	0.52
Unspecified ..	—	—	2,916	0.92	—	—	1,290	0.47	—	—	4,206	0.71
Total	64,205	100.00	318,253	100.00	71,930	100.00	274,478	100.00	136,135	100.00	592,731	100.00
FEMALES.												
English	29,346	47.04	147,639	45.85	7,504	10.94	28,629	11.93	36,850	28.13	176,268	31.37
Dutch	15,438	24.74	40,252	12.50	47,905	69.81	108,780	45.35	63,341	48.35	149,032	26.52
Both	17,605	28.22	131,363	40.79	13,213	19.25	100,846	42.04	30,818	23.52	232,209	41.32
Neither	—	—	1,957	0.61	—	—	659	0.27	—	—	2,616	0.47
Unspecified ..	—	—	793	0.25	—	—	888	0.41	—	—	1,781	0.32
Total	62,387	100.00	322,004	100.00	68,622	100.00	239,902	100.00	131,009	100.00	561,906	100.00
PERSONS.												
English	58,921	46.55	290,162	45.32	15,124	10.76	60,032	11.67	74,045	27.72	350,194	30.33
Dutch	31,576	24.94	75,428	11.78	98,280	69.92	231,611	45.03	129,856	48.61	307,039	26.59
Both	36,095	28.51	266,771	41.67	27,148	19.32	218,939	42.56	63,243	23.67	485,710	42.07
Neither	—	—	4,187	0.65	—	—	1,529	0.30	—	—	5,707	0.49
Unspecified ..	—	—	3,709	0.58	—	—	2,278	0.44	—	—	5,987	0.52
Total	126,592	100.00	640,257	100.00	140,552	100.00	514,380	100.00	267,144	100.00	1,154,637	100.00

Graph No. 14 in Appendix No. 4 shows the progress of education in the Cape of Good Hope from 1875 to 1918.

SECTION IV.—CONJUGAL CONDITION.

1. General.—The detailed tables relative to the Conjugal Condition of the European population will be found in Part IV. of the Census Tables. The information on the forms was most completely given and out of a total of 1,421,781 persons there were only 1,866 or 0.13 per cent. whose condition as to marriage was unspecified. Of this latter number 1,164 males were enumerated at Pietermaritzburg and were interned German prisoners of war. If these are excluded from both totals the percentage of cases unspecified in this relation is reduced to .049 or less than five in every 10,000 of the population.

Of the total population there were 857,488 or 60.32 per cent. "Single" or "Never Married," 514,103 or 32.16 per cent. "Married," 47,259 or 3.32 per cent. "Widowed" and 1,065 or 0.07 per cent. "Divorced." Sub-dividing these into sex it is found that of the 514,103 married persons 257,827, or 35.37 per cent. of the male population were husbands, and 256,276 or 36.99 per cent. of the female population were wives, the husbands outnumbering the wives by 1,551. These figures are of course exclusive of male absentees on war service, for whom

very incomplete particulars in regard to conjugal condition were obtained. It is certain, however, that a very large number of these latter were married so that the surplus of husbands over wives is in reality greater than indicated in the returns. It is interesting to note that this has always been the case in regard to Europeans in South Africa as shown in the following table; but the reverse is the case in regard to the coloured races, due to the prevalence of polygamy among a section of the native population. Another interesting fact is the excess of widows over widowers which has also been shown in parallel columns in the table which follows:—

(xxviii) EXCESS OF HUSBANDS AND WIDOWS IN THE WHITE POPULATION—CENSUSES 1904 TO 1918.

Province.	Census 1904.		Census 1911.		Census 1918.	
	Excess of husbands over wives.	Excess of widows over widowers.	Excess of husbands over wives.	Excess of widows over widowers.	Excess of husbands over wives.	Excess of widows over widowers.
Cape of Good Hope ..	9,460	7,205	2,312	8,553	- 633	10,409
Natal	2,237	921	480	1,379	502	2,150
Transvaal	8,748	2,011	8,316	3,432	1,791	6,005
Orange Free State ..	1,586	1,043	678	1,578	- 109	2,009
Union	22,031	11,180	11,786	14,942	1,551	20,573

NOTE.—The minus sign (-) indicates an excess of wives over husbands.

2. Widowed.—The excess of widows over widowers points to the fact that the latter remarry more often than the former, a circumstance substantiated by the Vital Statistics of the Union, an extract from which is given hereunder for a series of years:—

	1912.	1913.	1914.	1915.	1916.	1917.
Widowers remarried	994	947	865	940	949	1,088
Widows remarried	720	761	749	665	765	798

The foregoing figures show that in a period of six years 1,325 more widowers remarried than widows, or an average excess of 220 per annum.

3. Married Persons.—Reverting to the figures for married persons, the excess of husbands can only be ascribed to the number of absentee wives in European countries. There is probably in the Union a large number of foreign-born males whose wives are not resident here. No other explanation has suggested itself.

The following table gives a comparison between the percentages of married European men and women in Urban and Rural Areas for the past three censuses:—

(xxix) PERCENTAGE OF MARRIED PERSONS OF EACH SEX IN URBAN AND RURAL AREAS—CENSUSES 1904 TO 1918.

Province.	Census 1904.				Census 1911.				Census 1918.			
	Males.		Females.		Males.		Females.		Males.		Females.	
	Urban.	Rural.	Urban.	Rural.	Urban.	Rural.	Urban.	Rural.	Urban.	Rural.	Urban.	Rural.
Cape	30.63	30.05	34.14	32.62	33.15	31.21	33.47	33.93	35.16	33.30	34.01	35.90
Natal	28.97	32.31	37.46	36.29	33.20	32.74	36.87	37.17	36.98	37.51	37.83	39.74
Transvaal ..	31.81	31.19	39.01	36.43	34.56	32.99	40.50	37.59	37.55	34.54	39.49	38.22
O.F. State ..	23.78	30.33	34.06	34.95	29.32	33.29	35.16	37.33	34.83	35.44	35.40	39.35
Union	30.20	30.55	35.73	34.19	33.40	32.20	36.40	35.76	36.29	34.37	36.58	37.50

The percentages it will be seen, vary from year to year, and in each Province and area, the range of the variation, however, being within a small compass (in the mean—approximately 36 per cent). No particular conclusion can be drawn from the figures, but generally speaking the proportion of men who are married is rather less in rural areas than in urban areas. Conversely the rural districts contain a larger percentage of married women than the towns, the year 1904 excepted.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10J.]

In considering the conjugal condition of the population in relation to ages, by sex, the proportion of married males was greatest at the age period 35-39 years; while of married females the highest proportion was at the age period 25 to 29 years of age—16·5 per cent. and 16·7 per cent. respectively. At the Census of 1911 the highest proportions of both married males and married females were at the identical age periods as at the Census of 1918.

The difference between the proportions of married men and married women is greatest at 20-24 years of age, at which period 12·1 per cent. of men and 43·2 per cent. of women are married.

4. Single Persons.—The number of persons of each sex of 15 years of age and over who were returned as "Never Married" are given in the following table, No. (xxx). The results of the two previous Censuses are also given for comparison.

(xxx) UNMARRIED EUROPEANS, 15 YEARS OF AGE AND OVER—CENSUSES 1904 TO 1918.

Province.	Census 1904.			Census 1911.			Census 1918.		
	Never married.			Never married.			Never married.		
	Males.	Females.	Excess of males.	Males.	Females.	Excess of males.	Males.	Females.	Excess of males.
Cape	109,554	57,498	52,056	87,079	63,518	23,561	79,215	69,093	10,122
Natal	23,807	9,585	14,222	18,045	10,469	7,576	16,363	12,620	3,743
Transvaal ..	64,652	22,007	42,645	77,259	31,130	46,129	58,184	34,904	23,280
O.F. State ..	30,625	12,002	18,623	29,072	15,344	13,728	20,390	13,211	7,179
Union	228,638	101,092	127,546	211,455	120,461	90,994	174,152	129,828	44,324

At the Census of 1911 there were nearly two marriageable men to every marriageable woman in the Union, the Transvaal showing a ratio of five men to two women. Since that date the disparity in the sex proportions has decreased, but it is unsafe to draw conclusions from the figures of the unmarried population in 1918 in view of the number of single men on active service. Notwithstanding this, however, it is obvious that the excess of unmarried men is steadily declining from year to year.

5. Comparative Summary.—The following table shows the variations in the proportions to the total European population of each degree of conjugal condition for each sex for the census years 1904, 1911 and 1918.

(xxxi) CONJUGAL CONDITION—NUMBERS AND PROPORTIONS, CENSUSES 1904 TO 1918.

Census.	Single.		Married.		Widowed.		Divorced.		Unspecified.		Total.
	Number	Per cent.	Number	Per cent.	Number	Per cent.	Number	Per cent.	Number	Per cent.	
MALES.											
1904 ..	430,871	67·84	190,907	30·06	11,624	1·83	564	0·09	1,151	0·18	635,117
1911 ..	447,186	65·27	225,167	32·86	11,780	1·72	813	0·12	218	0·03	685,164
1918 ..	455,561	62·51	257,827	35·37	13,343	1·83	595	0·08	1,540	0·21	728,866
FEMALES.											
1904 ..	289,737	60·15	168,397	34·96	22,782	4·73	439	0·09	334	0·07	481,689
1911 ..	350,242	59·26	213,381	36·16	26,722	4·52	648	0·11	85	0·01	591,078
1918 ..	401,927	58·00	256,276	36·99	33,916	4·89	470	0·07	326	0·05	692,915
PERSONS.											
1904 ..	720,608	64·52	359,304	32·17	34,406	3·08	1,003	0·09	1,485	0·13	1,116,806
1911 ..	797,428	62·48	438,548	34·36	38,502	3·02	1,461	0·12	303	0·02	1,276,242
1918 ..	857,488	60·32	514,103	36·16	47,259	3·32	1,065	0·07	1,866	0·13	1,421,781

6. Graphical Representation.—Four graphs, Nos. 15 to 18, showing the relative conjugal condition of the sexes as at the Censuses of 1911 and 1918 will be found in Appendix No. 4.

SECTION V.—OCCUPATIONS.

1. General.—At the time of going to press, Part V. of the Census Tables has not been published. The tabulation of returns of occupation is the most complicated section of a Census Report and in view of the approach of the full Census of all Races in 1921, and the necessity for organizing the preliminary arrangements of that Census, it has been found necessary considerably to curtail the work of tabulation and concentrate principally upon the numbers and sexes employed in the various industries in the Union. This latter is a new phase of Occupation tabulation for the Union and has not been attempted at a previous census. The satisfactory classification of occupations is a matter of great difficulty, and one which differs largely in most countries of the world. The system used at the Census of 1911 of grouping into eight "classes" of occupation was unsatisfactory for many reasons, the chief of which was the difficulty experienced during tabulation of drawing a definite line between each of the eight classes, as the bare statement of occupation returned on the census schedules gave no indication, for example, as to whether the individual was a "Dealer," "Manufacturer," or a "Worker," and thus gave rise to doubts as to whether the individual should be classed as "Commercial" or "Industrial" etc., as the case might be. It thus became necessary to extend the enquiry on the householder's form to obtain fuller information. To this end an additional column was inserted on the schedule for the Census of 1918 to ascertain, in addition to the usual "personal occupation" of the individual, the Trade, Industry or Service in which he or she was employed. The headings of the columns are given hereunder:—

PROFESSION OR OCCUPATION.

Personal Occupation.	Industry or Service with which person is connected.
The reply should show the precise branch of Profession, Trade, Manufacture, Business, etc. If engaged in any Trade or Manufacture the particular kind of work done and the article made or material worked or dealt in should be clearly indicated.	This question should generally be answered by stating the business carried on by the employer. If this is clearly shown in column 8, the question need not be answered. If employed by a Public Body (Government, Municipal, etc.), state what body, also the department in which employed. No entry is required in this column for Domestic Servants in Private Employment.
(See examples on the other side of this sheet.)	(See examples on the other side of this sheet.)
8.	9.

Provision was made for fifty different industries which it was anticipated would meet the requirements of the Union. In addition three titles were provided for the residue of the population—of 15 years of age and over—and one for infants and adolescents who could not be classed as engaged in any industry. The list is given below.

OCCUPATIONS—INDUSTRIES AND SERVICES.

(a) Engaged in Industry or Service.

1. Administrative Government Service.
2. Local Government Service (excluding Gas, Water, Electric Supplies and Tramways).
3. Union Military Service.
4. Imperial Naval, Military and War Services.
5. Clerical (Ecclesiastical) Profession or Service.
6. Legal Profession and Service.
7. Medical Profession and Service.
8. Teaching Profession and Service.
9. Other Professions and their Services.
10. Institution Services.
11. Hotel and Eating-house Service.
12. Commerce.
13. Banking, Insurance and Finance.
14. Railway Service.
15. Other Transportation and Communication Services.
16. Railway, Road, Tramway, Canal, Irrigation and Harbour Construction.
17. Coach, Motor and Cycle Building.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10.]

18. Shipping, Docks, Harbours and Lighthouses.
19. Ship and Boat Building.
20. Agriculture (including forestry, cotton, tobacco, fibre, wattle, sugar and tea growing).
21. Fishing, Sealing and Whaling.
22. Gold Industry.
23. Diamond Industry.
24. Coal Industry.
25. Other Mining Industries.
26. Quarrying.
27. Engineering, Metal and Machinery Manufacture.
28. Precious Metal (excluding gold), Jewels (excluding diamonds), Musical, Scientific and Surgical Instruments (manufacture and sale).
29. House, etc., Building, Decorating and Contracting.
30. Wood and Furniture, Bedding and Upholstery Industries.
31. Brick, Cement, Pottery, Glass and Lime Industries.
32. Chemicals, Paints, Varnishes, and Allied Industries.
33. Leather and Leather Goods manufacture.
34. Newspapers, Printing, Publishing, Paper and Stationery and Allied Industries.
35. Cotton Industry (excluding growing).
36. Wool Industry.
37. Hemp, Jute, Rope, Mat, Bag and Sack Industries.
38. Bleaching, Dyeing and Allied Industries.
39. Dealing in Drapery and Textile.
40. Hat Making and Selling.
41. Tailoring and Dressmaking.
42. Other Dress and Textile Industries.
43. Preparation and Sale of Provisions.
44. Tobacco Manufacture and Sale.
45. Brewing and Distilling.
46. Gas, Water, Electricity Supply (including supply under Local Authority).
47. Drainage and Sanitary Service (including service under Local Authority).
48. General Shopkeeping and Dealing.
49. Domestic Service.
50. Other Undefined Industries.

(b) *Not engaged in Industry or Service—15 years of age and over.*

- Scholars and Students.
- Housewives and others engaged in household duties.
- No Occupation—15 years of age and over.

2. Proposed further Utilization of Occupational Returns.—It is intended to publish a monograph on Statistics of Occupation in relation to Statistics of Wages and Labour, the latter collected under the Statistics Act. An opportunity will thus be afforded of more fully utilizing the statistics of occupation collected at the Census, which in this form should prove of considerable value.

SECTION VI.—RELIGIONS.

1. Classes of Religion.—The results of the Census in respect of Religions are contained in Part VI. of the Census Tables.

In terms of the Census Act, 1910, it is obligatory upon all persons to give information in reply to all questions appearing on the census schedules excepting (Section 15 (1) of the Act) in the case of religion. Any person having conscientious scruples may refuse to state his religious persuasion or denomination, provided that he enters in the column set apart for this purpose, the word "object," or words conveying the same meaning. The number of persons who availed themselves of this option of objecting to state their religious belief was only 38, of whom 25 were males and 13 females; though the number who omitted to specify any religion totalled 3,070 equal to 0·2 per cent. of the total population.

Notwithstanding that persons were specially requested not to use indefinite terms such as "Christian," "Protestant," but to state the particular denomination, religion, or sect to which they belonged there were 7,762 persons who designated themselves "Protestants" and 2,532 "Christians."

The numbers, percentages, and increases or decreases in each class of religion, as recorded in the past three censuses are shewn in the following statement:—

(xxxii) CLASSES OF RELIGION—INCREASES OR DECREASES, 1904 TO 1918.

Religion.	Census 1904.		Census 1911.				Census 1918.			
	No.	%	No.	%	Increase or Decrease.		No.	%	Increase or Decrease.	
					No.	%			No.	%
Christian	1,066,631	95·51	1,216,265	95·31	+ 149,634	+ 14·03	1,352,714	95·14	+ 136,449	+ 11·22
Non-Christian ..	38,220	3·42	47,057	3·69	+ 8,837	+ 23·12	58,840	4·14	+ 11,783	+ 25·04
Indefinite	1,004	0·09	1,116	0·08	+ 112	+ 11·16	4,351	0·31	+ 3,235	+ 289·87
No religion	3,138	0·28	3,703	0·29	+ 565	+ 18·01	2,768	0·19	- 935	- 25·25
Object to state ..	3,640	0·33	3,613	0·28	- 27	- 0·74	38	—	- 3,575	- 98·95
Unknown or Unspecified	4,173	0·37	4,488	0·35	+ 315	+ 7·55	3,070	0·22	- 1,418	- 31·60
Total	1,116,806	100·00	1,276,242	100·00	+ 159,436	+ 14·28	1,421,781	100·00	+ 145,539	+ 11·40

It will be observed that while 95·14 per cent. of the white population was Christian in 1918, the proportion has decreased slightly since 1904, while the proportion of non-Christians has increased from 3·42 in 1904 to 4·14 in 1918. The table further shows that there was an increase of 11·22 per cent. Christians over the number enumerated in 1911, and a percentage increase of 25·04 non-Christians over the figures for the previous census.

Those professing the Hebrew religion form the most important non-Christian sect among Europeans, their number being 58,741, equal to 4·13 per cent. of the total European population. Between 1904 and 1911 the number increased from 38,096 to 46,919, equal to 23 per cent. From 1911 to 1918 they increased from 46,919 to 58,741, the difference of 11,822 being equal to an advance of 25·2 per cent. on the enumeration of 1911.

An endeavour has been made to compare the figures with previous censuses in urban and rural areas. The following table epitomizes the results. No figures were available for Natal for the year 1904. The exclusion of this Province however does not materially affect the comparison in so far as the proportions are concerned as will be seen from the percentages each year. The actual figures however are not strictly comparable. Those professing a non-Christian religion are almost entirely confined to the towns and villages. Almost 99 per cent. of the rural population professes the Christian faith.

(xxxiii) CLASSES OF RELIGION IN URBAN AND RURAL AREAS—1904 TO 1918.

Class of Religion.	Census 1904.			Census 1911.			Census 1918.		
	Urban (b).	Rural (c).	Total (d).	Urban.	Rural.	Total (a).	Urban.	Rural.	Total.
NUMBERS.									
Christian	503,347	480,927	1,077,805	607,222	606,329	1,213,551	705,406	647,308	1,352,714
Non-Christian ..	33,512	3,142	38,149	42,569	4,335	46,904	53,307	5,533	58,840
Indefinite	738	78	1,106	1,011	102	1,113	3,804	547	4,351
No religion	1,724	274	3,045	2,915	759	3,674	2,272	496	2,768
Object to state ..	2,562	1,059	3,627	2,257	1,345	3,602	34	4	38
Unspecified	2,103	1,323	4,166	2,312	2,158	4,470	2,026	1,044	3,070
Total	543,986	486,803	1,127,898	658,286	615,028	1,273,314	766,849	654,932	1,421,781
PROPORTIONS PER CENT.									
Christian	92·52	98·80	95·56	92·24	98·59	95·30	91·99	98·84	95·14
Non-Christian ..	6·16	0·62	3·38	6·47	0·70	3·68	6·95	0·84	4·14
Indefinite	0·14	0·02	0·10	0·16	0·02	0·09	0·50	0·08	0·31
No religion	0·32	0·06	0·27	0·44	0·12	0·29	0·30	0·08	0·19
Object to state ..	0·47	0·23	0·32	0·34	0·22	0·28	0·00	0·00	0·00
Unspecified	0·39	0·27	0·37	0·35	0·35	0·36	0·26	0·16	0·22
Total	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00

(a) Travellers by rail excluded. (b) and (c) Natal excluded. (d) Natal included.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10.]

2. Christian Denominations.—In the following table the principal Christian denominations have been arranged in order of magnitude of the numbers of adherents. It was not possible to show the branches of the Dutch Church separately, as the vague terms frequently used made the classification of religions a matter of some difficulty. It therefore becomes necessary to group them to well-defined main headings. The difficulties will be better realized when it is stated that the alphabetical list of religions and sects used by the census coding clerks contained 117 different religious designations, and that several others not in the list appeared on census schedules. These had to be classified to the 43 main headings which appear in Table IV. of Part VI. of the Annexures to this Report.

The percentages given in Columns 2, 4, and 8 of the appended table are calculated on the total number of Christians.

(xxxiv) PRINCIPAL CHRISTIAN DENOMINATIONS—INCREASES AND-DECREASES, 1904 TO 1918.

Principal Denominations.	Census 1904.		Census 1911.				Census 1918.			
	Num-ber.	Per cent.	Num-ber.	Per cent.	Increase or Decrease.		Num-ber.	Per cent.	Increase or Decrease.	
					Number.	Per cent.			Number.	Per cent.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	
Dutch Churches ..	563,398	52.82	693,898	57.05	+ 130,500	+ 23.16	800,178	59.15	+ 106,280	+ 15.94
Anglican Com-munion ..	242,974	22.78	255,640	21.02	+ 12,666	+ 5.21	265,149	19.60	+ 9,509	+ 3.72
Methodists (Wes-leyan, etc.) ..	70,454	6.61	82,104	6.75	+ 11,650	+ 16.54	93,386	3.13	+ 11,282	+ 13.74
Presbyterian ..	61,401	5.76	58,633	4.82	- 2,768	- 4.51	60,741	4.10	+ 1,838	+ 3.13
Church of Rome ..	55,940	5.24	53,793	4.42	- 2,147	- 3.84	55,522	4.10	+ 1,729	+ 3.21
Lutheran ..	24,376	2.28	23,707	1.95	- 669	- 2.74	20,320	1.50	- 3,387	- 14.29
Independent, in-cluding Congre-gationalists ..	10,621	1.00	13,402	1.10	+ 2,781	+ 26.18	13,176	0.97	- 226	- 1.69

The numbers of adherents to the principal Christian denominations in urban and rural areas are given below. As explained above this information was not tabulated by area in Natal in 1904. Moreover, it was difficult to arrive at the numbers for the combined areas as shown in the preceding table owing to a different classification of religions having been used in that Province in earlier censuses. The comparison by area has therefore been limited to the censuses of 1911 and 1918.

(xxxv) PRINCIPAL CHRISTIAN DENOMINATIONS IN URBAN AND RURAL AREAS, 1911 AND 1918.

Principal Denominations.	Census 1911.			Census 1918.		
	Urban.	Rural.	Total (a).	Urban.	Rural.	Total.
NUMBER OF ADHERENTS.						
Dutch Churches ..	193,092	500,218	693,898	273,793	526,385	800,178
Anglican Communion ..	205,900	48,642	255,640	210,305	54,844	265,149
Methodists ..	61,246	20,597	82,104	69,562	23,824	93,386
Presbyterians ..	48,805	9,552	58,633	49,915	10,556	60,471
Church of Rome ..	44,779	8,803	53,793	45,861	9,661	55,522
Lutherans ..	14,273	9,385	23,707	11,318	9,002	20,320
Independents, including Congregationalists	11,083	2,285	13,402	10,541	2,635	13,176
PERCENTAGE OF TOTAL CHRISTIANS.						
Dutch Churches ..	31.80	82.50	57.05	38.81	81.32	59.15
Anglican Communion ..	33.91	8.02	21.02	29.81	8.47	19.60
Methodists ..	10.09	3.40	6.75	9.86	3.68	6.90
Presbyterians ..	8.04	1.58	4.82	7.08	1.63	4.47
Church of Rome ..	7.37	1.45	4.42	6.50	1.49	4.10
Lutherans ..	2.35	1.55	1.95	1.60	1.39	1.50
Independents, including Congregationalists	1.83	0.38	1.10	1.49	0.41	0.97

(a) Including travellers by rail.

SECTION VII.—BIRTHPLACES AND LENGTH OF RESIDENCE.

1. Birthplace.—Ten detailed tables relating to the place of birth and the length of residence within the Union of persons born outside are given in Part VII. of the Census Tables.

Of the 1,421,781 persons enumerated 1,413 or 0.1 per cent. failed to state their place of birth. Of these latter no doubt many were unaware of their birthplaces. 1,192,000 persons or 83.84 per cent. were born within the territory now comprising the Union, 228,368 persons or 16.06 were born outside the Union. Of these latter, 169,255 persons or 11.9 per cent. were born in British countries outside the Union; and the remainder, 59,113 persons, equal to 4.15 per cent. of the total population, were born in foreign countries or at sea, 209 persons falling within the latter category. Of the male population, 81 per cent. were born in the Union and 18 per cent. outside the Union, while of the total female population 86 and 13 per cent. were born within and without the Union respectively.

The following table shows the numbers and percentages of each sex born within and without the Union, and also the Province in which enumerated at the Census of 1918.

(xxxvi) NUMBERS AND PROPORTIONS PER CENT. OF EUROPEANS BORN WITHIN AND WITHOUT THE UNION, 1918.

Birthplaces.	Cape of Good Hope.		Natal.		Transvaal.		Orange Free State.		Union of South Africa.	
	Number	Per cent.	Number	Per cent.	Number	Per cent.	Number	Per cent.	Number	Per cent.
MALES.										
Born within the Union ..	268,377	86.21	39,019	62.19	199,201	76.37	86,998	92.58	593,595	81.44
Born outside the Union ..	42,697	13.71	23,624	37.65	61,398	23.54	6,818	7.26	134,537	18.46
Unknown and Unspecified ..	238	0.08	102	0.16	241	0.09	153	0.16	734	0.10
Total ..	311,312	100.00	62,745	100.00	260,840	100.00	93,969	100.00	728,866	100.00
FEMALES.										
Born within the Union ..	276,504	89.92	41,890	70.78	196,546	82.41	83,465	95.16	598,405	86.36
Born outside the Union ..	30,781	10.01	17,199	29.06	41,726	17.49	4,125	4.70	93,831	13.54
Unknown and Unspecified ..	228	0.07	97	0.16	235	0.10	119	0.14	679	0.10
Total ..	307,513	100.00	59,186	100.00	238,507	100.00	87,009	100.00	692,915	100.00
PERSONS.										
Born within the Union ..	544,881	88.05	80,909	66.36	395,747	79.25	170,463	93.83	1,192,000	83.84
Born outside the Union ..	73,478	11.87	40,823	33.48	103,124	20.65	10,943	6.02	228,368	16.06
Unknown and Unspecified ..	466	0.08	199	0.16	476	0.10	272	0.15	1,413	0.10
Total ..	618,825	100.00	121,931	100.00	499,347	100.00	181,678	100.00	1,421,781	100.00

Natal contains the greatest proportion of persons born outside the Union; though in point of numbers the Transvaal with its mining industries has proved the greatest attraction to the foreign-born immigrants.

The following table compares the results of the 1918 census with those of previous censuses. As was only to be expected the percentage of those born in the Union increased from 74.37 in 1904 to 83.84 in 1918, indicating that the natural increase of the population—i.e., the excess of births over deaths—was greater than the increase of net migration or the excess of immigrants over emigrants. Taking the actual numbers instead of the percentages, it is interesting to note that while the number of male persons of ex-Union birth declined at each census since 1904, the number of female persons of ex-Union birth on the other hand increased, although the proportion of this sex to the total population has declined.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10J.]

The Census of Natal in 1904 did not distinguish between Europeans, Coloured and Native Races in many of the tables in the Report. The figures shown in the table for that year are therefore exclusive of this Province. The exclusion, however, does not materially affect the percentages which are given for the other three Provinces. They may be taken therefore as substantially proportionate in the Union as a whole. Assuming that those persons born in Europe, America and Australia were white persons, and that those born in Asia were coloured persons, it would appear that the numbers of the white male and female population of Natal in 1904 born outside the Union were approximately 31,673 and 15,176 respectively. If these figures are added to those shown in the table, the following approximate result is obtained.

BORN OUTSIDE THE UNION.

Natal Census, 1904..	Male ..	225,097	Female ..	83,007	Total ..	308,104
Increase or decrease (1904 to 1918)
		-90,560		+10,824		-79,736

It is not possible to dissect the 1904 Natal census figures of those born in the Union to show the numbers or proportions of white persons.

The 1918 census figures for the male population are exclusive of absentees on War service. A considerable proportion of the absentees were probably of ex-Union birth, but, even if they had all been born outside the Union and were added to the number of those of ex-Union birth, there would still be a decrease on the figures for the Census of 1911.

(xxxvii) NUMBERS AND PROPORTIONS OF EUROPEANS BORN WITHIN AND WITHOUT THE UNION—CENSUSES 1904 TO 1918.

Census Year.	Born in the Union.			Born outside the Union.		
	Males.	Females.	Persons.	Males.	Females.	Persons.
NUMBERS.						
1904 (a)	384,935	373,507	758,442	193,424	67,831	261,255
1911	513,054	501,551	1,014,605	169,806	88,903	258,709
1918	593,595	598,405	1,192,000	134,537	93,831	228,368
PERCENTAGE OF TOTAL POPULATION.						
1904	66.56	84.63	74.37	33.44	15.37	25.62
1911	75.04	84.92	79.62	24.78	15.04	20.27
1918	81.44	86.36	83.84	18.46	13.54	16.06

(a) Excluding Natal, for which separate figures for Europeans are not available.

NOTE.—The percentage of "unspecified" birthplaces is so small that it has not been shown. It can be readily ascertained for either sex by adding the percentage of the Union and ex-Union births and subtracting them from 100.00.

The United Kingdom has contributed the greatest number of immigrants to the white population of the Union; but the following comparative return for the censuses from 1904 to 1918 shows that the number of deaths, added to the number of emigrants, exceeds the number of immigrants; and that the proportion of persons born in the United Kingdom to the white population is steadily declining, the proportion to the total having been 18.48 per cent. 1904 and 10.69 per cent. in 1918. The latter figure, however, is exclusive of absentees on War service. The proportion in 1911 was 14.25 per cent. or a decline of 4.23 per cent. on 1904.

The number of persons born in the United Kingdom and residing in the Cape Province has decreased to the extent of nearly 38,000 in fourteen years, and in the Orange Free State approximately 12,000 during the same period. Natal has suffered a small decrease, while the Transvaal showed an increase of over 2,400 between 1904 and 1918. While increase of numbers is shown in the Transvaal, Natal contains the greatest proportion of these immigrants to her total white population, the percentage being 24.33 against 13.19 for the Transvaal.

The reduction and almost entire abolition of Imperial Military Garrisons in the Cape and Orange Free State Provinces is partly responsible for the big decrease quoted below.

(xxxviii) NUMBERS AND PROPORTIONS TO TOTAL POPULATION OF EUROPEANS BORN IN THE UNITED KINGDOM—CENSUSES 1904 TO 1918.

Province of Residence.	Census 1904.			Census 1911.				Census 1918.			
	England and Wales.	Scot-land.	Ire-land.	Eng-land.	Wales.	Scot-land.	Ire-land.	Eng-land.	Wales.	Scot-land.	Ire-land.
NUMBER.											
Cape	63,409	15,705	8,601	39,859	1,007	9,646	5,289	35,763	1,059	8,819	4,418
Natal	25,891	8,704	2,229	20,399	401	6,978	1,775	20,038	613	7,113	1,906
Transvaal	44,334	13,723	5,362	57,234	2,100	17,830	6,531	43,843	1,939	15,120	4,953
Orange Free State	13,689	3,095	1,703	8,996	186	2,684	976	3,948	181	1,641	545
Union	147,323	41,227	17,895	126,488	3,694	37,138	14,571	103,592	3,792	32,693	11,822
PROPORTIONS PER CENT. OF TOTAL WHITE POPULATION.											
Cape	10.94	2.71	1.48	6.84	0.17	1.66	0.91	5.78	0.17	1.43	0.71
Natal	26.66	8.96	2.30	20.79	0.41	7.11	1.81	16.43	0.50	5.83	1.56
Transvaal	14.910	4.62	1.80	13.61	0.50	4.24	1.55	8.78	0.39	3.03	0.99
Orange Free State	9.59	2.17	1.19	5.13	0.11	1.53	0.56	2.17	0.10	0.90	0.30
Union	13.19	3.69	1.60	9.91	0.29	2.91	1.14	7.29	0.27	2.30	0.83

As regards persons born in the British Dominions of Canada, Australia (including Tasmania) and New Zealand, it is found that in point of numbers the Transvaal Province is most favoured by Canadians, Australians and New Zealanders, more than half of the numbers of the two latter being in that Province, and almost half of the total number of Canadians. As in the case of persons born in the United Kingdom, Natal contained a greater percentage in proportion to her total population. The actual numbers and percentages are given hereunder:—

(xxxix) PROVINCIAL DISTRIBUTION OF EUROPEANS BORN IN THE GREAT BRITISH DOMINIONS.

Province of Residence.	Census 1904.			Census 1911.			Census 1918.		
	Canada	Australia	New Zealand	Canada	Australia	New Zealand	Canada	Australia	New Zealand
NUMBERS.									
Cape	458	3,198	430	245	1,529	240	228	1,757	251
Natal	240	2,861	367	154	1,516	211	172	1,591	224
Transvaal	651	6,195	904	464	5,527	769	356	3,903	545
Orange Free State	164	464	99	73	283	66	30	206	39
Union	1,513	12,718	1,800	936	8,855	1,286	786	7,457	1,059
PROPORTIONS PER CENT. OF POPULATION.									
Cape	0.08	0.55	0.07	0.04	0.26	0.04	0.04	0.28	0.04
Natal	0.25	2.95	0.38	0.16	1.55	0.21	0.14	1.30	0.18
Transvaal	0.22	2.14	0.31	0.11	1.31	0.18	0.07	0.78	0.11
Orange Free State	0.12	0.33	0.07	0.04	0.16	0.04	0.02	0.11	0.02
Union	0.13	0.82	0.15	0.07	0.69	0.10	0.06	0.52	0.07

The inter-Provincial movement of the European population born in the Union is given in the following table. The figures show the percentages of the population of each Province born in each of the other Provinces. The figures are comparable horizontally, but vertically present only a limited and indirect comparison. Horizontally they indicate that (in 1918), of the persons resident in the Cape, 84.49 per cent. of the total population were born there, 0.43 per cent. were born in Natal, 1.54 per cent. in the Transvaal and 1.56 per cent. in the Orange Free State. The percentages cannot be compared vertically, but may be read vertically as

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

indicating that the Cape provided Natal with 8.86 per cent., Transvaal with 17.52 per cent. and the Orange Free State with 19.36 per cent. of their respective European populations.

(xi) INTER-PROVINCIAL MIGRATION OF EUROPEANS BORN IN THE UNION.

Province in which Enumerated.	Census 1904.				Census 1911.				Census 1918.			
	Percentage of total European Population born in											
	Cape.	Natal.	Transvaal.	Orange Free State.	Cape.	Natal.	Transvaal.	Orange Free State.	Cape.	Natal.	Transvaal.	Orange Free State.
Cape ..	76.00	0.22	0.74	0.97	83.89	0.27	0.85	1.18	84.49	0.43	1.54	1.56
Natal (a) ..	—	—	—	—	5.53	49.15	4.70	1.95	8.86	47.40	6.80	3.21
Transvaal ..	16.51	2.11	41.12	5.56	17.02	2.08	46.42	4.88	17.52	1.96	53.51	6.22
O.F.S. ..	20.83	1.29	2.18	59.60	20.37	1.64	2.47	65.64	19.36	1.36	3.09	69.99

(a) Particulars for Europeans not available for 1904.

An examination of the above figures reveals the fact that in 1904 the Cape Province got less than 2 per cent of her total European population from the three other Provinces, 2.3 per cent. in 1911, and rather more than 3.5 per cent. in 1918. On the other hand the Cape Province has provided the Orange Free State with approximately 20 per cent. of the latter's population during 1904 to 1918, and the Transvaal with an average of 17 per cent. of the total European population of the Transvaal during the same period.

Natal contains only 47 per cent. of persons born there, and 19 per cent. of other Union-born residents, the remaining 34 per cent. having been born outside the Union. Prior to 1918 the Transvaal contained the smallest proportion of native-born residents, Natal taking second place. The positions are now reversed.

The proportions of foreign-born citizens to the total population are shown in table No. (xxxvi) in this section.

Of the countries of Europe and America which contributed to the population of the Union, Russia came first with 26,884 persons, Germany second with 9,941, and Holland third with 5,131. The United States of America is fourth on the list, with 1,678 persons.

The seven leading countries, six European and one American, and their contributions to the population, are given hereunder for the years 1911 and 1918.

	Russia.	Germany.	Austria.	Holland.	Italy.	Greece.	U.S.A.
1911	24,028	12,799	1,504	5,390	1,842	1,465	2,254
1918	26,884	9,941	1,283	5,131	1,627	1,600	1,678
Increase or Decrease (+ or -)	+ 2,856	- 2,858	- 221	- 259	- 215	+ 135	- 576

It will be observed that all the above countries with the exception of Russia and Greece show a decrease. No doubt war mobilization affected the figures to a certain extent.

2. Nationality.—Table No. X. in Part VII. shows in detail the numbers and sexes of the various nationalities comprising the total population in each Province and in the Union. The following table summarizes the numbers and proportions in each Province according to allegiance.

(xii) NUMBERS AND PERCENTAGES OF BRITISH AND FOREIGN SUBJECTS IN EACH PROVINCE—CENSUS 1918.

Nationality.	Cape.		Natal.		Transvaal.		O.F. State.		Union.	
	Number	Per cent.	Number	Per cent.	Number	Per cent.	Number	Per cent.	Number	Per cent.
	British	600,571	97.05	114,210	93.67	471,270	94.38	177,690	97.80	1,363,741
British naturalized ..	8,841	1.43	1,319	1.08	11,253	2.25	1,882	1.04	23,295	1.64
Total British	609,412	98.48	115,529	94.75	482,523	96.63	179,572	98.14	1,387,036	97.55
Foreign subjects	9,103	1.47	6,304	5.17	16,580	3.32	2,026	1.12	34,013	2.40

It will be seen that 97.55 per cent. of the population (including 1.64 per cent. naturalized British subjects of foreign origin), owes allegiance to the British Crown, and 2.4 per cent. owes allegiance to foreign countries. Of the naturalized subjects, the returns of naturalization certificates issued each year show that Russian subjects form the great bulk of aliens who become naturalized. Out of 860 certificates issued in 1912, no fewer than 686 were granted

to Russians. In 1913 the figures were 486 out of 700, 255 out of 473 in 1914, and in the limited number of certificates issued during the war the record was maintained. Next in order of numbers come the nationals of Germany and Holland, who together with Russians comprise the greater proportion of the 23,295 persons who have acquired British citizenship by certification.

The Union contains 34,013 foreign subjects, nearly 50 per cent. of whom are resident in the Transvaal; Russians, Germans, and Hollanders predominating. The figures are 10,875, 6,661 and 3,063 persons respectively, equal to 32 per cent., 20 per cent. and 9 per cent. of the total foreign population. Of the remainder, Italians, Americans, French and Greeks come next, each contributing approximately 5 per cent. to the total foreign population.

The following table shows the numbers and percentages of British and Foreign subjects in urban and rural areas by sex. It will be observed that most of the foreigners are resident in urban areas, and also that the ratio of the sexes is roughly three male to every two female persons. The towns and villages contain 25 naturalized subjects per 1,000 of the urban population, while in the country districts there are barely seven naturalized subjects to each 1,000 of the rural population.

(xiii) BRITISH AND FOREIGN SUBJECTS IN URBAN AND RURAL AREAS, UNION—CENSUS 1918.

Nationality.	Urban.			Rural.			Total.		
	Males	Females	Persons	Males	Females	Persons	Males	Females	Persons
NUMBERS.									
British	352,236	367,597	719,833	338,828	305,080	643,908	691,064	672,677	1,363,741
British naturalized ..	13,118	5,821	18,939	3,346	1,010	4,356	16,464	6,831	23,295
Total British	365,354	373,418	738,772	342,174	306,090	648,264	707,528	679,508	1,387,036
Foreign subjects	16,820	10,794	27,614	4,072	2,327	6,399	20,892	13,121	34,013
PERCENTAGES.									
British	92.10	95.63	93.87	97.81	98.88	98.31	94.81	97.07	95.91
British naturalized ..	3.43	1.51	2.47	0.97	0.33	0.67	2.26	0.99	1.64
Total British	95.53	97.14	96.34	98.78	99.21	98.98	97.07	98.06	97.55
Foreign subjects	4.40	2.81	3.60	1.17	0.75	0.98	2.87	1.90	2.40

3. Length of Residence in South Africa of Persons born outside the Union.—Question No. 13 on the Census Schedule requested persons born outside the Union to state the number of years they had resided in the Union. There were 135,271 males and 94,510 females born outside the Union, and of these 4,151 and 2,063 respectively, i.e., 2.7 per cent. of the total, omitted to state the period of residence in the Union.

The enquiry relative to the length of residence was first made in South Africa at the Census of 1911. The following tables show the results of the enquiry for the two censuses. In comparing the figures the intervals of seven years between the two censuses must be borne in mind.

(xiii) LENGTH OF RESIDENCE IN UNION, NUMBERS AND PERCENTAGES—CENSUSES 1911 AND 1918.

Length of Residence.	Census 1911.						Census 1918.					
	Number.			Per cent.			Number.			Per cent.		
	Males.	Fe-males.	Per-sons.	Males.	Fe-males.	Per-sons.	Males.	Fe-males.	Per-sons.	Males.	Fe-males.	Per-sons.
Under 1 year	14,921	5,804	20,725	8.73	6.52	7.97	3,922	994	4,916	2.90	1.05	2.14
1 year	8,768	3,811	12,579	5.13	4.27	4.84	1,121	1,153	2,274	0.83	1.22	0.99
2 years	5,127	3,522	8,649	3.00	3.95	3.33	1,581	2,003	3,584	1.17	2.12	1.56
3 „	4,089	3,037	7,126	2.39	3.41	2.74	1,825	2,186	4,011	1.35	2.31	1.75
4 „	3,590	3,206	6,796	2.10	3.60	2.61	2,987	3,338	6,325	2.21	3.53	2.75
Total, 0-5 years	36,495	19,380	55,875	21.36	21.75	21.49	11,436	9,674	21,110	8.46	10.24	9.19
5-9 years	40,477	29,148	69,625	23.69	32.73	26.78	17,449	18,035	35,484	12.90	19.08	15.44
10-14 „	38,323	13,133	51,456	22.43	14.75	19.80	15,887	17,920	33,807	11.74	18.96	14.71
15-19 „	20,878	8,458	29,336	12.22	9.50	11.29	36,522	18,920	55,442	27.00	20.02	24.13
20-24 „	11,074	5,047	16,121	6.48	5.66	6.20	20,804	10,095	30,899	15.38	10.68	13.45
25-29 „	5,448	3,582	9,030	3.19	4.02	3.47	10,665	5,435	16,100	7.87	5.75	7.01
30-34 „	7,334	3,633	10,967	4.29	4.08	4.22	4,652	2,937	7,589	3.44	3.11	3.30
35-39 „	2,587	1,127	3,714	1.51	1.27	1.43	5,919	3,682	9,601	4.38	3.90	4.17
40-44 „	1,204	691	1,895	0.70	0.77	0.73	3,165	1,834	4,999	2.34	1.94	2.18
45-49 „	984	754	1,738	0.58	0.85	0.67	1,363	1,090	2,453	1.01	1.15	1.07
50 years and over ..	2,813	2,411	5,224	1.65	2.71	2.01	3,258	2,825	6,083	2.41	2.99	2.65
Unspecified	3,254	1,703	4,957	1.90	1.91	1.91	4,151	2,063	6,214	3.07	2.18	2.70
Total	170,871	89,067	259,938	100.00	100.00	100.00	135,271	94,510	229,781	100.00	100.00	100.00

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

The best method of utilizing the figures relating to length of residence is probably in relation to the period during which the individuals first arrived in South Africa. The following table shows the number of persons in each Province according to the period of residence and the period of years during which they arrived in the country. The large numbers of persons born overseas who were absent on active or other war service materially affect the figures; but, this fact notwithstanding, the effects of the immigration in particular years or periods can still be traced. For example, the table shows that in 1911 the greatest number of immigrants in the population had been resident in South Africa between five and nine years, and that they arrived during the period May, 1901 to April, 1906. After allowing for deaths and departures, the majority of these persons in 1918 would have been resident between twelve and sixteen years in the country, and the numbers for these groups according to the Census of 1918 should be greater than for other groups, provided of course that there was no exceptional amount of immigration during the intercensal years 1912 to 1917. Reference to the second portion of the following table shows that this is true, and also that the periods of arrival cover the period May, 1901 to April, 1906.

(xlii) LENGTH OF RESIDENCE IN THE UNION, PROVINCES—CENSUSES 1911 AND 1918.

Length of Residence.	Census 1911.						Census 1918.					
	Period of Arrival.	Cape.	Natal.	Transvaal.	O.F.S.	Union.	Period of Arrival.	Cape.	Natal.	Transvaal.	O.F.S.	Union.
Under 1 year ..	1910-11	5,809	2,786	10,554	1,576	20,725	1917-18	3,217	954	665	80	4,916
1 year ..	1909-10	2,056	1,868	5,784	2,871	12,579	1916-17	940	355	751	228	2,274
2 years ..	1908-09	1,878	852	4,866	1,053	8,649	1915-16	1,300	595	1,524	165	3,584
3 ..	1907-08	2,075	741	3,767	543	7,126	1914-15	1,381	689	1,735	206	4,011
4 ..	1906-07	1,778	668	3,792	558	6,796	1913-14	2,116	1,077	2,830	302	6,325
Total, 0-5 years	1906-11	13,596	6,915	28,763	6,601	55,875	1913-18	8,954	3,670	7,505	981	21,110
5-9 years ..	1901-06	19,065	9,712	37,063	3,785	69,625	1908-13	9,331	5,621	18,788	1,744	35,484
10-14 ..	1896-01	15,807	6,538	26,392	2,719	51,456	1903-08	9,377	5,100	17,449	1,881	33,807
15-19 ..	1891-96	9,042	3,312	15,686	1,296	29,336	1898-03	16,390	9,906	26,374	2,772	55,442
20-24 ..	1886-91	5,570	2,862	6,918	771	16,121	1893-98	9,693	4,693	15,154	1,359	30,899
25-29 ..	1881-86	4,110	1,731	2,832	357	9,030	1888-93	5,375	2,994	6,968	763	16,100
30-34 ..	1876-81	5,075	2,217	3,106	569	10,967	1883-88	2,779	1,525	2,996	289	7,589
35-39 ..	1871-76	1,733	762	1,024	195	3,714	1878-83	4,278	2,276	2,604	443	9,601
40-44 ..	1866-71	949	414	437	95	1,895	1873-78	2,271	1,016	1,481	231	4,999
45-49 ..	1861-66	819	535	283	101	1,738	1868-73	980	419	959	95	2,453
50 years & over	before '61	3,219	1,034	680	291	5,224	before '68	3,000	1,568	1,254	261	6,083
Unspecified ..	—	1,402	1,896	1,216	443	4,957	—	1,516	2,234	2,068	396	6,214
Total ..		80,387	37,928	124,400	17,223	259,938		73,944	41,022	103,600	11,215	229,781

It will be seen from the foregoing table that the period which contributed most largely to the overseas born population of the Union as constituted in 1918 was the period 1898 to 1903. During that period the majority arrived during the two latter years of the quinquennium—the years following the cessation of the Anglo-Boer War, 1899-1902. The quinquennium which ranked next in importance in its contribution to the population was the period 1908 to 1913, during which a minimum of 35,484 immigrants entered the Union—an average of over 7,000 per annum. The accuracy of the information returned on the census schedules may be checked to a certain degree by referring to the portion of the table relating to the Census of 1911. There was a considerable influx of immigrants in 1910-11, and an equally considerable influx during the two previous years, 1908-1910. These three years alone give a total of 41,953, or an excess of 6,469 over the numbers recorded above for the five year period as in 1918. In normal times this discrepancy would need investigation, as it is highly improbable that the figures would be so decreased by deaths during that period. The explanation lies in the fact that most of the real immigrants into the Union were of ages ranging from 17 to 25 years, and that when the War broke out in 1914 these were amongst the first to proceed on war services. A point to be considered also is that the returns of residence of less than one year contain a large number of visitors, seamen off visiting ships, commercial travellers, tourists and other individuals, who were not immigrants and did not intend to take up permanent residence. A further point is that when comparing one quinquennium with another, due allowance must be made for departures and deaths. The more remote the period of arrival the greater will be the reduction due to the latter cause. The tables of length of residence have not been tabulated in single years so that it is not possible to give the percentage of error due to persons giving information in round figures such as 10 years, 20 years; but it may be assumed that many people who were in their, say, *tenth year of residence*, returned themselves as having been ten years in the country instead of nine. The method of eliminating this form of error is explained in the previous Section, No. I., on "Ages."

The following table gives an index to the distribution per 1,000 of persons born without the Union as returned in each Province and also according to the period of residence in the Union.

(xliii) LENGTH OF RESIDENCE OF PERSONS BORN OUTSIDE THE UNION. INDEX TO THE PROPORTIONS IN EACH PROVINCE AT DIFFERENT PERIODS OF RESIDENCE—CENSUSES 1911 AND 1918.

Length of Residence.	Census 1911.						Census 1918.					
	Period of Arrival.	Cape.	Natal.	Transvaal.	O.F.S.	Union.	Period of Arrival.	Cape.	Natal.	Transvaal.	O.F.S.	Union.
PROPORTION PER 1,000 IN EACH PROVINCE.												
Under 1 year ..	1910-11	72	73	85	91	80	1917-18	43	23	6	7	21
1 year ..	1909-10	26	49	47	167	48	1916-17	13	9	7	20	10
2 years ..	1908-09	23	23	39	61	33	1915-16	17	14	15	15	16
3 ..	1907-08	26	20	30	32	27	1914-15	19	17	17	18	17
4 ..	1906-07	22	18	30	32	26	1913-14	29	26	27	27	27
Total, 0-5 years	1906-11	169	183	231	383	214	1913-18	121	89	72	87	91
5-9 years ..	1901-06	237	256	298	220	268	1908-13	126	137	182	156	154
10-14 ..	1896-01	197	172	212	158	198	1903-08	127	124	169	168	147
15-19 ..	1891-96	113	87	126	75	113	1898-03	222	242	255	247	241
20-24 ..	1886-91	69	77	56	45	62	1893-98	131	114	146	121	135
25-29 ..	1881-86	51	46	23	21	35	1888-93	73	73	67	68	70
30-34 ..	1876-81	63	58	25	33	42	1883-88	37	37	29	26	33
35-39 ..	1871-76	22	20	8	11	14	1878-83	58	56	25	40	42
40-44 ..	1866-71	12	11	4	6	8	1873-78	31	25	14	21	22
45-49 ..	1861-66	10	14	2	6	7	1868-73	13	10	9	8	11
50 years & over	before 1861	40	26	5	17	20	before 1868	41	38	12	23	27
Unspecified ..	—	17	50	10	25	19	—	20	55	20	35	27
Total ..		1,000	1,000	1,000	1,000	1,000		1,000	1,000	1,000	1,000	1,000

PROPORTION PER 1,000 IN THE UNION AT EACH PERIOD OF RESIDENCE.

Length of Residence.	Census 1911.						Census 1918.					
	Period of Arrival.	Cape.	Natal.	Transvaal.	O.F.S.	Union.	Period of Arrival.	Cape.	Natal.	Transvaal.	O.F.S.	Union.
Under 1 year ..	1910-11	281	134	509	76	1,000	1917-18	655	194	135	16	1,000
1 year ..	1909-10	164	148	460	228	1,000	1916-17	414	156	330	100	1,000
2 years ..	1908-09	217	98	563	122	1,000	1915-16	362	166	426	46	1,000
3 ..	1907-08	291	104	529	76	1,000	1914-15	344	172	433	51	1,000
4 ..	1906-07	262	98	558	82	1,000	1913-14	335	170	447	48	1,000
Total, 0-5 years	1906-11	243	124	515	118	1,000	1913-18	424	174	356	46	1,000
5-9 years ..	1901-06	274	140	532	54	1,000	1908-13	263	158	530	49	1,000
10-14 ..	1896-01	307	127	513	53	1,000	1903-08	277	151	516	56	1,000
15-19 ..	1891-96	308	113	535	44	1,000	1898-03	295	179	476	50	1,000
20-24 ..	1886-91	345	178	429	48	1,000	1893-98	314	152	490	44	1,000
25-29 ..	1881-86	455	192	314	39	1,000	1888-93	334	186	433	47	1,000
30-34 ..	1876-81	463	202	283	52	1,000	1883-88	366	201	395	38	1,000
35-39 ..	1871-76	467	205	276	52	1,000	1878-83	446	237	271	46	1,000
40-44 ..	1866-71	501	218	231	50	1,000	1873-78	455	203	296	46	1,000
45-49 ..	1861-66	471	308	163	58	1,000	1868-73	399	171	391	39	1,000
50 years & over	before 1861	616	198	130	56	1,000	before 1868	493	258	206	43	1,000
Unspecified ..	—	283	383	245	89	1,000	—	244	359	333	64	1,000
Total ..		309	146	479	66	1,000		322	178	451	49	1,000

The length of residence in the Union of persons born outside the Union is shown in graphical form for the Censuses of 1911 and 1918 in Graphs Nos. 19 and 20 in the Annexures to this report.

SECTION VIII.—DWELLINGS.

1. General.—It is not proposed in this General Report on the Census to do more than refer to some features of the returns obtained as to Dwellings. The subject may more fitly be dealt with in a special monograph, which, in view of the pressing nature of the subject under present day conditions will probably have considerable value, as embodying information derived not only from the general Census, but from other sources as well.

Particulars regarding the numbers and sizes of dwellings were first collected in South Africa at the Census of 1911, a corner of the Householder's Schedule containing four questions on the subject. At the Census of 1918, the scope of the enquiry was extended to seven items as shown hereunder in brief (and in detail on the specimen of the Householder's Schedule as an annexure to this Report).

1. Description of Dwelling (*i.e.*, private dwelling house, residential flat, etc.).
2. Materials of which outer walls are built.
3. Number of living and sleeping rooms.
4. Whether owned by occupier or not.
5. Monthly rent paid.
6. Occupation of head of family (personal and industrial occupation).
7. Number of Europeans enumerated in the dwelling.

Experience has shown that in future schedules question No. 4 must be amplified to include those persons who are neither owners nor tenants, but are purchasing their houses either by rent instalments, or by payments to sinking funds, or by various other methods. It was obvious that many found difficulties in answering this question correctly owing to the fact that, though they were "owners," they also specified an amount paid in rent in reply to question 5. A further necessity is the provision for caretakers and others occupying large dwellings or buildings for nominal rents. If accurate tabulation of rents is to be made, these nominal rents must be carefully eliminated. The occupation does not always indicate the position as caretaker, and the head of family may have some definite industrial or other personal occupation, while his wife resides in, and acts as caretaker of, the dwelling.

2. Ownership.—In view of the foregoing remarks, the results of the tabulation of particulars as to ownership are somewhat affected by the inclusion of those persons who were acquiring the freehold of their properties by the rent-purchase system. The numbers of such, however, were not large in proportion to the whole, and for all practical purposes the proportions given in the following table No. (xlvi) may be taken as substantially correct.

(xlvi) OWNERSHIP OF OCCUPIED PRIVATE DWELLINGS—CENSUS 1918.

Ownership.	Cape.	Natal.	Transvaal.	O.F.S.	Union.
Owned by occupier	16,935	3,632	16,754	3,660	40,981
Not owned by occupier	33,507	6,944	33,515	5,023	78,989
Total	50,442	10,576	50,269	8,683	119,970

3. Nature of Dwelling.—The first classification of occupied dwellings is that of the nature of the dwellings, such as, private houses, hotels, residential chambers, etc. The results of the tabulation for the principal towns are given hereunder in seven geographical divisions. The class most numerously represented is naturally that of private houses, dwellings with business premises combined occupying second place, whilst residential chambers and boarding houses come next in the order given. Taking the area of the seven divisions as a whole, over 90 per cent. of the occupied dwellings enumerated were private dwelling-houses. Information, although collected, was not tabulated for the whole Union, (except for private houses), but the area covered by the seven geographical divisions includes the sixty-nine largest towns; that is, all towns possessing urban local government and a white population of 2,000 persons and over, and also a few of the more rapidly growing towns with a population, at the time of the census, of less than 2,000 white persons. The inclusion of the smaller villages and hamlets would have increased the percentage of private houses as these villages possess few institutions, and very few types of dwelling other than private houses, of which there are 21,492.

(xlvii) NATURE OF OCCUPIED DWELLINGS IN THE PRINCIPAL TOWNS OF THE UNION, ARRANGED IN SEVEN GEOGRAPHICAL DIVISIONS—CENSUS 1918.

Nature of Dwelling.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
	Coastal.	South (Non-Coastal).	Central.	Eastern.	Witwatersrand and Pretoria.	Northern.	North-Western.
NUMBER OF DWELLINGS.							
Private dwellings	30,973	7,729	8,201	4,165	42,538	4,238	534
Residential chambers, flats, etc.	1,125	99	120	27	1,437	69	7
Caretakers' quarters	140	32	50	26	184	27	4
Dwellings and business premises combined	1,138	336	220	58	1,798	95	32
Boarding and lodging houses ..	610	112	111	38	406	37	5
Hotels	271	62	69	25	173	25	3
Residential clubs	19	—	4	5	17	5	—
General, mental, leper hospitals, etc.	61	15	29	10	59	6	1
Charitable institutions (other than hospitals)	53	6	6	6	16	1	—
Educational institutions	69	90	41	13	37	16	4
Prisons, gaols, reformatories, etc.	28	12	25	7	38	9	5
Police barracks, stations, etc. ..	54	19	15	14	64	17	2
Naval & military establishments	51	1	47	3	30	3	—
Wagons and tents	21	2	6	3	15	26	2
Other buildings	75	13	38	8	114	27	7
Unspecified	76	7	3	5	113	8	2
Total	34,764	8,535	8,985	4,413	47,039	4,609	608

PERCENTAGE OF TOTAL SPECIFIED.

Private dwellings	89.30	90.63	91.30	94.49	90.65	92.11	88.12
Residential chambers, flats, etc.	3.24	1.16	1.34	0.61	3.06	1.50	1.16
Caretakers' quarters	0.40	0.38	0.56	0.59	0.39	0.59	0.66
Dwellings and business premises combined	3.28	3.94	2.45	1.32	3.83	2.06	5.28
Boarding and lodging houses ..	1.76	1.31	1.24	0.86	0.87	0.80	0.83
Hotels	0.77	0.73	0.76	0.56	0.37	0.53	0.50
Residential clubs	0.05	—	0.04	0.11	0.04	0.11	—
General, mental, leper hospitals, etc.	0.18	0.18	0.32	0.23	0.13	0.13	0.17
Charitable institutions (other than hospitals)	0.15	0.07	0.07	0.14	0.03	0.02	—
Educational institutions	0.20	1.06	0.46	0.29	0.08	0.35	0.65
Prisons, gaols, reformatories, etc.	0.08	0.14	0.28	0.16	0.08	0.20	0.82
Police barracks, stations, etc. ..	0.16	0.22	0.17	0.32	0.14	0.37	0.33
Naval & military establishments	0.15	0.01	0.52	0.07	0.06	0.07	—
Wagons and tents	0.06	0.02	0.07	0.07	0.03	0.57	0.33
Other buildings	0.22	0.15	0.42	0.18	0.24	0.59	1.15
Unspecified	—	—	—	—	—	—	—
Total	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

4. Materials of Outer Walls.—The following table No. (xlviii) indicates the number of occupied private houses classified according to the materials of which the outer walls were built. The number of houses dealt with in this table is identical with that shown in the first lines of table No. xlvii, and the area is the same as that fully explained in the previous paragraph, *i.e.*, 98,478 private houses in the sixty-nine largest towns of the Union.

In all the divisions brick private dwellings were more numerous than those constructed of any other material. Indeed, they exceed in number all the others combined, being as high as 74 per cent. of the total in the Eastern Division and nearly 57 per cent. of the total in the Central Division, this latter showing the lowest percentage of the Seven Divisions. Houses of brick and stone came second in order of numbers, followed closely by wood and iron brick-lined and by wood and iron houses; the last two numbering 8,751 and 7,988 respectively.

The numbers of houses built of various other materials were very small and call for no comment excepting houses built of sun-dried brick in the Central Division—which includes the Midlands of the Cape Province and the greater portion of the Orange Free State, where this type of house ranked third in numbers, being 8.4 per cent. of the total private dwellings

(xiviii) OCCUPIED PRIVATE DWELLINGS CLASSIFIED ACCORDING TO MATERIAL OF OUTER WALLS, IN THE PRINCIPAL TOWNS OF THE UNION, ARRANGED IN SEVEN GEOGRAPHICAL DIVISIONS—CENSUS 1918.

Materials of which outer walls are built.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
	Coastal.	South (Non-Coastal).	Central.	Eastern.	Witwatersrand and Pretoria.	Northern.	North-Western.
* NUMBER OF DWELLINGS.							
Brick	21,541	5,501	4,666	3,083	27,984	2,507	390
Stone	656	502	367	196	300	162	4
Brick and stone	3,804	1,345	1,254	273	3,596	365	59
Concrete	236	13	11	3	85	2	2
Wood	115	4	31	1	20	9	—
Iron	80	16	89	16	321	125	5
Wood and iron	4,051	77	416	288	2,711	394	51
Wood and iron, brick lined	337	34	657	146	7,169	403	5
Sun-dried brick	95	137	688	144	283	225	6
Other materials	39	98	18	13	47	45	12
Unspecified	19	2	4	2	22	1	—
Total	30,973	7,729	8,201	4,165	42,538	4,238	534
PERCENTAGE ON TOTAL SPECIFIED.							
Brick	69.60	71.18	56.89	74.06	65.82	59.17	73.03
Stone	2.12	6.50	4.48	4.70	0.70	3.82	0.75
Brick and stone	12.29	17.41	15.30	6.56	8.46	8.61	11.04
Concrete	0.76	0.17	0.14	0.07	0.20	0.05	0.37
Wood	0.37	0.05	0.38	0.02	0.05	0.21	—
Iron	0.26	0.21	1.09	0.40	0.76	2.95	0.94
Wood and iron	13.09	1.00	5.08	6.92	6.38	9.28	9.56
Wood and iron, brick lined	1.09	0.44	8.02	3.50	16.87	9.51	0.94
Sun-dried brick	0.30	1.77	8.40	3.46	0.65	5.31	1.12
Other materials	0.12	1.27	0.22	0.31	0.11	1.09	2.25
Unspecified	—	—	—	—	—	—	—
Total	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

Interesting comparisons may be made with similar tables published in the Census Report of the Australian Commonwealth, 1911. In all the States of the Commonwealth, except South Australia, wooden houses predominated, the proportions of wood houses and brick houses in the Commonwealth being 55.1 and 24.9 per cent. respectively.

5. Occupied Private Dwellings.—There are 119,970 occupied private dwellings in the Union, housing 590,913 persons. Of this number 33,957 are four-roomed houses and form 28.3 per cent. of the total. These houses accommodate 168,190 persons or 28.5 per cent. of the total number of occupants of urban private dwellings. Houses of 3 rooms are next in order of numbers, totalling 28,474 or 23.7 per cent. of the total, and housing 128,007 persons—that is 21.7 per cent. It will thus be seen that 3 and 4 roomed houses combined, form more than half of the total number of occupied private dwellings in the Union, and that they accommodate slightly more than half of the inhabitants of all private dwellings, i.e., 50.2 per cent.

The following table shows the predominant class of house (according to rooms) in each Province, and also the numbers and percentages of occupants residing in those houses. An interesting fact revealed by the table is the extraordinary similarity between the percentage of houses and the percentage of the population they accommodate in each Province and also the Union.

(xlix) OCCUPIED PRIVATE DWELLINGS, CENSUS 1918—NUMBERS AND PERCENTAGES OF HOUSES AND OCCUPANTS OF THE MOST PREDOMINANT TYPE IN EACH PROVINCE AND THE UNION.

Class of House.	Cape.		Natal.		Transvaal.		O.F.S.		Union.	
	Houses.	Occu-pants.	Houses.	Occu-pants.	Houses.	Occu-pants.	Houses.	Occu-pants.	Houses.	Occu-pants.
NUMBERS.										
3 rooms	—	—	—	—	15,719	70,802	—	—	—	—
4 rooms	13,405	65,111	—	—	—	—	2,408	12,747	33,957	168,190
5 rooms	—	—	3,065	15,088	—	—	—	—	—	—
PERCENTAGES OF TOTALS IN EACH PROVINCE.										
3 rooms	—	—	—	—	31.27	28.64	—	—	—	—
4 rooms	26.55	26.46	—	—	—	—	27.73	28.37	28.31	28.47
5 rooms	—	—	28.97	28.67	—	—	—	—	—	—

The detailed tables in Part VIII.—Dwellings—give fuller information in respect of all houses from one to nineteen rooms. It is well to mention, however, that although 3 roomed houses predominate in the Transvaal, the number of 4 roomed houses is only 297 less, and that the percentage to the total is 30.68 per cent. against 31.27 for 3 roomed houses. Moreover, a greater proportion of the population resides in the 15,422 four roomed houses, the percentage being 31.53 per cent. whereas 28.64 per cent. only are housed in the predominant class.

6. Rented Private Dwellings.—In the detailed tables in Part VIII a statement is given of the average rents of houses of 3, 4, 5 and 6 rooms. In the tabulation, however, all private dwellings enumerated were included, and no account was taken of the locality in which situated, occupations of householders, or materials of which the houses were constructed. The figures for average rents are therefore not strictly comparable with those obtained from the special rent censuses hitherto taken and published by this Office, which are confined to houses of ordinary size in which the majority of the population reside. A further reason why the two censuses are not strictly comparable is that, while the special rent census deals only with typical residential dwellings, the fuller census includes houses with extensive grounds for the use of which a large portion of the rent is charged. During tabulation, several cases came to light of what appeared to be excessive rents for small dwelling-houses in towns. Investigation showed them to be dwelling-houses situated for example on several erven of ground used for market gardening. It was therefore apparent that the high rent paid was mainly for the use of the ground and not for the dwelling.

The numbers and proportions of houses in each class for various towns obtained by the census now give standard ratios for the purposes of obtaining weighted average rents for any particular area or for the Union as a whole, thus doing away with the necessity of using the cruder method hitherto employed of weighting on a population basis. The average number of occupants per private dwelling of 3 to 6 rooms varies but slightly throughout the Union and may be taken as 5, the actual figure being 4.9. The number of houses in each town is therefore proportionate to the population. Moreover, the average number of occupants in each of the four classes of house (i.e., 3 to 6 rooms) also varies very slightly, so that the proportion to the population of each town is unaltered by this factor. The factor which does change, however, is the proportion of each class of house to the total in each town, and these ratios obtained at the Census therefore become the standard for the weighted average of each town, and the total number of houses of each class in each town—being proportionate to the population—gives the correct ratios for the weighted average for the Union. The results of the tabulation of the returns as to dwellings are shown in graphical form in the following pages. The first graph, No. 6, shows the relative number with private dwellings in the Urban areas of the Union with 1 to 19 rooms, and also those of 20 rooms and over. It will be seen that the 4 roomed houses predominated, houses of 3 rooms coming second. While this is the case for the Union as a whole, dealt with Provincially, the figures show that only in the Cape and Orange Free State Provinces do the houses of 4 rooms head the list, houses of 5 rooms predominating in Natal, and 3 rooms in the Transvaal. In the Cape Province 5 roomed houses come second in order of numbers, houses of 3 rooms second in the Orange Free State, and houses of 4 rooms second in the other two Provinces.

7. Occupants of Private Dwellings.—Graph No. 7 indicates the total number of inmates in each private dwelling according to the number of rooms. The scale of the graph has been reduced to make it readily comparable with the previous graph, and it will be observed that the relationship between the number of private dwellings of each size (according to rooms) and the number of occupants is more or less proportionate until houses of 9 rooms are reached, when a deviation occurs, the total number of occupants of houses of 9 rooms being greater in proportion to the number of houses than in the case of houses of one room. The similarity between the heights of the columns in these two graphs, especially for private dwellings of from 3 to 6 rooms, indicates a very even average number of inmates for the four classes of dwellings. The averages are as follows:—

(f.) AVERAGE NUMBER OF OCCUPANTS OF PRIVATE DWELLINGS—CENSUS 1918.

Province.	Rooms.					All private dwellings.
	3	4	5	6	3-6	
Union	4.50	4.95	5.17	5.56	4.94	4.93
Cape	4.44	4.86	5.02	5.38	4.88	4.88
Natal	4.06	4.54	4.92	5.46	4.82	4.98
Transvaal	4.50	5.06	5.46	5.94	4.97	4.92
Orange Free State	4.85	5.29	5.43	5.89	5.24	5.17

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10j.]

It will be seen by comparison that the averages for the Union of the most common type of house—that is the 4 roomed house—give the average for the four most common types combined—3 to 6 roomed houses—and also the same average for all private dwellings. Comparison of the figures in the table both horizontally and vertically shows a minimum of variation. These averages extended to houses of 20 rooms and over are shown in the accompanying graph No. 8. The averages for dwellings other than private and of all classes of dwellings are also shown for the purpose of comparison. The rise in the curve for the larger sizes of private dwellings is probably due to a number of boarding houses being returned by occupiers as private dwellings instead of as boarding houses.

Graph No. 9 exhibits the average number of inmates per living room in all private dwellings from 1 to 19 rooms, and also the comparative curves for dwellings other than private and all dwellings.

The averages for the various classes of dwellings are starred on the graphs and the figures are given in the following table:—

(II) AVERAGE NUMBER OF INMATES OF DWELLINGS—CENSUS 1918.

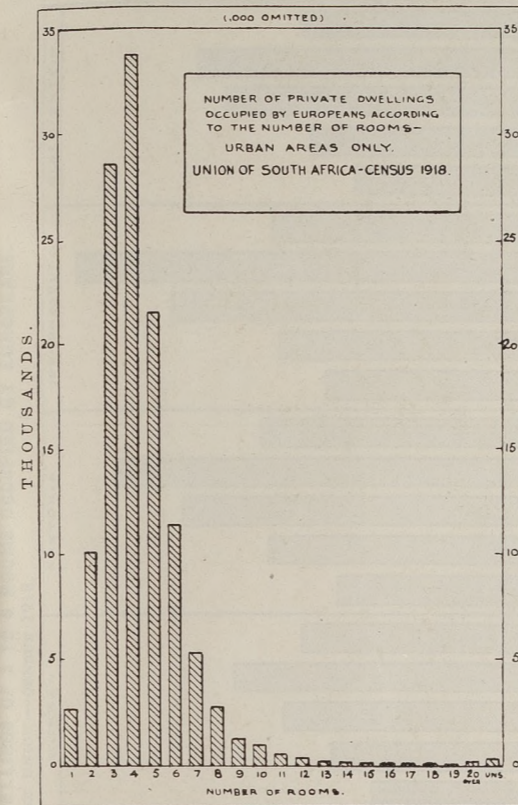
Province.	Private dwellings.	Other than private.	All dwellings.
AVERAGE PER DWELLING.			
Cape	4.88	7.18	5.11
Natal	4.98	11.42	5.59
Transvaal .. .	4.92	7.17	5.14
Orange Free State ..	5.17	6.58	5.30
Union	4.93	7.50	5.18
AVERAGE PER ROOM.			
Union	1.16	1.18	1.16

8. Monthly Rental Values of Private Dwellings.—The tabulation of these rentals has been confined to the predominant types of house, as the numbers of the larger sizes of houses occupied by tenants are so few that the averages are unreliable for statistical purposes. Moreover, houses with multiple rooms were largely owned by occupiers, and were therefore returned with no rental value, according to instructions; or, when the occupier was not the owner, the schedule was received with the rent unspecified, indicating probably that a nominal rent was being paid for occupancy.

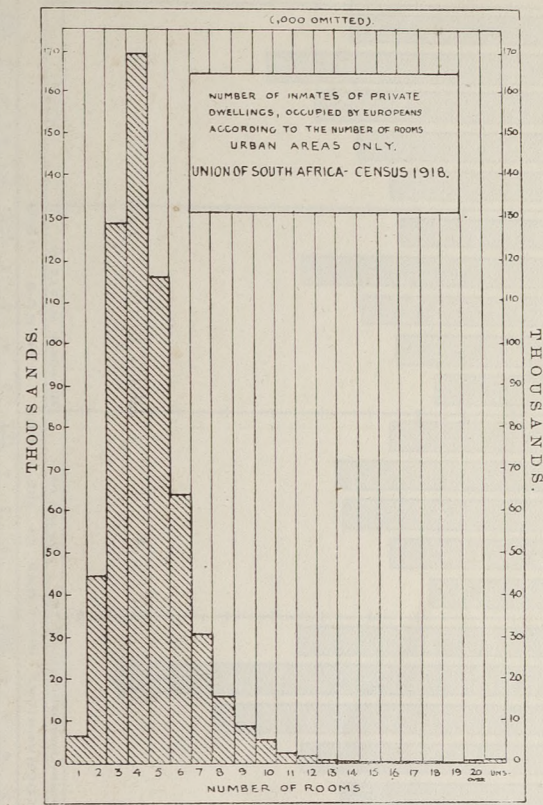
In the upper portion of the accompanying diagram No. 10 the average monthly rental of all rented private dwellings of from 3 to 6 rooms is shown for nine of the largest towns in the Union, while the lower portion gives similar information for seven geographical divisions into which the Union has been divided for the purpose of statistics of Cost of Living. These divisions comprise the sixty-nine largest towns in the Union. The fifth column in each section of the diagram gives the weighted average for the four classes of houses combined, the weights being the proportion of houses of each class, which, incidentally, are proportionate to the population occupying those houses as indicated by the foregoing table showing the average number of inmates of each class of private dwelling. Attention is directed to the important note accompanying this diagram.

Graph No. 11 gives similar information for all urban areas in each of the four Provinces and for the Union. As the number of houses on which the averages are based is naturally greater for a whole Province than for an individual town, the graph has been extended to include houses up to nine rooms, after which number experiment showed that the average rental fluctuated considerably. Graph No. 12 shows the average monthly rental value per room of rented private dwellings of from 1 to 9 rooms.

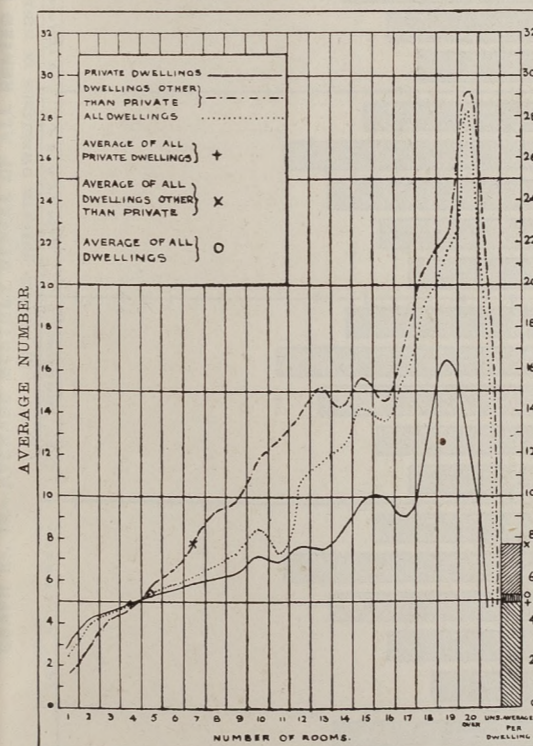
GRAPH No. 6.

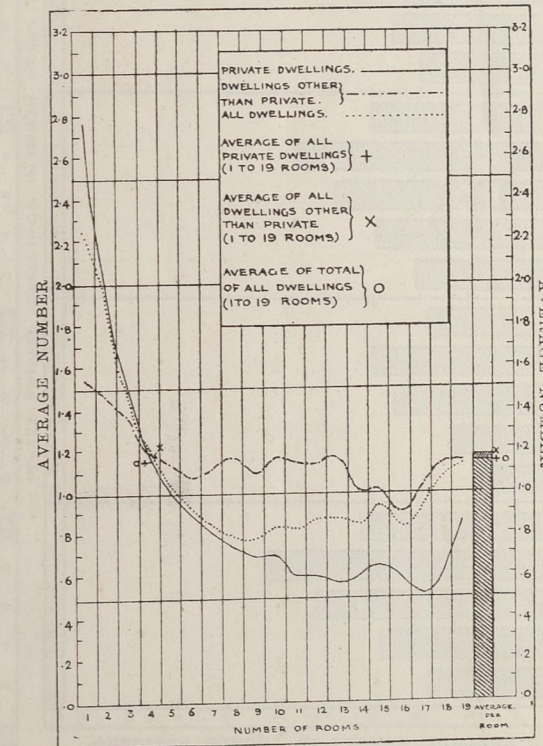
GRAPH No. 7.

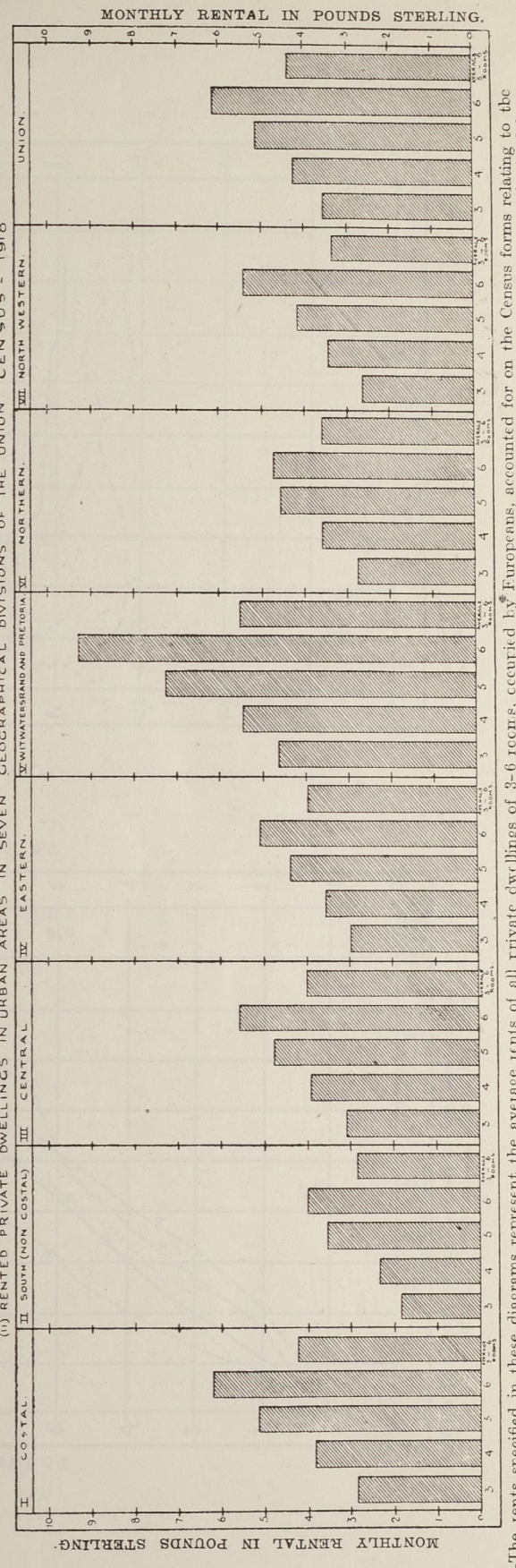
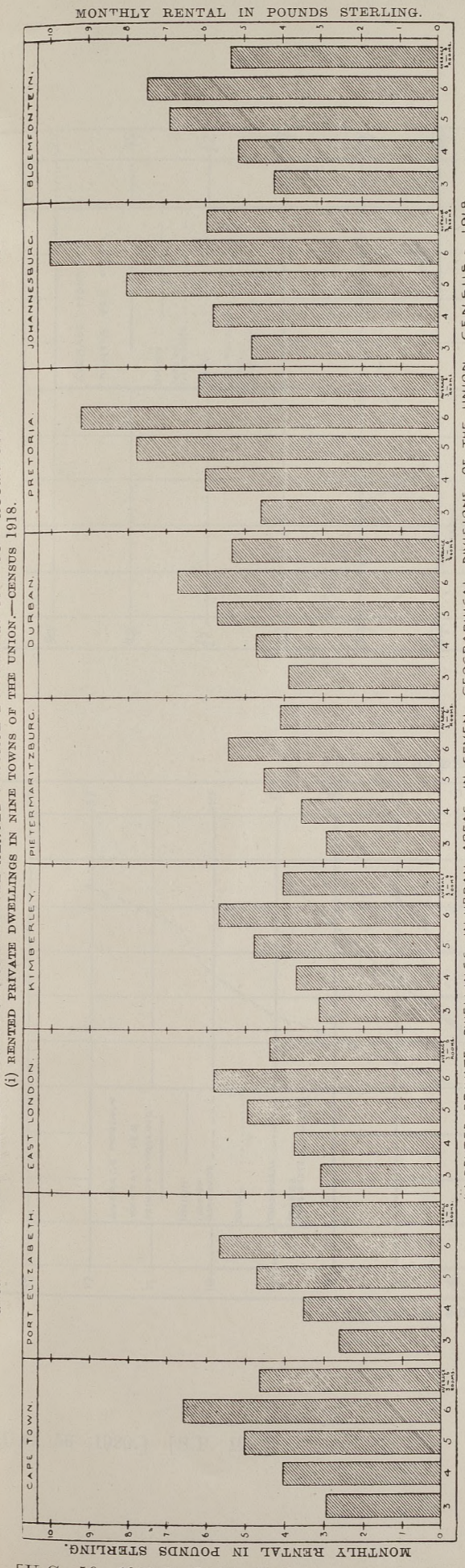
GRAPH No. 8.—AVERAGE NUMBER OF INMATES OF DWELLINGS OCCUPIED BY EUROPEANS ACCORDING TO THE NUMBER OF ROOMS—URBAN AREAS ONLY, UNION OF SOUTH AFRICA—CENSUS 1918.

GRAPH No. 9.—AVERAGE NUMBER OF INMATES PER ROOM IN DWELLINGS OCCUPIED BY EUROPEANS—URBAN AREAS ONLY, UNION OF SOUTH AFRICA—CENSUS 1918.

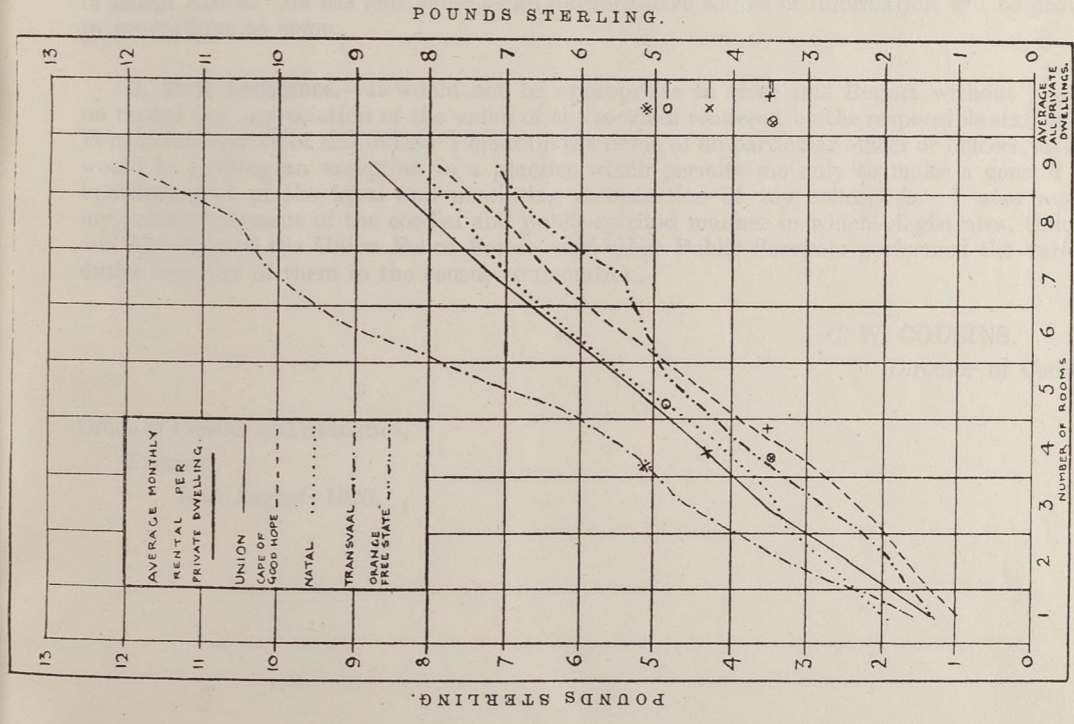
GRAPH No. 10.—AVERAGE MONTHLY RENTAL OF ALL RENTED PRIVATE DWELLINGS OF 3 TO 6 ROOMS OCCUPIED BY EUROPEANS.
 (i) RENTED PRIVATE DWELLINGS IN NINE TOWNS OF THE UNION.—CENSUS 1918.

Note.—The rents specified in these diagrams represent the average rents of all private dwellings of 3-6 rooms, occupied by Europeans, accounted for on the Census forms relating to the various towns irrespective of occupations of householders, locality or materials of which the houses are constructed. The figures are therefore not strictly comparable with those obtained from the special rent censuses which are confined to houses of ordinary size in which the bulk of the population reside.

GRAPH No. 11.

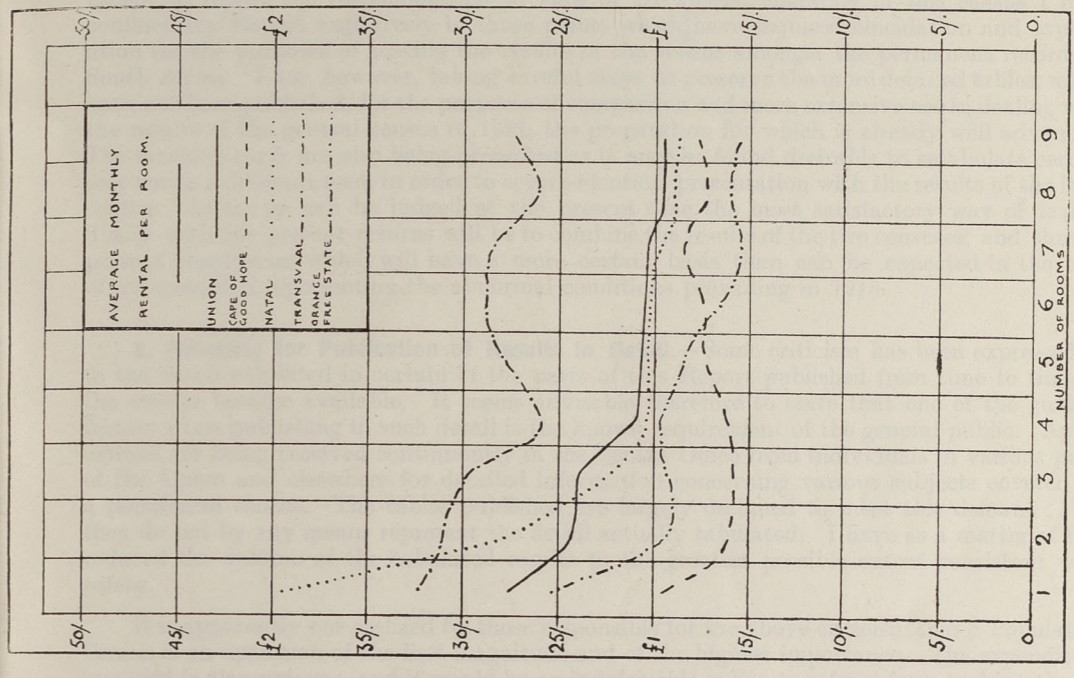
RENTED PRIVATE DWELLINGS—CENSUS 1918. AVERAGE MONTHLY RENTAL PER DWELLING AND PER ROOM OF HOUSES OF FROM 1 TO 9 ROOMS.

Average rental per dwelling of all private dwellings = : Union x ; Cape + ; Natal O ; Transvaal * ; Orange Free State (r)

GRAPH No. 12.

AVERAGE MONTHLY RENTAL PER DWELLING AND PER ROOM OF HOUSES OF FROM 1 TO 9 ROOMS.

CONCLUSION.

1. Preservation of Census Records.—In concluding this Report there is little left to say, except to repeat the statement that in view of the special character of this census I have confined my Report exclusively to those points which have required elucidation and explanation for the purposes of placing the results of the census amongst the permanent records of South Africa. I am, however, taking careful steps to preserve the more detailed tables, which have not been published, for the purposes of comparison and more extensive use in dealing with the results of the general census of 1921, the preparation for which is already well advanced. The machine cards are also being preserved as it may be found desirable to retabulate certain sections in a different form in order to secure identical presentation with the results of the later census. As far as can be judged at the present time the most satisfactory way of dealing finally with the present returns will be to combine the results of the two censuses, and thus to present conclusions which will have a more certain basis than can be expected in the case of an operation representing the abnormal conditions prevailing in 1918.

2. Necessity for Publication of Results in Detail.—Some criticism has been expressed as to the detail exhibited in certain of the parts of this Report published from time to time as the matter became available. It seems advisable therefore to state that one of the guiding factors when publishing in such detail is the known requirement of the general public. Applications are being received continuously in the Census Office from individuals in various parts of the Union and elsewhere for detailed information concerning various subjects covered by a population census. The tables published are largely designed to meet this demand; but they do not by any means represent the detail actually tabulated. I have as a matter of fact reduced the volume of the tabulated results to the greatest possible extent consistent with safety.

It is apparently not realized by those responsible for the above criticism that a Population Census is an operation of the first magnitude and of the highest importance. The expenditure involved is also serious; and it would be an indefensible policy to refrain from making the results public in reasonable detail, bearing in mind also the fact referred to above that this Report with its complement of Parts is not so much a publication to be glanced at and then to be cast aside as of no further value, but forms one of the landmarks in the recorded history of South Africa. Its use and value as an authoritative source of information will be proved in generations to come.

3. Staff Assistance.—It would not be appropriate to close this Report without placing on record my appreciation of the value of the services rendered by the responsible staff of the Population Section of this office. I mention the name of no particular officer or officers, as this would be making an exception to a practice which permits me only to make a general acknowledgment of the loyal and unstinting co-operation of my colleagues. I also repeat my acknowledgment of the cordial and public-spirited manner in which Magistrates, Officers and Members of the Union Police Forces, and other Public Servants performed the various duties required of them in the census enumeration.

C. W. COUSINS,
Director of Census.

Office of Census and Statistics,
Pretoria.

14th August, 1920.

CONCLUSION

1. Presentation of Census Results.—In concluding this Report there is little left to say except to repeat the statement that in view of the special character of this census I have confined my report exclusively to those points which have required elucidation and explanation for the purpose of placing the results of the census among the permanent records of South Africa. I am, however, taking careful steps to preserve the more detailed tables which have not been published for the purpose of comparison and more extensive use in dealing with the results of the general census of 1921, the preparation for which is already well advanced. The machine cards are also being preserved as it may be found desirable to retabulate certain sections in a different form in order to secure identical presentation with the results of the later census. As far as can be judged at the present time the most satisfactory way of dealing finally with the present returns will be to combine the results of the two censuses, and thus to present comparisons which will have a more certain basis than can be expanded in the case of an operation representing the abnormal conditions prevailing in 1918.

2. Necessity for Publication of Results in Detail.—Some criticism has been expressed as to the detail exhibited in certain of the parts of the Report published from time to time as the matter became available. It seems advisable however to state that one of the guiding factors when publishing in such detail is the known requirement of the general public. Persons are being received continuously in the Census Office from individuals in various parts of the Union and elsewhere for detailed information concerning various subjects covered by a population census. The tables published are largely designed to meet this demand; but they do not by any means represent the detail actually obtained. I have as a matter of fact reduced the volume of the tabulated results to the greatest possible extent consistent with safety.

It is apparently not realized by those responsible for the above criticism that a Population Census is an operation of the first magnitude and of the highest importance. The expenditure involved is also serious; and it would be an indefensible policy to refrain from making the results available in reasonable detail, bearing in mind also the fact referred to above that the Report with its complement of Forms is not so much a publication to be placed on the shelves as of no further value, but forms one of the landmarks in the recorded history of South Africa. Its use and value as an authoritative source of information will be proved in generations to come.

3. Staff Assistance.—It would not be appropriate to close this Report without placing on record my appreciation of the value of the services rendered by the responsible staff of the Population Section of the office. I mention the name of no particular officer or officer, as this would be making an exception to a practice which permits me only to make a general acknowledgment of the loyal and unstinting co-operation of my colleagues. I also repeat my acknowledgments of the cordial and public-spirited manner in which Messrs. Giffen and Members of the Union Police Force, and other Public Servants performed the various duties required of them in the census connection.

C. W. GOUX,
Director of Census.

Office of Census and Statistics,
Pretoria,
14th August, 1920.

RESULTATEN VAN EEN CENSUS

WIJ DATS REZULTAAT VAN DE CENSUS VAN DE BLANKE RASSEN VAN DE UNIE VAN ZUID AFRIKA.

BEVOLKING OPGENOMEN 2 MEI 1918

VERSLAG VAN DE CENSUSDIRECTEUR SUPPLEMENTAIRE TABELLEN

IN HOUD

Table of contents listing various sections such as 'ALGEMEEN', 'TABELLEN VAN VERDELING', 'TABELLEN VAN VERDELING VAN DE BEVOLKING', etc.

EIND VERSLAG.

Table of contents for the main report, listing sections like 'PARAGRAF I', 'PARAGRAF II', 'PARAGRAF III', etc., with corresponding page numbers.

Van dit verslag en de daarbij behorende tabellen is een afschrift te verkrijgen bij de Volksraadskantoor.

RESULTATEN VAN EEN CENSUS

VAN DE

EUROPESE OF BLANKE RASSEN VAN DE UNIE VAN ZUID AFRIKA.

BEVOLKING OPGENOMEN 5 MEI 1918.

VERSLAG VAN DE CENSUSDIREKTEUR SUPPLEMENTAIRE TABELLEN,
GRAFIESE VOORSTELLINGEN EN KAARTEN.

INHOUD.

ALGEMEEN :	PLADZ.
Inleiding	79
Organisatie van de Censur	81
Census Opname	82
Opnemings Kosten	84
Tabulatie en Personeel	85
PARAGRAAF I.—BEVOLKING :	
Voorlopige Cijfers	86
Algemene Vergelijking	87
Vermeerdering of Vermindering van Bevolking	88
Dichtheid van Bevolking	90
Mannengehalte van Bevolking	91
Steden en Buitendistrikten	92
Nieuwe Distrikten, Grensverandering en Gewijzigde Bevolkings Getallen	94
Imperiale Troepen	95
Mannelike Bevolking van Unie—Militaire Distrikten	96
Parlementaire Vertegenwoordiging	96
Census van Afwezigen	96
PARAGRAAF II.—LEEFTIJD, MET GRAFIESE VOORSTELLING.	98
PARAGRAAF III.—ONDERWIJS—ONTWIKKELING, OFFICIELE TAAL EN ONDERRICHT	111
PARAGRAAF IV.—HUWELIKSTOESTAND.	116
PARAGRAAF V.—BEROEPEN	119
PARAGRAAF VI.—GODSDIENSTEN	120
PARAGRAAF VII.—GEBORTEPLAATSEN EN DUUR VAN VERBLIJF	123
PARAGRAAF VIII.—GEBOUWEN EN WONINGEN MET GRAFIEKEN	130
BESLUIT	141
SUPPLEMENTAIRE TABELLEN :	
<i>Schedule No. 1.</i> —Naturelle en Kleurling Bevolking van de Unie als Genoteerd bij Verschillende Censussen van 1865 tot 1918	144
<i>Schedule No. 2.</i> —Blanke Mannelike Bevolking van Unie—Militaire Distrikten—Census 1918	145
<i>Schedule No. 3.</i> —Aantal Personen van Beide Geslachten (i) in elk Levensjaar, (ii) Op en over elk Levensjaar (iii) Onder elk Levensjaar—Census 1918	146
<i>Schedule No. 4.</i> —Aantal Personen van Beide Geslachten met Inbegrip van Mannelike Afwezigen van Bekende Ouderdom in elk Levensjaar.	148
<i>Schedule No. 5.</i> —Samenstelling van Blanke Bevolking volgens Leeftijd—Censussen 1875 tot 1918	149
BIJVOEGSEL :	
No. 1. Census Wet, 1918, en Regulaties	153
No. 2. Huishouders Schedule Engelse Vorm C1.	157
No. 2A. Huishouders Schedule Hollandse Vorm C. 1a.	159
No. 3. Speciale Census van Afwezigen	162
No. 4. Grafieken en Kaarten.	163

Een Lijst van Grafieken en Kaarten Voorkomende in dit Verslag vindt men op de Volgende Bladzijde.

LIJST VAN GRAFIEKEN EN KAARTEN—CENSUS VERSLAG 1918

	BLADZ.
GRAFIEK No. 1.—Gedetailleerde leeftijden—Mannelike en Vrouwelike—Census 1918	101
GRAFIEK No. 2.—Gedetailleerde leeftijden—Beide Geslachten—Census 1918	103
GRAFIEK No. 3.—Vijfjarige leeftijdsgroepen—Mannelike en Vrouwelike—Census 1918	105
GRAFIEK No. 4.—Vijfjarige leeftijdsgroepen—Mannelike en Vrouwelike—Census 1918	105
GRAFIEK No. 5.—Progressieve leeftijdsverdeling—Kaap de Goede Hoop—Censussen 1875-1918	109
GRAFIEK No. 6.—Woningen—aantal private Woningen	135
GRAFIEK No. 7.—Woningen—Bewoners van Private woningen	135
GRAFIEK No. 8.—Woningen—Gemiddeld aantal Bewoners van Huizen	135
GRAFIEK No. 9.—Woningen—Gemiddeld aantal Bewoners per Huiskamer	135
GRAFIEK No. 10.—Woningen :	
Gemiddelde Maandelikse Huur per Woning in Negen Steden	137
Gemiddelde Maandelikse Huur in Zeven Aardrijkskundige Afdelingen	137
GRAFIEK No. 11.—Woningen—Gemiddelde Maandelikse Huur per Woning (1 tot 9 Kamers)—Provincies en Unie	139
GRAFIEK No. 12.—Woningen—Gemiddelde Maandelikse Huur per kamer (1 tot 9 Kamers)—Provincies en Unie	139
GRAFIEKEN EN BIJVOEGSEL No. 4.	
GRAFIEK No. 13.—Bevolking—Verband tussen leeftijdsverdeling bij vijf achtereenvolgende Censussen 1875-1918	163
GRAFIEK No. 14.—Onderwijs—Vooruitgang van het onderwijs Kaap de Goede Hoop—Censussen 1875-1918	165
GRAFIEK No. 15.—Huwelikstoestand—Mannelike—Census 1918	167
GRAFIEK No. 16.—Huwelikstoestand—Vrouwelike—Census 1918	167
GRAFIEK No. 17.—Huwelikstoestand—Mannelike—Census 1911	167
GRAFIEK No. 18.—Huwelikstoestand—Vrouwelike—Census 1911	167
GRAFIEK No. 19.—Duur van verblijf—Census 1918	169
GRAFIEK No. 20.—Duur van Verblijf—Census 1911	169
KAARTEN.	
Aanhangsel A.—Kaart van de Unie van Zuid Afrika aantonende de dichtheid van de Blanke Bevolking.	
Aanhangsel B.—Kaart van de Unie van Zuid Afrika aantonende de vermeerdering of vermindering van de Blanke bevolking tussen de jaren 1911 en 1918.	

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

INHOUD VAN DE ACHT DELEN, WELKE DE AANHANGSELS VAN
HET VERSLAG VORMEN.

DEEL I.—BEVOLKING.

- TABEL I.—Bevolking—volgens Provincies—vergelijkende Staat 1911 en 1918.
TABEL II.—Bevolking—volgens Provincies—vergelijkende Staat, verschillende Censussen.
TABEL III.—Dichtheid van Bevolking—volgens Provincies—Vergelijkende Staat 1911 en 1918.
TABEL IV.—Bevolking—volgens Distrikten—vergelijkende Staat 1911 en 1918.
TABEL V.—Bevolking—volgens Distrikten—in Afdelingen—vergelijkende Staat, 1911 en 1918.
TABEL VI.—Bevolking—Steden en Dorpen—vergelijkende Staat—1911 en 1918
TABEL VII.—Bevolking—Steden en Dorpen, met Voorsteden, van 2,000 inwoners en over.
TABEL VIII.—Distrikten, Oppervlakte, Dichtheid van Bevolking, enz., 1918.
TABEL IX.—Bevolking, Parlementaire Vertegenwoordiging.

SPECIALE GENSUS VAN AFWEZIGEN.

- TABEL X.—Mannelike Volwassenen afwezig wegens Aktieve of Andere Oorlogsdienst.
TABEL XI.—Personen, die niet als afwezig kunnen worden aangemerkt.

DEEL II.—LEEFTIJD.

- TABEL I.—Aantal en Percentage van het Mannelik Geslacht op Zekere Leeftijd voor Unie en Provincies.
TABEL II.—Aantal en Percentage van het Vrouwelijk Geslacht op zekere Leeftijd voor Unie en Provincies.
TABEL III.—Aantal en Percentage van Beide Geslachten op Zekere Leeftijd voor Unie en Provincies.
TABEL IV.—Vergelijkende Staat van Vijfjarige Levenstijdperken voor Unie en Provincies, 1911 en 1918.
TABEL V.—Stedelijke Bevolking, Landelijke Bevolking, en Spoorwegreizigers.
TABEL VI.—Magistraats Distrikten—Mannelik, Vrouwelijk, en Beide Geslachten, beneden 21 Jaar.
Magistraats Distrikten—Mannelik Vrouwelijk, en Beide Geslachten, 21 Jaar en Daarboven.
TABEL VII.—Belangrijke Stedelijke Centra, en Voorsteden aantonende Mannelik, Vrouwelijk, en Beide Geslachten op Verschillende Leeftijden.

DEEL III.—ONDERWIJS.

- TABEL I.—Overzicht—Trap van Onderwijs—Unie en Provincies.
TABEL II.—Vergelijkende Staat—1911 en 1918—Trap van Onderwijs op zekere Leeftijden Aantallen en Percentages.
TABEL III.—Trap van Onderwijs op verschillende Leeftijden breedvoerig—Unie en Provincies.
TABEL IV.—Trap van Onderwijs—Overzicht—Stedelijke en Landelijke Gebieden—Unie en Provincies (i) Mannelik, (ii) Vrouwelijk, (iii) Beide Geslachten. Aantallen en Percentages.

- TABEL V.—Trap van Onderwijs—Stedelijke en Landelijke Gebieden; op zekere Leeftijden. Unie en Provincies, Aantal en Percentages voor elk.
TABEL VI.—Trap van Onderwijs in elk Magistraatsdistrikt—Aantallen en Percentages.
TABEL VII.—Aard van Opvoeding—Overzicht—Unie en Provincies.
TABEL VIII.—Aard van Opvoeding in ieder Levensjaar—Unie en Provincies: (i) Mannelik, (ii) Vrouwelijk, (iii) Beide Geslachten.
TABEL IX.—Officiële Talen gesproken—Overzicht—Unie en Provincies—Stedelijk en Landelijk Gebied.
TABEL X.—Officiële Talen gesproken—Op verschillende Leeftijden—Unie en Provincies (i) Beneden 21 jaren, (ii) 21 jaren en daarboven.
TABEL XI.—Officiële Talen gesproken—Aantallen en Percentages in elk Magistraatsdistrikt.

DEEL IV.—HUWELIKSTOESTAND.

- TABEL I.—Huwelikstoestand—Vergelijkend Overzicht 1911 en 1918—(i) Aantallen. Huwelikstoestand—Vergelijkend Overzicht 1911 en 1918—(ii) Percentage.
TABEL II.—Huwelikstoestand—Stads- en Plattelandsgebied—(i) Aantallen—1918. Huwelikstoestand—Stads- en Plattelandsgebied—(ii) Percentage—1918.
TABEL III.—Huwelikstoestand—Op verschillende Leeftijden—Unie en Provincies—1918.
TABEL IV.—Huwelikstoestand—Op verschillende Leeftijden—Vergelijkend Overzicht—1911 en 1918.
TABEL V.—Huwelikstoestand—Volwassenen en Minderjarigen in elk Magistraatsdistrikt—1918.

DEEL V.—BEROEP.

- TABEL I.—Aantal Blanken verbonden aan verschillende bedrijven in Unie en Provincies, Overzicht.
TABEL II.—Aantonende het aantal Blanken in verschillende bedrijven onder Industriële, Bedrijfs en andere Hoofden, Unie en Provincies.
TABEL III.—Aantal Blanken, Verbonden aan verschillende Klassen van Nijverheid in vijftien voornamelijk stedelijke centra van de Unie.

DEEL VI.—GODSDIENSTEN.

- TABEL I.—Vergelijkende Staat volgens Ledental van de verschillende Godsdiensten, 1911 en 1918.
TABEL II.—Vergelijkende Staat aantonende Ledenvermeerdering of Vermindering van Kerkgenootschappen, 1911 en 1918.
TABEL III.—Aantallen, Percentages en Geslachtsverhouding, 1918.
TABEL IV.—Gedetailleerde Opgave betreffende Godsdiensten in (i) Stedelijk Gebied (ii) Landelijk Gebied, (iii) Gehele Unie.
TABEL V.—Gedetailleerde Opgave betreffende Godsdiensten in Voornamelijk Steden.
TABEL VI.—Belangrijkste Godsdiensten in elk Magistraatsdistrikt.
[U.G. 56—1920.] [S.P. 10.]

DEEL VII.—GEBORTEPLAATSEN.

- TABEL I.—Vergelijkende Staat volgens werelddelen 1911 en 1918.
- TABEL II.—Vergelijkend overzicht aantonende vermeerdering of verminderde volgensring geboorteplaats—voor de Unie 1911 en 1918.
- TABEL III.—Getallen, verhouding per honderd, en geslachtsverhouding voor de Unie.
- TABEL IV.—Geboortelanden van blanken in (i) Steden, (ii) op het Platteland, en (iii) Unie en Provincies.
- TABEL V.—Geboortelanden van blanken in voornaamste stedelijke Centra.
- TABEL VI.—Geboortelanden van blanken in elk Magistraatsdistrikt.
- TABEL VII.—Overzicht—Duur van verblijf in de Unie van blanken, buiten de Unie geboren, Unie en Provincies.
- TABEL VIII.—Duur van verblijf in de Unie van blanken, buiten de Unie geboren, volgens geboorteland—Unie en Provincies.
- TABEL IX.—Geboortelanden van blanke vreemdelingen woonachtig in de Unie.
- TABEL X.—Nationaliteit—aantallen en percentages in stedelijke en landelijke gebieden—Unie en Provincies.

DEEL VIII.—WONINGEN.

- TABEL I.—Aantal woningen in steden geklassificeerd volgens het aantal woonkamers, aantonend het aantal bewoners in (1) Private woningen, (ii) Woningen anders dan private, (iii) alle woningen in steden, Unie en Provincies.
- TABEL II.—Aantal Private Woningen onder de hoofden, "Eigendom van bewoner" en "Niet eigendom van bewoner" in stedelijke gebieden Unie en Provincies.
- TABEL III.—Aantal bewoners in alle woningen in de voornaamste stedelijke gebieden van de Unie, gegroepeerd in zeven aardrijkskundige afdelingen.
- TABEL IV.—Aantal private woningen in de voornaamste stedelijke gebieden van de Unie, gegroepeerd in zeven aardrijkskundige afdelingen.
- TABEL V.—Aantal verhuurde woningen in de voornaamste stedelijke gebieden van de Unie, gegroepeerd in zeven aardrijkskundige afdelingen.
- TABEL VI.—Aantal woningen in de voornaamste steden van elke Provincie.
- TABEL VII.—Aantal bewoners van woningen in de voornaamste stedelijke centra van elke Provincie.
- TABEL VIII.—Maandelijke huur van woningen in de voornaamste steden van elke Provincie.
- TABEL IX.—Aantal Private huizen bewoond door Blanken geklassificeerd volgens de maandelijke huur, en het aantal woonkamers in de voornaamste steden van de Unie.
- TABEL X.—Private woningen bewoond door Blanken, geklassificeerd volgens de materialen waarvan buitenmuren (uitgesloten Fondament) gebouwd zijn, in de voornaamste stedelijke gebieden van de Unie Gegroepeerd in zeven aardrijkskundige afdelingen.
- TABEL XI.—Aantal woningen van verschillende soorten bewoond door Blanken in de voornaamste stedelijke gebieden van de Unie Gegroepeerd in zeven aardrijkskundige afdelingen.
- TABEL XII.—Aantal en percentages van private woningen onder hoofden "Eigendom van bewoner" en "Niet eigendom van bewoner" in stedelijke en landelijke gebieden—Unie en Provincies.

INLEIDING.

§ 1. ALGEMEEN.

1. Wettelijke Basis van de Census.—Artikel 34 van de Zuid Afrika Wet bepaalde dat in het jaar 1911 en elke vijf jaar daarna, een Census van de Blanke bevolking van de Unie moest worden gehouden om aan de eisen van de Wet te voldoen, nl. voor verkiezingsdoeleinden en de vaststelling van het aantal Parlementsleden voor elke Provincie. Een Census, vereist krachtens dit artikel, werd in 1911 gehouden en sloot niet alleen Blanken in, maar de gehele Uniebevolking. De volgende wettelijke volkstelling had in het jaar 1916 gehouden moeten zijn, doch werd door oorlogsomstandigheden uitgesteld tot 1918, toen op de 5de Mei een Census van de Blanke bevolking werd genomen.

Het onderhavige verslag behandelt deze Census, waarvan de getabuleerde cijfers reeds gepubliceerd zijn in serie-volumen als volgt:—

- Deel I.—Bevolking.
Deel II.—Leeftijd.
Deel III.—Onderwijs.
Deel IV.—Huweliksstoestand.
Deel V.—Beroep en Bedrijf.
Deel VI.—Godsdienst.
Deel VII.—Geboorteplaats.
Deel VIII.—Woningen.

Het was oorspronkelijk bedoeld om ook een Deel te wijden aan Ziekte en Volkskwalen, doch het tabuleren van deze afdeling werd opgegeven omdat de Unie-ervaring, evenals die in de meeste andere landen, had bewezen dat de verkregen informatie in dit opzicht zeer onvolledig en daardoor geheel misleidend is. Behalve de genoemde afdeling betreffende Volkskwalen, behandelen de Delen I. tot VIII boven aangegeven, al de vragen opgenomen in de Census Schedule, waarvan een afdruck wordt gegeven in Aanhangsel 2 van dit verslag.

Speciale wetgevende maatregelen werden bij deze gelegenheid ten opzichte van de telling van de Blanke bevolking genomen, overeenkomstig Wet 15 van 1918 (Verkiezings-Census Verdere Bepalingen Wet). Deze wet bepaalde in hoofdzaak het volgende:—

- (1) Dat een Census moest worden gehouden in 1918, welke beschouwd moest worden als de vijfjaarlijkse Census, voorgeschreven in Artikel 41 van de Zuid Afrika Wet, en dat deze Census ook met betrekking tot de volgende volkstellingen, voorgeschreven in genoemd Artikel 41, beschouwd zou worden als te hebben plaats gehad in 1916.
- (2) Dat de Census Wet, 1910, in 't algemeen van toepassing zou zijn op de Volkstelling van 1918 tenopzichte van Blanken in de Unie, en
- (3) Dat een speciale telling zou worden gehouden van Blanke mannelijke volwassenen op 4 Augustus 1914, woonachtig in de Unie, doch afwezig in de nacht van de Censusdag, in verband met publieke of oorlogsdiensten.

De Census van 1918 was een abnormale, aangezien het bekend was dat aanzienlijke aantallen Blanken, hoofdzakelijk personen van militaire leeftijd, van de Unie afwezig en in Europa, Oost Afrika en andere oorlogvoerende landen waren. Een afzonderlijke paragraaf van dit verslag behandelt de opname van bedoelde afwezigen en het kan in 't algemeen gezegd worden, dat wegens de ongewone omstandigheden waaronder de Census werd gehouden en de afspiegeling op verschillende wijzen van de abnormale toestand van de Blanke bevolking, op de waarde van de resultaten voor het doel van vergelijkingen tot op zekere hoogte geen staat kan worden gemaakt. Daarom zijn de getabuleerde gegevens, in de verschillende Delen gepubliceerd, belangrijk verkort geworden en zullen bij vergelijking met vorige Censusverslagen vrij wel als een beknopt overzicht beschouwd worden.

De speciale Census Wet van 1918 is, met de Regulaties, opgenomen in Aanhangsel 2 van dit verslag.

2. Het doel en nut van een Census.—Een volkstelling was van de vroegste tijden een Regeringsaangelegenheid. Het tellen van de bevolking voor belasting of militaire doeleinden was een gewone zaak. En waar dit nodig was ten tijde van kleine staten onder gewone omstandigheden, is het tegenwoordig een noodzakelijkheid geworden van 't grootste gewicht. Voor elke beschaafde staat is een volkstelling inderdaad een *sine qua non*. Hij is onontbeerlijk

voor alle regeringsdoeleinden, en voor alle economische of sociologische nasproingen. Zonder Census zou men in het donker rondtasten. Met behulp daarvan worden de grondslagen gelegd voor nauwkeurige wetenschap en analyse op allerlei gebied met betrekking tot publieke aangelegenheden.

In 't voorbijgaan mag opgemerkt worden dat een meesterlijk overzicht van de historische ontwikkeling van de Census, het nemen van een Census in moderne tijden en de functies van een Census, door de heer G. H. Knibbs, de Government Statistiek voor Australië, is gegeven in de eerste Hoofdstukken van zijn verslag omtrent de Australische Census van 1911.

Een volkscensus is in de eerste plaats een opname van de bevolking teneinde tot het totaal aantal personen te geraken en hun verspreiding over lokaliteiten, ter vergelijking met totalen en verspreiding zoals genoteerd bij vroegere opnemingen. Er zijn geen andere middelen waarbij de vermeerdering of vermindering van de bevolking kan worden vastgesteld. Zo ook kan de Census alleen de neigingen van de bevolking aantonen om in zekere streken te centraliseren of om zich over een grote uitgestrektheid te verspreiden. De wijzigingen welke op politieke vertegenwoordiging betrekking hebben en, als van bijzonder belang in Zuid Afrika, de relatieve verhoudingen, waarin sommige of alle bovenaangeduide bewegingen respectievelijk de blanke en kleurling bevolking influencieren, zijn gezichtspunten, welke alle schakeringen van de gemeenschap gemakkelijk kunnen verstaan en op prijs stellen.

Hetzelfde kan evenwel niet gezegd worden met betrekking tot die andere elementen van van een Census, welke bestaan in de ontleding en samenstelling van statistische informatie betreffende geslacht, leeftijd, burgerlike stand, grootte van families en huisgezinnen, het aantal huweliken, de vooruitgang van lager onderwijs, het aantal aanhangers van verschillende godsdienstige gezindheden, de verspreiding van de volwassen bevolking in verband met industrie en bedrijf, de samenstelling van het volk in verband met rassen en nationaliteiten, tot op welke hoogte de landsbevolking van uitheemse oorsprong is, en meer zulke onderwerpen betreffende ethnografische, sociale, physische en materiale kondities van de bevolking. Informatie van deze aard wordt geregeld getabuleerd en gepubliceerd als resultaat van elke Census, niet alleen in Zuid Afrika, doch in bijna alle beschaafde landen. Indien waarneming echter een juiste indruk geeft, gebeurt, het niet dikwels dat de staatsman of publicist, veel minder "de man in de straat" de mogelijke betekenis van de ingewonnen informatie bestudeert of zelfs raadpleegt. Het valt zelfs te betwijfelen of velen van het bestaan van de informatie bewust zijn, zodat in 't algemeen gezegd kan worden dat een aanzienlijke volume van informatie van 't allergrootste belang voor de gemeenschap vrij wel tot vergetelheid gedoemd is. Zulke onachtzaamheid kan het gevolg zijn van verschillende oorzaken en het mag zijn nut hebben om twee daarvan aan te stippen, welke hun invloed in de Unie doen gevoelen en waarschijnlijk ook in andere landen. Vooreerst wordt de informatie gewoonlijk gepubliceerd in een ontoegankelijke vorm, d.i. in een min of meer lijvig boekdeel of delen, onaantrekkelijk in verschijning en kostbaar. Ook mag opgemerkt worden dat het onderzoek van een dik boekdeel, vol gedetailleerde cijfers en tabellen, zelfs wanneer ter beschikking, geen aangename taak zal blijken. Aan de andere zijde is het vrij wel duidelijk dat een gewoon mens geen grondige kennis heeft van de betekenis, belangrijkheid en de noodzakelijkheid van statistieken. De fabrikant en handelsman vereist en gebruikt bij elke operatie alle statistieken, welke betrekking hebben op industrie of handel. Kort geleden ontstond er een sterk merkbare belangstelling in zekere takken van sociale statistiek, in 't bijzonder in die, handelende over arbeid, loon, prijzen en kosten van levensonderhoud. Dit kan gedeeltelijk verklaard worden door de druk van moderne industriele kondities, en ook als gevolg van de opmerkelijke ontwikkeling in de belangstelling door leiders van vakorganisaties en vakbewegingen aan de dag gelegd. Doch gemis aan belangstelling is de regel, ten opzichte van de statistiek in 't algemeen. De statistiek, opgenomen in het verslag van een bevolkings-Census, verschaft bovendien bij verre na de meest belangrijke afdeling van publieke statistiek en toch wordt deze hoofdzakelijk overgelaten aan een paar specialisten, inplaats van een bron van algemene kennis en belangstelling te vormen, en nog verder; een bron van gewoon, dagelijks gebruik in de leiding van de studie van kondities en neigingen van het leven en de welvaart van de gemeenschap, waartoe men behoort.

In verband met deze twee gezichtspunten van de zaak, is het niet onmogelijk om praktische genesmiddelen aan de hand te doen; bij voorbeeld, zou het niet moeilijk zijn om de resultaten van een Census in een meer populaire vorm te gieten dan mogelijk is in de aanbieding van zulk een verslag als het onderhavige, waarin de stof in grote mate van een technies oogpunt wordt beschouwd, en met het doel om een belangrijk element te vormen in de blijvende aantekeningen van het land. Of zulk een populaire uitgave van de Census de plicht van de Census-ambtenaar is, of elders moet geschieden, is een open vraagstuk, doch alle denkende personen zullen waarschijnlijk toestemmen dat een publikatie van deze aard aan een zeer nuttig doel zou beantwoorden. Met betrekking tot de algemene publieke neiging om geen nota te nemen van statistieken, kan verbetering aangebracht worden door het onderwerp van statistiek te introduceren als onderdeel van de normale opvoeding van de schoolkinderen van het land. Dit voorstel is in 't geheel niet nieuw, ofschoon ik geen land kan noemen waar ernstige pogingen in die richting zijn aangewend in de praktijk. Er bestaat evenwel een sterke neiging bij belang-

stellenden in onderwijs, om nadruk te leggen op de grote noodzakelijkheid om de kinderen te onderrichten in de beginselen van goede burgerschap. In zulke klassen zou het in 't geheel niet moeilijk zijn om eenvoudig onderricht in de beginselen van de statistiek in te sluiten, aantonnende het gebruik en de belangrijkheid daarvan en zo doende zou uiteindelijk een genesmiddel worden verkregen tegen de algemene onwetendheid te dien opzichte.

De aangelegenheid is in dit verslag aangestipt wegens zijn belangrijkheid, doch ruimte laat niet toe en ook is het niet de beste gelegenheid hier, om verder over dit punt uit te weiden. Het is mogelijk dat iets meer kan gedaan worden, wanneer de kans zich aanbiedt, aan de ene zijde om de resultaten van officiële statistische werkzaamheden in een meer aantrekkelijke en populaire vorm uit te geven en aan de andere zijde om sterk aan te dringen op de insluiting van tenminste de beginselen van statistische theorie en praktijk in het opvoedingskurrikulum van de Unie.

§ 2. ORGANISATIE VAN DE CENSUS.

1. Algemeen.—Het besluit van de Regering om een Volkstelling te houden in 1918, werd slechts een paar maanden vóór de werkelijke Censusedag genomen. Ervaring heeft geleerd, dat het houden van een Volkstelling—welke op zichzelf de grootste operatie is die een Regeeringsdepartement van een land kan ondernemen—ruime tijd voor voorbereiding vereist en dat sukses alleen verkregen kan worden, wanneer die voorbereidingsperiode verstandig gebruikt is. De Unie-Census van 1911 verschaftte een illustratie van de moeilijkheden volgende op onvoldoende voorbereiding, zelfs in normale tijden. Wat de Census van 1918 betreft, zou het tijdperk van voorbereiding zelfs onder de gunstigste omstandigheden onvoldoende geweest zijn, en wanneer men zich herrinnert dat de Census gedurende de oorlog gehouden werd, toen vervoer moeilijkheden hun toppunt bereikt hadden, toen de schaarste van papier in alle delen van de wereld werd gevoeld, toen de Politie en andere openbare diensten van de Unie groteliks verzwakt waren voor oorlogdoeleinden, en toen het administratieve werk aan de Censussen verbonden, aan het nieuw opgerichte kantoor van Census en Statistiek werd toevertrouwd, dat te dier tijde ternauwernood de grondbestanddelen van een personeel te zijner beschikking had, dan zal men verstaan dat de opgedragen taak inderdaad formidabel was. Had de Regering dan ook niet bepaald beslist dat een Census nodig was, dan zou ik uitstel van de onderneming hebben aangeraden, wegens de moeilijkheden onder de bestaande omstandigheden.

De Statistiek Raad, ingesteld krachtens de Statistiek Wet had van te voren besloten om een volledige Landbouw-Census van de Unie te nemen, de eerste operatie van deze aard, volgens Wet; en bij het nemen van dit besluit werd opgemerkt dat de ervaring van de gewezen Censusedirekteur, de heer J. B. Moffat, de verkieselijkheid aantoonde om de algemene Volkstelling afzonderlijk te houden van de Landbouw-Census, op grond dat de twee operaties zó ingewikkeld en van zulk een omvang waren, dat de taak te zwaar zou zijn voor allen, daarin betrokken. Niettegenstaande deze aanbeveling noodzaakte de latere beslissing van de Regering inzake de Volkstelling, het bijna tegelijkertijd houden van de beide Censussen. Eenmaal aangevangen, werden beide ondernemingen zonder ernstig oponthoud doorgevoerd, doch ik neem deze gelegenheid waar om de door mijn voorganger uitgedrukte opinie te herhalen, dat een Volkstelling op zichzelf zulk een belangrijke operatie is, dat deze de gehele, onverdeelde aandacht vereist van allen daarin betrokken, gedurende een ruim voorbereidings-tijdperk, tijdens uitvoering en gedurende de daarop volgende tabulatie.

De bijzonderheden hieronder gegeven in verband met opnemingen en tabulatie, duiden sommige verdere moeilijkheden aan, welke in de loop van de Census werden ondervonden, waaronder ik wens aan te stippen; het uitbreken van Paardeziekte kort voor de opneming, het gebrek aan petrol, de disorganisatie van zekere onderdelen van de gebruikte Politie-macht en de ernstige ziekte op het meest kritieke ogenblik van de onderneming, van de Plaatsvervangend Census Direkteur, onder wiens beproefde kontrôle ik gehoopt had het werk door te voeren.

De opmerking is hierboven gemaakt dat geen enkele door de Regering ondernomen Operatie van gelijke omvang is met die van de Volkstelling. De organisatie van een Census is zelfs met een permanent en geoeft personeel ernstig genoeg. Aangezien echter zulke volkstellingen alleen worden gehouden na verloop van zeker aantal jaren, moet nagenoeg het gehele administratieve personeel, het kontrôlerend, opnemend en tabulerend personeel bij iedere gelegenheid opnieuw worden aangeworven. Om deze reden kunnen de moeilijkheden, gepaardgaande aan het aanvangswerk van de organisatie van een inrichting welke zich op een gegeven sein op vastgestelde datum, tot iedere woning in elke uithoek van Zuid Afrika uitstrekt, alleen op prijsgesteld worden door hen, die ervaring van dergelijke werkzaamheden hebben opgedaan. In meerdere of mindere mate hebben alle landen van de wereld deze moeilijkheden gemeen. Zij zijn inderdaad vereenzelvigd met de werkzaamheden van een Volkstelling en de ervaring in de gewezen kolonies, die nu de Unie vormen, en in de Unie zelf, geeft geen hoop dat, in 't algemeen gesproken, een beter sisteem in Zuid Afrika kan worden

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

ontworpen. Met betrekking tot het tabulerend personeel evenwel behoort de organisatie van het Unie-Statistiekantoor, wanneer voltooid, de kern te verschaffen van een vast personeel, ten volle bekwaam en geoefend in werk van die aard. Wanneer dit punt bereikt is, zal de kontrôle van het tabulatiewerk spoediger, nauwkeuriger en veel meer ekonomies uitgevoerd kunnen worden, dan men kan verwachten onder de omstandigheden welke tot nog toe bij censuswerk in Zuid Afrika hebben geheerst.

2. De Census Schedule.—De eigenlike vorm, waarin de Census informatie was uiteengezet, werd vastgesteld door de Minister van Binnenlandse Zaken op Advies van de Statistiek Raad. De schedule zelf is afgedrukt in bijlage (A) van dit verslag. Tot op zekere hoogte volgt hij de vorm bij de Unie Census van 1911 gebruikt. Een vergelijking van de hoofdinhoud van de vormen wordt hieronder gegeven:—

(1) 1911—Naam en Van. Geslacht. Betrekking tot Familie Hoofd. Burgerlike Stand. Ouderdom. Beroep of Bedrijf. Onderwijs— Ontvangt Onderricht. Kenniis. Godsdienstige Gezindheid Ras. Waar Geboren. Ziekten. en Kwalen.	(2) 1918—Naam en Van. Geslacht. Burgerlike Stand. Ouderdom. Onderwijs— Kenniis. Spreektaal. Onderricht. Beroep of Bedrijf— Persoonlik Beroep. Industrie of Dienst. Godsdienstige Gezindheid. Waar Geboren. Nationaliteit. Verblijfsduur in Unie van buiten Unie Geboren Personen. Permanente Ziekte of Kwaal. Vast adres.
---	--

Men zal opmerken dat de Census van 1918 het punt van de betrekking van elk individu in een huis tot het hoofd van het gezin weglief, doch informatie vereiste, niet alleen betreffende het beroep van elk persoon maar ook van de industrie waaraan hij was verbonden. Biezonderheden werden eveneens gevraagd betreffende nationaliteit, spreektaal, en betreffende de Provincie, waarin gevestigd, in geval van personen, welke tijdelijk van hun woonplaats afwezig waren in een andere Provincie. Het tweede gedeelte van de in 1911 gebruikte telkaart vroeg om biezonderheden van levende have, gewassen, enz. welke punten niet in de Census van 1918 inbegrepen waren, doch in veel groter detail afzonderlijk werden opgenomen in boven-aangehaalde Landbouw-Census. De Bevolkingscensus-schedule nam echter wel een aantal vragen op betreffende ieder, door Blanken bewoond huis in de Unie. De belangrijkheid van deze afdeling van informatie kan niet licht overschat worden en het speciale Verslag No. VIII. is op het ogenblik van biezonder belang, nu het vraagstuk van de volkshuisvesting de publieke aandacht in beslag heeft genomen.

§ 3. OPNEMING.

1. Kontroleurs.—De eenheid voor opneming en ook voor tabulatie, aangenomen voor de Census, bestond in het Magistraatsdistrikt, waarvoor in bijna alle gevallen de Magistraat of zijn vertegenwoordiger tot Kontrôleur werd benoemd. Uitzonderingen waren de Distrikten Port Elizabeth, Calvinia, Cradock, Van Rhynsdorp, Worcester, Middelburg (Transvaal) en Zeerust, waar de bevelvoerende Politie-ambtenaren als Kontrôleurs optraden, alsmede de Witwatersrand en het Kaapse Schiereiland. De heer James Young, gedetacheerd Magistraat van Johannesburg, ondernam het toezicht over de vijf Magistraats distrikten van Johannesburg, Germiston, Boksburg, Benoni en Krugersdorp, die de Witwatersrand streek vormen en meer dan een zesde van de totale blanke Unie bevolking omvatten. Met uitzondering van Krugersdorp zijn deze distrikten bijna geheel stedelik en het was daarom nodig om de hulp in te roepen van Hoofdkonstabel Mitchell van de Zuid Afrikaanse Politie als Assistent Kontrôleur voor het landelike gedeelte van Krugersdorp. De Kaap en Wynberg distrikten werden gekontrôleerd door de heer J. C. Gie, een Magistraat met lange ervaring, die het ook nodig vond om de hulp van de Politie in te roepen voor het toezicht op de buitenliggende landelike streken van de distrikten. Deze hulp werd door Inspekteur A. W. Richards van Wynberg op bekwaame wijze verleend. Het sukses van de opneming van deze twee meest belangrijke gedeelten van de Unie was grotendeels toe te schrijven aan de zorg en overweging door de kontrôleurs aan de onderverdeling van de distrikten besteed en aan de uitnemendheid van hun voorbereidende werkzaamheden.

2. Opnemers.—Het aanwerven van vertrouwbare opnemers, welke de nodige ontwikkeling en andere kwalifikaties bezitten, is een lastige taak. Het aantal opnemers voor de Rand vereist, was niet minder dan 512, terwijl in het Kaapse Schiereiland 199 personen geëmployeerd werden. Voor de aanneming van een persoon, was een persoonlik onderzoek noodzakelik, teneinde zeker te zijn van zijn geschiktheid voor de post en zijn bekendheid met de streek, welke hem toegewezen werd. Hoeveel tijd van een Kontrôleur van een dichtbevolkte streek wordt gevraagd, kan men zich voorstellen, wanneer op het laatste ogenblik een aantal Opnemers mankeren wegens ziekte, ongesteldheid, dronkenschap of de een of andere huishoudelike omstandigheid, waardoor een nieuwe regeling van de werkzaamheden noodzakelik wordt. De heer Young was in verband hiermede lang niet zeker van het sukses van de opneming, doch door hard to werken en het volgen van een sisteem van inspektie door middel van zijn klerken gedurende de opneming, was hij in staat om de in verzuim zijnde opnemers te kontrôleren en het werk tot een suksesvol einde te brengen.

Het is nodig om in detail ervaring van Census-opneming te bezitten, teneinde de moeilijkheden te beseffen, welke men in een stad als Johannesburg ondervindt, waar een zeer groot gedeelte van de bevolking in kamers leeft, of verdiepingen of gedeelten van huizen bewoond boven kantoren of achter winkels en in moeilijk te bereiken buurten in de percelen van grote handelsbezigheden. Het gebeurde dikwels dat een opnemer vele malen zulke plaatsen moest bezoeken, alvorens hij de nodige informatie van de bewoners kon verkrijgen. Waar zulke, door velen bewoonde gebouwen onder toezicht stonden van een konciërge, werd met opmerkelik sukses zulk een konciërge tot speciale opnemer benoemd tegen een geringe betaling. Het plan bestaat om bij volgende opnemingen deze praktijk tot andere grote steden uit te breiden, waar soortgelijke toestanden voorkomen en ook tot kleinere inrichtingen dan tot nu toe het geval was.

3. Census Distrikten.—Het algemene opnemings-plan kwam vrij nauwkeurig overeen met dat gevolgd, bij de Census van 1911. Kontrôleurs werden van kaarten van hun respektieve distrikten voorzien, waarop zij de voorgestelde grenzen van de opnemers' sub-distrikten afmerkten. De kaarten en omschrijvingen van de sub-distrikten werden vervolgens allen op het hoofdkantoor geverifieerd, waar nodig gekorrigeerd en de onderverdeling, indien bevredigend, goedgekeurd. Op deze wijze werd de Unie verdeeld in 208 Census-distrikten en 4,141 Opnemers-wijken, bewerkt door 3,635 opnemers. Hiervan werden 1,391 van de Politie en Zuid Afrikaanse Bereden Schutters getrokken en de rest werd lokaal speciaal aangesteld. De volgende tabel geeft de verdeling van de streken en opnemers aan door de gehele Unie:—

AANTAL OPNEMERS EN CENSUS AFDELINGEN—CENSUS VAN BLANKEN, 1918.

Provincie.	Magistraats-distrikt.	Opnemers' sub-distrikt.	Aantal kontrôleurs.	Totaal aantal opnemers.	Aantal Politie en Z.A.B.S. opnemers.
Kaap de Goede Hoop	119	2,228	118	1,740	696
Natal	40	365	40	340	172
Transvaal	25	1,019	21	1,026	296
Oranje Vrijstaat	24	529	24	452	227
Z.A. Spoorwegen	(3 stelsels)	—	3	77	—
Unie	208	4,141	206	3,635	1,391

Het moet worden opgemerkt dat, aangezien de Census tot Blanken beperkt was, de opnemings-wijken groter waren en het aantal opnemers bijgevolg kleiner dan het geval zou geweest zijn, indien een volledige Census ware gehouden.

4. Biezondere Moeilikheden.—Juist vóór de Census brak Paardeziekte uit, waaronder sommige distrikten zeer leden; en het was een zorgvolle tijd voor vele Kontrôleurs, vooral in die distrikten waarin het grootste gedeelte van het opnemingswerk door de Politie moest worden verricht. Bijvoorbeeld te Williston in het Fraserburg Distrikt stierf het grootste gedeelte van de politie-paarden van paardeziekte en onmiddellik moesten andere schikkingen gemaakt worden. De Magistraat was gelukkig genoeg om private motorvoertuigen te kunnen gebruiken en transport te huren, doch dan een nieuwe moeilijkheid ontstond door petrol-gebrek en onderhandelingen moesten met de olie-firma's te Kaapstad worden aangeknoopt voor de distributie van petrol voor het gebruik van de opnemers in de verschillende centra.

In dun bevolkte streken is het dikwels een moeilike zaak om een voldoende aantal personen te vinden, gewillig en bekwaam om de opnemerswerkzaamheden te ondernemen, meer in 't biezonder omdat het in het belang van nauwkeurigheid zowel als van ekonomie nodig is, dat een opnemer een inwoner is van, en bekend is met zijn wijk. In distrikten waar de afstanden

tussen de boerewoningen groot zijn en voedsel voor man en beest moeilijk te verkrijgen is, gaat het opnemingswerk bijzonder lastig en valt het postje in 't geheel niet in de smaak. Motor transport lost de moeilijkheid niet op, daar deze distrikten geen wegen bezitten en de bestaande paden zijn niet zeer geschikt voor motor-vervoer.

In 1918 werd veel gebruik gemaakt van de motor voor opnemingswerk en ongetwijfeld zal bij volgende Censussen dit gebruik belangrijk worden uitgebreid, doch het wordt niet algemeen ingezien dat Census-opneming niet beperkt is tot wegen, doch zich over het gehele land uitstrekt—tot alleenstaande woningen hier en daar verspreid over steenachtige kopjes, langs rivieroeveren, of verborgen in bossen en wouden, welke dikwels alleen te paard of te voet te bereiken zijn. Mechanies vervoer met zijn onbetrouwbare wiel-banden en andere onzekerheden is daarom beperkt tot distrikten of streken, waar de wegen talrijk en vrij goed en de rivieren overbrugd zijn.

5. Het bepalen van de Census Dag.—Teneinde publieke belangstelling op te wekken, en misverstand met betrekking tot het doel van de Census te voorkomen, werd een omzendbrief aan alle predikanten gezonden, waarin zij verzocht werden het doel en oogmerk van de Census aan hun gemeenteleden te verklaren en hunne medewerking te verzoeken. Het is te betreuren dat een paar predikanten de eerste waren die de positie verkeerd begrepen. Bezwaren werden gemaakt dat de Census op Zondag, 5 Mei 1918 werd gehouden, op grond dat de vormen op de sabbath moesten worden ingevuld. Dit is natuurlijk niet werkelijk het geval, aangezien wanneer een Census wordt gehouden op een Zondag, de opneming werkelijk niet begint vóór Maandag. Inderdaad, een weinig nadenken van de bezwaarmakers zou hen van de ongegrondheid van hun bezwaren overtuigd hebben. Een Census neemt alleen die personen op welke te middernacht van de vastgestelde datum levend zijn. Het is derhalve duidelijk dat personen met gewetensbezwaren de vormen niet behoeft in te vullen voor de volgende dag—Maandag—ofschoon het algemeen gemakkelijker is en waarschijnlijk algemeen de praktijk om de telkaarten op de Zondag avond in te vullen.

Sinds vele jaren is Zondag in de meeste landen de aangewezen dag geweest voor het houden van een Census, doch omstandigheden ondergaan wijziging en het bestaan van goedkope en vlugge vervoermiddelen, welke de ver van hun ouderlijk huis werkende familieleden instaatstellen hun ouders bij het einde der week te bezoeken en in 't algemeen personen meer doen reizen dan vroeger, geeft aanleiding tot twijfel of Zondag wel de meest geschikte dag is voor het houden van een Census. Bovendien kan in de Unie een Zondag samenvallen met een Nachemaal van de Hollandse Kerken, wat gepaard gaat met een grote instroming van boeren van de buitendistrikten naar de dorpen, waarin de kerken zijn. Dit alles betekent een verplaatsing van de bevolking, een omstandigheid, die zoveel mogelijk dient vermeden te worden bij het houden van een Census, ind'en nauwkeurige vergelijkingen worden beoogd met vroegere opnemingen. Ook tegen andere dagen van de week kunnen bezwaren geopperd worden, doch bij zorgvuldige overweging schijnt het, dat een middelweekse opneming het best geschikt is voor de Unie.

6. Spoorreizigers.—De opneming van personen, die per spoortrein reisden te middernacht op 5 Mei, werd door de Zuid Afrikaanse Spoorwegen en Haven Administratie ondernomen. De Spoorweg was verdeeld in drie Administratieve Hoofdafdelingen, A., B. en C. Voor ieder van deze hoofdafdelingen werd een Kontrôleur aangesteld, die voor de opneming van Spoorreizigers en treinpersoneel de nodige spoorwegbeambten aanwees. Op de grotere spoorwegcentra werden eveneens Opnemers benoemd om het stations personeel en andere personen op te nemen, welke op de voor de Census vastgestelde tijd in de nabijheid sliepen of werkten. Het aantal spoorweg opnemers bedroeg 77.

7. Opnemingskosten.—De totale Opnemingskosten bedroegen £22,887, bestaande uit betalingen aan opnemers, inbegrepen transportuur, ten bedrage van £19,988 en Kontrôleurs-toelagen ten bedrage van £2,899. Uitgesloten betalingen aan Kontrôleurs, die ook voor andere diensten waren dan voor opneming, bedroegen de gemiddelde kosten van opneming per hoofd van de blanke bevolking 3·4 pence. De volgende tabel geeft de gemiddelde kosten aan per hoofd en per Distrikt in elke Provincie. In vele Distrikten werd veel gebruik gemaakt van de Politie bij dit werk en de totale opnemingskosten werden dus zeer verminderd. De gemiddelde betaling voor een Opnemer in de Unie was £5 10s.; in de Kaap, £5 10s.; in Natal, £4 13s.; in Transvaal, £5 3s. 6d.; en in de Oranje Vrijstaat, £5 10s. 6d. Hoewel de kosten per capita in Transvaal het geringst waren, bedroegen de gemiddelde kosten per Distrikt veel meer (150 percent) in deze Provincie dan in andere. Teneinde deze schijnbare tegenstrijdigheid te verklaren is de gemiddelde bevolking van elk distrikt in de tabel ingesloten en men zal opmerken dat het gemiddelde aantal blanken in elk Magistraats distrikt van Transvaal bijna 20,000 is of bijna driemaal het gemiddelde voor de Unie. Er zijn slechts 3,048 blanken per distrikt in Natal, maar aan de andere kant heeft Natal een zeer groot aantal Naturelle- en Aziatische inwoners per distrikt en volgt in dit opzicht onmiddellijk op Transvaal.

KOSTEN VAN OPNEMING—CENSUS VAN BLANKEN, 1918.

Provincie.	Gemiddeld getal personen in elk distrikt.	Kosten van opneming.	Kosten per hoofd van de bevolking in pennies.	Gemiddelde kosten van elk magistraats distrikt.
		£	d.	£ s. d.
Kaap de Goede Hoop	5,200	9,526	3·71	80 1 6
Natal	3,048	1,583	3·15	40 12 0
Transvaal	19,973	6,311	3·07	252 10 0
Oranje Vrijstaat	7,570	2,490	3·30	103 15 0
Z.A. Spoorwegen	—	78	5·84	(a) 26 0 0
Unie	6,835	19,988	3·40	95 14 5

(a) De Zuid Afrikaanse Spoorwegen waren in drie stelsels verdeeld voor opnemingsdeeleinden. Het bedrag aangegeven is het gemiddelde voor elk stelsel.

Het moet opgemerkt worden, dat wegens de oorlog en onvolledig rekenpersoneel een behoorlijke analyse van de vele kleinere betalingen namens het Census en Statistiek-kantoor, niet gemaakt werd, en dat het daarom onmogelijk was alle uitgaven voor de Census te scheiden van de uitgaven voor ander Statistiek-werk van dit kantoor. De grootste posten van deze aard waren toelagen aan de Kommissaris van Politie voor onderhoud en paardevoer van de Politie-Opnemers. Het totale bedrag was echter niet erg groot en verdeeld over de 1,421,781 opgenomen personen, kan weinig invloed uitoefenen op de opnemingskosten per capita, als aangetoond in bovenstaande tabel.

8. Algemeen.—Het sukses van de opneming was ongetwijfeld toe te schrijven aan de plichtsbetrachting, medewerking en ijver van de kontrôleurs, ongeveer twee honderd in getal, waarvan velen een groot persoonlijk belang stelden in de Census als één geheel en apart van hun eigen bijzondere distrikten. Nuttige wenken werden bijgevolg voor latere gelegenheid gegeven. Wáár is het, dat velen het werk boven hun normale verplichtingen, met tegenzin aanvaardden en sommigen zelfs onder protest, doch de reden daarvan was steeds, dat zij alreeds overwerkt waren ten gevolge van de afwezigheid van leden van het personeel in oorlogsdienst. In sommige van de grotere Distrikten was het daarom nodig machtiging te geven voor klerkelijke hulp aan de Kontrôleurs. In een paar gevallen waar Magistraten geen ervaring van Census opneming hadden, was men aan het Hoofdkantoor zeer bezorgd over het welslagen van de werkzaamheden in die streken. Het was jammer dat deze Kontrôleurs het werk van afbakening tot het laatste ogenblik uitstelden en daardoor tot op de Census dag zware en langdurige werkzaamheden aan het Hoofdkantoor nodig maakten, welke bijna de menselijke krachten te boven gingen.

Het is verblijdend om hier te vermelden, dat het onnodig was om de strafbepalingen van de wet toe te passen voor weigering of verzuim om informatie te verschaffen of in verband met opnemers voor moedwillig plichtverzuim.

§ 4. TABULATIE EN PERSONEEL.

Voor de eerste maal werden in Zuid Afrika de resultaten van de Census getabuleerd met elektrische machinerie. De verzamelde gegevens waren verdeeld over nagenoeg drie honderd en vijftig duizend vormen en de bijzonderheden moesten eerst op elke vorm worden geverifieerd en de verschillende punten van informatie vervolgens worden afgemerkt door middel van een cijfer code. Dit vereiste het inschrijven van over 33,000,000 cijfer-code-symbolen, in verband met personen en nagenoeg 6,000,000 met betrekking tot gebouwen en woonhuizen. Met het vorderen van het afmerken werden de machine-kaarten in een andere afdeling van het kantoor geperforeerd en vervolgens door de machines gepasseerd, teneinde de eerste geauditeerde totalen te verkrijgen. Het afmerken was op 5 Maart 1919 afgelopen en vóór het einde van die maand hadden alle kaarten de machines gepasseerd voor de eerste totalen. Het eindcijfer van de totale bevolking, n.l.: een miljoen vier honderd en een en twintig duizend zeven honderd en een en tachtig was daarom beschikbaar op 1 April 1919. Het afmerken werd bijna geheel gedaan door een talrijk ongeoeffend tijdelijk personeel, grotendeels bestaande uit vrouwelijke klerken, waaronder vele mutaties voorkwamen, hetgeen de kontrôle en instruktie zeer bemoeilikte. Vele leden van het personeel, na geoeffend te zijn, vonden beter betalende of geschikter werkkring elders en moesten vervangen worden, wanneer men opnieuw kon beginnen met de vervelende taak van het onderricht van de nieuwelingen in de routine van afmerking. Dat het systeem kostbaar en onbevredigend is, was heel duidelijk, doch in de afwezigheid van een sterker element van een vast en geoeffend personeel was er geen andere weg.

Een paar bundels Huishouders-Schedules werden in Mei 1918, van de kleinere Distrikten ontvangen, doch het was niet voor het einde van Junie dat het grootste gedeelte van de te-kaarten inkwam en dat de kern van een personeel voor afmerking bijeengebracht en in het werk kon worden geoeft. De eerste tabellen opgemaakt na voltooiing van het afmerken waren die, ingesloten, in Deel II.—Leeftijd. De laatste machine-tabulatie-lijst werd op 1 April 1919 voltooid; de voorbereiding en het opmaken der tabellen was in het begin van Junie gereed en het Manuscript werd op 6 Junie 1919, naar de drukker gezonden. Het was echter niet vóór 13 Desember 1919, dat de drukkers het boekdeel voor publikatie afleverden. Deel I.—Bevolking werd gelijk met Deel II. gereedgemaakt en het manuscript op de 16de Junie 1919 naar de kontrakterende drukkers gezonden. De drukker leverde op de 3de Januarije 1920 het boekdeel af voor distributie. Deze datums worden als illustratie gegeven van vertragingen, waarvoor dit kantoor niet verantwoordelijk kan worden gehouden.

De Algemene Instrukties en de gevolgde routine cirkel zijn niet in dit verslag afgedrukt, doch worden zorgvuldig bewaard.

AFDELING I.—BEVOLKING.

1. Voorlopige Opgaven.—De Census van Europese of Blanke personen werd in de nacht van 5 Mei 1918, gehouden en op de 14de Junie 1918, werden de voorlopige resultaten in de Unie Staatskourant onder Goevernementskennisgeving No. 759 gepubliceerd. Een herdruk van Tabel i. van de gepubliceerde voorlopige resultaten wordt hieronder gegeven.

(i) VOORLOPIGE CIJFERS 1918, VERGELEKEN MET EINDCIJFERS 1911.

Provincie.	Census 1911.					Census 1918.					Vermeerdering.	
	Mannelik.			Vrouwelik.	Beide Geslachten.	Mannelik.			Vrouwelik.	Beide Geslachten.	Numerieke.	Percent.
	Onder 21 jaar.	21 jaar en over.	Totaal.			Onder 21 jaar.	21 jaar en over.	Totaal.				
Kaap de Goede Hoop	147,457	153,811	301,268	281,109	582,377	151,823	158,333	310,156	306,975	617,131	34,754	5.97
Natal	21,032	31,463	52,495	45,619	98,114	25,052	37,252	62,304	55,599	120,903	22,789	23.23
Transvaal	98,509	138,404	236,913	183,649	420,562	122,733	138,144	260,877	237,536	498,413	77,851	18.51
Oranje Vrijstaat	45,487	49,001	94,488	80,701	175,189	46,459	47,566	94,025	87,558	181,613	6,424	3.67
Unie	312,485	372,679	685,164	591,078	1,276,242	346,067	381,295	727,362	690,698	1,418,060	141,818	11.11
Proportie van mannen tot elk 100 vrouwen	115.09					105.31						

Deze tabel werd saamgesteld van telegrafiese en andere verslagen door Distriktskontrôleurs ingezonden, zodra de opnemers in hun distrikten hun boeken en schedules overhandigd hadden. Het valt te betwijfelen of zulke haastige voorlopige verslagen van enige waarde zijn, daar vergelijking tussen de voorlopige en eijncijfers belangrijke verschillen aantoonen en het zal zeker voortaan verkieselijk worden bevonden om de resultaten van de kontrôleurs voor voorlopige audit af te wachten.

(ii) VERGELIJKING VAN VOORLOPIGE EN EINDTOTALEN.

Provincie.	Voorlopige.			Eindtotalen.			Verschil.	
	Manne-lik.	Vrouwelik.	Beide geslachten.	Manne-lik.	Vrouwelik.	Beide geslachten.	Numeriek.	Percent.
Kaap de Goede Hoop	309,199	306,675	615,874	310,373	307,212	617,585	+ 1,711	0.278
Natal	61,959	58,506	120,465	62,410	59,094	121,504	+ 1,039	0.862
Transvaal	259,961	237,265	497,226	259,954	238,235	498,189	+ 963	0.193
Oranje Vrijstaat	93,796	87,496	181,292	93,739	87,617	181,356	+ 64	0.035
Reizigers ver Spoor	2,447	756	3,203	2,390	757	3,147	- 56	1.748
Unie	727,362	690,698	1,418,060	728,866	692,915	1,421,781	+ 3,721	0.262

Van het verschil van 1,711 in de Kaapprovincie werd meer dan 1,092 in één Magistraats-district gevonden, terwijl de rest opgemaakt werd uit vermeerderingen en verminderingen over de gehele provincie.

Het verschil tussen geauditeerde en ongeauditeerde cijfers voor de grootste stad in de Unie bedroeg iets minder dan 1.1 percent. Van de 212 Censusdistrikten waren er slechts 50, waarin met betrekking tot het totaal aantal personen de voorlopige cijfers geen wijziging ondergingen. Van dit aantal waren er 37 in de Kaapprovincie en 13 in Natal; doch zij waren bijna zonder uitzondering distrikten met weinig Blanke inwoners.

In verband met Spoorwegreizigers werd bevonden dat een aantal tweemaal was opgenomen.

2. Algemene Vergelijking.—De hieronder volgende tabel bevat een vergelijking tussen, de Blanke bevolking in 1918 en vorige Censussen, tevens het mannengehalte en de dichtheid in de Kaap de Goede Hoop, van af het jaar 1865. De eerste gelijktijdige Census in de vier Staten, welke nu de Unie uitmaken, werd in het jaar 1904 genomen, zodat een werkelijke vergelijking van het gehele Unie gebied met zichzelf niet gemaakt kan worden vóór dit tijdstip.

(iii) BEVOLKING DICHTHEID EN GESLACHT—CENSUSSEN 1865 TOT 1918.

Census jaar en Provincie.	Blanke Bevolking.						Dicht-heid per vierkan-te mijl.	Manne-lijke ge-slachts-verhouding.
	Manne-lijke.	Vrouwelik.	Totaal.	Vol-wassen.	Minder-jarigen.	Stede-lijke.		
Census 1865—								
Kaap de Goede Hoop	95,410	86,182	181,592	—	—	62,922	118,670	0.92 110.71
Census 1875—								
Kaap de Goede Hoop	123,910	112,873	236,783	107,331	129,452	83,375	153,408	1.18 109.78
Census 1880—								
Oranje Vrijstaat	31,906	29,116	61,022	25,017	36,005	5,534	55,488	1.21 109.58
Census 1890—								
Transvaal	66,498	52,630	119,128	52,472	66,656	25,245	93,883	1.05 126.35
Oranje Vrijstaat	40,571	37,145	77,716	30,422	47,294	11,174	66,542	1.54 109.22
Census 1891—								
Kaap de Goede Hoop	195,956	181,031	376,987	173,051	203,936	155,462	221,525	1.70 108.24
Natal	25,787	21,001	46,788	25,104	21,684	25,441	21,347	2.29 122.79
Census 1904—								
Kaap de Goede Hoop	318,544	261,197	579,741	299,259	280,482	312,542	267,199	2.09 121.96
Natal	56,758	40,351	97,109	58,358	38,751	58,725	38,384	2.74 140.66
Transvaal	178,244	119,033	297,277	172,263	125,014	171,773	125,504	2.69 149.74
Oranje Vrijstaat	81,571	61,108	142,679	86,806	55,873	47,886	94,793	2.83 133.49
Totaal	635,117	481,689	1,116,806	616,686	500,120	590,926	525,880	2.36 131.85
Census 1911—								
Kaap de Goede Hoop	301,268	281,109	582,377	290,447	291,930	289,107	293,270	2.10 107.17
Natal	52,495	45,619	98,114	56,333	41,781	62,732	35,382	2.78 115.07
Transvaal	236,913	183,649	420,562	227,514	193,048	251,468	169,094	3.81 129.00
Oranje Vrijstaat	94,488	80,701	175,189	85,855	89,334	54,979	120,210	3.48 117.08
Unie	685,164	591,078	1,276,242	660,149	616,093	658,286	617,956	2.70 115.92
Census 1918—								
Kaap de Goede Hoop	311,312	307,513	618,825	314,738	304,087	325,481	293,344	2.23 101.24
Natal	62,745	59,186	121,931	70,735	51,196	73,016	48,915	3.46 106.01
Transvaal	260,840	238,507	499,347	255,129	244,218	303,050	196,297	4.52 109.36
Oranje Vrijstaat	93,969	87,709	181,678	89,764	91,914	65,302	116,376	3.60 107.14
Unie	728,866	692,915	1,421,781	730,366	691,415	766,849	654,932	3.00 105.19

De verhouding van Blanken, Naturellen en andere Kleurlingen tot elke 100 van de totale bevolking was in de Census jaren 1904, 1911 en 1918 als volgt:—

	Blanken.	Naturellen.	Andere kleurlingen.	Totaal kleurlingen.
1904	21.6	67.4	11.0	78.4
1911	21.3	67.3	11.4	78.7
1918	20.8	67.5	11.7	79.2

Deze cijfers houden rekening met volwassen mannelijke afwezigen, doch tonen niettemin duidelijk aan dat de Unie kleurlingrassen zich naar verhouding sneller vermeerderen als het Blanke ras. De percentage vermindering tussen 1911 en 1918 van .5, schijnt op het eerste gezicht onbetekenend; doch in werkelijke cijfers uitgedrukt, vindt men, dat indien het 1911 ratio gehandhaafd ware, de Blanke bevolking in 1919 met 33,932 personen meer vermeerderd zou zijn.

Tabel (iv) geeft de geschatte gemiddelde bevolking en het ratio van Blanken tot kleurlingen voor tussengelegen jaren aan:—

(iv) GESCHATTE GEMIDDELDE BEVOLKING, AANTALLEN EN PERCENTAGES, 1911 TOT 1918.

Jaar.	Totale Bevolking.	Blanke Bevolking.		Kleurling Bevolking.	
		Aantal.	Percentage van Totaal.	Aantal.	Percentage van Totaal.
1911	6,003,101	1,280,381	21.33	4,722,720	78.67
1912	6,132,331	1,305,217	21.28	4,827,114	78.72
1913	6,265,080	1,330,053	21.23	4,935,027	78.77
1914	6,401,474	1,354,889	21.16	5,046,585	78.84
1915	6,541,675	1,379,725	21.09	5,161,950	78.91
1916	6,685,827	1,404,561	21.01	5,281,266	78.99
1917	6,834,104	1,429,397	20.91	5,404,707	79.09
1918	6,986,687	1,454,232	20.82	5,532,455	79.18

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10j.]

3. Vermeerdering of Vermindering van de Blanke Bevolking, 1918, Vergeleken met de Census van 1911.—Aan het einde van dit verslag wordt een kaart—Aanhangsel B. gevonden, aantoonende de vermeerdering of vermindering van de Blanke bevolking tussen de jaren 1911 en 1918. Deze kaart is vrij wel op dezelfde wijze ontworpen als die (aanhangsel), welke de dichtheid van de bevolking aangeeft, doordat een punt of stippellijn een bepaalde betekenis heeft verkregen. Wegens de kleine schaal van de kaart en de geringe oppervlakte van sommige Magistraatsdistrikten daarop voorkomende, was het niet mogelijk om een punt een werkelijke percentageverhoging te doen vertegenwoordigen. Teneinde evenwel de kaart zoveel mogelijk aan zijn doel te laten beantwoorden is van de tussenuimte tussen de punten gebruik gemaakt om in één oogopslag de grootte van de percentage-vermeerdering van de bevolking aan te duiden; hoe dichter de punten, des te groter het percentage. De methode van het plaatsen der punten is soortgelijk van die, aangenomen om de "naburigheid" van de bevolking aan te duiden. Een serie van regelmatige zeshoeken is getrokken en in het centrum van elk, een punt geplaatst, zodat elk punt in alle richtingen even ver is van zijn omringende naburen. De zeshoek is groter gemaakt in verhouding van de percentageverhoging. Een blik op de kaart toont dus in één oogopslag de streken van de Unie, die grote vermeerderingen verkregen; de verminderingen worden in zwart aangegeven.

Een beschouwing van de kaart toont dat de neiging van de bevolking in 't algemeen is om oost, west en zuid, kustwaarts te trekken en noordwaarts naar de uiterste punten van Transvaal. Terwijl deze neiging voor de Unie als een geheel is waar te nemen, is het omgekeerde het geval met bijzondere streken waar de drang van omstandigheden de landelijke bevolking van de buitendistrikten naar de stedelijke nijverheidscentra heeft gedreven. Deze laatste neiging wordt meer volledig besproken in Afdeling No. I van dit verslag, dat handelt over stedelijke en landelijke streken en ook in de volgende paragrafen, welke de oorzaken van bevolkingsverminderingen, in verschillende distrikten verklaren.

4. Oorzaken van Stijfstand of Vermindering van de Blanke bevolking in verschillende streken van de Unie.—De afdelingen van de Unie, waarnaar hieronder verwezen wordt, zijn gelijk aan die, gegeven in Tabel No. (v), 1ste Gedeelte van de Census tabellen. De tabel geeft de Magistraatsdistrikten, welke in elke streek gelegen zijn.

Kaap Provincie—Oostelijke Afdeling.—De algemene opinie was dat de vermindering van de bevolking in deze streek alleen kan worden toegeschreven aan het feit, dat sommige van de meer welgestelde boeren alle plaatsen opkochten die in de laatste paar jaar ter verkoop werden aangeboden en deze gebruikten voor weiveld. Een naturel wordt dikwels met het toezicht op zulk een plaats belast, dus een of meer blanke huisgezinnen verplaatsende. In het Victoria Oost distrikt bijvoorbeeld, zijn er reeks van plaatsen, waar slechts één blank gezin woont. East London valt binnen deze streek en toont een grote vermeerdering van blanke bevolking, veroorzaakt door een instroming van boere-families van de andere distrikten in deze afdeling.

Afdeling Oost—Centraal.—Slechts twee distrikten in deze streek toonden een vermeerdering van bevolking en deze waren geringe vermeerderingen ver beneden de natuurlijke vermeerdering, die het gevolg is van het ekkes van geboorten over sterfgevallen. Het op dezelfde hoogte blijven van de bevolking in deze streek wordt aan verschillende redenen toegeschreven. Ten eerste waren een groot aantal van de mannelijke bevolking afwezig in krijgsmacht, 't zij buiten of in andere delen van de Unie. In vele gevallen waren de vrouwen en gezinnen van deze afwezigen naar de stedelijke centra getrokken. Ten tweede was deze landstreek zwaar geteisterd door de langdurige droogte van 1914-16, welke vele van de armere blanke families ruïneerde. Daarom ontstond er een trek naar andere delen van de Unie. De fabrieken en spoorwegwerkplaatsen in het Uitenhage en Port Elizabeth distrikt (Zuid Oostelijke Afdeling) hebben vele van deze armere blanke families geabsorbeerd. In het Steytlerville Distrikt stierven ongeveer 65,000 stuks kleinvee en verscheidene honderden runderen tengevolge van droogte. De struisvogelboeren leden ernstige schade toen de malaise in de struisverenmarkt voorviel. Minder welgestelde boeren waren genoodzaakt naar de kustdistrikten te trekken.

Afdeling West—Centraal.—Deze afdeling omvat verschillende distrikten waarin struisvogelboerderij vroeger een bloeiende nijverheid was, en het verval van de verenmarkt en de langdurige droogte waren de hoofdoorzaken van het wegtrekken van de boere-bevolking naar elders. De vermindering viel hoofdzakelijk voor in de buitendistrikten. Deze neiging heeft ook zijn nadelige invloed gehad op de dorpen en stadjes door de uitbreiding van de stedelijke bevolking tegen te houden.

Afdeling Noord—Centraal.—Met uitzondering van De Aar, wezen alle distrikten binnen dit gebied verminderingen van de bevolking aan zoals opgenomen in 1911. De droogte had zijn gevolgen, doch de hoofdfactor was de neiging om plaatsen tegen hoge prijzen te verkopen, welke dan in handen vielen van vooruitstrevende boeren. In verschillende delen van het land werd opgemerkt dat dit stadium van landbouwwontwikkeling de doodsteek geeft aan de klasse

van landbouwers, zo eigenaardig aan Zuid Afrika en bekend als *bijwoners*. Laatstgenoemde zijn boere-arbeiders, gewoonlijk met grote huisgezinnen, en algemene oorzaken, welke leiden tot het trekken van een aantal bijwonergezinnen naar of van een distrikt, veroorzaken belangrijke vermeerderingen of verminderingen van bevolking in de betrokken distrikten. Het welgestelde boeredistrikt Colesberg kan hier verder als voorbeeld dienen, waar een grote landstreek van dertig plaatsen werd verkocht en door ongetrouwde mannen werd opgenomen. Dit had de verwijdering van de vroeger op de plaatsen wonende families tengevolge. De enige uitzondering op de algemene neiging in deze streek, was het Distrikt De Aar, waarin een bevolkingsvermeerdering werd genoteerd van over 67 percent. Ongetwijfeld werd een groot gedeelte van deze vermeerdering opgemaakt door de trekkende families van omringende distrikten. De Aar bezit een unieke positie, daar het een aansluitings-station heeft voor vier richtingen, inbegrepen spoorwegverbinding met Zuid-West Afrika. Dit bracht in de eerste tijd van de oorlog een instroming van jongelieden teweeg van naburige distrikten, en deze vonden werk bij de Spoorweg. De voorspoed van het stadje deed zijn invloed gevoelen in de omringende landstreek, waar de bevolking zelfs een groter vermeerdering aantoonde dan die van de stad.

Noord-Oostelijke Afdeling.—Van alle distrikten, welke deze streek bevat, was er gedurende de laatste paar jaren een gestadige uittocht van de kleinere landeigenaar en bijwoner waar te nemen. De boerderijen zijn opgekocht door hun rijkere naburen en de waardeverhoging in land maakt het huren van plaatsen door boeren met geringe middelen ondoenlijk. Een aantal boeren trok naar Noordelijk Transvaal en de Oranje Vrijstaat. In Barkly East wordt een aantal plaatsen als weigronde gebruikt door de rijkere boeren, welke in de omringende distrikten Elliot en Maclear wonen. Het sluiten van verschillende Steenkoolmijnen in het Molteno distrikt veroorzaakte een trek van Blanken naar andere nijverheidscentra.

Grikwaland West Afdeling.—Kimberley en Hay distrikten tonen verminderingen aan in dit deel van de Kaap-provincie. Het eerstgenoemde leed zwaar door het beperken van werkzaamheden in de diamantmijnen bij het uitbreken van de oorlog. Ten tijde van de Census was het werk aan de mijnen evenwel meer of minder hervat, doch vele gezinnen waren nog niet teruggekeerd. De vermindering bedroeg 0.51 per cent; maar door rekening te houden met bijna 600 man, waarvan men weet dat zij in krijgsmacht waren, apart van ongeveer 280 als gesneuveld opgegeven, vindt men een normale vermeerdering. De vermindering in het distrikt Hay was geheel in verband met de landelijke bevolking. De trek vond plaats na een driejarige droogte, toen de armere huisgezinnen genoodzaakt waren om uit te verkopen en elders werk te zoeken. Velen van hun trokken naar de diamantdelverijen langs de Vaal Rivier in de omringende streken, welke grote vermeerdering van bevolking aanwijken.

Oranje Vrijstaat—Westelijke Afdeling.—Deze streek toonde een vermindering van Blanken aan van 8.5 percent sedert de 1911-Census. De vijf distrikten in deze streek leden alle van de droogte tot het jaar 1914, en vele van de boere-families, die toen vertrokken, keerden daar niet weder terug. Het uitbreken van de oorlog veroorzaakte een plotselinge trek van de mijnen in het Fauresmith Distrikt en ofschoon sommige mijnen later weer begonnen te werken, geschiedde dit op een veel kleiner schaal. Een uitbarsting van veeziekte noodzaakte vele kleinere boeren de landbouw op te geven en werk in de Transvaalse Steden te zoeken of naar de diamantdelverijen in het Transvaalse distrikt Bloemhof te trekken.

Zuid-Oostelijke Afdeling.—Met uitzondering van Rouxville was er een vermindering in deze streek, hoofdzakelijk veroorzaakt door het vertrek van de armere boeren en *bijwoner* klas met grote huisgezinnen. De meerderheid schijnt noordwaarts naar de Vaal Rivier en verder getrokken te zijn; andere vonden werk aan de nieuw geopende spoorweglijn welke Rouxville met de noordelijke streek van de Kaap verbindt.

Andere Afdelingen.—De distrikten in de andere afdelingen van deze Provincie tonen allen vermeerderingen, met uitzondering van Harrismith en Winburg. De bevolking van het eerstgenoemde Distrikt sloot in 1911 echter een Rijksgarnizoen in, bestaande uit 1,305 personen. Met inachtneming van de opheffing van dit garnizoen, toont de bevolking een normale vermeerdering aan. De toestand in het Bloemfontein distrikt, waar een kleine vermeerdering van 0.83 percent werd genoteerd, is soortgelijk. De vermindering in het Municipaal gebied van Bloemfontein is 0.5 percent, doch na rekening te houden met de Rijkstroepen, die daar gestationeerd waren in 1911 en later werden teruggetrokken, is de percentagevermeerdering 31.8; en met inbegrip van de landbouwvolkplanting langs de stadsgrenzen, waarvan de bewoners veelal van het municipaal gebied afkomstig zijn om de stadsbelasting te ontkomen, is de vermeerdering over 40 percent. Met betrekking tot het Distrikt Winburg valt het zeer in 't oog, dat de bevolking per vierkante mijl in de rijke en vruchtbare gedeelten van het distrikt de helft en zelfs twee-derde minder is dan aan de westelijke zijde van het distrikt, waar land goedkoop is. Boeren, die £6 per morgen in de betere gedeelten van het distrikt betalen, kunnen er geen *bijwoners* op na houden en deze laatste zijn bijgevolg met hunne

huisgezinnen naar elders getrokken. De abnormale stijging in de prijs van landbouwgrond met de daaruitvolgende onderverdeling van plaatsen heeft geen ruimte gelaten voor de *bijwoner* met zijn gewoonlijk groot gezin. Het is opmerkelijk dat er in 1902, 1,365 boerderijen waren in het Winburg distrikt, dat toen het Senekal distrikt insloot en in totaal 5,360 vierkante mijl groot was. In 1918 met een oppervlakte van 1,651 vierkante mijl minder dan in 1902, waren er 1,555 boerderijen en bovendien 60, die nog opgemeten werden.

Transvaal Provincie.—Deze Provincie, die uit vijf en twintig Magistraatsdistrikten bestaat toont een vermeerdering in drie-en-twintig en een vermindering in slechts twee distrikten n.l.; Standerton en Barberton. Barberton verloor over 5 percent, grotendeels wegens het sluiten van de twee grootste mijnen, welke in 1911 in volle werking waren. Niet alleen verlieten de mijnwerkers en hunne gezinnen het Distrikt, doch ook de ambachtslieden en handelaars, wier bezigheid van de mijnen en mijnwerkers afhankelijk was, moesten trekken. Barberton leverde een belangrijk aantal rekruten voor oorlogsdienst.

De vermindering in het Standerton Distrikt was minder dan 1 percent doch niettemin is het een vooruitgaand landbouwdistrikt en, zoals boven uiteengezet, leidt de onderverdeling van plaatsen en verhoogde landwaarde tot een vermindering van de landelijke bevolking. Dit werkt terug op de dorpen, tenzij laatstgenoemde behalve de landbouw een stapel-industrie bezitten, welke de trekkende *bijwoner* klas kan absorberen. In 1911 was de bevolking van dit Distrikt bovendien aangevuld door een aantal personen in dienst van de Standerton-Vrede Spoorweg-aanleg. De verplaatsing van de grote industriele school van Standerton naar Heidelberg veroorzaakte ook een aanzienlijke vermindering. Standerton leverde ook vele vrijwilligers voor oorlogsdienst buiten de Unie.

Natal Provincie.—Slechts één distrikt—Utrecht—toonde in Natal een vermindering van bevolking tussen 1911 en 1918. Er schijnt geen bijzondere reden te bestaan, welke de vermindering kan verklaren, die geheel de landelijke bevolking betrof. Op het tijdstip dat de Census genomen werd, waren een aantal boeren met hun gezinnen naar Zululand getrokken met hun vee voor winter-weiding, zodat een gedeelte van de normale distriktsbevolking afwezig was.

5. Dichtheid van Blanke Bevolking.—De totale oppervlakte van de Unie is 473,096 vierkante mijl, als volgt onder de Provincies verdeeld:—

	Oppervlakte in vierkante mijl.	Percentage van totale Unie oppervlakte.
Kaap de Goede Hoop	276,966	59
Natal	35,291	7
Transvaal	110,450	23
Oranje Vrijstaat	50,389	11
Unie	473,096	100

De Dichtheid van de Unie-Blanke-Bevolking was in de Census-jaren als volgt:—

1904 .. 2.36	1911 .. 2.70	1918 .. 3.00.
--------------	--------------	---------------

Voor de Census jaren van 1865 tot 1918 worden details voor elke provincie in de voorafgaande tabel (iii) gegeven. Het cijfer 3.00 voor 1918 sluit echter op krijgsveld afwezige mannen uit. Met inbegrip van de 28,312 mannen, waarvan men wist dat zij van de Unie afwezig waren, komt het cijfer Blanken per vierkante mijl op 3.06.

De dichtheid van de bevolking in elk distrikt wordt in detail aangetoond in tabel (viii) van Deel I. van de Census tabellen. Het aantal Blanken per vierkante mijl varieert van 761.02 in Johannesburg tot 0.08 in Mpofana. Dit sluit de Naturelle-landen van de Kaap en Zululand uit, waar de dichtheid tot 0.02 per vierkante mijl daalt.

Tabel (v) hieronder geeft de tien dichtst en de tien dunst-bevolkte distrikten van de Unie aan uitgesloten de eigenlijke Naturellestreken.

(v) DICHT- EN DUN- BEVOLKTE DISTRIKTEN, 1918.

Dicht- bewoond distrikt.		Dun- bewoond distrikt.	
Distrikt.	Personen per vierkante mijl.	Distrikt.	Personen per vierkante mijl.
1. Johannesburg	761.02	1. Mpofana	0.08
2. Kaap	198.30	2. Mapumulo	0.24
3. Germiston	187.80	3. Gordonia	0.26
4. Benoni	162.88	4. Vrijburg	0.29
5. Wijnberg	158.39	5. Herschel	0.31
6. Port Elizabeth	132.85	6. Zoutpansberg	0.31
7. Durban	100.06	7. Namakwaland	0.36
8. Boksburg	96.74	8. Kuruman	0.39
9. Simonstad	83.05	9. Ngotshe	0.39
10. Pietermaritzburg	48.41	10. Kenhardt	0.46

In Aanhangsel "A" van dit Verslag wordt een kaart van de Unie gevonden, welke de distributie en dichtheid van de blanke bevolking aangeeft. Bij het ontwerpen van deze kaart is een nieuwe methode gevolg en weggedaan met de oude methode van verwijzing naar een bijzondere kleur of stippelijijn om de verschillende graden van dichtheid aan te duiden. In plaats daarvan wordt gebruikt gemaakt van een punt of stippel. Elke stippel vertegenwoordigt 100 personen. Deze wijze van voorstelling op de kaart stelt de lezer in staat om duidelijk met een enkele oogopslag de plaatsing of verdeling van de blanke bevolking over de gehele Unie waar te nemen.

De Kaap, ofschoon de grootste, was in 1918 de dunstbevolkte Provincie, terwijl Natal met de kleinste oppervlakte de tweede dunstbevolkte streek was voorzover de blanke bevolking betreft. Indien rekening met de kleurlingbevolking gehouden wordt, is Natal verreweg de dichtstbevolkte Provincie. Voor het maken van vergelijkingen met de kleurlingbevolking is de volgende tabel opgemaakt.

(vi) DICHTHEID VAN BLANKE EN KLEURLING BEVOLKING, 1904 TOT 1918.

Provincie.	Census 1904.			Census 1911.			Census 1918.		
	Blanke	Kleurling	Totaal.	Blanke	Kleurling	Totaal.	Blanke	Kleurling	Totaal.
Kaap	2.09	6.61	8.70	2.10	7.16	9.26	2.23	(a) 7.78	(a) 10.01
Natal	2.74	28.60	31.34	2.78	31.05	33.83	3.45	33.95	37.40
Transvaal	2.69	8.81	11.50	3.81	11.46	15.27	4.51	15.05	19.56
Oranje Vrijstaat	2.83	4.86	7.69	3.48	7.00	10.48	3.60	10.24	13.84
Unie	2.36	8.56	10.92	2.70	9.93	12.63	3.00	11.69	14.70

(a) Berekende geschatte gemiddelde bevolking.

6. Geslachtsverhouding van Blanke Bevolking.—Het percentage mannelijk geslacht van blanken zoals opgenomen bij de Census van 1918, geeft ongelukkig geen ware aanwijzing van de geslachtsverhouding, wegens het aantal mannen dat van de Unie afwezig was in oorlogsveld. Het overwicht van het mannelijk geslacht in de bevolking vermindert gestadig zoals kan blijken uit tabel (vii) hieronder. Teneinde een meer nauwkeurige vergelijking mogelijk te maken, zijn de mannelijke afwezigen over hun respektieve Provincies verdeeld en is het ratio van de geslachten berekend, zowel met inbegrip als met uitsluiting van deze afwezigen.

In deze vorm geeft de tabel eveneens een aanwijzing van de verhouding van krijgsveld-aanwervingen in elke Provincie.

(vii) MANNELIKE GESLACHTSVERHOUDING IN ELKE PROVINCIE—CENSUSSEN 1904 TOT 1918.

Provincie.	Census 1904.	Census 1911.	Census 1918.	Census 1918 plus mannelijke afwezigen
Kaap de Goede Hoop	121.96	107.17	101.24	104.77
Natal	140.66	115.07	106.01	111.55
Transvaal	149.74	129.00	109.36	114.66
Oranje Vrijstaat	133.49	117.08	107.14	108.86
Unie	131.85	115.92	105.19	109.27

De percentageverhoging van de vrouwelijke bevolking is in de stedelijke centra groter geweest dan in de buitendistrikten en een vergelijking van Provincies wijst op het feit dat de vermeerdering niet algemeen was, daar de grootste in de Oranje Vrijstaat en Transvaal plaatsvonden in de genoemde volgorde. Voor de eerste maal in de geschiedenis van het land heeft de vrouwelijke bevolking het overwicht in de stedelijke centra van de Kaap en Oranje Vrijstaat. Ongelukkig is het niet mogelijk geweest om de in krijgsveld afwezige mannen over huu respektieve woonplaatsen te verdelen; doch indien dit mogelijk ware geweest, is het twijfelachtig of dit de positie zou hebben veranderd voorzover afzonderlijke Provincies betreft, niettegenstaande het welbekende feit dat het grootste gedeelte der afwezigen vroeger stads- en dorpsbewoners waren. Tabel (vii) hieronder geeft de fluktuaties aan van de ratio's in stad en platteland volgens Provincies, terwijl de volgende cijfers gedurende de laatste veertien jaren de algemene neiging tonen van de geslachten om te balansen.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

MANNELIKE GESLACHTSVERHOUDING.

Census Jaar.	Stad.	Platteland.	Geheel land.
1904	144-09	119-49	131-85
1911	115-90	115-94	115-92
1918	99-60	112-28	105-19
1918 (ingesloten mannelijke afwezigen)	—	—	109-27

Men zal opmerken dat er bij de Census van 1911 nagenoeg geen verschil was tussen de geslachts-samenstelling van stedelijke en landelijke bevolking. Ongetwijfeld zou de insluiting van mannelijke afwezigen het herbovengegeven cijfer voor de totale steden en dorpen van de Unie in 1918, belangrijk verhogen.

(viii) MANNELIKE GESLACHTSVERHOUDING IN STEDELIKE EN LANDELIKE GEBIEDEN.

Census Jaar.	Kaap de Goede Hoop.		Natal.		Transvaal.		Oranje Vrijstaat.		Unie.	
	Stede- like.	Lande- like.	Stede- like.	Lande- like.	Stede- like.	Lande- like.	Stede- like.	Lande- like.	Stede- like.	Lande- like.
1904	127-54	115-76	150-14	127-47	171-15	125-39	167-37	119-44	144-09	119-49
1911	101-28	113-32	111-35	122-00	135-49	119-99	121-61	115-08	115-90	115-94
1918	92-12	111-62	103-38	110-08	106-01	113-63	98-05	112-61	99-50	112-28

7. Steden en Dorpen, en Platteland.—Vroeger zijn er altijd moeilijkheden ondervonden, zowel in dit als in andere landen, bij de vaststelling van de scheidingslijn tussen dorpsgebied en platteland en Bestuurders van Censussen in de vroegere kolonies en mijn voorganger in de Unie, hebben allen verschillende methodes gevolgd. Uit vele oogpunten is dit te betreuren, daar het de taak om de volksbeweging naar of van de steden af te meten, uiterst moeilijk maakt zonder de uitgebreide arbeid van het uitzoeken van het tabulatie-werk van een vorige Census. Dit laatste is niet altijd ter beschikking, of het kan zijn dat de afbakening, bij een vroegere Census, van de vereiste landstreek van dien aard geweest is, dat de mogelijkheid om tot een nauwkeurige bepaling van het aantal inwoners van die streek te geraken, uitgesloten is. Met het oog om die moeilijkheid te overkomen en een maatstaf voor deze en volgende Censussen vast te stellen, werd het punt met de rechtsgeleerde adviseurs van de Regering besproken en was het resultaat, dat overeengekomen werd om de volgende definitie van een stadsgebied te geven:—

“ Een stadsgebied wordt gerekend te zijn het gebied van een stad, Municipaliteit, Dorpsbestuursraad, Gezondheidskomitee, Dorpsbestuur of andere lokale raad, *saam-gesteld volgens enige wet*, en in het bezit van zekere lokale stedelijke autoriteit.”

Men kwam tot de overtuiging dat zelfs deze definitie niet aan de eisen beantwoordde, aangezien daarbij die zuivere woonhuiswijken, welke buiten doch vlak bij de municipale grenzen van de grotere steden liggen, uitgesloten worden.

De moeilijkheid werd overwonnen door zulke streken speciaal te behandelen als “ buitengelegen voorsteden ” en ze in te sluiten in zekere tabellen van de verschillende delen van het Census verslag. Overeenkomstig de definitie is de bevolking van deze streken echter als landelijk beschouwd in alle andere tabellen, welke alleen stad en platteland behandelen.

De definitie is bevredigend gebleken, daar het de Distriktskontrôleurs een bepaalde gedragslijn voorschrijft in de afbakening van hun distrikten.

Hieruit volgt dat het stedelijk gebied van 1911 niet altijd overeenstemt met het in 1918 getabuleerde en een speciale tabel No. (ix) is daarom opgemaakt om een vergelijking mogelijk te maken tussen overeenkomende stedelijke streken bij de beide Censussen. Een andere faktor welke bij de vergelijking van de ene Census met de andere in 't oog moet worden gehouden, is de jaarlijkse stichting van nieuwe dorpen. Deze worden in tabel (ix) hieronder gegeven, zodat behoorlijk rekening kan worden gehouden met de bevolking op deze wijze van het platte land naar steden en dorpen overgebracht. De tabel toont ook aan hoeveel stedelijke streken van 1911 als landelijk werden behandeld in 1918.

(ix) AANTAL GEBIEDEN BEHANDELD ALS STEDELIKE BIJ CENSUS 1911 EN 1918.

Provincie.	Aantal Stedelijke gebieden in 1911.	Aantal gebieden Stedelijk in 1911 doch Landelijk bij Census 1918.	Additionele Stedelijke gebieden gevormd sedert 1911 Census.	Aantal Stedelijke gebieden bij Census 1918.	Vershil wegens amalgamatie van Stedelijke gebieden.
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Kaap de Goede Hoop	233	25	9	207	10
Natal	24	8	2	18	—
Transvaal	45	—	18	62	1
Oranje Vrijstaat	50	1	10	59	—
Unie	352	34	39	346	11

Vier en dertig streken, vroeger als stedelijk behandeld met een blanke bevolking van 5,619, werden dit jaar als landelijk beschouwd en gedeelten van negen en dertig landelijke streken met een bevolking van 19,142 worden nu onder stadsgebied gerangschikt, daar deze laatste zekere vorm van konstitutioneel lokaal bestuur hebben verkregen overeenkomstig de verschillende wetten betreffende Municipaal en dorpsbestuur in de vier Provincies van de Unie. Het resultaat wordt in Kolommen 7 en 10 van Tabel No. (ix) hieronder, aangetoond. De vermeerdering van de blanke bevolking voor de overeenkomstige stedelijke en landelijke streken gedurende het tijdperk van 1911 tot 1918 was 14-30 percent en 8-38 percent respectievelijk. De totale vermeerdering van de gekorrigeerde cijfers voor 1911 was 17-22 percent in stedelijk gebied en de nieuw gestichte dorpen maakten het verschil van 2-90 op en 5-29 percent op het platteland.

(x) VERMEERDERING VAN DE BEVOLKING IN STEDELIKE GEBIEDEN VAN DE UNIE EN PROVINCIES NA BIJWERKING VOOR VERGELIJKING MET DEZELFDE GEBIEDEN, 1911 EN 1918.

Provincie.	Census 1911.			Census 1918.			Vermeerdering.			
	Stede- like be- volking voor verande- ring van grens- lijnen.	Stede- like be- volking als Lande- like be- schouwd.	Kor- rekte Stede- like be- volking.	Bevol- king van Stads gebieden in 1911.	Bevol- king van streken sinds 1911 als Lande- like be- schouwd.	Totale Stede- like be- volking 1918.	Vermeerdering, 1911. Rubrieken 3 en 4.		Vermeer- dering door nieuwe Stede- like ge- bieden.	Totale Vermeer- dering.
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Kaap	290,617	4,185	286,432	324,015	1,466	325,481	37,583	13-12	1,466	39,049
Natal	62,732	1,271	61,461	72,443	573	73,016	10,982	17-87	573	11,555
Transvaal	251,468	—	251,468	289,758	13,292	303,050	38,290	15-23	13,292	51,582
Oranje Vrijstaat	54,979	163	54,816	61,491	3,811	65,302	6,675	12-18	3,811	10,486
Unie	659,796	5,619	654,177	747,707	19,142	766,849	93,530	14-30	19,142	112,672

Tabel (xi) vertegenwoordigt de nodige correctie in de landelijke bevolking tengevolge van het toestaan van stedelijk lokaalbestuur aan de negen en dertig streken, aangegeven in kolom 3 van tabel (ix) en brengt ook de bevolking van die streken, welke bij de Census van 1911 ten onrechte als stedelijk werd beschouwd, over naar de plattelandsbevolking.

(xi) VERMEERDERING EN VERMINDERING VAN DE BLANKE BEVOLKING IN LANDELIKE GEBIEDEN VAN DE UNIE NA BIJWERKING VOOR VERGELIJKING MET DEZELFDE GEBIEDEN, 1911 EN 1918.

Provincie.	Census 1911.			Census 1918.			Vermeerdering of Vermindering.			
	Lande- like be- volking voor verande- ring van grens- lijnen.	Stede- like be- volking als Lande- like be- schouwd.	Kor- rekte Lande- like be- volking.	Bevol- king van gebieden Lande- like in 1911.	Bevol- king van sedert 1911 gevormd Stede- like gebied.	Totale Lande- like be- volking 1918.	Vermeerdering of Vermindering, 1911-1918. Rubrieken 3 en 4.		Verminder- ing wegens nieuw Stads- gebied.	Totale Vermeer- dering of Verminder- ing.
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Kaap	290,154	4,185	294,339	293,570	1,466	292,104	— 769	— 00-26	— 1,466	— 2,235
Natal	35,114	1,271	36,385	49,061	573	48,488	+ 12,676	+ 34-84	— 573	+ 12,103
Transvaal	168,406	—	168,406	208,431	13,292	195,139	+ 40,025	+ 23-77	— 13,292	+ 26,733
Oranje Vrijstaat	119,844	163	119,907	119,865	3,811	116,054	— 42	— 00-04	— 3,811	— 3,853
Unie	613,518	5,619	619,037	670,907	19,142	651,785	+ 51,890	+ 8-38	— 19,142	+ 32,748

NOTEER.—Reizigers per spoor zijn uitgesloten van deze tabellen (x) en (xi).

Men moet in acht nemen dat de Censusbevolking van 1911 van tijd tot tijd voor elk distrikt is gekorrigeerd gedurende tussen-Census-jaren in overeenstemming met gewijzigde Magistraatsdistriktsgrenzen of de instelling van nieuwe distrikten. De vergelijking van de bevolking voor de beide Censussen van landstreken van dezelfde uitgebreidheid wordt dus vergemakkelikt. De cijfers verschaft in Tabel (iv) Deel I. van de Census tabellen, zijn zó gekorrigeerd en de dorps-totale eveneens, in verband met de wijziging van de Kaapstadse verenigde Municipaliteitsgrenzen en ook de Wijnberg Municipaliteitsgrens. Geen correcties

zijn echter gemaakt voor het overbrengen van het platteland, van de bevolking van vier en dertig stedelijke streken, in 1918 behandeld als tot het platteland behorende. Dit betreft een bevolking van 5,619 Blanken, verspreid over de gehele Unie. De namen van de Distrikten, waarvan de grenzen gewijzigd zijn, worden in de volgende paragraaf van dit verslag gegeven.

8. Grensverandering van Distrikten.—Gedurende de zevenjarige interval tussen de Censussen van 1911 en 1918, waren er niet minder dan zes en vijf Magistraatsdistrikten, waarvan de grenzen werden veranderd of gewijzigd. In de Kaap provincie werd het distrikt Port Nolloth opgeheven en ingesloten bij Namakwaland; de nieuwe distrikten Pearston en Maraisburg werden gemaakt, het eerste van gedeelten van Jansenville, Somerset-East en Graaff-Reinet en het andere van gedeelten van Tarka, Cradock en Middelburg, terwijl vijf en twintig andere distrikten grenswijziging ondergingen. Het Magistraatsdistrikt Woodstock werd opgeheven en aan het gebied en de jurisdictie van het Kaapdistrikt toegevoegd. In de volgende tabel (No. xii) wordt de grootte van de veranderingen niet aangegeven, daar Woodstock bij de Census van 1911 niet afzonderlijk getabuleerd was, doch ingesloten bij Wijnberg en Kaap onder het hoofd "Kaap Census—Distrikt." Ongelukkig volgde de afbakening van de streek niet altijd de Magistraatsdistriktsgrenzen en maakte dus een nauwkeurige tabulatie van ieder Distrikt afzonderlijk onmogelijk. De distrikten Umgeni en Umlazi werden in Natal als afzonderlijke Magistraatsdistrikten opgeheven en respectievelijk bij de Pietermaritzburg en Durban distrikten ingelijfd. De naam van het distrikt Lower Umzimkulu werd veranderd in Port Shepstone in het begin van 1918, teneinde verwarring te voorkomen met het distrikt Umzimkulu in Oost-Griekwaland, terwijl de grenzen van zes andere distrikten in Zululand werden gewijzigd. In Transvaal werd het Distrikt Zoutpansberg gesplitst in de distrikten Zoutpansberg en Pietersburg, en Boksburg in Boksburg en Benoni, zodat twee nieuwe distrikten werden gevormd. De grenzen van vijf andere distrikten werden in Transvaal gewijzigd.

Grensverandering van tien distrikten vond in de Oranje Vrijstaat plaats gedurende dit tijdperk, doch hier werden geen nieuwe distrikten gevormd.

Ofschoon zes en vijftig distrikten in de volgende tabel worden opgegeven, zijn veel meer wijzigingen gemaakt, daar vele distrikten meer dan eens veranderd werden. De tabel noteert alleen de uiteindelijke veranderingen, zoals zij bij de Census van 1918 bestonden. Het bijwerken vereist heel wat tijd en wordt gewoonlijk geheel door het vast personeel van het Census kantoor verricht. Het gebeurt somtijds echter dat de hulp van de betrokken Magistraten moet worden ingeroepen om het aantal personen vast te stellen—met ras en geslacht—bij de laatst vorige Census opgenomen en betrokken in verplaatsing van een aantal boerderijen van de jurisdictie van het eene naar het andere distrikt. De tabel geeft alleen de correctie van de blanke bevolking, doch in alle gevallen was er ook een aanzienlijke wijziging in de kleurbevolking. In een paar gevallen werd het distrikt alleen gewijzigd overeenkomstig latere opmetingen, terwijl in andere de veranderingen gering waren en de bevolking daarbij slechts zeer weinig of in 't geheel niet betrokken was.

Het gedurig veranderen van Distriktsgrenzen is een bron van veel moeilijkheid voor het Censuskantoor, doch niettegenstaande de tijd en arbeid daaraan verbonden, is het noodzakelijk om op de hoogte te blijven van wijzigingen, opdat de groei van de bevolking van tijd tot tijd in verschillende overeenkomstige landstreken nauwkeurig kan worden nagegaan.

(xii) OPGAVE AANWIJZENDE DE VERANDERING VAN DISTRIKTSGRENSLIJNEN NA DE CENSUS VAN 1911 EN VÓÓR DE CENSUS VAN 1918.

Distrikt.	Census 1911 oppervlakte in vierkante mijl.	Gewijzigde oppervlakte in vierkante mijl 1918.	Census 1911, Blanke bevolking.	Betrokken, Blanke bevolking.		Bijgewerkte cijfers bevolking 1911.
				Vermeerdering.	Vermindering.	
KAAP :						
Aberdeen	2,645	2,661	4,772	—	—	4,772 (a)
Caledon	1,772	1,768	9,464	—	8	9,456
Kaap (insluitende Woodstock)	364	364	64,619	—	—	64,619
Cradock	3,048	2,255	7,723	—	1,595	6,128
Graaff-Reinet	2,692	2,576	7,395	—	140	7,255
Jansenville	1,879	1,768	5,467	—	57	5,410
Kenhardt	15,955	15,955	6,955	—	—	6,955 (b)
Ladismith	1,473	1,393	6,044	—	183	5,861
Maclear	1,034	992	2,175	—	3	2,172
Malmesbury	2,329	2,325	13,996	—	21	13,975
Maraisburg	—	902	—	1,770	—	1,770
Middelburg	2,222	2,193	4,826	—	36	4,790
Montagu	876	906	3,708	204	—	3,912
Murraysburg	2,035	2,055	1,601	—	3	1,598

(xii) OPGAVE AANWIJZENDE DE VERANDERING VAN DISTRIKTSGRENSLIJNEN, enz.—(vervolg)

Distrikt.	Census 1911 oppervlakte in vierkante mijl.	Gewijzigde oppervlakte in vierkante mijl 1918.	Census 1911, Blanke bevolking.	Betrokken Blanke bevolking.		Bijgewerkte cijfers bevolking 1911.
				Vermeerdering.	Vermindering.	
KAAP (vervolg):						
Namaqualand	13,750	17,556	4,847	642	—	5,489
Oudtshoorn	1,653	1,733	18,496	183	—	18,679
Paarl	610	618	11,511	29	—	11,540
Pearston	—	1,045	—	1,971	—	1,971
Port Nolloth	3,806	—	642	—	642	—
Richmond	2,842	2,827	1,996	—	—	1,996 (b)
Robertsom	650	620	5,771	—	204	5,567
Somerset Oost	2,941	2,102	7,442	—	1,771	5,671
Tarka	1,427	1,347	2,787	—	139	2,648
Woodstock	Ingesloten met Kaap in 1911,	naderhand verenigd.	—	—	—	—
Gordonia	18,499	18,499	3,350	—	—	3,350 (b)
Mount Fletcher	887	929	273	3	—	276
Butterworth	311	263	741	—	—	741 (a)
Idutywa	448	448	400	—	—	400 (b)
Nqamakwe	510	425	319	—	37	282
Tsomo	312	397	206	37	—	243
NATEL :						
Durban	21	521	33,154	7,117	—	40,271
Pietermaritzburg	45	410	14,737	1,158	—	15,895
Umgeni	365	—	1,158	—	1,158	—
Umlazi	500	—	7,117	—	7,117	—
Eshowe	643	643	501	—	—	501 (a)
Hlabisa	1,470	1,470	60	—	—	60 (a)
Lower Umfolozi	1,025	1,025	235	—	—	235 (a)
Mahlabatini	610	611	44	—	—	44 (a)
Mtunzini	431	431	473	—	—	473 (a)
Ndwandwe	1,072	1,072	51	—	—	51 (a)
TRANSVAAL :						
Barberton	4,679	4,681	3,247	—	1	3,246
Benoni	—	112	—	8,704	—	8,704
Boksburg	270	164	22,572	—	8,704	13,868
Lydenburg	10,177	10,176	8,780	1	—	8,781
Marico	3,637	3,651	7,800	146	—	7,946
Pietersburg	—	13,300	—	7,520	—	7,520
Rustenburg	9,731	9,422	16,082	—	518	15,564
Waterberg	15,626	15,921	6,780	372	—	7,152
Zoutpansberg	23,998	10,698	9,441	—	7,520	1,921
ORANJE VRIJSTAAT :						
Bethlehem	2,460	2,456	10,129	—	66	10,063
Bethulie	1,068	1,124	3,429	221	—	3,650
Heilbron	1,910	1,861	8,781	—	560	8,221
Kroonstad	3,445	3,441	12,990	—	20	12,970
Rouxville	1,860	1,804	7,148	—	221	6,927
Senekal	1,647	1,651	6,654	66	—	6,720
Vrededorp	1,653	1,706	7,620	580	—	8,200

(a) Naturellebevolking alleen daarbij betrokken. (b) Verandering te gering om de cijfers te influencieren.

9. Rijkstroepen.—De Zuid Afrika Wet 1909, bepaalt dat elke vijf jaar een Census van de Blanke bevolking moet worden genomen voor de vaststelling en toewijzing van het aantal leden voor vertegenwoordiging van elke Provincie in de Volksraad, doch ingevolge Art. 34 (vi) van de Wet moeten personen van 21 jaar en daarboven, die leden waren van Zijn Majesteits geregelde troepen in werkelijke dienst, en die bij de Census in de Unie waren opgenomen, buiten rekening worden gelaten. Het aantal personen zo opgenomen is vervat in onderstaande tabel. De meerderheid waren Mariniers gestationeerd te Simonstown. Van het totaal "Rijkstroepen" waren 3,013 gestationeerd in het Kaapse Schiereiland en 551 te Durban, terwijl de rest over verschillende delen van de Unie verspreid was.

(xiii) OPGAVE AANWIJZENDE DE LEEFTIJD VAN DE LEDEN DER RIJKSMARINE, MILITAIRE EN LUCHTVAART DIENSTEN, GESTATIONEERD OF TIJDELIJK IN DE UNIE IN DE NACHT VAN DE CENSUS, 5 MEI 1918.

Leeftijd.	Kaap de Goede Hoop.	Natal.	Transvaal.	Oranje Vrijstaat.	Unie.
Onder 21 jaren	492	30	3	—	525
21 jaren en over	2,552	546	55	7	3,160
Totaal	3,044	576	58	7	3,685

10. Blanke Mannelike bevolking van Unie Militaire Distrikten.—Aan het einde van dit verslag wordt een tabel ingesloten, aantonende de Blanke mannelike bevolking op verschillende leeftijd in elk van de vijftien Militaire Distrikten, waarin de Unie verdeeld is, met het oog op verdediging, ingevolge sub-artikel (3) (2) van artikel 28 van de *Zuid-Afrikaanse Verdedigings Wet*, 1912.

Uit een beschouwing van de tabel blijkt dat het niet mogelijk was om afzonderlijke details te verschaffen van de Militaire Distrikten van Pretoria en Standerton, daar de Census afbakening van zekere Magistraatsdistrikten (waarvan alleen gedeelten in deze twee Militaire distrikten vallen) niet overeenkwam met de grenzen van de streken, waarin de militaire distrikten gelegen waren.

Inwoners van Walvisbaai en spoorwegreizigers zijn niet in de eindtotalen van de tabel opgenomen.

De tabel is opgemaakt om het aantal manneliken aan te tonen, dat nabij de leeftijd is, waarop inschrijving voor oefening met de Aktieve Burgermacht moet geschieden en ook de leeftijd, gedurende welke militaire dienst moet worden gedaan.

11. Parlementaire Vertegenwoordiging.—In de Kaap en Transvaal komen de kiesafdelingen voor Volksraad en Provinciale raad overeen. In Natal en in de Oranje Vrijstaat zijn er zeventien kiesafdelingen voor de eerst-genoemde, vijf en twintig voor de laatst-genoemde.

De volgende Tabel No. (xiv) geeft het bij de Census van 1918 opgenomen aantal Blanke mannelike volwassenen, voor het doel van volksvertegenwoordiging in het Unie Parlement en de Provinciale Raden, zoals vereist bij Art. 34 van de Zuid-Afrika Wet, 1909 (in die geest gewijzigd bij wet No. 31 van 1918). Overeenkomstig Wet No. 15 van 1918 werd terzelfder tijd de opneming van Blanke mannelike volwassenen ondernomen, afwezig van de Unie in oorlogsdienst en de getallen in verband hiermede verkregen, zijn in rekening genomen bij het toepassen van het kwota voor de Unie, dat de basis vormt voor de toewijzing van vertegenwoordigers aan elke Provincie overeenkomstig de bepalingen van de *Zuid-Afrika Wet*.

(xiv) GETAL VOLWASSEN MANNELIKE BLANKEN—CENSUS 1918.

Hoofd.	Kaap de Goede Hoop.	Natal.	Transvaal.	Oranje Vrijstaat.	Unie.
Aantal opgenomen binnen de Unie	158,637	37,512	137,891	47,635	381,675
Aantal opgenomen afwezigent	7,207	2,095	8,162	1,014	18,478
Totaal opgenomen	165,844	39,607	146,053	48,649	400,153
Rijkstroepen opgenomen	2,552	546	55	7	3,160
Totaal aantal Blanke volwassen manneliken bij Census 1918*	163,292	39,061	145,998	48,642	396,993
Totaal aantal Blanke volwassen manneliken bij Census 1904*	167,546	34,784	106,493	41,014	349,837
Vermeerdering	—	4,277	39,505	7,628	47,156
Vermindering	4,254	—	—	—	—

† Ook opgenomen 4,703 volwassen mannelike Blanken wier provinciale woonplaats niet vermeld was.
* Zoals bepaald in de Zuid-Afrika Wet.

12. Speciale Census van Afwezigen.—Tabellen (x) en (xi) in Deel I.—Bevolking—van de Bijlagen tot het Census Verslag, geven het totaal aantal personen, opgenomen als mannelike afwezigen.

Dit totaal van 28,312 is als volgt opgemaakt:—18,478 mannelike volwassenen, afwezig in krijgsmacht, waarvan de Provincie van inwoning bekend was; 4,703 waarvan de Provincie niet bekend was, doch die op 4 Augustus 1914 in de Unie woonachtig waren, 4,050 in krijgsmacht afwezig onder 21 jaar op 5 Mei 1918, en 1,081 wier leeftijd onbekend was. De voorgaande cijfers s'uiten 210 minderjarigen in, waarvan de Provincie van inwoning niet gespecificeerd was en 474 personen, waarvan noch Provincie noch leeftijd werd opgegeven.

Informatie betreffende in krijgsmacht afwezigen (d.i. die welke volgens de laatste paragraaf van Wet 15 van 1918 onder de opname vielen) werd verkregen van:—

- de opgaven door huishouders en anderen aan de Censusopnemers in de gewone loop van de opname gedaan;
- speciale nasporingen onder de aantekeningen van het Verdedigingsdepartement;
- speciale navraag bij Regeringsdepartementen, Mijnen en werkgevers en
- de Administratie van Zuid-West Afrika.

Het Verdedigingsdepartement had een volledige lijst van alle manschappen, die zich hadden laten aanwerven bij de Unie-Verdedigingsmacht en Unie-Kontingenten voor Rijksoorlogsdienst

Er bestond ook een lijst van die, welke aan het Departement hadden opgegeven, dat zij zich bij de Rijkstroepen overzee hadden aangesloten, doch de meerderheid gaf daarvan geen kennis. Deze lijsten werden allen onderzocht. Door bemiddeling van de Hoge Kommissaris in Londen werd ook onderzoek gedaan.

Met uitzondering van het Zuid-West-Afrika Protektoraat, werd geen direkte informatie betreffende in krijgsmacht afwezigen verkregen van Oost-Afrika of van andere werelddelen. De beschikbare tijd veroorloofde niet om opgave-vormen direkt naar regimenten of korpsen overzee te zenden. Wet No. 15 van 1918 werd op 27 April 1918 gepasseerd en de Census moest op 5 Mei 1918 worden genomen.

Behalve de 4,703 in krijgsmacht afwezigen, konden verscheidene honderde namen volgens Art. 2 van Wet No. 15 van 1918 niet worden ingesloten wegens onvoldoende informatie betreffende domicilie of ouderdom, of omdat uit de verkregen informatie bleek, dat zij niet gerechtigd waren om opgenomen te worden.

Met inbegrip van die personen, welke zich niet bij een vast Zuid-Afrikaans korps aansloten en waaromtrent slechts weinig informatie werd verkregen, schat men, dat waarschijnlijk niet meer dan half de blanke mannelike volwassenen, bedoeld in de laatste paragraaf van Art. 2 van Wet No. 15 van 1918 bij deze Census werden opgenomen.

De speciale vorm voor deze Census gebruikt (vorm C. 8) is in Bijlage 3 afgedrukt.

Wegens de geringe informatie in de meeste gevallen verschaft, werd het onmogelijk bevonden om bijzonderheden van Geboorteplaats, Godsdienst enz., op dezelfde wijze te tabuleren als voor de rest van de bevolking, doch sedert de publikatie van Deel I. van de Bijlagen, zijn de twee volgende leeftijdstabellen opgemaakt. Men moet echter begrijpen dat de Census van Afwezigen in de eerste plaats volwassenen betrof en dat de aantallen onder 21-jarige leeftijd daarom niet het werkelijk aantal afwezigen vertegenwoordigt, doch alleen die, welke opgenomen werden.

(xv) CENSUS VAN AFWEZIGEN, 1918. GEDETAILLEERDE LEEFTIJDOPGAVE VAN ALLE MANNELIKE AFWEZIGEN OPGENOMEN—UNIE.

Leeftijd.	Aantal.	Leeftijd.	Aantal.	Leeftijd.	Aantal.	Leeftijd.	Aantal.
13 jaar	1	27 jaar	1,075	43 jaar	342	59 jaar	16
14 "	2	28 "	1,030	44 "	285	60 "	15
15 "	23	29 "	853	45 "	289	61 "	5
16 "	93	30 "	821	46 "	218	62 "	3
17 "	332	31 "	615	47 "	202	63 "	8
18 "	1,048	32 "	698	48 "	156	64 "	3
19 "	1,287	33 "	599	49 "	115	65 "	4
20 "	1,264	34 "	650	50 "	115	67 "	5
		35 "	722	51 "	74	72 "	1
Totaal, onder 21 jaar	4,050	36 "	705	52 "	81		
21 jaar	2,275	37 "	653	53 "	48	Totaal, 21 jaar en over	23,181
22 "	1,842	38 "	758	54 "	38	Totaal, verschillende	
23 "	1,545	39 "	684	55 "	39	leeftijden	27,231
24 "	1,385	40 "	669	56 "	32	Totaal, onbekend leef-	
25 "	1,363	41 "	490	57 "	25	tijden	1,081
26 "	1,191	42 "	417	58 "	22	Groot Totaal	28,312

In tabel (i) van deel I van de Bijlagen werd het aantal bekende afwezigen van ongespecificeerde Provincie *pro rata* verdeeld over de vier provincies van de Unie, teneinde de totale bevolking voor de Unie en Provincies aan te kunnen tonen.

(xvi) CENSUS VAN AFWEZIGEN, 1918. LEEFTIJDVERZICHT VAN ALLE MANNELIKE AFWEZIGEN—UNIE.

Leeftijden.	Kaap de Goede Hoop.	Natal.	Transvaal.	Oranje Vrijstaat.	Provincie ongespecificeerd.	Unie.
onder 15	1	2	—	—	—	3
15-19	1,048	363	1,206	88	78	2,783
20-24	2,936	849	2,642	418	1,466	8,311
25-29	1,884	549	1,896	232	951	5,512
30-34	956	272	1,260	129	766	3,383
35-39	861	286	1,278	151	946	3,522
40-44	558	141	871	90	543	2,203
45-49	279	77	448	38	138	980
50-54	125	26	171	14	20	356
55-59	53	15	54	7	5	134
60-64	19	4	11	—	—	34
65-69	4	—	5	—	—	9
70-74	—	—	1	—	—	1
Totaal, verschillende leeftijden	8,724	2,582	9,845	1,167	4,913	27,231
Niet opgegeven	147	82	336	42	474	1,081
Groot Totaal	8,971	2,664	10,181	1,209	5,387	28,312

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

AFDELING II—LEEFTIJD.

De gedetailleerde tabellen van de leeftijd van de Blanke bevolking van Unie en Provincies worden in Deel II. van de Census tabellen gevonden.

1. Onjuiste Leeftijds Opgaven.—Zoals bij vorige volkstellingen waren er ongewijfeld vele personen, wier leeftijd inkorrekt werd opgegeven. De onjuistheden in de leeftijd gegevens kunnen over 't algemeen aan de volgende oorzaken worden toegeschreven:—

- (i) Onverschillige opgave van de ouderdom van jonge kinderen.
- (ii) Onwetenheid of onnauwkeurige opgave van volwassenen van hun juiste leeftijd.
- (iii) Het vergroten van hun ouderdom door ouden van dagen.
- (iv) Opzettelijke misleiding.

(i) De onbetrouwbaarheid van de leeftijd van jonge kinderen is hoofdzakelijk te wijten aan de vaagheid waarmede de ouders uitdrukkingen als "een jaar oud" "twee jaar oud" enz., gebruiken, wanneer de kinderen respektievelijk slechts in hun eerste of tweede jaar zijn. De leeftijd, vereist voor Census-doeleinden, wordt uitgedrukt in volle jaren, of, in andere woorden, het is de leeftijd op de laatste verjaardag, welke gevraagd wordt. Het gevolg van bovengenoemde voorbeelden is, dat in plaats van te worden opgegeven als 0 en 1 jaar respektievelijk, komen ze op de Census Schedules voor als 1 en 2 jaar.

De Levensstatistiek van de Unie toont aan dat er jaarlijks meer mannelijke dan vrouwelijke kinderen geboren worden, en het gemiddelde voor de laatste zes jaar was in de verhouding van 107 mannelijke geboorten tot elke 100 vrouwelijke geboorten. Het ekse van mannelijke kinderen verdwijnt echter gewoonlijk wegens de grotere sterfte onder hen tijdens de eerste kinderjaren. Het ekse van sterfgevallen onder mannelijke kinderen boven die van vrouwelijke, is wel over 23 procent per jaar. De relatieve geslachts-sterfte op enige leeftijd is in de Unie 130 manneliken tegen elke 100 vrouweliken. Vollediger informatie omtrent dit onderwerp en de verschillende leeftijd, waarop mannelijke sterfgevallen de vrouwelijke grotelijks overtreffen, kan in de derde uitgave van het "Officiële Jaarsboek van de Unie" worden gevonden. Dit onderwerp werd hier aangestipt omdat het in nauw verband staat met de leeftijd en geslachts-samenstelling van de bevolking.

(ii) Zoals in de meeste, indien niet in alle andere landen, werd ook in de Unie de ervaring opgedaan dat onwetenheid van volwassenen of vage opgaven betreffende hun ouderdom eveneens tot onjuistheden leiden, aangezien de neiging bestaat om de leeftijd op te geven als een veelvoud van tien, waar de juiste ouderdom een of twee jaar meer of minder is dan het opgegeven cijfer, bijvoorbeeld 30, 40 of 50 jaar, enz. Dit komt meer uit in leeftijden boven 20 jaar, tot op welke hoogte de opgegeven ouderdom tamelijk wel nauwkeurig schijnt verklaard te worden. De gebruikelijke methode van voorstelling van Censustabellen van leeftijd is om vijf of tienjarige leeftijdsgroepen te maken, met het oog op beknoptheid. Hoewel de eerstgenoemde periodes meer toegepast worden, daar zij vollediger informatie geven, hebben zij wegens bovenstaande reden het nadeel om de onjuistheden uit te drukken wegens onbekendheid met de nauwkeurige leeftijd. Bijvoorbeeld, de groepering in jaren 25-29, 30-34, 35-39, enz., zou niet een ware afspiegeling van de getallen geven, aangezien die personen wier werkelijke ouderdom, zeg 28 of 29 jaar was, en die hun leeftijd als omtrent 30 jaar opgaven, in de verkeerde groep zouden opgenomen worden, terwijl die van 31 of 32-jarige werkelijke ouderdom, die hun leeftijd als omtrent 30 opgaven deze onjuistheid niet zouden goedmaken, daar zij in hun rechte groep zouden blijven. Het is daarom duidelijk dat door tienjarige tijdperken te kiezen, er voordeel bestaat bij de groepering veelvoud van tien als de aanvangs—en maximum-leeftijd te vermijden (dus niet 20 tot 29, 30 tot 39, 40 tot 49) en groeperingen, zoals 25 tot 34, 35 tot 44, 45 tot 54 te volgen, waarbij het veelvoud van tien in het midden van de groep wordt geplaatst, zodat de personen juist boven of beneden het veelvoud, die dit veelvoud opgeven als hun geschatte leeftijd, in de juiste groep worden geplaatst, waardoor de aanvankelijke onjuistheid wordt verholpen.

De neiging om leeftijd bij benadering op te geven wordt duidelijk in de bijgaande grafieken No. 1 en 2 aangetoond. Het opgaan van de lijn bij de tienjarige periodes van 30 jaar opwaarts, is vrij goed merkbaar. Bovendien wordt opgemerkt dat deze neiging niet gedurende de kinderjaren waar te nemen valt.

Grafiek No. 1 duidt het werkelijke aantal manneliken en vrouweliken aan dat op elk levensjaar afzonderlijk, opgenomen is, inplaats van vijfjarige leeftijdsgroepen, terwijl Grafiek No. 2 de loop van beide geslachten gezamenlijk aantoot. Zij zijn ontworpen, teneinde de graad van onjuistheid te bepalen wegens onwetendheid van volwassenen betreffende hun juiste leeftijd en hun opgave dientengevolge van geschatte ouderdom in ronde tienvoudige cijfers. De neiging om zich naar de globale tienjarige periode te bewegen wordt duidelijk in de grafieken aangetoond, ofschoon wegens de kleine schaal waarop zij getekend zijn, de fluktuatie niet bijzonder uitkomt. Vergeleken met andere landen is de neiging niet groot, hetgeen naar wij

hopen niet alleen een aanduiding is van de vooruitgang van het onderwijs, doch ook dat het volk de noodzakelijkheid begint in te zien om nauwkeurige bijzonderheden op te geven, teneinde de tabellen van Census en statistiek van de hoogste waarde te maken voor de gemeenschap. Het werkelijk aantal personen op elk levensjaar opgenomen, wordt in een supplementaire tabel, Schedule No. 3 gegeven, waarvan de bijzonderheden met de Grafieken No. 1 en No. 2 overeenstemmen.

Ofschoon de tabellen, voorkomende in Deel II. van de Censustabellen meestal voorgesteld zijn in vijfjarige periodes, is het een eenvoudige zaak om ze in tienjarige te groeperen, indien nodig, met veelvoud van vijf te beginnen, zoals aangetoond in het tabellaries overzicht hieronder.

(xvii) **TOTALE BEVOLKING VAN DE UNIE GEGROEPEERD IN TIEN-JARIGE TIJDVAKKEN, WAARBIJ DE ONJUISTHEDEN DOOR GLOBALE LEEFTIJD-SCHATTING IN RONDE TIENTALLEN, WORDT VERMELDEN—CENSUS 1918.**

Tienjarige leeftijdperken.	Mannelik.	Vrouwelik.	Totaal.
Onder 15	281,414	272,118	553,532
15-24	109,845	123,411	233,256
25-34	106,171	108,761	214,932
35-44	100,371	83,333	188,704
45-54	70,184	55,286	126,370
55-64	37,665	29,769	67,434
65-74	16,677	14,515	31,192
75-84	4,840	4,666	9,506
85-94	648	779	1,427
95 en over	33	41	74
Niet opgegeven	118	236	354
Totaal	728,866	692,915	1,421,781

(iii) De neiging van oude mensen om hun leeftijd hoger op te geven dan werkelijk het geval is, werd in vele landen waargenomen en bestaat ongewijfeld overal. De cijfers voor de Unie zijn te klein om vertrouwbaare konklusies daaruit te trekken.

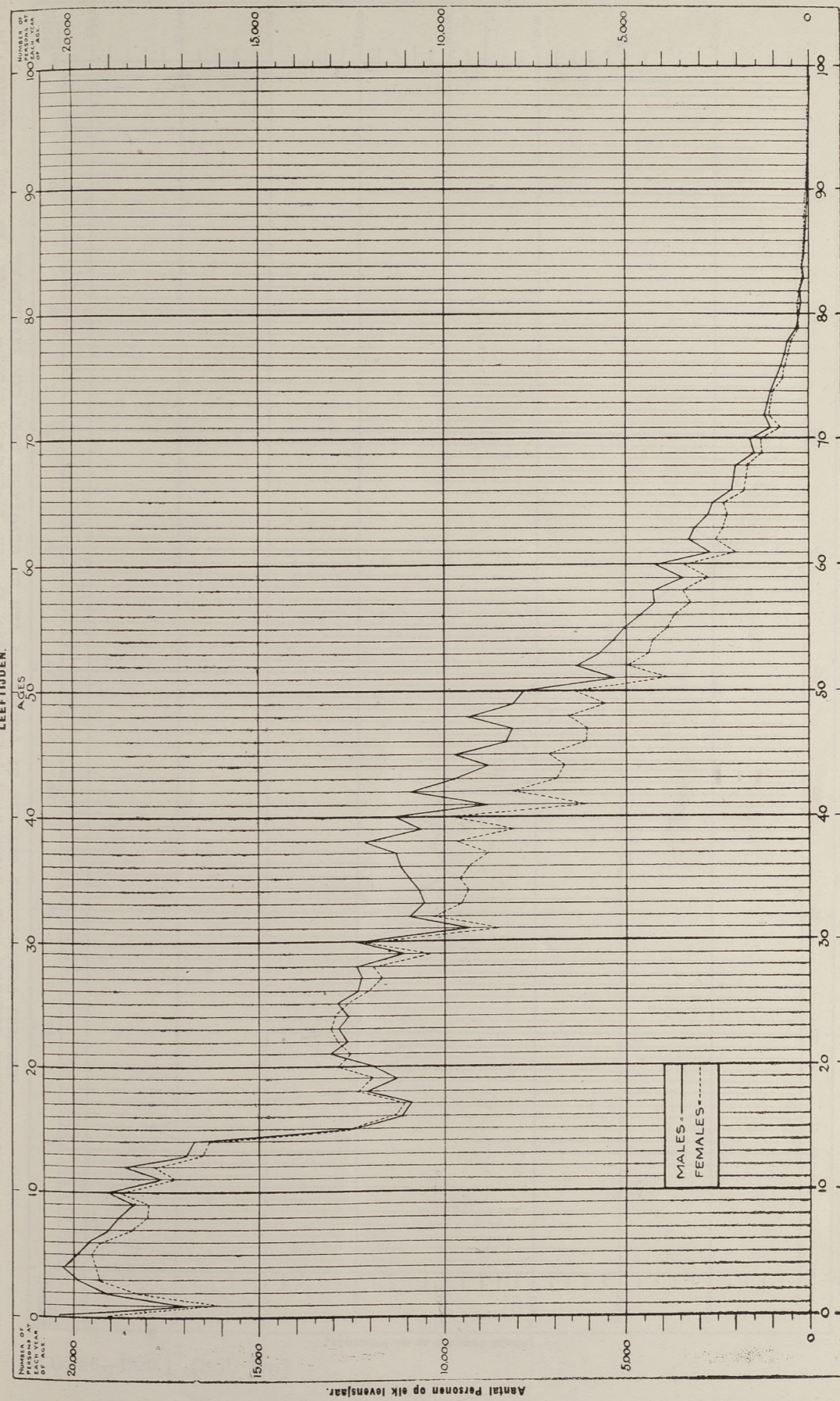
(iv) De vierde soort van onjuistheden in Census-gegevens van leeftijd, opzettelijke misleiding, is het moeilikst om uit te vinden. Een methode, welke zich aan de hand heeft gedaan, is om de percentages van elke leeftijd te vergelijken met de totale bevolking en verder om de getallen in grafiese vorm voor te stellen. De neiging om de leeftijd onjuist op te geven wordt verondersteld vooral onder vrouwen van zekere ouderdom te bestaan, maar het blijkt niet duidelijk uit de cijfers voor de Unie, dat een algemene neiging van deze aard heerst en de grafiek, waarop de relatieve wendingen van elk geslacht zijn aangegeven bewijst die theorie niet. Teneinde een meer nauwkeurige vergelijking van de leeftijds en geslachts-samenstelling van de bevolking te maken, is de leeftijd van de in krijgsveld afwezigen getabuleerd en zijn de cijfers inbegrepen bij de mannelijke bevolking voor het doel van de volgende grafiek (No. 3) voor het jaar 1918. Men zal opmerken dat de beweging van de vrouwelijke bevolking op de vijfjarige tijdperken van 15-19, 20-24, een overwicht aanduidt, welke weer verdwijnt naarmate de leeftijd hoger wordt. Het kan daarom worden aangenomen dat de ware relatieve geslachts-samenstelling van de bevolking niet nauwkeurig in de grafiek wordt weerspiegeld en dat, hoewel er misschien een zeker aantal opzettelijk onjuiste leeftijdsopgaven door vrouwen gedaan zijn, een groot deel van de wegens oorlog afwezigen niet waren opgenomen. Inderdaad, ofschoon een zeker aantal afwezige mannelijke minderjarigen toevallig werd opgenomen, was de afwezigen-Census niet van toepassing op personen onder de 21 jaar, en de bedoelde minderjarigen waren onder een misverstand door de betrokken personen opgegeven.

Daarom wordt het noodzakelijk om naar normale tijden terug te keren en de geslachts- en leeftijdsbewegingen voor de Census van 1911 na te gaan. Een grafiek No. 4 is getrokken, en een beschouwing van de bewegingen, bewijst het bestaan van een overwicht van manneliken op alle vijfjarige leeftijds-perken. Er is een merkbaare opwaartse beweging van de mannelijke lijn bij de leeftijden 15-19, 20-24, en in mindere graad van de vrouwelijke lijn op 15-19-jarige ouderdom. Het is hoogst waarschijnlijk dat het overwicht op deze leeftijden aan immigratie moet worden toegeschreven—de leeftijd, waarop jongelieden gewoonlijk hun geboorteland verlaten om hun fortuin in den vreemde te zoeken. De beweging van de lijn wordt nog waargenomen, doch in geringere mate in de drie volgende vijfjaarstijdperken, welke zulke immigranten van vroegere jaren insluiten, verminderd door grotere mannelijke sterfte.

Ten einde het aantal personen boven en beneden zekere bepaalde leeftijd aan te geven, of het aantal individuen met inbegrip van afwezigen, op zekere leeftijd, zijn twee supplementaire tabellaries overzichten aan het einde van dit verslag ingesloten.

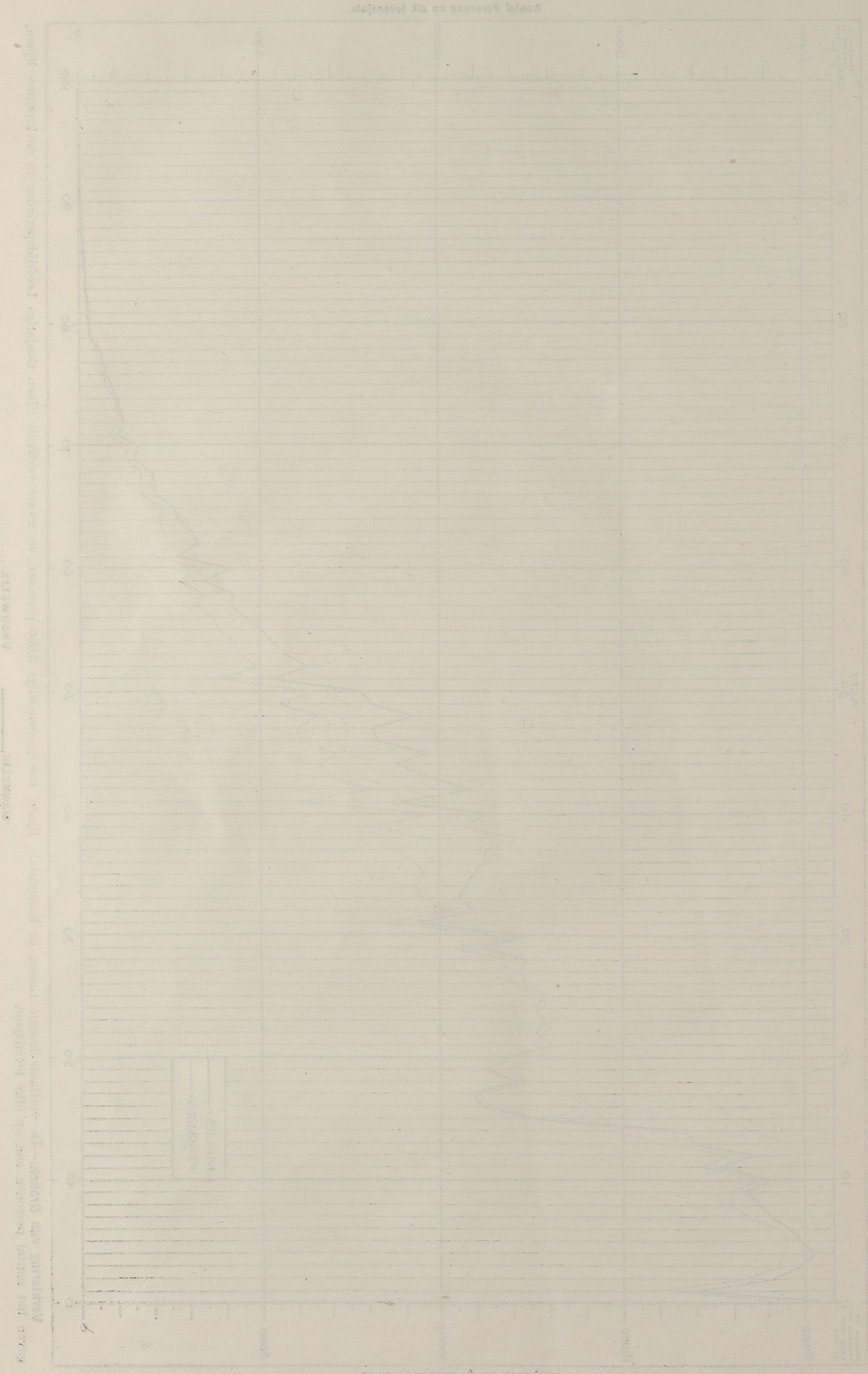
[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

GRAFIE No. 1.—AANTAL BLANKEN VAN ELK GESLACHT OP IEDER LEVENSJAAR, VOLGENS GENSUS VAN 1918, AANTONENDE DE NEIGING TOT GROEPERING OP ELKE TIENJARIGE LEEFTIJDSPERIODE.

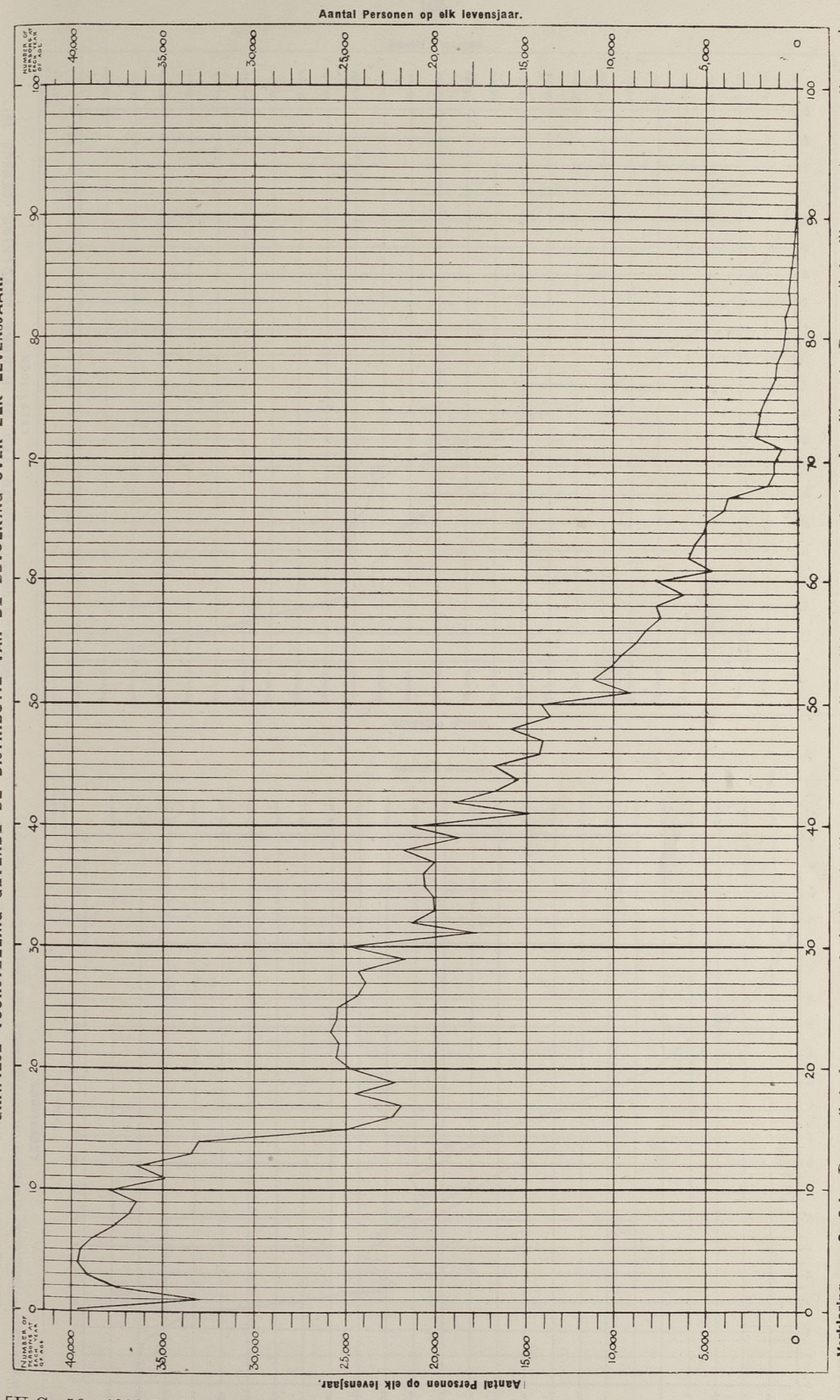

Verklaring van Grafiek.—De verticale hoogte tussen de horizontale lijnen vertegenwoordigt 5,000 personen, de zware verticale lijnen tienjarige leeftijdperiodes en de kronne lijnen, geven het aantal personen aan op elke levensjaar.

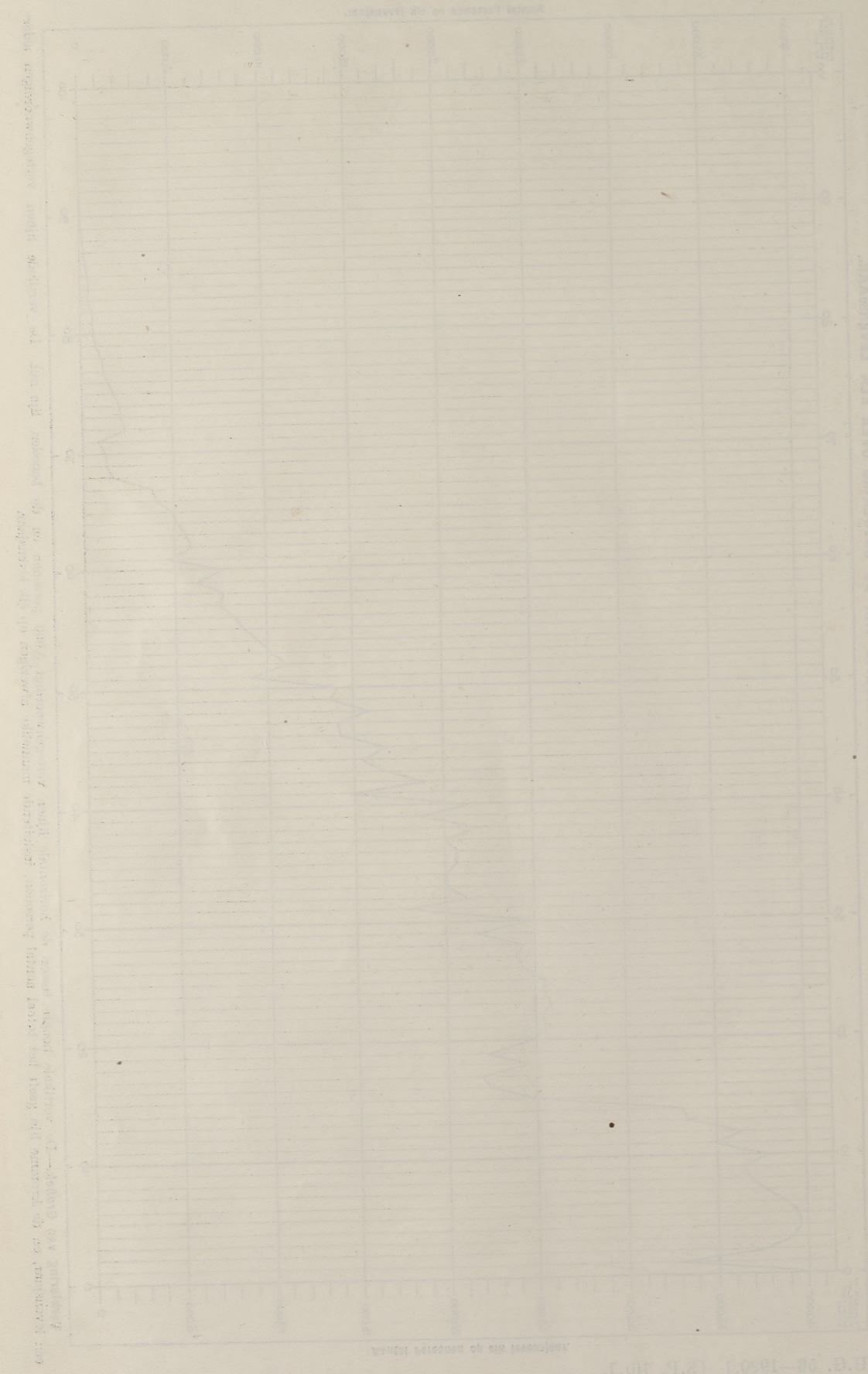
MANNELIK — VROUWELIK.....

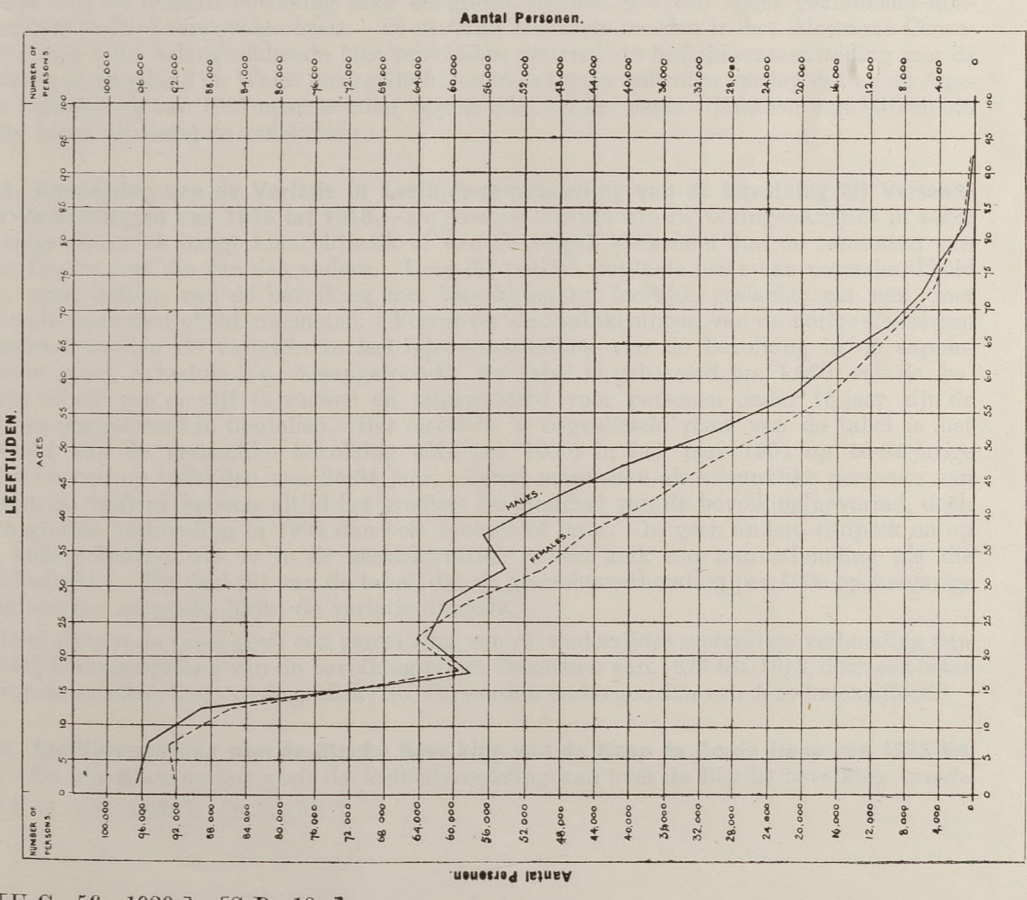
GRAFIEK No. 2.—TOTAAL AANTAL BLANKEN, BEIDE GESLACHTEN TEZAMENGENOMEN, OP ELK LEVENJAAR VOLGENS CENSUS VAN 1918, UITGEDRUKT IN EEN GRAFIESE VOORSTELLING GEVENDE DE DISTRIBUTIE VAN DE BEVOLKING OVER ELK LEVENJAAR.

Verklaring van Grafiek.—De vertikale hoogte tussen de horizontale lijnen vertegenwoordigt 5,000 personen en de beneden lijn nul. De verticale lijnen vertegenwoordigen ieder een levensjaar, en de kromme lijn geeft het totaal aantal personen, insluitende mannelijke afwezigen op elk levensjaar.

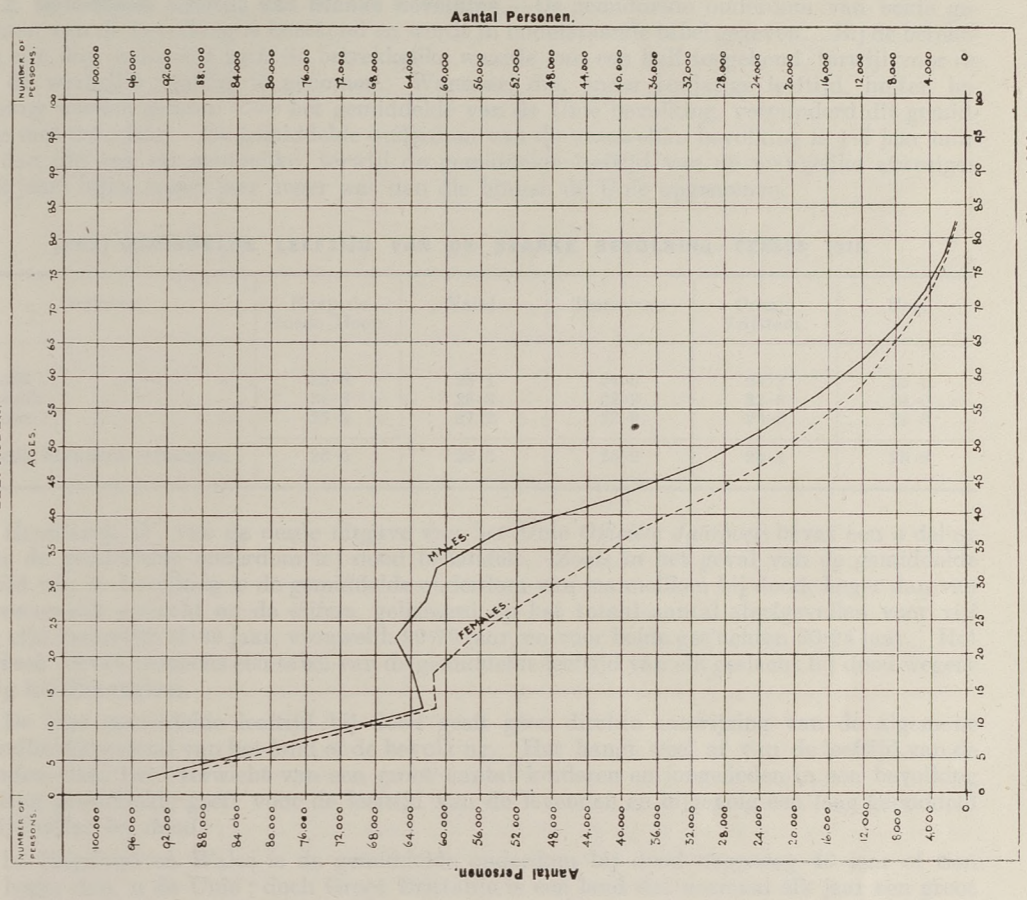

GRAFIEK No. 3.—GRAFIEK ILLUSTRERENDE DE BETREKKELIKE LEEFTIJD EN GESLACHTSGESTELDHEID VAN DE BLANKE BEVOLKING—CENSUS 1918.
(Opmerking.—Insluitende afwezigen op oorlogsdienst van gesepatiteerde leeftijd.)

Verklaring van Grafiek.—Elke vierkant vertikaal vertegenwoordigt 4,000 personen, en horizontaal een vijfjarige leeftijdperiode.
MANNELIK — VROUWELIK.....

GRAFIEK No. 4.—GRAFIEK ILLUSTRERENDE DE BETREKKELIKE LEEFTIJD EN GESLACHTSGESTELDHEID VAN DE BLANKE BEVOLKING—CENSUS 1911.

Verklaring van Grafiek.—Elke vierkant vertikaal vertegenwoordigt 4,000 personen, en horizontaal een vijfjarige leeftijdperiode.
MANNELIK — VROUWELIK.....

2. Gemiddelde Leeftijd van Blanke Bevolking.—De gemiddelde ouderdom van beide geslachten van de bevolking is berekend en wordt in onderstaande tabel gegeven. Bij de berekening zijn die, onder één jaar, de betrekkelijke waarde van een half toegekend, terwijl voor de rest de werkelijke leeftijd is genomen. Wanneer, die, onder eenjarige leeftijd, buiten berekening worden gelaten voor het gemiddelde van de Unie bevolking, verminderd dit gemiddelde met 0.05 jaar. De gemiddelde ouderdom van de vrouwelijke bevolking is 1.5 jaar minder dan die van de mannelijke, terwijl de gemiddelde leeftijd van de mannelijke afwezigen (34.2 jaar) bijna negen jaar hoger was dan die binnen de Unie opgenomen.

(xviii) GEMIDDELDE LEEFTIJD VAN DE BLANKE BEVOLKING—CENSUS 1918.

Geslacht.	Kaap de Goede Hoop.	Natal.	Transvaal.	Oranje Vrijstaat.	Unie.
Mannelik	25.8	28.1	24.9	24.2	25.5
Vrouwelik	24.8	26.3	22.9	22.8	24.0
Personen	25.3	27.2	23.9	23.5	24.8
Mannelik, insluitend Afwezigen	26.0	28.3	25.2	24.4	25.8

Hoofdstuk IV. van de derde uitgave van het Unie *Officiële Jaarboek* bevat een afdeling welke de gemiddelde ouderdom bij dood behandelt. Zoals in het geval van de gemiddelde leeftijd van de bevolking is de gemiddelde ouderdom van manneliken bij dood, hoger dan van het vrouwelik geslacht en de cijfers, gebaseerd op het totaal aantal sterfgevallen voor vijf jaar, zijn mannelik 31.89 jaar, vrouwelik 29.70 jaar, en voor beide geslachten 30.94 jaar. Het *Jaarboek* bevat eveneens een tabel van de gemiddelde leeftijd van elk geslacht bij dood wegens dertig hoofdoorzaken.

De lage gemiddelde leeftijd bij dood geeft geen direkte aanwijzing van de algemene gezondheidstoestand van het land of de bevolking. Het hangt veel af van de leeftijd van de levenden, daar het overwicht van een groot aantal kinderen en jongelieden in een bevolking een laag gemiddelde geeft voor de leeftijd van de levenden en bijgevolg een laag gemiddeld leeftijds-cijfer bij dood.

In Engeland en Wales is de gemiddelde ouderdom bij dood nagenoeg 40 jaar of tien jaar hoger dan in de Unie; doch Groot Brittanje is een land dat normaal elk jaar een groot gedeelte van de jongere bevolking door emigratie verliest, wat een hoger gemiddelde konstituerende leeftijd tengevolge heeft. In verband hiermede worden in het Algemene Census Verslag van 1911 belangwekkende bijzonderheden omtrent de leeftijds-samenstelling van de bevolking in Engeland en Wales medegedeeld, en in het meer volledige verslag dat na de Algemene Volkstelling van 1921 moet worden opgemaakt, zal het ongetwijfeld van nut blijken om daarop meer uitvoerig te reflekteren.

3. Aanwijzing van de Variatie in Leeftijds-samenstelling van de Bevolking bij Verschillende Volkstellingen van 1875 tot 1918.—De grootste waarde van bevolking-statistiek of zeker van enige statistiek hangt klaarblijkelijk af van de vergelijkbaarheid van de resultaten van de ene Census met die van een andere. Door dit middel wordt de mate van veranderlikheid in de samenstelling van de bevolking met betrekking tot leeftijd, geslacht, ras enz, met voldoende nauwkeurigheid afgemeten. Voorzover de aantekeningen van de vorige Censussen dit toelaten worden de variaties in leeftijds-samenstelling van de bevolking in de supplementaire tabel, Schedule No. 5 aangetoond. De tabel is gebaseerd op 1,000 van de bevolking bij elk van de vijf Censussen en uitgezonderd voor personen onder 15 jaar, zijn de leeftijden gegroepeerd in tientallen. Het meest in 't oogvallende punt van de tabel is het overwicht van de mannelike bevolking (224 per 1000) in het jaar 1904 op 15-24-jarige leeftijd en ook op leeftijden van 25-34 jaar. Zowel mannelike als vrouwelike personen van 15-24-jarige leeftijd hebben altijd het grootste bestanddeel van de bevolking gevormd, doch in een grotere verhouding in 1904 dan ooit vroeger of later. In geen andere tijdperk en op geen andere leeftijd was er in de geslachtsratio's echter zulk een wanverhouding als die bovenbedoeld. Uit deel (ii) van de tabel, dat de geslachtsverhouding per 1000 op tienjarige leeftijdsperken aangeeft, blijkt de variatie duidelijk.

Deel (i) van de tabel geeft een aanwijzing van de wederzijdse onderlinge verhouding van de leeftijds-samenstelling van de bevolking bij de Censussen van 1875 tot 1918, doch een beter idee van de variaties kan van de grafiek (No. 13) worden verkregen dan van deze indexcijfers.

4. Leeftijdsverdeling over de Blanke Bevolking van de Kaap de Goede Hoop van 1875 tot 1918.—De bijgaande grafiek geeft de leeftijdsverdeling aan over de Blanke bevolking van de [U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

Kaap de Goede Hoop voor vijf achtereenvolgende Censussen van 1875 tot 1918. De eerste volkstelling van de Kaap werd in 1865 gehouden, doch tegenvolgt van een zeer te betreuren en onbegrijpelijk gemis aan direktie werd geen onderscheid gemaakt tussen het blanke en de kleurling rassen in de tabulatie van de bevolkingsleeftijd. Van daar dat in de grafiek geen rekening met die Census gehouden wordt.

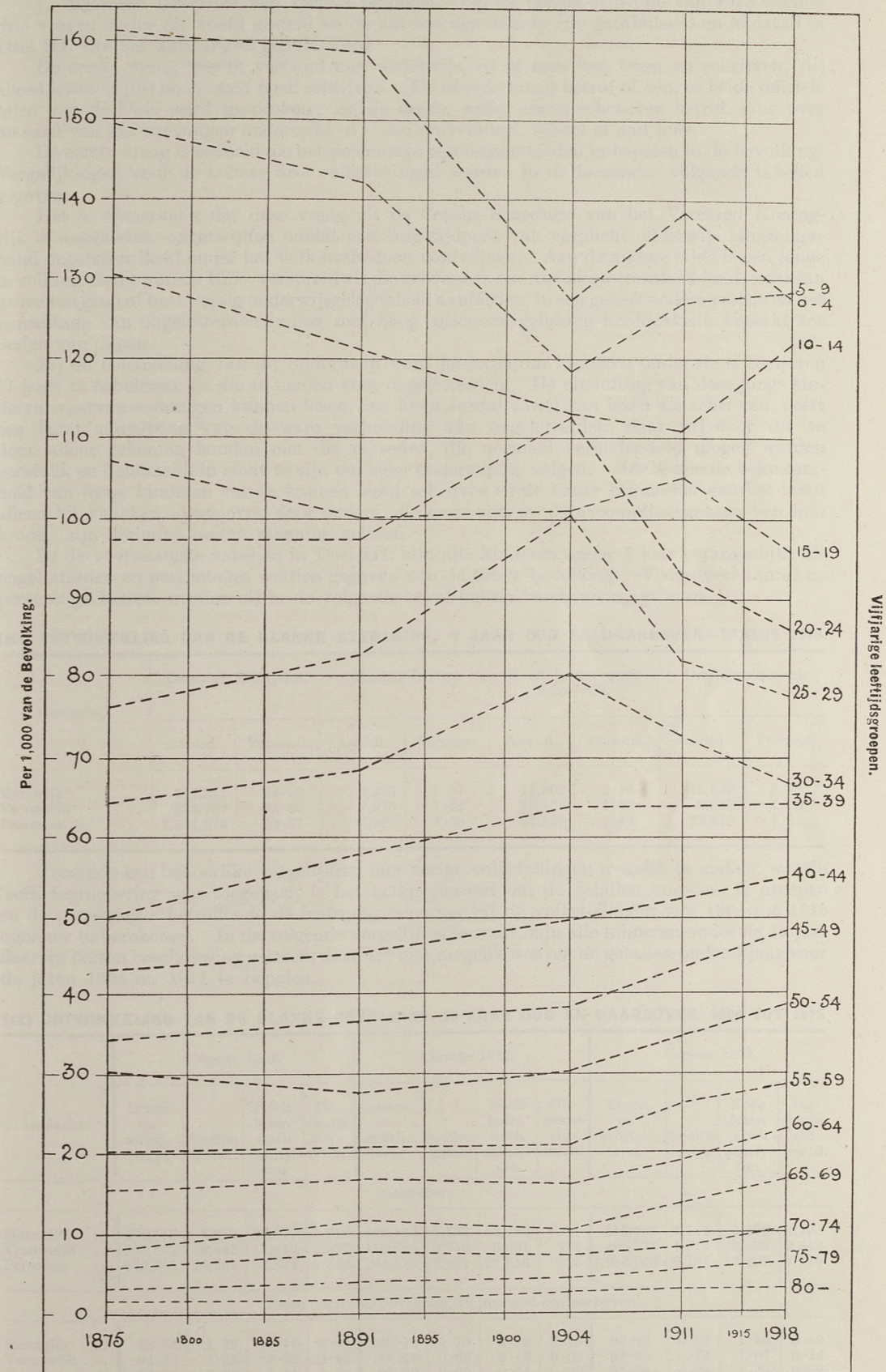
Het is misschien niet onnodig op te merken, dat enige fluktuatie in de leeftijds-samenstelling van de bevolking progressief is, en daarom in latere volkstellingen wordt weerspiegeld. Bijvoorbeeld een overzicht van personen op (zeg) leeftijden van 10-14 bij een Census, zal normaal uitkomen in de groep van 15-19 bij een Census vijf jaar later genomen, daar de kinderen aangegeven tussen de 10 en 14 jaar nu, na aftrek van verlies door dood, twintig jaar later, in de personen groep van 30 tot 34-jarige leeftijd zullen worden aangetroffen. De progressieve wisseling in de leeftijds-samenstelling van een volk is klaarblijkelijk een van de factoren, welke van jaar tot jaar variaties in het sterftecijfer teweegbrengt.

Hoewel de leeftijdsverdeling van een volk geen plotselinge veranderingen ondergaat van jaar tot jaar, bestaat er een graduele wijziging en de wisseling kan op duidelijke wijze grafies worden voorgesteld door vergelijking met de meer gevestigde en stationaire bevolking van Europese landen. Het valt niet zo erg in 't oog met de bevolking van dit land, wegens de voortdurende instroming van immigranten van de overbevolkte Europese landen, die strekt om het jonger deel van de bevolking te vergroten. Dit is uiteengezet in paragraaf No. 1 hierboven, waarin grafiek No. 4 wordt behandeld.

Niettegenstaande deze moeilijkheden is het feit van progressieve wisseling evenwel duidelijk op te maken uit de grafiek voor de Kaap de Goede Hoop. De oorzaak van de daling van de lijn van 1904 tot 1911 is grotendeels toe te schrijven aan de trek van de bewoners van die Provincie naar de noordelijke Provincies, Transvaal en Oranje Vrijstaat. Niettemin is de overbrenging van persongroepen van zekere ouderdom bij de volkstelling van 1904 naar de oudere leeftijdsgroepen bij latere Censussen voldoende uitgedrukt om de progressieve wisseling in de leeftijdsverdeling van de bevolking aan te wijzen.

De tweede Anglo-Boeren oorlog eindigde in 1902, waarna een groot aantal Britse en Koloniale troepen van staande macht of tijdelijke korpsen, die aan de strijd hadden deelgenomen, gedemobiliseerd werden en zich op het land vestigden. De meerderheid daarvan waren personen van 20 tot 35-jarige leeftijd. Zij werden nog aangevuld door een instroming van immigranten van dezelfde ouderdom. De insluiting van deze personen wordt afgespiegeld in de toppunten van de grafiese lijnen op het diagram van de Census van 1904. Natuurlijk veroorzaakte het overwicht van personen van deze leeftijd een reductie van de verhoudingen op andere leeftijden, vandaar de indeuking in de grafieken op leeftijden van 0 tot 14 en bij hoge ouderdom. Een zorgvuldige studie van de grafiek zal het progressieve karakter van de wisseling in leeftijdsverhoudingen of verdeling per duizend van de Kaapse bevolking aantonen. De grafiek zou een betere aanwijzing van de leeftijds variaties gegeven hebben, indien het mogelijk ware geweest om de bevolking van het gehele gebied dat de Unie insluit, in rekening te brengen. Daardoor zou de faktor van interprovinciale trek buiten beschouwing ge'aten kunnen worden.

GRAFIEK No. 5.—DISTRIBUTIE VAN DE BLANKE BEVOLKING VAN DE KAAP DE GOEDE HOOP OVER VIJFJARIGE LEEFTIJDGROEPEN, 1875 TOT 1918.

Verklaring van Grafiek.—De verticale hoogte van iedere rechthoek vertegenwoordigt 10 per 1,000 van de bevolking en de zware lijn beneden een censusjaar. Elke grafiese lijn vertegenwoordigt een afzonderlijke vijfjarige leeftijdsperiode.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

AFDELING III.—ONDERWIJS.

1. Algemeen Overzicht van Census Opgaven.—Op de Census-schedule van 1918 werden drie vragen onder dit hoofd gesteld en de antwoorden daarop zijn getabuleerd en in detail in Deel III. van het Aanhangel gepubliceerd.

De eerste vraag was in verband met onderwijs, (i) of men kon lezen en schrijven, (ii) alleen lezen of (iii) noch lezen noch schrijven. De tweede vraag betrof of één, of beide officiële talen van de Unie werd gesproken; en de derde, welke alleen scholieren betrof, ging over de aard van het ontvangen onderwijs d.i. aan universiteit, school of aan huis.

De eerste vraag is bedoeld om het percentage van ongeletterden te bepalen in de bevolking. Vergelijkingen voor de laatste drie volkstellingen worden in de hieronder volgende tabellen gegeven.

Het is opmerkelijk dat deze vraag uit de Census Schedules van het Verenigd Koninkrijk is weggelaten, ongetwijfeld omdat een lang tijdperk van verplicht onderwijs langzamerhand ongeletterdheid onder het volk heeft doen verdwijnen. Aan de andere zijde is een jonge bevolking als die van de Unie, verspreid als die is over een enorme uitgestrektheid land, waarvan gedeelten geen of heel weinig onderwijsgelegenheid aanbieden, in een geheel andere positie en het percentage van ongeletterden is nog zeer hoog, ofschoon gelukkig hoofdzakelijk beperkt tot ouden van dagen.

Bij de behandeling van dit onderwerp werd besloten om kinderen onder de schooljaren (7 jaar) te tabuleren, en die te nemen voor ongeletterden. De uitsluiting van deze jonge kinderen waarvan sommigen kunnen lezen, een klein aantal zowel kan lezen als schrijven, geeft een beter aanwijzing van de ware verhouding van ongeletterden, daar wij door dit te doen alleen rekening houden met die personen, die normaal verondersteld mogen worden geestelijk en lichamelik in staat te zijn om lager onderwijs te volgen. De beweerde bekwaamheid van jonge kinderen van te kunnen lezen, schrijven en de eerste beginselen van het lezen alleen bij kleintjes, opgegeven door ouders, die trots zijn op de accomplissementen van hun kroost, zijn derhalve buiten rekening gelaten.

In de voornaamste tabellen in Deel III. zijn alle kinderen onder 7 jaar gerangschikt als ongeletterden en percentages worden gegeven van de totale bevolking. Voorzoveel aantal en percentage betreft worden zij in de volgende tabel buiten beschouwing gelaten.

(xix) ONTWIKKELING VAN DE BLANKE BEVOLKING, 7 JAAR OUD EN DAARBOVEN—CENSUS 1918.

Geslacht.	Lezen en Schrijven.		Slechts Lezen.		Noch Lezen noch Schrijven.		Ongespecificeerd.	
	Aantal.	Percent.	Aantal.	Percent.	Aantal.	Percent.	Aantal.	Percent.
Mannelik	557,711	94.09	9,326	1.57	12,802	2.16	12,892	2.18
Vrouwelijk	534,267	95.08	7,975	1.42	10,138	1.80	9,526	1.70
Personen	1,091,978	94.57	17,301	1.50	22,940	1.99	22,418	1.94

Teneinde een behoorlijke vergelijking met vorige volkstellingen mogelijk te maken, waarin leeftijds-groepering was toegepast, is het nodig geweest om de getallen opnieuw te groeppen en de percentages betreffende de leeftijds-groepering bij de volkstellingen van 1904 tot 1918 opnieuw te berekenen. In de volgende vergelijkende staat, zijn alle kinderen onder de 10 jaar daarom buiten beschouwing gelaten, daar het niet mogelijk was om de getallen onder 7 jaar voor de jaren 1904 en 1911 te bepalen.

(xx) ONTWIKKELING VAN DE BLANKE BEVOLKING, 10 JAAR OUD EN DAARBOVEN, 1904 TOT 1918.

Geslacht.	Census 1904.				Census 1911.				Census 1918.			
	Lezen en schrijven.	Slechts lezen.	Noch lezen noch schrijven.	Ongespecificeerd.	Lezen en schrijven.	Slechts lezen.	Noch lezen noch schrijven.	Ongespecificeerd.	Lezen en schrijven.	Slechts lezen.	Noch lezen noch schrijven.	Ongespecificeerd.
Aantallen.												
Mannelik ..	465,118	6,219	22,077	2,248	495,492	3,593	12,765	511	519,293	4,744	7,499	4,793
Vrouwelijk ..	335,263	4,442	12,812	1,492	410,625	2,789	9,091	374	495,772	4,013	5,408	2,342
Personen ..	800,381	10,661	34,889	3,740	906,117	6,382	21,856	885	1,015,065	8,757	12,907	7,135
Percentage van bevolking, 10 jaar oud en daarboven.												
Mannelik ..	93.84	1.25	4.46	0.45	96.71	0.70	2.49	0.10	96.82	0.89	1.40	0.89
Vrouwelijk ..	94.71	1.25	3.62	0.42	97.10	0.66	2.15	0.09	97.68	0.79	1.07	0.46
Personen ..	94.20	1.25	4.11	0.44	96.89	0.68	2.34	0.09	97.24	0.84	1.24	0.68

De voorgaande tabel toont een bepaald verbetering aan in de ontwikkeling van de bevolking De ongeletterden, die noch lezen noch schrijven kunnen, verminderden van 34,889 in 1904 tot 12,907 in 1918. Daar de bevolking gedurende dat tijdperk vermeerderd is, zijn de verhoudingen door de indexcijfers uitgedrukt van meer betekenis dan de werkelijke cijfers. Het onderste gedeelte van de tabel geeft aan dat in 1904 in elke 1,000 personen 41 ongeletterden waren en dat er in 1918 slechts 12 in elke 1,000 niet in staat waren om te lezen of te schrijven. Omgekeerd waren er in 1904 in elke duizend personen 942, die zowel lezen als schrijven konden, 969 per duizend in het jaar 1911 en 972 bij volkstelling van 1918. Men zal opmerken dat het vrouwelijk geslacht altijd heel wat minder onkundig was dan het mannelijke. Deze cijfers zijn niet gebaseerd op de totale bevolking doch op dat gedeelte, dat beschouwd wordt verstandelijk in staat te zijn om zich de lees en schrijfkunst eigen te maken.

Indien de stedelijke en de plattelandsbevolking afzonderlijk worden genomen, vindt men dat de vroegere onderwijs-statistiek bij vergelijking van stad en platteland een in 't oogvallend verschil aantoonde. Dit was het natuurlijk gevolg van het onderscheid in onderwijs-faciliteiten in steden en dorpen vergeleken bij die welke de buitendistrikten verschafte. De oprichting van meer scholen op het platteland heeft het bovenbedoelde gemis aan schoolgelegenheid heel wat verminderd en de vergelijking van stad en platteland in 1911 is gunstiger voor de buitendistrikten dan in 1904, terwijl in 1918 het aantal en ook de verhouding van ongeletterden van 10 jaar en daarboven in de steden groter was dan in de buitendistrikten, waardoor de positie voor de eerste maal in de Censusopgaven van Zuid Afrika omgekeerd werd. Het is nodig om de cijfers nauwkeurig te onderzoeken om de oorzaak van deze ongewone toestand op te sporen. Teneerste hebben de vermeerderde onderwijsgelegenheden op het platteland een merkbare invloed uitgeoefend, ten tweede zijn de cijfers ongetwijfeld door oorlogsomstandigheden geïncideerd; doch de hoofdoorzaak is in mijn opinie ongetwijfeld de voortdurende instroming van de armere boerebevolking, grotendeels ongeletterden, naar de grotere steden om werk te zoeken. Deze laatste aangelegenheid is reeds vollediger behandeld in Afdeling I van dit verslag.

De werkelijke cijfers en de verhoudingen voor de laatste drie Censussen worden in de volgende tabel aangetoond. Afzonderlijke cijfers voor stad en platteland in Natal zijn voor het jaar 1904 niet beschikbaar. Spoorreizigers bleven buiten beschouwing bij de cijfers van 1911 en gedeeltelijk ook bij de totale cijfers van de vier kolonies voor 1904.

(xxi) TRAP VAN ONDERWIJS: STEDELIKE EN LANDELIKE BEVOLKING, 10 JAAR OUD EN DAARBOVEN—CENSUSSEN 1904 TOT 1918.

Trap van Onderwijs.	Census 1904 (c).			Census 1911 (c).			Census 1918.		
	Stedelijke (a).	Landelijke (a).	Totaal (b).	Stedelijke.	Landelijke.	Totaal	Stedelijke.	Landelijke.	Totaal.
Aantallen.									
Lezen en Schrijven ..	401,053	323,240	799,735	489,844	413,712	903,556	568,440	446,625	1,015,065
Slechts Lezen ..	3,414	6,833	10,660	2,829	3,548	6,377	4,549	4,208	8,757
Noch Lezen noch Schrijven ..	14,158	19,573	34,877	10,560	11,239	21,799	7,794	5,113	12,907
Ongespecificeerd ..	2,313	1,716	4,510	361	524	885	4,268	2,867	7,135
Totaal ..	420,938	351,362	849,782	503,594	429,023	932,617	585,051	458,813	1,043,864
Percentage van bevolking, 10 jaar oud en daarboven.									
Lezen en Schrijven ..	95.28	92.00	94.11	97.27	96.43	96.89	97.16	97.35	97.24
Slechts Lezen ..	.81	1.94	1.25	.56	.83	.68	.78	.92	.84
Noch Lezen noch Schrijven ..	3.36	5.57	4.11	2.10	2.62	2.34	1.33	1.11	1.24
Ongespecificeerd ..	.55	.49	.53	.07	.12	.09	.73	.62	.68
Totaal ..	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.10

(a) Natal uitgesloten, bijzonderheden niet verkrijgbaar. (b) Insluitende Natal.
(c) Spoorreizigers uitgesloten.

Er moet ook rekening mede gehouden worden dat een aantal kinderen van de buitendistrikten, die lezen en schrijven kunnen, in de steden op school zijn. Velen daarvan werden in de steden opgenomen en zijn daarom behandeld als deel van de stadsbevolking. Bij beschouwing van de cijfers, moet met deze personen rekening worden gehouden, maar ik geloof niet dat zij de percentages noemenswaard zouden influencieren, daar het aantal van zulke schoolkinderen en hun verhouding tot de totale bevolking niet zeer groot kan zijn.

2. Verhouding van Ongeletterden tot Totale Blanke Bevolking.—In de voorgaande beschouwing en tabellen zijn slechts die personen behandeld, welke 10 jaar oud of daarboven waren en alle kinderen beneden die leeftijd zijn van de berekeningen uitgesloten—een methode welke meer nauwkeurige resultaten oplevert. Bij vroegere volkstellingen, hebben mijn voorgangers hunne opmerkingen hoofdzakelijk bepaald tot, en hunne konklusies getrokken uit de totale bevolkings-cijfers. Om verband te houden en vergelijking mogelijk te maken met vroeger gepubliceerde verslagen worden daarom de volgende twee tabellen gegeven. Van een beschouwing van de cijfers valt aanstonds in het oog dat het groter aantal kinderen op het platteland de verhouding tot het totaal van die personen, welke kunnen lezen en schrijven in grotere mate vermindert, dan het geval is in steden en, waar in de vorige tabel het platteland een groter verhouding geletterden en een kleiner verhouding ongeletterden aanwees, lijdt het geen twijfel dat volgens deze wijze van voorstelling, de positie omgekeerd is.

De volgende tabel geeft een beknopt overzicht van de 1918 Censuscijfers voor de gehele Unie.

(xxii) TRAP VAN ONDERWIJS—AANTAL EN VERHOUDING TOT TOTAAL VAN BLANKE BEVOLKING—CENSUS 1918.

Trap van Onderwijs.	Mannelik.			Vrouwelijk.			Beide Geslachten.		
	Stedelijk.	Landelijk.	Totaal.	Stedelijk.	Landelijk.	Totaal.	Stedelijk.	Landelijk.	Totaal.
Aantallen.									
Lezen en Schrijven ..	302,212	255,499	557,711	308,904	225,363	534,267	611,116	480,862	1,091,978
Slechts Lezen ..	4,127	5,199	9,326	3,887	4,088	7,975	8,014	9,287	17,301
Noch Lezen noch Schrijven ..	6,093	6,709	12,802	5,670	4,468	10,138	11,763	11,177	22,940
Kinderen onder 7 jaar ..	64,205	71,930	136,135	62,387	68,622	131,009	126,592	140,552	267,144
Ongespecificeerd ..	5,821	7,071	12,892	3,543	5,983	9,526	9,364	13,054	22,418
Totaal ..	382,458	346,408	728,866	384,391	308,524	692,915	766,849	654,932	1,421,781
Percentage van totaal, Blanke bevolking.									
Lezen en Schrijven ..	79.02	73.76	76.51	80.36	73.04	77.10	79.69	73.42	76.80
Slechts Lezen ..	1.08	1.50	1.28	1.01	1.33	1.15	1.05	1.42	1.22
Noch Lezen noch Schrijven ..	1.59	1.94	1.76	1.48	1.45	1.46	1.53	1.71	1.61
Kinderen onder 7 jaar ..	16.79	20.76	18.68	16.23	22.24	18.91	16.51	21.46	18.79
Ongespecificeerd ..	1.52	2.04	1.77	0.92	1.94	1.38	1.22	1.99	1.58
Totaal ..	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

De cijfers voor de beide vorige volkstellingen worden in onderstaand vergelijkend overzicht gegeven. Men zal opmerken dat het aantal "ongespecificeerd" in 1918 buitengewoon hoog was, doch van het aantal 22,418, waren zeker meer dan 15,000 tussen de 7 en 10 jaar, zodat men gerust kan aannemen dat het nalaten om dit punt op de huishouder's schedule in te vullen, betekent, dat deze kinderen noch lezen noch schrijven konden. Dit bevestigt mijn bewering dat het beter is om jonge kinderen buiten berekening te laten, indien een vertrouwde schatting van de ontwikkeling van het onderwijs moet worden gemaakt. De tabel geeft de indruk dat de bevolking in het jaar 1904 minder ongeletterden bevatte dan in 1911. Om tot de cijfers en verhoudingen voor eerstgenoemd jaar te geraken, was het echter noodzake ik om de cijfers van op zichzelfstaande volkstellingen, in elk van de vier kolonies voor de stichting van de Unie gehouden, te koördineren. Mogelijk is dus de variatie van de percentages toe te schrijven aan kleine verschillen in de methode van tabulatie in de verschillende kolonies gevolgd.

(xxiii) TRAP VAN ONDERWIJS—AANTALLEN EN PERCENTAGES VAN TOTALE BEVOLKING—1904 TOT 1918.

Hoofd.	Census 1904.			Census 1911.			Census 1918.		
	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Personen.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Personen.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Personen.
Aantallen.									
Lezen en Schrijven ..	496,242	359,370	855,612	526,458	442,631	969,089	557,711	534,267	1,091,978
Slechts Lezen ..	10,836	8,834	19,670	9,231	8,267	17,498	9,326	7,975	17,301
Noch Lezen noch Schrijven ..	123,384	109,864	233,248	148,456	139,327	287,783	136,135	131,009	267,144
Zuigelingen ..	4,655	3,621	8,276	1,019	853	1,872	12,892	9,526	22,418
Ongespecificeerd ..	4,655	3,621	8,276	1,019	853	1,872	12,892	9,526	22,418
Totaal ..	635,117	481,689	1,116,806	685,164	591,078	1,276,242	728,866	692,915	1,421,781
Percentage van totaal, Blanke bevolking.									
Lezen en Schrijven ..	78.13	74.61	76.61	76.83	74.89	75.93	76.51	77.10	76.80
Slechts Lezen ..	1.71	1.83	1.76	1.35	1.40	1.37	1.28	1.15	1.22
Noch Lezen noch Schrijven ..	19.43	22.81	20.89	21.67	23.57	22.55	1.76	1.46	1.61
Zuigelingen ..	0.73	0.75	0.74	0.15	0.14	0.15	18.68	18.91	18.79
Ongespecificeerd ..	0.73	0.75	0.74	0.15	0.14	0.15	1.77	1.38	1.58
Totaal ..	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

3. Aard van Onderricht.—Tabellen 5 en 6 in Deel III van de Bijlagen, geven bijzonderheden omtrent kinderen, die onderricht aan onderwijsinstellingen ontvangen.

Tabel 5 verschaft in beknopte vorm aantal en percentage van elk geslacht onder 21-jarige leeftijd, d'e (i) kollege lopen (ii) schoolgaan, en (iii) huisonderwijs ontvangen. Ongelukkig wordt de waarde van de tabel door het aantal "ongespecificeerd" opgegeven personen heel wat verminderd. Bovendien varieert de leeftijd, waarop kinderen de school verlaten zo erg, dat het moeilijk is een leeftijd vast te stellen, waarop de percentages te berekenen, welke berekening arbitrair gebaseerd werd op de totale bevolking onder 21 jaar.

Tabel 6 verschaft soortgelijke informatie ten opzichte van de getal en voor elk levensjaar van 7 tot en met 20. Het aantal van hen ten opzichte waarvan de aard van het onderricht niet gespecificeerd was, is geheel buiten verhouding tot het totaal in elk levensjaar en de vergroting in de verhoudingen onder personen tussen 15 en 20 jaar bewijst het bovenstaande betreffende variaties in leeftijd bij het verlaten van school.

Het aantal studenten van 21-jarige leeftijd en daarboven in Universiteits-Kolleges wordt hieronder aangegeven.

(xxiv) VOLWASSEN STUDENTEN IN UNIVERSITEITSKOLLEGES.

Geslacht.	Kaap.	Natal.	Transvaal.	Oranje Vrijstaat.	Unie.
Mannelik	440	16	135	44	635
Vrouwelijk	151	22	49	11	233
Totaal	591	38	184	55	868

4. Officiële Talen gesproken.—Een nieuw gezichtspunt voor de Unie in Censustellingen was punt No. 6 op de huishouders telkaart, waarin van elk persoon navraag gedaan werd omtrent zijn spreektaal, (d.i. of Engels of Hollands, beide Engels en Hollands, of geen der beide officiële talen). Het gedrukt hoofd op de Engelse vorm van huishouders schedule luidt: "Language Spoken: State whether 'English' or 'Dutch' or 'both' or 'neither'." Dit schijnt op verschillende wijze uitgelegd te zijn, sommigen aannemende dat het bedoelde de officiële taal *gewoonlijk* gesproken, terwijl anderen meenden dat het de officiële talen bedoelde die men *in staat was* te spreken. Enkeligen zagen vermoedelijk "Language Spoken" over 't hoofd en verkeerden onder de indruk dat de woorden "State whether 'English,' 'Dutch,' etc.," betrekking hadden op Nationaliteit en na de vorm in 't Engels te hebben ingevuld, schreven bijv. "Griek" in deze kolom. Deze laatste dwalingen werden zoveel mogelijk in dit kantoor verholpen. De Hollandse wording van de vorm was zelfs nog ongelukkiger. Het hoofd was "Welke Taal Sprekende"; Schrijf 'Engels,' of 'Hollands,' of beide,' of 'Geen van beide,' wat letterlijk vertaald in het Engels meent: "Which Language spoken" Write "English or Dutch," etc., De vertaling van de Engelse woorden: "State Whether" in "Schrijf" was bijzonder ongelukkig, daar vele Hollands-sprekenden dit uitlegden te menen, of in staat om te schrijven en ofschoon zij Engels konden spreken, waren zij niet voldoende ontwikkeld om het te schrijven; vandaar dat hunne antwoorden op de vraag "Hollands" waren, inplaats van "beide." Het is duidelijk dat deze vraag door velen verkeerd begrepen werd. Vormen bijvoorbeeld, klaarblijkelijk door het gezinshoofd ingevuld en getekend in de ene officiële taal, bevatte een verklaring in kolom 6 dat hij die taal niet kon spreken. Zulke duidelijke gevallen werden ook vóór de tabulatie gecorrigeerd, doch ongetwijfeld is de betekenis van de opgaven in deze afdeling tot op zekere hoogte minder betrouwbaar.

De tabulatie van de verkregen informatie werd in twee delen verdeeld wegens het gemis aan informatie betreffende kinderen. Het werd aangenomen dat de taal, welke de kinderen spraken, die van de moeder zou zijn, welke hen opvoedde, en van wie zij de eerste woorden van een of van beide officiële talen zouden leren. Dit is in de tabellen "Moedertaal" genoemd en de lijn van afbakening tussen de twee klassen is willekeuring getrokken op 7 jaar—het aanvangschooljaar. Deze onderverdeling van "onder 7-jarige leeftijd" en "7-jaar en daarboven" komt bovendien overeen met de andere tabellen, gepubliceerd in Deel III—Onderwijs—van de Bijlagen tot dit Verslag.

Aangezien dit de eerste maal is dat deze informatie in Zuid Afrika is verzameld, kunnen geen vergelijkingen gemaakt worden.

De volgende tabel geeft een overzicht van de tabulatie-resultaten.

(xxv) OFFICIELE TAAL GESPROKEN, 7 JAAR OUD EN DAARBOVEN—CENSUS 1918.

Officiële Taal gesproken.	Kaap de Goede Hoop.		Natal.		Transvaal.		Oranje Vrijstaat.		Unie van Zuid Afrika.	
	Aantal.	Percent.	Aantal.	Percent.	Aantal.	Percent.	Aantal.	Percent.	Aantal.	Percent.
MANNELIK.										
Engels	64,034	25.18	38,096	71.54	66,470	31.64	5,326	7.09	173,926	29.34
Hollands	73,733	29.00	2,623	4.92	51,469	24.50	30,182	40.17	158,007	26.66
Beide	114,727	45.13	9,911	18.61	89,736	42.72	39,127	52.08	253,501	42.77
Geen van beide	1,001	0.39	314	0.59	1,639	0.78	137	0.18	3,091	0.52
Ongespecificeerd	767	0.30	2,313	4.34	766	0.36	360	0.48	4,206	0.71
Totaal	254,262	100.00	53,257	100.00	210,080	100.00	75,132	100.00	592,731	100.00
VROUWELIK.										
Engels	70,146	27.72	39,343	78.77	61,249	32.36	5,530	7.93	176,268	31.37
Hollands	67,846	26.82	2,675	5.35	50,306	26.58	28,205	40.46	149,032	26.52
Beide	113,510	44.87	7,455	14.93	75,691	39.99	35,553	51.01	232,209	41.32
Geen van beide	799	0.32	348	0.70	1,344	0.71	125	0.18	2,616	0.47
Ongespecificeerd	683	0.27	124	0.25	684	1.36	290	0.42	1,781	0.32
Totaal	252,984	100.00	49,945	100.00	189,274	100.00	69,703	100.00	561,906	100.00
TOTAAL.										
Engels	134,180	26.45	77,439	75.04	127,719	31.98	10,856	7.50	350,194	30.33
Hollands	141,579	27.92	5,298	5.13	101,775	25.49	58,387	40.31	307,039	26.59
Beide	228,237	44.99	17,366	16.83	165,427	41.42	74,680	51.56	485,710	42.07
Geen van beide	1,800	0.35	662	0.64	2,983	0.75	262	0.18	5,707	0.49
Ongespecificeerd	1,450	0.29	2,437	2.36	1,450	0.36	650	0.45	5,987	0.52
Totaal	507,246	100.00	103,202	100.00	399,354	100.00	144,835	100.00	1,154,637	100.00

Hieruit blijkt dus dat, kinderen uitgesloten, het Engels-sprekende deel van de bevolking nagenoeg 30 percent bedraagt en het Hollands-sprekende 26 percent., terwijl 42 percent van de bevolking tweetalig is. De grootste verschillen komen in Natal voor, waar 75 percent van de bevolking Engels spreken, 5 percent Hollands, terwijl minder dan 17 percent tweetalig zijn. De overblijvende 3 percent in deze Provincie bestaat gedeeltelijk uit personen in het interneringskamp van krijgsgevangenen. Aan de andere zijde is slechts 7 percent in de Oranje Vrijstaat Engels-sprekend, terwijl 40 percent Hollands spreekt en 51 percent tweetalig is. De Kaap Provincie bewaart vrij wel het evenwicht en zeker meer dan een vierde van de bevolking spreekt Engels, terwijl de Hollands-sprekende nagenoeg 1.5 percent meer zijn, en de rest, 45 percent, tweetalig is. De verhoudingen variëren in Transvaal slechts gering van die voor de gehele Unie en het verschil bestaat globaal in een vermeerdering van 1.6 percent Engels-sprekenden en een vermindering van respectievelijk 1.1 en 0.6 percent in Hollands-sprekenden en tweetaligen.

Trek en de algemene beweging van de bevolking zullen van jaar tot jaar fluktuaties in bovengenoemde percentages veroorzaken en het schijnt dat een beter aanwijzing van de bevolkingsverhouding in verband met het gebruik van de verschillende spreektaalen, van het jongere geslacht kan verkregen worden.

Dit blijkt uit de tabel, welke de moedertaal aangeeft van alle kinderen onder de 7 jaar.

(xxvi) MOEDERTAAL, KINDEREN BENEDEN 7 JAAR—CENSUS 1918.

Spreektaal.	Kaap de Goede Hoop.		Natal.		Transvaal.		Oranje Vrijstaat.		Unie van Zuid Afrika.	
	Aantal.	Percent.	Aantal.	Percent.	Aantal.	Percent.	Aantal.	Percent.	Aantal.	Percent.
Engels	28,574	25.61	14,134	75.46	28,376	28.38	2,961	8.04	74,045	27.72
Hollands	54,350	48.71	2,050	10.95	49,129	49.13	24,327	66.03	129,856	48.61
Beide	28,655	25.68	2,545	13.59	22,448	22.49	9,555	25.93	63,243	23.67
Totaal	111,579	100.00	18,729	100.00	99,993	100.00	36,843	100.00	267,144	100.00

Bovenstaande tabel toont eigenlijk de relatieve verhoudingen aan van Hollandse en Engelse moederschap van alle kinderen onder de schooljaren en indien wordt aangenomen [U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

dat een kind eerst zijn moedertaal zal spreken, dan krijgt men een vrijgoed idee van de verhoudingen van het komend geslacht, dat de een of de andere officiële taal spreekt, dat is te zeggen, tot de tijd waarop het tweetalig percentage vermeerderd, wat ongetwijfeld het geval zal zijn.

In de volgende tabellen zijn de cijfers voor de Unie behandeld overeenkomstig stad en platteland, inplaats van volgens Provincie zoals in de voorafgaande staten. Het meest belangwekkende feit dat deze cijfers blootleggen, is de buitengewone overeenkomst tussen stedelijke en landelijke cijfers met betrekking tot personen van 7 jaar en daarboven. Men zal opmerken dat het ratio van Engels tot Hollands-spreekende personen in steden 45.32 tot 11.78 is, terwijl deze verhouding op het platteland bijna precies omgekeerd is 11.67 tot 45.03. Die overeenkomst bestaat eveneens voor elk geslacht opzichzelf en het verschil tussen de Mannelijke Engels-spreekende stadsbevolking en de Hollands-spreekende plattelandsbevolking is slechts, 0.02 percent. Bij de behandeling van de opgaven voor kinderen, vindt men echter dat, terwijl bijna 70 percent van de kinderen in de buitendistrikten Hollands-spreekende moeders hebben slechts een vierde van de kinderbevolking van steden en dorpen in hetzelfde geval verkeren. Het percentage van kinderen met Engels-spreekende moeders is 46.55 percent in steden en 10.76 percent in de buitendistrikten.

(xxvii) OFFICIËLE SPREKTALEN. STEDELIKE EN LANDELIKE DISTRIKTEN—CENSUS 1918.

Officiële spreektaal.	Stedelijke.				Landelijke.				Totaal.			
	Beneden 7 jaar.		7 jaar en daarboven.		Beneden 7 jaar.		7 jaar en daarboven.		Beneden 7 jaar.		7 jaar en daarboven.	
	Aantal.	Percent.	Aantal.	Percent.	Aantal.	Percent.	Aantal.	Percent.	Aantal.	Percent.	Aantal.	Percent.
MANNELIK.												
Engels	29,575	46.06	142,523	44.78	7,620	10.59	31,403	11.44	37,195	27.32	173,926	29.34
Hollands	16,140	25.14	35,176	11.05	50,375	70.04	122,831	44.76	66,515	48.86	158,007	26.86
Beide	18,490	28.80	135,408	42.55	13,935	19.37	118,093	43.02	32,425	23.82	253,501	42.77
Geen van beide	—	—	2,230	0.70	—	—	861	0.31	—	—	3,091	0.52
Ongepecificeerd	—	—	2,916	0.92	—	—	1,290	0.47	—	—	4,206	0.71
Totaal	64,205	100.00	318,253	100.00	71,930	100.00	274,478	100.00	136,135	100.00	592,731	100.00
VROUWELIK.												
Engels	29,346	47.04	147,639	45.85	7,504	10.94	28,629	11.93	36,850	28.13	176,268	31.37
Hollands	15,436	24.74	40,232	12.50	47,905	69.81	108,780	45.35	63,341	48.35	149,032	26.52
Beide	17,605	28.22	131,363	40.79	13,213	19.25	100,846	42.04	30,818	23.52	232,209	41.32
Geen van beide	—	—	1,957	0.61	—	—	659	0.27	—	—	2,616	0.47
Ongepecificeerd	—	—	793	0.25	—	—	988	0.41	—	—	1,751	0.32
Totaal	62,987	100.00	322,004	100.00	68,622	100.00	239,902	100.00	131,009	100.00	561,906	100.00
TOTAAL.												
Engels	58,921	46.55	290,162	45.32	15,124	10.76	60,032	11.67	74,045	27.72	350,194	30.33
Hollands	31,576	24.94	75,428	11.78	98,280	69.92	231,611	45.03	129,856	48.61	307,039	26.59
Beide	36,085	28.51	266,771	41.67	27,148	19.32	218,939	42.56	63,243	23.67	485,710	42.07
Geen van beide	—	—	4,187	0.65	—	—	1,529	0.30	—	—	5,707	0.49
Ongepecificeerd	—	—	3,709	0.58	—	—	2,278	0.44	—	—	5,987	0.52
Totaal	126,592	100.00	640,257	100.00	140,552	100.00	514,380	100.00	267,144	100.00	1,154,637	100.00

AFDELING IV.—HUWELIKSTOESTAND.

1. Algemeen.—De gedetailleerde tabellen betreffende huwelikstoestand van de blanke bevolking worden gevonden in Deel IV van de Bijlagen van dit Verslag. De informatie was zeer volledig op de vormen gegeven en van een totaal van 1,421,781 personen waren er slechts 1,866 of 0.13 percent, wier verhouding met betrekking tot het huwelijk ongespecificeerd was. Van dit laatste aantal waren 1,164 mannelijken opgenomen te Pietermaritzburg en deze waren geïnterneerde Duitse krijgsgevangenen. Indien deze van beide totalen worden afgetrokken, wordt het percentage van ongespecificeerden tot 0.049 percent gereduceerd of minder dan 5 in elk 10,000 van de bevolking.

Van de totale bevolking waren er 857,488 of 60.32 percent "Ongehuwd" of "Nooit getrouwd," 514,103 of 32.16 percent "Gehuwd," 47,259 of 3.32 percent van de "Weduwstaat" en 1,065 of 0.07 percent "Gescheiden." Bij onderverdeling in geslachten ziet men dat van de 514,103 gehuwde personen, 257,827 of 35.37 percent van de mannelijke bevolking hoofden waren van gezinnen en 256,276 of 36.99 percent van de vrouwelijke bevolking waren huisvrouwen en het aantal gezinshoofden overtrof dus het aantal huisvrouwen bij 1,551. In deze cijfers zijn natuurlijk de in krijgsdienst afwezige mannelijken niet inbegrepen, in verband waarmee zeer onvolledige bijzonderheden met betrekking tot huwelikstoestand werden verkregen. Het

is echter zeker, dat een zeer groot aantal van de laatstgenoemde getrouwd waren, zodat het surplus van gezinshoofden over huisvrouwen in werkelijkheid groter is dan aangegeven in de opgaven. Het is opmerkelijk dat dit met de Blanken in Zuid Afrika altijd het geval geweest is, zoals blijkt uit de volgende tabel, doch het omgekeerde is het geval met betrekking tot de kleurlingrassen, wegens het heersen van veelwijverij onder een sekte van de natuurlijke-bevolking. Een ander opmerkelijk feit is het ekkes van weduwen over weduwnaars hetgeen ook in parallel kolommen in de volgende tabel wordt aangetoond:—

(xxviii) EKSES VAN GETROUWDE MANNEN EN WEDUWEN IN DE BLANKE BEVOLKING—CENSUSSEN 1904 TOT 1918.

Provincie.	Census 1904.		Census 1911.		Census 1918.	
	Ekses van Getrouwde Mannen over Getrouwde Vrouwen.	Ekses van Weduwen over Weduwnaars.	Ekses van Getrouwde Mannen over Getrouwde Vrouwen.	Ekses van Weduwen over Weduwnaars.	Ekses van Getrouwde Mannen over Getrouwde Vrouwen.	Ekses van Weduwen over Weduwnaars.
Kaap de Goede Hoop ..	9,460	7,205	2,312	8,553	— 633	10,409
Natal	2,237	921	480	1,379	502	2,150
Transvaal	8,748	2,011	8,316	3,432	1,791	6,005
Oranje Vrijstaat	1,586	1,043	678	1,578	— 109	2,009
Unie	22,031	11,180	11,786	14,942	1,551	20,573

OPMERKING.—Het minus teken (—) duidt aan een ekkes van getrouwde vrouwen over getrouwde mannen.

2. Weduwstaat.—Het ekkes van weduwen over weduwnaars wijst op het feit dat laatstgenoemden meer hertrouwen dan eerstgenoemden, een omstandigheid, die bevestigd wordt door de Levens-Statistiek van de Unie, waarvan voor een aantal jaren een ekstrakt hieronder volgt:—

	1912.	1913.	1914.	1915.	1916.	1917.
Weduwnaars hertrouwd	994	947	865	940	949	1088
Weduwen hertrouwd	720	761	749	665	765	798

De bovenstaande cijfers tonen aan dat in een tijdperk van zes jaren 1,325 meer weduwnaars hertrouwen dan weduwen of een gemiddeld ekkes van 220 per annum.

3. Gehuwden.—Met betrekking tot de cijfers voor gehuwde personen, kan het ekkes van gezinshoofden alleen worden toegeschreven aan het aantal afwezige huisvrouwen in Europese landen. Er is waarschijnlijk een groot aantal buitenlands-geboren mannen in de Unie, wier vrouwen hier niet woonachtig zijn. Geen andere verklaring heeft zich aan de hand gedaan.

De volgende tabel maakt een vergelijking tussen de percentages van gehuwde blanke mannen en vrouwen in steden en op het platteland voor de laatste drie volkstellingen:—

(xxix) PERCENTAGE VAN GETROUWDE PERSONEN VAN ELK GESLACHT, IN STEDELIKE EN LANDELIKE GEBIEDEN—CENSUSSEN 1904 TOT 1918.

Provincie.	Census 1904.				Census 1911.				Census 1918.			
	Percentage van Getrouwden.				Percentage van Getrouwden.				Percentage van Getrouwden.			
	Mannelik.		Vrouwelik.		Mannelik.		Vrouwelik.		Mannelik.		Vrouwelik.	
	Stede-like.	Lande-like.	Stede-like.	Lande-like.	Stede-like.	Lande-like.	Stede-like.	Lande-like.	Stede-like.	Lande-like.	Stede-like.	Lande-like.
Kaap	30.63	30.05	34.14	32.62	33.15	31.21	33.47	33.93	35.16	33.30	34.01	35.90
Natal	28.97	32.31	37.46	36.29	33.20	32.74	36.87	37.17	36.98	37.51	37.83	39.74
Transvaal	31.81	31.19	39.01	36.43	34.56	32.99	40.50	37.59	37.55	34.54	39.49	38.22
O.V.S.	23.78	30.33	34.06	34.95	29.32	33.29	35.16	37.33	34.83	35.44	35.40	39.35
Unie	30.20	30.55	35.73	34.19	33.40	32.20	36.40	35.76	36.29	34.37	36.58	37.50

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10j.]

Men ziet dat de percentages van jaar tot jaar variëren en in elke Provincie en landstreek, doch de op en afgaande bewegingen nemen geringe afmetingen aan (gemiddeld nagenoeg 36 percent). Geen bepaalde konklusie kan van de cijfers getrokken worden, maar in 't algemeen gesproken is het percentage van getrouwde mannen in de buitendistrikten zeker minder dan in de steden. Omgekeerd bevatten de landelijke Distrikten een groter percentage getrouwde vrouwen dan de steden, met uitzondering van het jaar 1904.

Bij het nagaan van huweliks-biezonderheden van de bevolking met betrekking tot leeftijd, volgens geslacht, blijkt dat het percentage van mannelijke gehuwden het grootste was in het leeftijdperk van 35-39 jaar, terwijl het hoogste percentage van vrouwelijke getrouwden voorkomt in het leeftijdperk van 25 tot 29 jaar, 16.5 percent en 16.7 percent respektievelijk. Bij de volkstelling van 1911 vielen de hoogste percentages van zowel mannelijke als vrouwelijke gehuwden in dezelfde leeftijdperken als bij de Census van 1918.

Het verschil tussen de verhoudingen van getrouwde mannen en getrouwde vrouwen is het grootst op 20-24-jarige leeftijd, in welke periode 12.1 percent mannen en 43.2 percent vrouwen getrouwd zijn.

4. Ongehuwden.—Het aantal personen van elk geslacht van 15 jaar en daarboven, die als "Nooit Getrouwd" werden opgegeven, zijn in de volgende tabel No. xxx. opgenomen. De resultaten van de beide vorige Volkstellingen worden eveneens ter vergelijking ingesloten.

(xxx) ONGETROUWDE BLANKEN, 15 JAAR EN DAARBOVEN—CENSUSSEN 1904 TOT 1918.

Provincie.	Census 1904.			Census 1911.			Census 1918.		
	Ongetrouwd.			Ongetrouwd.			Ongetrouwd.		
	Manne-lik.	Vrouwe-lik.	Ekses van mannelik.	Manne-lik.	Vrouwe-lik.	Ekses van mannelik.	Manne-lik.	Vrouwe-lik.	Ekses van mannelik.
Kaap	109,554	57,498	52,056	87,079	63,518	23,561	79,215	69,093	10,122
Natal	23,807	9,585	14,222	18,045	10,469	7,576	16,363	12,620	3,743
Transvaal ..	64,652	22,007	42,645	77,259	31,130	46,129	58,184	34,904	23,280
O.V.S	30,625	12,002	18,623	29,072	15,344	13,728	20,390	13,211	7,179
Unie	228,638	101,092	127,546	211,455	120,461	90,994	174,152	129,828	44,324

Bij de volkstelling van 1911 waren er nagenoeg twee huwbare mannen voor iedere huwbare vrouw in de Unie en Transvaal gaf een verhouding van 5 mannen tot 2 vrouwen. Sedert dat tijdstip is het verschil tussen de beide geslachtspercentages verminderd, maar het is onraadzaam om uit de cijfers van de ongetrouwde bevolking in 1918 konklusies te trekken, met het oog op het aantal ongetrouwde personen in krijgsdienst. Niettegenstaande dit, is het echter duidelijk dat het overwicht van ongetrouwde mannen van jaar tot jaar langzamerhand afneemt.

5. Vergelijkend overzicht.—De volgende tabel geeft de variaties aan in de percentages tot de totale blanke bevolking van elke afdeling van de burgerlike stand, voor elk geslacht, voor de census jaren 1904, 1911 en 1918.

(xxxi) HUWELIKS TOESTAND—AANTALLEN EN PERCENTAGE, CENSUSSEN 1904 TOT 1918.

Census.	Nooit getrouwd.		Getrouwd.		In Weduwstaat.		Gescheiden.		Niet gespecificeerd.		Totaal. Aantal.
	Aantal.	Per-cent.	Aantal.	Per-cent.	Aantal.	Per-cent.	Aantal.	Per-cent.	Aantal.	Per-cent.	
	MANNELIK.										
1904 ..	430,871	67.84	190,907	30.06	11,624	1.83	564	0.09	1,151	0.18	635,117
1911 ..	447,186	65.27	225,167	32.86	11,780	1.72	813	0.12	218	0.03	685,164
1918 ..	455,561	62.51	257,827	35.37	13,343	1.83	595	0.08	1,540	0.21	728,866
VROUWELIK.											
1904 ..	289,737	60.15	168,397	34.96	22,782	4.73	439	0.09	334	0.07	481,689
1911 ..	350,242	59.26	213,381	36.16	26,722	4.52	648	0.11	85	0.01	591,078
1918 ..	401,927	58.00	256,276	36.99	33,916	4.89	470	0.07	326	0.05	692,915
BEIDE GESLACHTEN.											
1904 ..	720,608	64.52	359,304	32.17	34,406	3.08	1,003	0.09	1,485	0.13	1,116,806
1911 ..	797,428	62.48	438,548	34.36	38,502	3.02	1,461	0.12	303	0.02	1,276,242
1918 ..	857,488	60.32	514,103	36.16	47,259	3.32	1,065	0.07	1,866	0.13	1,421,781

AFDELING V.—BEROEPEN.

1. Algemeen.—Bij het ter perse gaan was Deel V. van de Census tabellen nog niet gepubliceerd. De tabulatie van Beroepsopgaven is de meest gekompliceerde afdeling van een Censusverslag en met het oog op de niet ver meer af zijnde volledige volkstelling van alle Rassen in 1921 en de noodzakelijkheid om de voorbereidende werkzaamheden voor die Census te organiseren, werd het nodig gevonden om het tabulatiewerk belangrijk in te krimpen en hoofdzakelijk werk te maken van aantal en geslacht van personen, verbonden aan de verschillende nijverheden in de Unie. Dit laatste is een nieuwe fase van Beroeps-tabulatie voor de Unie en bij vorige volkstellingen werd daar geen werk van gemaakt. Een bevredigende klassifikatie van beroepen is een zeer moeilijke aangelegenheid, en een, die in de meeste landen van de wereld aanmerkelijk verschilt. Het bij de 1911-Census toegepaste systeem van groepering in acht "klassen" van beroep gaf wegens verschillende redenen geen voldoening, en de voornaamste daarvan was de gedurende de tabulatie ondervonden moeilijkheid om een bepaalde lijn te trekken tussen elk van de acht klassen, aangezien de blote vermelding van het bedrijf op de Census Schedules geen aanwijzing gaf, bijvoorbeeld of de persoon een "Handelaar," "Fabrikant" of wel "Werkman" was en dit gaf dus aanleiding tot twijfel met betrekking tot de klassifikatie onder "Kommercieel" of "Industrieel" enz., wat ook het geval mag zijn. Het was derhalve nodig om het onderzoek op de Huishouders telkaart uit te breiden teneinde vollediger informatie te verkrijgen. Daarom werd een ekstra kolom aan de 1918-Census-schedule toegevoegd om boven en behalve het "persoonlijk beroep" van het individu, ook informatie te verkrijgen omtrent het Bedrijf, Nijverheid of Dienst, waaraan hij of zij was verbonden. De hoofden van de kolommen worden hieronder gegeven:—

VAK OF BEROEP.

Persoonlijk Beroep.	Nijverheid of dienst waaraan de persoon verbonden is.
Het antwoord moet aantonen de bepaalde tak van Beroep, Bedrijf, Fabrikatie, Bezigheid, enz. Indien verbonden aan een Bedrijf of Fabrikage, moet duidelijk vermeld worden welk bijzonder werk verricht, artikel gemaakt materiaal verwerkt of verhandeld wordt.	Deze vraag moet in het algemeen beantwoord worden door te vermelden de bezigheid door de werkgever gedreven. Indien dit duidelijk vermeld wordt in kolom 8, behoeft de vraag niet beantwoord te worden. Indien in dienst bij een Openbaar Lichaam (Regering, Municipaliteit, enz.), vermeld welk lichaam, ook het departement waar de persoon in dienst is. Voor Dienstboden in Private Dienst behoeft in deze kolom niets ingevuld te worden. (Zie voorbeelden aan de ommezijde.)
(Zie voorbeelden aan de andere kant van dit blad.)	
8.	9.

Voorziening werd gemaakt voor vijftig verschillende industrieën en men verwachtte dat deze aan de eisen van de Unie zouden beantwoorden. Bovendien werden drie hoofden gemaakt voor de rest van de bevolking van 15 jaar en daarboven en een voor kleine kinderen en jongelieden die niet gerangschikt konden worden als werkzaam in industrie. De lijst is hieronder afgedrukt:—

BEROEPEN—INDUSTRIE EN DIENST.

(a) Werkzaam in Industrie of Dienst.

1. Administratieve Regeringsdienst.
2. Lokale Bestuursdienst (Uitgesloten Gas, Water, Elektries licht en kracht en Tramwegen).
3. Unie Verdedigingsmacht.
4. Rijks-Marine, Militaire of Andere Diensten.
5. Geestelijk Beroep of Dienst.
6. Rechtsgeleerd Beroep en Dienst.
7. Geneeskundig Beroep en Dienst.
8. Onderwijzersberoep en Dienst.
9. Andere beroepen en hun Diensten.
10. Instellings-diensten.
11. Hotel-en Restaurant-werk.
12. Handel.
13. Bankwezen, Assurantie en Financieën.
14. Spoorwegdienst.
15. Andere Vervoer- en Kommunikatie-diensten.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10.]

16. Spoorweg, Landweg, Tramweg, Kanaal, Irrigatie en Haven Aanleg.
17. Rijtuig, Motor en Rijwielafabrikatie.
18. Scheepvaart, Dokwerk, Havenwerk en Vuurtorens.
19. Scheepstimmerwerken.
20. Landbouw (inbegrepen Boswezen, katoen, tabak, vezel, wattel, suiker en teplanten).
21. Visserij, zeehondén en walvisvangst.
22. Gouddelverij en industrie.
23. Diamantindustrie.
24. Steenkool industrie.
25. Andere mijnindustrieën.
26. Steengroeven.
27. Werktuigkunde, Metaal en Machinefabrikatie.
28. Edele Metalen (uitgesloten goud) Juwelen (uitgesloten diamanten) muziek, wetenschappelijke en chirurgiese Instrumentenfabrikatie en verkoop.
29. Huisbouw, enz., Dekoratie en Kontraktwerk.
30. Baksteen, Cement, Aardewerk, Glas en Kalkindustrie.
32. Chemikaliën, Verven, Vernissen en verwante nijverheid.
33. Leder en Lederwerkfabrikatie.
34. Koeranten papier, Drukkers en Uitgevers, Papier en Schrijfbehoeften en Verwante nijverheid.
35. Katoenindustrie (uitgesloten het planten).
36. Wolindustrie.
37. Vlas, Jute, Touw, Matten, Baalzakken en Zakken Industrie.
38. Bleken, klerenverven en verwante nijverheid.
39. Handel in Modeartikelen en Weefsels.
40. Hoedenmaken en verkoop.
41. Kleren- en kostuummaken.
42. Ander kleding en weefselindustrie.
43. Bereiding en verkoop van voedingstoffen.
44. Tabaksfabrikatie en verkoop.
43. Brouwen en Distilleren.
46. Gas, Water, Elektries licht en kracht, (Inbegrepen Lokale bestuurs-inrichtingen).
47. Riolering en Sanitaire Dienst (Inbegrepen Lokale bestuursinrichtingen).
48. Algemene Winkelier en Handelaar.
49. Huishoudelijke diensten.
50. Andere onbepaalde nijverheid.

(b) Niet in Industrie of Dienst werkzaam—ouderdom 15 jaar of meer.

Scholieren en Studenten.
Huisvrouwen en anderen met huishoudelijke verplichtingen.
Zonder beroep—15 jaar oud en daarboven.

2. Voorgestelde verdere Toepassing van Beroepsopgaven.—Het plan bestaat om de Beroepsopgaven als een speciaal onderwerp op zichzelf te behandelen in verband met Loon- en Arbeidsopgaven, welke krachtens de Statistiekwet worden ingezameld. Alsdan zal gelegenheid worden verkregen om een vollediger en nuttiger gebruik van de bij de Census verzamelde Beroepsopgaven te maken, welke in deze vorm zeker van belangrijke waarde zullen blijken.

AFDELING VI.—GODSDIENST.

1. Klassen van Godsdienst.—De resultaten van de Volkstelling in verband met Godsdienst zijn vervat in Deel VI. van de Censustabellen.

Krachtens de Census Wet van 1910 is het verplichtend voor allen om informatie te geven in antwoord op alle vragen voorkomende op de Census Schedules, uitgezonderd in het geval van godsdienst (Artikel 15 (1) van de Wet). Iemand die gewetensbezwaren heeft, mag weigeren om zijn godsdienstige overtuiging of gezindheid te verklaren, met dien verstande dat hij het woord "objekteer" of woorden van dezelfde betekenis in de daarvoor aangewezen kolom inschrijft. Het aantal personen dat van deze optie, om tegen het verklaren van hun geloof te objekteren, gebruikt maakte was slechts 38, waarvan 25 mannelijk waren en 13 vrouwelijk, hoewel het aantal, dat naliet hun geloof te specificeren 3,070 beliep, gelijk aan 0.2 percent van de bevolking.

Niettegenstaande dat men speciaal was verzocht geen vage termen te gebruiken, zoals "Christelik," "Protestant" doch de bijzondere gezindheid, geloof of sekte, waartoe men behoort te vermelden, waren er 7,762 personen, die zichzelf beschreven als "Protestanten" en 2,532 als "Christenen."

De aantallen, percentages en vermeerderingen of verminderingen in elke klas van godsdienstige gezindheid, zoals genoteerd bij de laatste drie volkstellingen, worden in de volgende staat opgegeven:—

(xxxii) KLASSE VAN GODSDIENST—VERMEERDERING OF VERMINDERING, 1904 TOT 1918.

Godsdienst.	Census 1904.		Census 1911.				Census 1918.			
	Aantal.	Per-cent.	Aantal.	Per-cent.	Meer of Min.		Aantal.	Per-cent.	Meer of Min.	
					Aantal.	Per-cent.			Aantal.	Per-cent.
Christelik	1,066,631	95.51	1,216,265	95.31	+ 149,634	+ 14.03	1,352,714	95.14	+ 136,449	+ 11.22
Niet-Christelik ..	38,220	3.42	47,057	3.69	+ 8,837	+ 23.12	58,840	4.14	+ 11,783	+ 25.04
Onbepaald	1,004	0.09	1,116	0.08	+ 112	+ 11.16	4,351	0.31	+ 3,235	+ 289.87
Geen Godsdienst ..	3,138	0.28	3,703	0.29	+ 565	+ 18.01	2,768	0.19	- 935	- 25.25
Objekterende personen	3,640	0.33	3,613	0.28	- 27	- 0.74	38	—	- 3,575	- 98.95
Onbekend en niet-gespecificeerd ..	4,173	0.37	4,488	0.35	+ 315	+ 7.55	3,070	0.22	- 1,418	- 31.60
Totaal	1,116,806	100.00	1,276,242	100.00	+ 159,436	+ 14.28	1,421,781	100.00	+ 145,539	+ 11.40

Men zal opmerken dat terwijl in 1918, 95.14 percent van de blanke bevolking Christelik was, het percentage sedert 1904 in geringe mate was gedaald en dat van niet-Christenen was verhoogd van 3.42 in 1904, tot 4.14 percent in 1918. De tabel toont verder dat er een vermeerdering van 11.22 percent Christenen was boven het in 1911 opgenomen aantal en een percentageverhoging van 25.04 Niet-Christenen over de vorige Censusopgaven.

Zij, die de Israëlitiese godsdienst omhelzen, vormen de belangrijkste niet-christelike sekte onder de Blanken en hun aantal bedraagt 58,741, gelijk aan 4.13 percent van de totale blanke bevolking. Tussen 1904 en 1911 vermeerderde het aantal van 38,096 tot 46,919, gelijk aan 23 percent. Van 1911 tot 1918 vermeerderden zij van 46,919 tot 58,741; het verschil van 11,822, gelijkstaande aan een verhoging van 25.2 percent van de 1911-opname.

Een poging is gemaakt om de cijfers met vorige volkstellingen in steden en buitendistricten te vergelijken. De volgende tabel geeft een beknopt overzicht van de resultaten. Voor Natal waren voor het jaar 1904 geen cijfers beschikbaar. Het buiten rekening laten van deze Provincie doet echter niets aan de vergelijking af, in zoverre als het de verhoudingen betreft, zoals men kan zien van de percentages elk jaar. De werkelijke cijfers zijn evenwel niet strikt vergelijkbaar. Die, welke een Niet-Christelike godsdienst belijden zijn nagenoeg geheel beperkt tot de steden en dorpen. Bijna 99 percent van de landelijke bevolking omhelst het Christelik geloof:—

(xxxiii) KLASSE VAN GODSDIENST IN STEDELIKE EN LANDELIKE GEBIEDEN—1904 TOT 1918.

Klasse van Godsdienst.	Census 1904.			Census 1911.			Census 1918.		
	Stede-like (b).	Lande-like (c).	Totaal (d).	Stede-like.	Lande-like.	Totaal (a).	Stede-like.	Lande-like.	Totaal.
AANTALLEN.									
Christelik	503,347	480,927	1,077,805	607,222	606,329	1,213,551	705,406	647,308	1,352,714
Niet-Christelik ..	33,512	3,142	38,149	42,569	4,335	46,904	53,307	5,533	58,840
Onbepaald	738	78	1,106	1,011	102	1,113	3,804	547	4,351
Geen Godsdienst ..	1,724	274	3,045	2,915	759	3,674	2,272	496	2,768
Objekterende personen	2,562	1,059	3,627	2,257	1,345	3,602	34	4	38
Ongespecificeerd ..	2,103	1,323	4,166	2,312	2,158	4,470	2,026	1,044	3,070
Totaal	543,986	486,803	1,127,898	658,286	615,028	1,273,314	766,849	654,932	1,421,781
PROPORTIES PERCENT.									
Christelik	92.52	98.80	95.56	92.24	98.59	95.30	91.99	98.84	95.14
Niet-Christelik ..	6.16	0.62	3.38	6.47	0.70	3.68	6.95	0.84	4.14
Onbepaald	0.14	0.02	0.10	0.16	0.02	0.09	0.50	0.08	0.31
Geen Godsdienst ..	0.32	0.06	0.27	0.44	0.12	0.29	0.30	0.08	0.19
Objekterende personen	0.47	0.23	0.32	0.34	0.22	0.28	0.00	0.00	0.00
Ongespecificeerd ..	0.39	0.27	0.37	0.35	0.35	0.36	0.26	0.16	0.22
Totaal	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

(a) Reizigers per spoorlijn uitgesloten. (b) en (c) Natal niet inbegrepen. (d) Natal ingesloten.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10J.]

2. Christelike Gezindheden.—In de volgende tabel zijn de voornaamste Christelike gezindheden gerangschikt volgens sterkte van aanhangers van de zeven grootste Christelike kerkgemeenschappen in de Unie. Het was niet mogelijk om de takken van de Hollandse Kerk afzonderlijk op te brengen, daar de in de regel gebruikte vage termen een onderscheiding dikwels moeilijk maakte. Het wordt daarom noodzakelijk om ze onder duidelijk omschreven hoofdgroepen in te delen. Men zal de moeilijkheden beter verstaan, indien men in acht neemt, dat de alfabetiese lijst van gezindheden en sekten, gebruikt door de klassificerende Censusklerken, 117 verschillende geloofsaanwijzingen bevatte en dat verscheidene andere niet in de lijst, op de Census telkaarten voorkwamen. Deze moesten geklassificeerd worden onder de 43 hoofdgroepen, welke in Tabel (iv) van Deel VI. van de Bijlagen tot dit verslag zijn opgenomen.

De percentages gegeven in kolommen 2, 4, en 8 van bijgaande tabel zijn berekend op het totale aantal Christenen.

(xxxiv) VOORNAAMSTE CHRISTELIKE DENOMINATIES—VERMEERDERINGEN OF VERMINDERINGEN, 1904 TOT 1918.

Voornaamste Denominaties.	Census 1904.		Census 1911. •				Census 1918.			
	Aantal.	Per-cent.	Aantal.	Per-cent.	Meer of Min.		Aantal.	Per-cent.	Meer of Min.	
					Aantal.	Per-cent.			Aantal.	Per-cent.
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Hollandse Kerken	563,398	52.82	693,898	57.05	+ 130,500	+ 23.16	800,178	59.15	+ 106,280	+ 15.94
Anglikaanse Kerk	242,974	22.78	255,640	21.02	+ 12,666	+ 5.21	265,149	19.60	+ 9,509	+ 3.72
Methodisten	70,454	6.61	82,104	6.75	+ 11,650	+ 16.54	93,386	3.13	+ 11,282	+ 13.74
Presbyteriaanse Kerk	61,401	5.76	58,633	4.82	— 2,768	— 4.51	60,741	4.10	+ 1,838	+ 3.13
Kerk van Rome	55,940	5.24	53,793	4.42	— 2,147	— 3.84	55,522	4.10	+ 1,729	+ 3.21
Luthers	24,376	2.28	23,707	1.95	— 669	— 2.74	20,320	1.50	— 3,387	— 14.29
Independenten en Kongregationalisten	10,621	1.00	13,402	1.10	+ 2,781	+ 26.18	13,176	0.97	— 226	— 1.69

Het aantal aanhangers van de voornaamste Christelike gezindheden in stad en platteland worden hieronder opgesomd. Zoals hierboven vermeld, was deze informatie voor Natal in 1904 niet afzonderlijk getabuleerd. Bovendien was het lastig om de cijfers voor de gekombineerde landstroken te bepalen, zoals blijkt uit de voorafgaande tabel, wegens de toepassing in die Provincie van een verschillende klassifikatie van gezindheden bij vroegere volkstellingen. De vergelijking van de onderscheidene landstroken is daarom tot de volkstellingen van 1911 en 1918 bepaald.

(xxxv) VOORNAAMSTE CHRISTELIKE DENOMINATIES IN STEDELIKE EN LANDELIKE GEBIEDEN, 1911 EN 1918.

Voornaamste Denominaties.	Census 1911.			Census 1918.		
	Stedelijke.	Landelijke.	Totaal (a).	Stedelijke.	Landelijke.	Totaal.
AANTAL VAN AANHANGERS.						
Hollandse Kerken	193,092	500,218	693,898	273,793	526,385	800,178
Anglikaanse Kerk	205,900	48,642	255,640	210,305	54,844	265,149
Methodisten	61,246	20,597	82,104	69,562	23,824	93,386
Presbyteriaanse Kerk	48,805	9,552	58,633	49,915	10,556	60,471
Kerk van Rome	44,779	8,803	53,793	45,861	9,661	55,522
Luthers	14,273	9,385	23,707	11,318	9,002	20,320
Independenten en Kongregationalisten	11,083	2,285	13,402	10,541	2,635	13,176
PERCENTAGE VAN TOTAAL CHRISTENEN.						
Hollandse Kerken	31.80	82.50	57.05	38.81	81.32	59.15
Anglikaanse Kerk	33.91	8.02	21.02	29.81	8.47	19.60
Methodisten	10.09	3.40	6.75	9.86	3.68	6.90
Presbyteriaanse Kerk	8.04	1.58	4.82	7.08	1.63	4.47
Kerk van Rome	7.37	1.45	4.42	6.50	1.49	4.10
Luthers	2.35	1.55	1.95	1.60	1.39	1.50
Independenten en Kongregationalisten	1.83	0.38	1.10	1.49	0.41	0.97

(a) Reizigers per spoorlijn ingesloten.

AFDELING VII.—GEBORTEPLAATSEN EN VERBLIJFDUUR.

1. Geboorteplaatsen.—Tien gedetailleerde tabellen betreffende geboorteplaatsen en verblijfsduur binnen de Unie, van personen, daarbuiten geboren, zijn in Deel VII van de Bijlagen tot dit verslag opgenomen.

Van de 1,421,781 opgenomen personen, lieten 1,413 of 0.1 percent na, om hun geboorteplaats te vermelden. Bij deze laatsten waren ongetwijfeld velen, die niet wisten waar zij geboren waren. 1,192,000 personen of 83.84 percent waren geboren binnen het gebied dat nu de Unie uitmaakt. 228,368 personen of 16.06 percent waren geboren buiten de Unie geboren. Van deze laatsten waren 169,255 personen of 11.9 percent geboren in Britse landen buiten de Unie en de rest, 59,113 personen, gelijk aan 4.15 percent van de totale bevolking waren in vreemde landen of op zee geboren en 209 personen vallen in laatstgenoemde categorie. Van de mannelijke bevolking waren 81 percent in de Unie geboren en 18 percent buiten de Unie, terwijl van de totale vrouwelijke bevolking respectievelijk 86 en 13 percent binnen en buiten de Unie geboren waren.

De volgende tabel bevat de aantallen en percentages van elk geslacht binnen en buiten de Unie geboren en eveneens de Provincie, waarin bij de Census van 1918 opgenomen.

(xxxvi) AANTALLEN EN VERHOUDING PERCENT VAN BLANKEN BINNEN EN BUITEN DE UNIE GEBOREN—CENSUS 1918.

Geboorteplaats.	Kaap de Goede Hoop.		Natal.		Transvaal.		Oranje Vrijstaat.		Unie van Zuid Afrika.	
	Aantal.	Per-cent.	Aantal.	Per-cent.	Aantal.	Per-cent.	Aantal.	Per-cent.	Aantal.	Per-cent.
MANNELIK.										
In de Unie geboren	268,377	86.21	39,019	62.19	199,201	76.37	86,998	92.58	593,595	81.44
Buiten de Unie geboren	42,697	13.71	23,624	37.65	61,398	23.54	6,818	7.26	134,537	18.46
Onbekend en On-gespecificeerd	238	0.08	102	0.16	241	0.09	153	0.16	734	0.10
Totaal	311,312	100.00	62,745	100.00	260,840	100.00	93,969	100.00	728,866	100.00
VROUWELIK.										
In de Unie geboren	276,504	89.92	41,890	70.78	196,546	82.41	83,465	95.16	598,405	86.36
Buiten de Unie geboren	30,781	10.01	17,199	29.06	41,726	17.49	4,125	4.70	93,831	13.54
Onbekend en On-gespecificeerd	228	0.07	97	0.16	235	0.10	119	0.14	679	0.10
Totaal	307,513	100.00	59,186	100.00	238,507	100.00	87,009	100.00	692,915	100.00
BEIDE GESLACHTEN.										
In de Unie geboren	544,881	88.05	80,909	66.36	395,747	79.25	170,463	93.83	1,192,000	83.84
Buiten de Unie geboren	73,478	11.87	40,823	33.48	103,124	20.65	10,943	6.02	228,368	16.06
Onbekend en On-gespecificeerd	466	0.08	199	0.16	476	0.10	272	0.15	1,413	0.10
Totaal	618,825	100.00	121,931	100.00	499,347	100.00	181,678	100.00	1,421,781	100.00

Natal bevat het grootste percentage van buiten de Unie geboren personen; ofschoon wat aantal aangaat, de Transvaal met zijn mijn-industrie, heeft beproven een groter attractie voor de vreemdeling te hebben.

De volgende tabel vergelijkt de 1918 Census resultaten met die van vorige volkstellingen. Zoals te verwachten was vermeerderde het percentage van die, in de Unie geboren, van 74.37 in 1904 tot 83.84 in 1918, aantonende dat de natuurlijke vermeerdering van de bevolking—d.i. het ekkes van geboorten over sterfgevallen—groter was dan het netto surplus van volk-trek of het ekkes van immigranten over emigranten. Indien men de werkelijke cijfers inplaats van de percentages neemt, is het opmerkelijk dat, terwijl het aantal mannelijke, buiten de Unie geboren, personen bij elke volkstelling sedert 1904 afnam, het aantal buiten de Unie geboren vrouwelijke personen daarentegen vermeerderde, hoewel de verhouding van dit geslacht tot de totale bevolking kleiner werd.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

De volkstelling van Natal in 1904 maakte in vele tabellen van het verslag geen onderscheid tussen Blanken, Kleurlingen en Naturelle-rassen. De cijfers, die betreffende dat jaar in de tabel voorkomen, houden daarom geen rekening met deze Provincie. De weglating oefent echter geen noemenswaardige invloed op de percentages uit, welke voor de andere drie Provincies gegeven worden en zij kunnen daarom vrij wel als proportioneel worden aangemerkt voor de Unie als een geheel. Aannemende dat de in Europa, Amerika en Australië geboren personen, blanken en die in Azie geboren, kleurlingen waren, blijkt het, dat de blanke mannelijke en vrouwelijke bevolking van Natal in 1904, buiten de Unie geboren, respectievelijk nagenoeg 31,673 en 15,176 bedroegen. Indien deze cijfers gevoegd worden bij die, in de tabel opgenomen, verkrijgt men nagenoeg het volgende resultaat.

Buiten de Unie Geboren.

Natal Census 1904 M. 225,097 V. 83,007 Totaal 308,104

Vermeerdering of vermindering 1904 tot 1918 M. -90,560 V. +10,824 Totaal -79,736

Het is niet mogelijk om in de 1904-Natal-Censuscijfers de in de Unie geboren personen uit te zoeken, teneinde de aantallen en percentages van blanken aan te tonen. Van de 1918-Censuscijfers betreffende de mannelijke bevolking, zijn de afwezigen in krijgslid uitgesloten. Het groter percentage van de afwezigen was ongetwijfeld buiten de Unie geboren, maar zelfs al waren zij dit allen dan zou het totaal, na optelling bij het aantal buiten de Unie geboren, nog een vermindering uitmaken van de 1911-Censuscijfers.

(xxxvii) AANTALLEN EN VERHOUDING VAN BLANKEN BINNEN EN BUITEN DE UNIE GEBOREN—
CENSUSSEN 1904 TOT 1918.

Census Jaar.	In de Unie geboren.			Buiten de Unie geboren.		
	Mannelike.	Vrouwelijke.	Personen.	Mannelike.	Vrouwelijke.	Personen.
AANTALLEN.						
1904 (a)	384,935	373,507	758,442	193,424	67,831	261,255
1911	513,054	501,551	1,014,605	169,806	88,903	258,709
1918	593,595	598,405	1,192,000	134,537	93,831	228,368
PERCENTAGE VAN TOTALE BEVOLKING.						
1904	66.56	84.63	74.37	33.44	15.37	25.62
1911	75.04	84.92	79.62	24.78	15.04	20.27
1918	81.44	86.36	83.84	18.46	13.54	16.06

(a) Uitsluitende Natal, waarvoor afzonderlijke cijfers van Blanken niet beschikbaar zijn.

OPMERKING.—Het percentage van "ongespecificeerde" geboorteplaatsen is zo gering dat het niet is aangegeven. Het kan gemakkelijk worden opgemaakt voor elk geslacht door het percentage van de Unie-geboorten en dat van de buitenlandse op te tellen en van 100.00 percent af te trekken.

Het Verenigd Koninkrijk heeft het grootste aantal immigranten voor de blanke Unie bevolking geleverd; doch de volgende vergelijkende staat van de volkstellingen van 1904 tot 1918 toont, dat het aantal sterfgevallen plus dat van emigranten, het aantal immigranten overtreft en dat de verhouding van in het Verenigd Koninkrijk geboren personen tot de blanke bevolking gestadig afneemt. De verhouding tot het totaal was 18.48 percent in 1904 en 10.69 percent in 1918. Het laatste cijfer houdt echter geen rekening met de in krijgslid afwezigen. De verhouding in 1911 was 14.25 percent of een vermindering van 4.23 percent sedert 1904.

Het aantal personen in het Verenigd Koninkrijk geboren en verblijfhoudende in de Kaap Provincie, is verminderd met bijna 38,000 in veertien jaar en in de Oranje Vrijstaat gedurende dezelfde periode met nagenoeg 12,000. Natal leed ook een klein verlies, terwijl Transvaal een vermeerdering toonde van over 2,400 tussen 1904 en 1918. Terwijl Transvaal een vermeerdering in aantal toont, geven deze immigranten in Natal de grootste verhouding tot de totale blanke bevolking in die Provincie en is het percentage daar 24.33 tegen 13.19 voor de Transvaal. De reductie en bijna algehele opheffing van Rijks-Militaire Garnizoenen in de Kaap en de Oranje Vrijstaat is gedeeltelijk verantwoordelijk voor de grote vermindering bovenaangehaald.

(xxxviii) AANTALLEN EN VERHOUDING TOT TOTALE BEVOLKING VAN BLANKEN GEBOREN IN HET VERENIGD KONINKRIJK—CENSUSSEN 1904 TOT 1918.

Provincie waarin Woonachtig.	Census 1904.			Census 1911.				Census 1918.			
	Engeland en Wallis.	Schotland.	Ierland.	Engeland.	Wallis.	Schotland.	Ierland.	Engeland.	Wallis.	Schotland.	Ierland.
AANTALLEN.											
Kaap	63,409	15,705	8,601	39,859	1,007	9,646	5,289	35,763	1,059	8,819	4,418
Natal	25,891	8,704	2,229	20,399	401	6,978	1,775	20,038	613	7,113	1,906
Transvaal	44,334	13,723	5,362	57,234	2,100	17,830	6,531	43,843	1,939	15,120	4,953
Oranje Vrijstaat	13,689	3,095	1,703	8,996	186	2,684	976	3,948	181	1,641	545
Unie	147,323	41,227	17,895	126,488	3,694	37,138	14,571	103,592	3,792	32,693	11,822
PROPORTIE PERCENT VAN DE TOTALE BLANKE BEVOLKING.											
Kaap	10.94	2.71	1.48	6.84	0.17	1.66	0.91	5.78	0.17	1.43	0.71
Natal	26.66	8.96	2.30	20.79	0.41	7.11	1.81	16.43	0.50	5.83	1.56
Transvaal	14.90	4.62	1.80	13.61	0.50	4.24	1.55	8.78	0.39	3.03	0.99
Oranje Vrijstaat	9.59	2.17	1.19	5.13	0.11	1.53	0.56	2.17	0.10	0.90	0.30
Unie	13.19	3.69	1.60	9.91	0.29	2.91	1.14	7.29	0.27	2.30	0.83

Met betrekking tot personen geboren in de grote Britse Dominiums Kanada, Australië (met inbegrip van Tasmanie) en Nieuw-Zeeland vindt men, dat, wat aantallen betreft de Transvaal Provincie het meest begunstigd wordt door Kanadezen, Australiers en Nieuw-Zeelanders. Van de twee laatstgenoemde zijn meer dan de helft in die Provincie en bijna de helft van het totaal Kanadezen. Als in het geval van personen, in het Verenigd Koninkrijk geboren, bevat Natal een groter percentage naar verhouding tot zijn totale bevolking. De werkelijke getallen en percentages worden hieronder gegeven:—

(xxxix) PROVINCIALE DISTRIBUTIE VAN BLANKEN GEBOREN IN DE GROTE BRITSE DOMINIUMS.

Provincie waarin Woonachtig.	Census 1904.			Census 1911.			Census 1918.		
	Kanada.	Australië.	Nieuw-Zeeland.	Kanada.	Australië.	Nieuw-Zeeland.	Kanada.	Australië.	Nieuw-Zeeland.
AANTALLEN.									
Kaap	458	3,198	430	245	1,529	240	228	1,757	251
Natal	240	2,861	367	154	1,516	211	172	1,591	224
Transvaal	651	6,195	904	464	5,527	769	356	3,903	545
Oranje Vrijstaat	164	464	99	73	283	66	30	206	39
Unie	1,513	12,718	1,800	936	8,855	1,286	786	7,457	1,059
PROPORTIES PERCENT VAN BEVOLKING.									
Kaap	0.08	0.55	0.07	0.04	0.26	0.04	0.04	0.28	0.04
Natal	0.25	2.95	0.38	0.16	1.55	0.21	0.14	1.30	0.18
Transvaal	0.22	2.14	0.31	0.11	1.31	0.18	0.07	0.78	0.11
Oranje Vrijstaat	0.12	0.33	0.07	0.04	0.16	0.04	0.02	0.11	0.02
Unie	0.13	0.82	0.15	0.07	0.69	0.10	0.06	0.52	0.07

De Interprovinciale beweging van de blanke bevolking in de Unie geboren, wordt in de volgende tabel aangetoond. De cijfers geven de percentages van de bevolking van elke Provincie, welke in elk van de andere provincies geboren is. De cijfers zijn horizontaal vergelijkbaar, doch leveren vertikaal slechts een beperkte en indirecte vergelijking. Horizontaal tonen zij aan, dat (in 1918) van de in de Kaap woonachtige personen 84.49 percent van het totaal daar geboren was, 0.43 percent was in Natal geboren, 1.54 percent in Transvaal en 1.56 percent in de Oranje Vrijstaat. Het is verkeerd om de percentages vertikaal als volgt te lezen: "Van het totaal aantal in de Kaap geboren personen, waren er 84.49 percent woonachtig daar, 8.86 percent waren woonachtig in Natal, 17.52 percent woonden in Transvaal enzovoorts." De cijfers kunnen evenwel vertikaal gelezen worden als aangevende, dat de Kaap, 8.86 percent aan Natal leverde, aan Transvaal 17.52 percent en aan de Oranje Vrijstaat 19.36 percent van hun respectieve blanke bevolkingen.

(xi) INTER-PROVINCIALE BEWEGING VAN BLANKEN IN DE UNIE GEBOREN.

Provincie, waarin opgenomen.	Census 1904.				Census 1911.				Census 1918.			
	Percentage van totale Blanke bevolking geboren in:											
	Kaap.	Natal.	Transvaal.	Oranje Vrijstaat.	Kaap.	Natal.	Transvaal.	Oranje Vrijstaat.	Kaap.	Natal.	Transvaal.	Oranje Vrijstaat.
Kaap	76.00	0.22	0.74	0.97	83.89	0.27	0.85	1.18	84.49	0.43	1.54	1.56
Natal (a)	—	—	—	—	5.53	49.15	4.70	1.95	8.86	47.40	6.80	3.21
Transvaal	16.51	2.11	41.12	5.56	17.02	2.08	46.42	4.88	17.52	1.96	53.51	6.22
O.F.S.	20.83	1.29	2.18	59.60	20.37	1.64	2.47	65.64	19.36	1.36	3.09	69.99

(a) Biezonderheden van Blanken, niet beschikbaar voor 1904.

Uit een onderzoek van bovenstaande cijfers blijkt dat de Kaap Provincie in 1904 minder dan 2 percent van zijn totale blanke bevolking verkreeg van de drie andere Provincies, 2.3 percent in 1911 en zeker meer dan 3½ percent in 1918. Omgekeerd heeft de Kaap Provincie de Oranje Vrijstaat voorzien van nagenoeg 20 percent van de Vrijstaatste bevolking gedurende 1904 tot 1918 en Transvaal met een gemiddelde van 17 percent van de totale blanke Transvaal bevolking gedurende datzelfde tijdperk.

Natal bevat slechts 47 percent geboren Natallers en 19 percent andere in de Unie geboren inwoners, terwijl de rest—34 percent—buiten de Unie geboren is. Vóór 1918 bevatte de Transvaal Provincie de kleinste verhouding van lokaal geboren inwoners en kwam Natal tweede. De positie is nu omgekeerd.

De verhoudingen van in het buitenland geboren burgers tot de totale bevolking worden aangegeven in tabel No. XXXVI van deze afdeling.

Van de Europese landen en Amerika, welke tot de Unie-bevolking bijdroegen, staat Rusland vooraan met 26,884 personen, Duitsland kwam in de tweede plaats met 9,941 en vervolgens Holland met 5,131. De Verenigde Staten van Amerika is de vierde op de lijst met 1,678 personen.

De zeven voornaamste landen, zes Europese en een Amerikaanse en hunne bijdragen voor de jaren 1911 en 1918, worden hieronder gegeven.

	Rusland.	Duitsland.	Oostenrijk.	Holland.	Italië.	Griekenland.	V.S.A.
1911	24,028	12,799	1,504	5,390	1,842	1,465	2,254
1918	26,884	9,941	1,283	5,131	1,627	1,600	1,678
Meer of Min (+ of -)	+2,856	-2,858	-221	-259	-215	+135	-576

Men zal opmerken dat alle bovenstaande landen een vermindering aantonen, uitgezonderd Rusland en Griekenland. Ongetwijfeld influenceerde de mobilisatie van troepen deze cijfers tot op zekere hoogte.

2. Nationaliteit.—Tabel No. X in Deel VII geeft in detail het aantal en geslacht van de verschillende nationaliteiten, waaruit de gehele bevolking in elke Provincie en in de Unie is saamgesteld. De volgende tabel bevat een overzicht van aantallen en percentages in elke Provincie volgens nationaliteit.

(xii) AANTALLEN EN PERCENTAGES VAN BRITSE EN VREEMDE ONDERDANEN IN ELKE PROVINCIE—CENSUS 1918.

Nationaliteit.	Kaap.		Natal.		Transvaal.		O.V. Staat.		Unie.	
	Aantal.	Per-cent.	Aantal.	Per-cent.	Aantal.	Per-cent.	Aantal.	Per-cent.	Aantal.	Per-cent.
Britse	600,571	97.05	114,210	93.67	471,270	94.38	177,690	97.80	1,363,741	95.91
Britse door naturalisatie	8,841	1.43	1,319	1.08	11,253	2.25	1,882	1.04	23,295	1.64
Totaal Britse	609,412	98.48	115,529	94.75	482,523	96.63	179,572	98.14	1,387,036	97.55
Vreemde onderdanen	9,103	1.47	6,304	5.17	16,580	3.32	2,026	1.12	34,013	2.40

Men ziet dat 97.55 percent van de bevolking, waarvan 1.64 percent genaturaliseerde Britse onderdanen van vreemde oorsprong waren, getrouwheid verschuldigd zijn aan de Britse kroon en 2.4 percent zijn onderdanen van verschillende vreemde landen.

De opgaven van naturalisatie-certifikaten, welke elk jaar worden uitgegeven tonen aan, dat van de genaturaliseerde onderdanen, de Russiese immigranten de grote massa van de vreemdelingen vormen, die zich laten naturaliseren. Van 860 certifikaten in 1912 uitgegeven, waren niet minder dan 686 aan Russen toegekend. In 1913 waren de cijfers 486 uit 700, 255 uit 473 in 1914 en in het beperkte aantal certifikaten gedurende de oorlog uitgegeven, bleef het overwicht gehandhaafd. Dan volgen in getalsterkte Duitsers en Hollanders. De onderdanen van deze drie landen vormen het groter gedeelte van de 23,295 personen, die Brits burgerschap hebben verkregen bij certificaat.

De Unie bevat 34,013 vreemde onderdanen, waarvan bijna 50 percent in Transvaal woonachtig zijn en waaronder Russen, Duitsers en Hollanders predomineren. De cijfers zijn respectievelijk 10,875, 6,661 en 3,063 personen, gelijk aan 32, 20 en 9 percent van de totale vreemdelingen-bevolking. Vervolgens komen Italianen, Fransen en Grieken, waarvan elke groep 5 percent tot de totale vreemdelingen-bevolking bijdraagt.

De volgende tabel bevat aantallen en percentages van Britse en vreemde onderdanen in steden en platteland volgens geslacht. Men zal opmerken dat de meeste vreemdelingen in de steden wonen en tevens dat het ratio van de geslachten globaal 3 mannelijke tegen 2 vrouwelijke personen is. De steden en dorpen bevatten 25 genaturaliseerde onderdanen per 1,000 van de stedelijke bevolking, terwijl er in de buitendistrikten ter nauwer nood 7 genaturaliseerde onderdanen zijn op elke 1,000 van de bevolking.

(xiii) BRITSE EN VREEMDE ONDERDANEN IN STEDELIKE EN LANDELIKE GEBIEDEN, UNIE—CENSUS 1918.

Nationaliteit.	Stedelijke.			Landelijke.			Totaal.		
	Manne-lik.	Vrouwe-lik.	Per-sonen.	Manne-lik.	Vrouwe-lik.	Per-sonen.	Manne-lik.	Vrouwe-lik.	Per-sonen.
AANTALLEN.									
Britse	352,236	367,597	719,833	338,828	305,080	643,908	691,064	672,677	1,363,741
Britse door naturalisatie	13,118	5,821	18,939	3,346	1,010	4,356	16,464	6,831	23,295
Totaal Britse	365,354	373,418	738,772	342,174	306,090	648,264	707,528	679,508	1,387,036
Vreemde onderdanen	16,820	10,794	27,614	4,072	2,327	6,399	20,892	13,121	34,013
PERCENTAGES.									
Britse	92.10	95.63	93.87	97.81	98.88	98.31	94.81	97.07	95.91
Britse door naturalisatie	3.43	1.51	2.47	0.97	0.33	0.67	2.26	0.99	1.64
Totaal Britse	95.53	97.14	96.34	98.78	99.21	98.98	97.07	98.06	97.55
Vreemde onderdanen	4.40	2.81	3.60	1.17	0.75	0.98	2.87	1.90	2.40

3. Verblijfsduur in Zuid-Afrika van buiten de Unie Geboren Personen.—Vraag No. 13 op de Census telkaart verzocht buiten de Unie geboren personen, het aantal jaren te vermelden dat zij in de Unie woonachtig waren. Er waren 135,271 mannelijke en 94,510 vrouwelijke personen buiten de Unie geboren en van deze verzuimden respectievelijk 4,151 en 2,063 d.i. 2.7 percent van het totaal de periode van hun verblijf in de Unie te vermelden.

Het onderzoek met betrekking tot verblijfsduur werd het eerst bij de Census van 1911 in Zuid-Afrika ingesteld. De volgende tabellen geven de resultaten van het onderzoek voor de beide volkstellingen. Bij vergelijking van de cijfers moet men rekening houden met de interval van zeven jaar tussen de beide Censussen.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

(xliii) DUUR VAN VERBLIJF IN DE UNIE, AANTALLEN EN PERCENTAGES—CENSUSSEN 1911 EN 1918.

Verblijfsduur.	Census 1911.						Census 1918.					
	Aantal.			Percent.			Aantal.			Percent.		
	Manne- like.	Vrou- welike.	Per- sonen.	Manne- like.	Vrou- welike.	Per- sonen.	Manne- like.	Vrou- welike.	Per- sonen.	Manne- like.	Vrou- welike.	Per- sonen.
Onder 1 jaar ..	14,921	5,804	20,725	8.73	6.52	7.97	3,922	994	4,916	2.90	1.05	2.14
1 jaar ..	8,768	3,811	12,579	5.13	4.27	4.84	1,121	1,153	2,274	0.83	1.22	0.99
2 jaren ..	5,127	3,522	8,649	3.00	3.95	3.33	1,581	2,003	3,584	1.17	2.12	1.56
3 ..	4,089	3,037	7,126	2.39	3.41	2.74	1,825	2,186	4,011	1.35	2.31	1.75
4 ..	3,590	3,206	6,796	2.10	3.60	2.61	2,987	3,338	6,325	2.21	3.53	2.75
Totaal, 0-5 jaren ..	36,495	19,380	55,875	21.36	21.75	21.49	11,436	9,674	21,110	8.46	10.24	9.19
5-9 jaren ..	40,477	29,148	69,625	23.69	32.73	26.78	17,449	18,035	35,484	12.90	19.08	15.44
10-14 ..	38,323	13,133	51,456	22.43	14.75	19.80	15,887	17,920	33,807	11.74	18.96	14.71
15-19 ..	20,878	8,458	29,336	12.22	9.50	11.29	36,522	18,920	55,442	27.00	20.02	24.13
20-24 ..	11,074	5,047	16,121	6.48	5.66	6.20	20,804	10,095	30,899	15.38	10.68	13.45
25-29 ..	5,448	3,582	9,030	3.19	4.02	3.47	10,665	5,435	16,100	7.87	5.75	7.01
30-34 ..	7,334	3,633	10,967	4.29	4.08	4.22	4,652	2,937	7,589	3.44	3.11	3.30
35-39 ..	2,587	1,127	3,714	1.51	1.27	1.43	5,919	3,682	9,601	4.38	3.90	4.17
40-44 ..	1,204	691	1,895	0.70	0.77	0.73	3,165	1,834	4,999	2.34	1.94	2.18
45-49 ..	984	754	1,738	0.58	0.85	0.67	1,363	1,090	2,453	1.01	1.15	1.07
50 jaren & boven ..	2,813	2,411	5,224	1.65	2.71	2.01	3,258	2,825	6,083	2.41	2.99	2.65
Ongespecificeerd ..	3,254	1,703	4,957	1.90	1.91	1.91	4,151	2,063	6,214	3.07	2.18	2.70
Totaal ..	170,871	89,067	259,938	100.00	100.00	100.00	135,271	94,510	229,781	100.00	100.00	100.00

De beste methode om partij te trekken van de cijfers betreffende verblijfsduur, is waarschijnlijk in verband met het tijdperk gedurende welke de personen in Zuid-Afrika zijn aangekomen. De volgende tabel bevat het aantal personen in elke provincie volgens verblijfsduur en de jaren gedurende welke zij in het land aankwamen. Het groot aantal overzee-geboren personen die in krijgsdienst of in verband met andere oorlogsdienst afwezig waren, influenceert de cijfers belangrijk, en bovenbedoelde omstandigheid kan, niettegenstaande de invloed van immigratie in bepaalde jaren en tijdperken toch nog worden nagespoord. De tabel toont bijvoorbeeld aan dat in 1911 het grootste aantal immigranten onder de bevolking, tussen vijf en negen jaar in Zuid-Afrika gewoond hadden en dat zij in het tijdperk van Mei 1901 tot April 1906 arriveerden. Met inachtneming van sterfgevallen en vertrek, moet de meerderheid van deze personen in 1918 tussen twaalf en zestien jaren in dit land woonachtig geweest zijn en de getallen voor deze groepen volgens de 1918-Census, behoren groter te zijn voor andere groepen, aangenomen natuurlijk dat er geen buitengewone immigratie plaats vond in de tussen-Censusjaren van 1912 tot 1917. Een blik op het tweede gedeelte van onderstaande tabel toont dat deze gevolgtrekking juist is en ook dat het tijdperk van aankomst tussen Mei 1901 en April 1906 viel:—

(xliv) DUUR VAN VERBLIJF IN DE UNIE, PROVINCIES—CENSUSSEN 1911 EN 1918.

Duur van Verblijf.	Census 1911.						Census 1918.					
	Periode van aan- komst.	Kaap.	Natal.	Trans- vaal.	O.V.S.	Unie.	Periode van aan- komst.	Kaap.	Natal.	Trans- vaal.	O.V.S.	Unie.
Onder 1 jaar ..	1910-11	5,809	2,786	10,554	1,576	20,725	1917-18	3,217	954	665	80	4,916
1 jaar ..	1909-10	2,056	1,868	5,784	2,871	12,579	1916-17	940	355	751	228	2,274
2 jaren ..	1908-09	1,878	852	4,866	1,053	8,649	1915-16	1,300	595	1,524	165	3,584
3 ..	1907-08	2,075	741	3,767	543	7,126	1914-15	1,381	689	1,735	206	4,011
4 ..	1906-07	1,778	668	3,792	558	6,796	1913-14	2,116	1,077	2,830	302	6,325
Totaal, 0-5 jaren ..	1906-11	13,596	6,915	28,763	6,601	55,875	1913-18	8,954	3,670	7,505	981	21,110
5-9 jaren ..	1901-06	19,065	9,712	37,063	3,785	69,625	1908-13	9,331	5,621	18,788	1,744	35,484
10-14 ..	1896-01	15,807	6,538	26,392	2,719	51,456	1903-08	9,377	5,100	17,449	1,881	33,807
15-19 ..	1891-96	9,042	3,312	15,686	1,296	29,336	1898-03	16,390	9,906	26,374	2,992	55,442
20-24 ..	1886-91	5,570	2,862	6,918	771	16,121	1893-98	9,693	4,693	15,154	1,359	30,899
25-29 ..	1881-86	4,110	1,731	2,832	357	9,030	1888-93	5,375	2,994	6,968	763	16,100
30-34 ..	1876-81	5,075	2,217	3,106	569	10,967	1883-88	2,779	1,525	2,996	289	7,589
35-39 ..	1871-76	1,733	762	1,024	195	3,714	1878-83	4,278	2,276	2,604	443	9,601
40-44 ..	1866-71	949	414	437	95	1,895	1873-78	2,271	1,016	1,481	231	4,999
45-49 ..	1861-66	819	535	283	101	1,738	1868-73	980	419	959	95	2,453
50 jaren & boven ..	vóór '61	3,219	1,034	680	291	5,224	vóór '68	3,000	1,568	1,254	261	6,083
Ongespecificeerd ..	—	1,402	1,896	1,216	443	4,957	—	1,516	2,234	2,068	396	6,214
Totaal ..	—	80,387	37,928	124,400	17,223	259,938	—	73,944	41,022	103,600	11,215	229,781

Uit de voorafgaande tabel zal men zien dat de periode, welke het meest bijdroeg tot de overzee-geboren bevolking van de Unie, zoals die in 1918 saamgesteld was, van 1898 tot 1903 liep. De meerderheid kwam aan gedurende de beide laatste jaren van dit vijfjarig tijdvak—de jaren volgende op de beëindiging van de Anglo-Boeren oorlog 1899-1902. Het vijfjarige tijdperk, dat in belangrijkheid van zijn kontributie tot de bevolking, hierop volgt, was de periode van 1908 tot 1913, gedurende welk tijdvak een minimum van 35,484 immigranten de Unie binnen kwam—een gemiddelde van over 7,000 per annum. De juistheid van de op de telkaarten opgegeven informatie kan tot op zekere hoogte worden nagegaan door te refereren naar dat gedeelte van de tabel, dat op de Census van 1911 betrekking heeft. In 1910-11 was er een aanzienlijke instroming van immigranten en een even belangrijke instroming in de beide voorafgaande jaren 1908-1910. Deze drie jaren alleen geven een totaal van 41,953 of een ekse van 6,469 over de hierboven genoemde aantallen voor de vijfjarige periode, zoals in 1918. In normale tijden zou dit verschil nader onderzoek vereisen, daar het hoogst onwaarschijnlijk is, dat de cijfers gedurende die periode zo zouden zijn verminderd door sterfgevallen. De verklaring ligt in het feit, dat meest van de werkelijke immigranten naar de Unie tussen de 17 en 25 jaar oud waren en dat toen de oorlog in 1914 uitbrak deze onder de eersten waren, die zich in krijgsdienst begaven. Ook moet in aanmerking genomen worden dat de verblijfsopgaven van minder dan een jaar een groot aantal bezoekers omvatten; zeelieden van plezierjachten, handelsreizigers, toeristen en andere personen, die geen immigranten waren en geen plan hadden om zich hier permanent te vestigen. Een ander punt, bij vergelijking van vijfjarige periodes, is, dat men behoorlijk rekening moet houden met vertrek en sterfgevallen. Hoe meer tijd er verlopen is sinds die periode van aankomst, des te groter zal de reductie zijn wegens laatstgenoemde oorzaak. De tabellen van verblijfsduur zijn niet in enkele jaren getabuleerd, zodat het niet mogelijk is om het percentage van onjuistheid te bepalen, wegens het geven van informatie in ronde cijfers, zoals 10 jaar, 20 jaar; doch men kan veronderstellen dat velen, die zeg in hun tiende verblijfsjaar waren, zichzelf hebben opgegeven als 10 jaar in het land geweest te zijn, in plaats van negen. De methode om deze vorm van onjuistheid te verhelpen, is in de voorafgaande Afdeling over "Leeftijd" verklaard.

De volgende tabel geeft een aanwijzing van de distributie per 1,000 van buiten de Unie geboren personen, zoals in elke Provincie opgegeven en ook in verband met de verblijfsduur in de Unie.

(xlv) VERBLIJFSDUUR VAN BUITEN DE UNIE GEBOREN PERSONEN. INDEX VAN DE VERHOUDINGEN IN ELKE PROVINCIE VOOR VERSCHILLENDE VERBLIJF-PERIODES—CENSUSSEN 1911 EN 1918.

Duur van Verblijf.	Census 1911.						Census 1918.					
	Periode van Aankomst.	Kaap.	Natal.	Trans- vaal.	O.V.S.	Unie.	Periode van Aankomst.	Kaap.	Natal.	Trans- vaal.	O.V.S.	Unie.
PROPORTIES PER 1,000 IN ELKE PROVINCIE.												
Onder 1 jaar ..	1910-11	72	73	85	91	80	1917-18	43	23	6	7	21
1 jaar ..	1909-10	26	49	47	167	48	1916-17	13	9	7	20	10
2 jaren ..	1908-09	23	23	39	61	33	1915-16	17	14	15	15	16
3 ..	1907-08	26	20	30	32	27	1914-15	19	17	17	18	17
4 ..	1906-07	22	18	30	32	26	1913-14	29	26	27	27	27
Totaal, 0-5 jaren ..	1906-11	169	183	231	383	214	1913-18	121	89	72	87	91
5-9 jaren ..	1901-06	237	256	298	220	268	1908-13	126	137	182	156	154
10-14 ..	1896-01	197	172	212	158	198	1903-08	127	124	169	168	147
15-19 ..	1891-96	113	87	126	75	113	1898-03	222	242	255	247	241
20-24 ..	1886-91	69	77	56	45	62	1893-98	131	114	146	121	135
25-29 ..	1881-86	51	46	23	21	35	1888-93	73	73	67	68	70
30-34 ..	1876-81	63	58	25	33	42	1883-88	37	37	29	26	33
35-39 ..	1871-76	22	20	8	11	14	1878-83	58	56	25	40	42
40-44 ..	1866-71	12	11	4	6	8	1873-78	31	25	14	21	22
45-49 ..	1861-66	10	14	2	6	7	1868-73	13	10	9	8	11
50 jaren & boven ..	vóór 1861	40	26	5	17	20	vóór 1868	41	38	12	23	27
Ongespecificeerd ..	—	17	50	10	25	19	—	20	55	20	35	27
Totaal ..	—	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	—	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
PROPORTIES PER 1,000 IN DE UNIE VOOR ELKE VERBLIJFPERIODE.												
Onder 1 jaar ..	1910-11	281	134	509	76	1,000	1917-18	655	194	135	16	1,000
1 jaar ..	1909-10	164	148	460	228	1,000	1916-17	414	156	330	100	1,000
2 jaren ..	1908-09	217	98	563	122	1,000	1915-16	362	166	426	46	1,000
3 ..	1907-08	291	104	529	76	1,000	1914-15	344	172	433	51	1,000
4 ..	1906-07	262	98	558	82	1,000	1913-14	335	170	447	48	1,000
Totaal, 0-5 jaren ..	1906-11	243	124	515	118	1,000	1913-18	424	174	356	46	1,000
5-9 jaren ..	1901-06	274	140	532	54	1,000	1908-13	263	158	530	49	1,000
10-14 ..	1896-03	307	127	513	53	1,000	1903-08	277	151	516	56	1,000
15-19 ..	1891-96	308	113	535	44	1,000	1898-03	295	179	476	50	1,000
20-24 ..	1886-91	345	178	429	48	1,000	1893-98	314	152	490	44	1,000
25-29 ..	1881-86	455	192	314	39	1,000	1888-93	334	186	433	47	1,000
30-34 ..	1876-81	463	202	283	52	1,000	1883-88	366	201	395	38	1,000
35-39 ..	1871-76	467	205	276	52	1,000	1878-83	446	237	271	46	1,000
40-44 ..	1866-71	501	218	231	50	1,000	1873-78	455	203	296	46	1,000
45-49 ..	1861-66	471	308	163	58	1,000	1868-73	399	171	391	39	1,000
50 jaren & boven ..	vóór 1861	616	198	130	56	1,000	vóór 1868	493	258	206	43	1,000
Ongespecificeerd ..	—	283	383									

AFDELING VIII.—WONINGEN.

1. Algemeen.—Het plan bestaat niet om in dit Algemeen Verslag meer te doen dan sommige gezichtspunten aan te stippen in verband met de opgaven, verkregen betreffende woningen. Het onderwerp zal meer tot zijn recht komen bij afzonderlijke behandeling, wat, met het oog op de dringende aard van de zaak onder huidige omstandigheden waarschijnlijk van belangrijke waarde zal blijken, daar het niet alleen informatie insluit van de algemene Census, doch ook van andere bronnen.

Bijzonderheden betreffende het aantal en de grootte van Woningen werden het eerst in Zuid-Afrika verzameld bij de volkstelling van 1911, in een hoek van de huishouders schedule, welke vier vragen omtrent dit onderwerp inhieldt. Bij de Census van 1918 werd de omvang van het onderzoek tot zeven punten uitgebreid, zoals hieronder korteliks aangetoond, (en in detail op het afschrift van de Huishouders' Telkaart als een aanhangsel van dit verslag.)

1. Beschrijving van Woning (d.i. Privaat Woonhuis, Apartementen enz.)
2. Materialen, waarvan Buitenmuren zijn opgebouwd.
3. Aantal woon- en slaapvertrekken.
4. Eigendom van bewoner of niet.
5. Maandelijke Huishuur.
6. Beroep van gezinshoofd (Persoonlijk en Industrieel Beroep).
7. Aantal Blanken in de woning opgenomen.

Ervaring heeft geleerd dat in 't vervolg vraag No. 4 op de telkaart moet aangevuld worden om die personen in te sluiten, welke noch eigenaars noch huurders zijn, doch die hun huizen kopen, 't zij bij huurafbetalingen, 't zij door betalingen in delgingsfondsen of bij verschillende andere methodes. Het was duidelijk dat velen het moeilijk vonden om deze vraag korrekt te beantwoorden, wegens het feit dat, ofschoon zij "eigenaars" waren, zij eveneens een bedrag als betaalde huishuur specificeerden in antwoord op vraag 5. Verder is het noodzakelijk om rekening te houden met koncierges en anderen, die grote huizen of gebouwen bewonen tegen een nominale huur. Om een nauwkeurige tabulatie te maken, moet zulke nominale huishuur geheel buiten beschouwing blijven. Het beroep geeft niet altijd een aanwijzing van de positie als koncierge en het gezinshoofd kan het een of ander bepaald industrieel beroep of persoonlijk bedrijf volgen, terwijl zijn vrouw in het gebouw woont en als koncierge optreedt.

2. Eigenaarschap.—Op grond van de voorafgaande opmerkingen, worden de tabulatie-resultaten van de bijzonderheden betreffende "Eigenaarschap" min of meer geïnflueneerd door de insluiting van die personen, welke overeenkomstig het huuraankoop systeem het volle bezitrecht van hun eigendom trachten te verkrijgen. Hun aantal is echter niet groot in verhouding tot het geheel en voor alle praktische doeleinden kunnen de verhoudingen in de onderstaande tabel No. (XLVI) gegeven als vrij wel korrekt worden aangemerkt.

(xlv) EIGENDOMSRECHT VAN BEWOONDE PRIVATE WONINGEN—CENSUS 1918.

Eigendomsrecht.	Kaap.	Natal.	Transvaal.	O.V.S.	Unie.
Eigendom van bewoner	16,935	3,632	16,754	3,660	40,981
Niet het eigendom van bewoner	33,507	6,944	33,515	5,023	78,989
Totaal	50,442	10,576	50,269	8,683	119,970

3. Soorten van Woningen.—De eerste klassifikatie van bewoonde huizen is die van de soort van woningen, zoals, Private huizen, Hotels, Apartementen, enz. De resultaten van de tabulatie voor de voornaamste steden worden hieronder in zeven aardrijkskundige afdelingen gegeven. De meest talrijke klas is natuurlijk die van private woonhuizen, woningen met bezigheidspcelen verbonden komen in de tweede plaats, terwijl apartementen en kosthuizen daarna komen in de gegeven volgorde. Neemt men het gebied van de zeven afdelingen als een geheel, dan waren 90 percent van de opgenomen bewoonde huizen, private woningen. Informatie, hoewel verzameld, werd niet voor de gehele Unie getabuleerd, (uitgezonderd die van private woningen), doch het gebied dat de zeven aardrijkskundige afdelingen beslaan, sluit de negen-en-zestig grootste dorpen in; dat is, alle dorpen in het bezit van stedelijk lokaal bestuur met een blanke bevolking van 2,000 personen en daarboven en ook een paar van de meer spoedig aangroeiende steden met een bevolking, ten tijde van de volkstelling, van minder dan 2,000 blanken. De insluiting van kleinere dorpen en buurten zou het percentage van private woningen vergroot hebben, daar deze dorpjes weinig inrichtingen bezitten en zeer weinig gebouwen van een andere type dan private woningen, waarvan het aantal 21,492 bedroeg.

(xlvii) SOORTEN VAN BEWOONDE WONINGEN IN DE VOORNAAMSTE STEDEN VAN DE UNIE. GERANG-SCHIKT IN ZEVEN AARDRIJKSKUNDIGE AFDELINGEN—CENSUS 1918.

Soort van Woning.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
	Kust.	Zuid (Niet-Kust).	Centraal.	Oostelike.	Witwatersrand en Pretoria.	Noordelike	Noord-Westelike.
AANTAL WONINGEN.							
Private woningen	30,973	7,729	8,201	4,165	42,538	4,238	534
Gebouwen verhuurd bij kamers of verdiepingen, enz. .. .	1,125	99	120	27	1,437	69	7
Koncierges kamers	140	32	50	26	184	27	4
Woonhuizen en bezigheidsinrichtingen verenigd .. .	1,138	336	220	58	1,798	95	32
Logies en kosthuizen	610	112	111	38	406	37	5
Hotels	271	62	69	25	173	25	3
Klubs met logement	19	—	4	5	17	5	—
Algemene-, krankzinnige- en melaatsehospitelen, enz. ..	61	15	29	10	59	6	1
Weldadigheids inrichtingen (geen hospitelen)	53	6	6	6	16	1	—
Opvoedkundige inrichtingen ..	69	90	41	13	37	16	4
Gevangnissen, tronken, straf-inrichtingen, enz.	28	12	25	7	38	9	5
Politie kantoren, posten en kazernes, enz.	54	19	15	14	64	17	2
Marine en militaire inrichtingen	51	1	47	3	30	3	—
Wagens en tenten	21	2	6	3	15	26	2
Andere gebouwen	75	13	38	8	114	27	7
Ongespecificeerd	76	7	3	5	113	8	2
Totaal	34,764	8,535	8,985	4,413	47,039	4,609	608
PERCENTAGE VAN GESPECIFICEERD TOTAAL.							
Private woningen	89.30	90.63	91.30	94.49	90.65	92.11	88.12
Gebouwen verhuurd bij kamers of verdiepingen, enz. .. .	3.24	1.16	1.34	0.61	3.06	1.50	1.16
Koncierges kamers	0.40	0.38	0.56	0.59	0.39	0.59	0.66
Woonhuizen en bezigheidsinrichtingen verenigd .. .	3.28	3.94	2.45	1.32	3.83	2.06	5.28
Logies en kosthuizen	1.76	1.31	1.24	0.86	0.87	0.80	0.83
Hotels	0.77	0.73	0.76	0.56	0.37	0.53	0.50
Klubs met logement	0.05	—	0.04	0.11	0.04	0.11	—
Algemene-, krankzinnige- en melaatsehospitelen, enz. ..	0.18	0.18	0.32	0.23	0.13	0.13	0.17
Weldadigheids inrichtingen (geen hospitelen)	0.15	0.07	0.07	0.14	0.03	0.02	—
Opvoedkundige inrichtingen ..	0.20	1.06	0.46	0.29	0.08	0.35	0.65
Gevangnissen, tronken, straf-inrichtingen, enz.	0.08	0.14	0.28	0.16	0.08	0.20	0.82
Politie kantoren, posten en kazernes, enz.	0.16	0.22	0.17	0.32	0.14	0.37	0.33
Marine en militaire inrichtingen	0.15	0.01	0.52	0.07	0.06	0.07	—
Wagens en tenten	0.06	0.02	0.07	0.07	0.03	0.57	0.33
Andere gebouwen	0.22	0.15	0.42	0.18	0.24	0.59	1.15
Ongespecificeerd	—	—	—	—	—	—	—
Totaal	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

4. Materiaal van Buitenmuren.—De volgende tabel No. (XLVIII) geeft het aantal bewoonde private huizen aan, geklassificeerd volgens het materiaal, waarvan de buitenmuren opgebouwd zijn. Het aantal huizen in deze tabel behandeld, is hetzelfde als dat voorkomende in de aanvang van tabel (XLVII) en het territorie is gelijk aan dat, volledig omschreven in de vorige paragraaf, d.i. 98,478 private woningen in de negen-en-zestig grootste dorpen van de Unie.

In alle afdelingen waren de van baksteen opgetrokken private woningen talrijker dan die van enig ander materiaal. Inderdaad overtreffen zij in aantal alle anderen te zamen, en het percentage bereikt een hoogte van 74 percent van het totaal in de Oostelike Afdeling en bijna 57 percent van het totaal in de Centrale Afdeling, welke het laagste percentage van de zeven afdelingen aantoont. Huizen van baksteen en gehouwen steen kwamen nummer twee in volgorde, wat aantal betreft, en werden onmiddellijk gevolgd door zinkplaat-baksteen en door zinkplaat-houtmuur huizen, waarvan de laatste twee respectievelijk 8,751 en 7,988 bedroegen.

Het getal huizen van verschillende andere materialen opgebouwd was zeer klein en kan buiten beschouwing blijven, uitgezonderd woningen opgetrokken met ongebakken steen in de Centrale Afdeling—die de Middellanden van de Kaap Provincie en het groter gedeelte van de Oranje Vrijstaat insluit, waar deze woningtype de derde plaats naar getalsterkte vormt en 8.4 percent van het totaal aantal private woningen bedraagt.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10.]

(xiviii) BEWOONDE PRIVATE WONINGEN, GEKLASSIFICEERD VOLGENS HET MATERIAAL VAN BUITENMUREN, IN DE VOORNAAMSTE STEDEN VAN DE UNIE, GERANGSCHIKT IN ZEVEN AARDRIJKSKUNDIGE AFDELINGEN—CENSUS 1918.

Materialen waarvan buitenmuren gebouwd zijn.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
	Kust.	Zuid (Niet-Kust)	Centraal.	Oostelijke.	Witwatersrand en Pretoria.	Noordelijke	Noord-Westelijke.
AANTAL WONINGEN.							
Baksteen	21,541	5,501	4,666	3,083	27,984	2,507	390
Klip	656	502	367	196	300	162	4
Baksteen en klip	3,804	1,345	1,254	273	3,596	365	59
Konkreet	236	13	11	3	85	2	2
Hout	115	4	31	1	20	9	—
Ijzer	80	16	89	16	321	125	5
Hout en ijzer	4,051	77	416	288	2,711	394	51
Hout en ijzer, baksteen voering	337	34	657	146	7,169	403	5
Ongebakken steen	95	137	688	144	283	225	6
Andere materialen	39	98	18	13	47	45	12
Ongespecificeerd	19	2	4	2	22	1	—
Totaal	30,973	7,729	8,201	4,165	42,538	4,238	534
PERCENTAGE VAN GESPECIFICEERD TOTAAL.							
Baksteen	69.60	71.18	56.89	74.06	65.82	59.17	73.03
Klip	2.12	6.50	4.48	4.70	0.70	3.82	0.75
Baksteen en klip	12.29	17.41	15.30	6.56	8.46	8.61	11.04
Konkreet	0.76	0.17	0.14	0.07	0.20	0.05	0.37
Hout	0.37	0.05	0.38	0.02	0.05	0.21	—
Ijzer	0.26	0.21	1.09	0.40	0.76	2.95	0.94
Hout en ijzer	13.09	1.00	5.08	6.92	6.38	9.28	9.56
Hout en ijzer, baksteen voering	1.09	0.44	8.02	3.50	16.87	9.51	0.94
Ongebakken steen	0.30	1.77	8.40	3.46	0.65	5.31	1.12
Andere materialen	0.12	1.27	0.22	0.31	0.11	1.09	2.25
Ongespecificeerd	—	—	—	—	—	—	—
Totaal	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

Interessante vergelijkingen kunnen worden gemaakt met soortgelijke tabellen, gepubliceerd in het Census verslag van de Australische Statenbond, 1911. In alle Australische Staten, uitgezonderd Zuid-Australië, komen houten woningen het meest voor en de percentages van houten huizen en baksteen huizen zijn respectievelijk 55.1 percent en 24.9 percent.

5. Bewoonde Private Woningen.—Er zijn 119,970 bewoonde private woningen in de Unie welke aan 590,913 personen huisvesting verlenen. Van dit aantal zijn 33,957 huizen met vier vertrekken, en zij maken 28.3 percent van het totaal uit. Deze huizen geven onderdak aan 168,190 personen of aan 28.5 percent van het totaal aantal bewoners van private stedelijke woningen. Hierop volgen woningen met drie vertrekken, in totaal 28,474 of 23.7 percent van het geheel, huisvesting gevende aan 128,007 personen, gelijk aan 21.7 percent. Men ziet dus dat 3 en 4 kamer woningen gezamenlijk meer dan de helft van het totaal aantal bewoonde private huizen in de Unie vormen en dat zij een weinig meer dan de helft van de bewoners van alle private woningen huisvesten, d.i. 50.2 percent.

De volgende tabel loopt over de meestvoorkomende klas van huizen (volgens kamers) in elke Provincie en bevat ook het aantal en percentage van de bewoners van zulke huizen. Een interessant feit, door de tabel bewezen, is de buitengewone overeenkomst tussen het percentage van huizen en dat van de bevolking welke zij huisvesten, in elke Provincie en eveneens in de Unie.

(xlix) BEWOONDE PRIVATE WONINGEN—CENSUS 1918—AANTALLEN EN PERCENTAGES VAN HUIZEN, EN BEWONERS VAN DE MEESTVOORKOMENDE TYPE IN ELKE PROVINCIE VAN DE UNIE.

Klasse van Huis.	Kaap.		Natal.		Transvaal.		O.V.S.		Unie.	
	Huizen.	Be-woners.	Huizen.	Be-woners.	Huizen.	Be-woners.	Huizen.	Be-woners.	Huizen.	Be-woners.
AANTALLEN.										
3 kamers	—	—	—	—	15,719	70,802	—	—	—	—
4 kamers	13,405	65,111	—	—	—	—	2,408	12,747	33,957	168,190
5 kamers	—	—	3,065	15,088	—	—	—	—	—	—
PERCENTAGES VAN TOTALEN IN ELKE PROVINCIE.										
3 kamers	—	—	—	—	31.27	28.64	—	—	—	—
4 kamers	26.58	26.46	—	—	—	—	27.73	28.37	28.31	28.47
5 kamers	—	—	28.97	28.67	—	—	—	—	—	—

De gedetailleerde tabellen in Deel VIII—Woningen—geven vollediger informatie ten opzichte van alle huizen van een tot negentien vertrekken. Het dient echter vermeld te worden, dat ofschoon 3-kamer huizen meest voorkomen in Transvaal, het aantal 4-kamer huizen slechts 297 minder is en dat het percentage van het totaal 30.68 bedraagt, tegen 31.27 voor woningen van 3 vertrekken. Bovendien woont een groter percentage van de bevolking in de 15,422 vier-kamer huizen daar dit 31.53 percent bedraagt, terwijl slechts 28.64 percent in de meestvoorkomende klas is gehuisvest.

6. Verhuurde Private Woningen.—In de gedetailleerde tabellen in Deel VIII wordt een verslag van de gemiddelde huishuur van 3, 4, 5 en 6-kamer woningen gegeven. In de tabulatie werden echter alle opgenomen private woningen ingesloten en werd geen rekening gehouden met de lokaliteit, waarin ze gebouwd waren, de beroepen van huishouders, of het materiaal waarvan de huizen waren opgetrokken. De cijfers voor gemiddelde huishuur zijn daarom niet strikt vergelijkbaar met die verkregen van de speciale huircensussen, tot hier toe door dit kantoor genomen en gepubliceerd en welke bepaald zijn tot huizen van gewone grootte, waarin de meerderheid van de bevolking woont. Een andere reden waarom de beide Censussen niet strikt vergelijkbaar zijn, is dat, terwijl de speciale Huishuur Census slechts typiese woonhuizen behandelt, de vollediger Census huizen met uitgestrekte gronden insluit, voor het gebruik waarvan een groot gedeelte van de huurprijs gevraagd wordt. Gedurende tabulatie, kwamen verschillende gevallen voor, van wat een buitensporige huishuur scheen voor kleine woningen in dorpen. Uit een onderzoek bleek dat zij bijvoorbeeld woonhuizen waren, temidden van verscheiden erven land, gebruikt als groentetuin voor verkoop. Het was dus duidelijk dat de hoge huurprijs hoofdzakelijk betaald werd voor het gebruik van de grond en niet voor de woning.

Het aantal en de percentages van huizen in elke klas voor verschillende steden bij de Census verkregen, verschaffen nu vaste ratio's voor het doel om gereduceerd gemiddelde huishuren te bepalen voor enige bijzondere streek of voor de Unie als een geheel, waardoor dus de noodzakelijkheid wordt vermeden om de tot nog toe gevolgde groffere methode van reducering op een bevolkingsbasis toe te passen. Het gemiddelde aantal bewoners per private woning van 3 tot 6 vertrekken varieert slechts gering over de gehele Unie en kan als 5 aangenomen worden, daar het nauwkeurige cijfer 4.9 is. Het aantal huizen in elke stad is daarom proportioneel tot de bevolking. Bovendien varieert het gemiddelde aantal van bewoners in elk van de vier klassen woningen (d.i. 3 tot 6 kamers), ook zeer weinig, zodat de verhouding tot de bevolking van elke stad niet door deze faktor gewijzigd wordt. De faktor, welke evenwel wijziging ondergaat, is de verhouding van elke woningsoort tot het totaal in elke stad en deze bij de Census verkregen ratios worden daarom de standaard voor het gereduceerd gemiddelde van elke stad, en het totaal aantal huizen van elke klas in iedere stad—zijnde proportioneel tot de bevolking—geeft de korrekte ratio's voor het gereduceerd gemiddelde voor de Unie. De resultaten van de tabulatie van Woning-Opgaven worden in grafiese vorm in de volgende bladzijden aangetoond. De eerste grafiek No. 6 geeft het betrekkelijke aantal van private woningen in steden en dorpen van de Unie, groot van 1 tot 19 kamers en ook die van 20 vertrekken en daarboven. Men ziet dat 4-kamer huizen het talrijkst zijn en huizen van 3-kamers daarna komen. Terwijl dit het geval is voor de Unie als een geheel, tonen de cijfers voor de Provincies dat alleen in de Kaap en Oranje Vrijstaat de 4-kamer woningen aan het hoofd van de lijst staan, dat huizen van 5 vertrekken het meest in Natal voorkomen, en 3-kamer woningen in Transvaal. In de Kaapprovincie komen 5-kamer huizen nummer twee op de lijst en deze plaats bekleeden 3-kamer woningen in de Oranje Vrijstaat en huizen met 4 vertrekken in de andere twee Provincies.

7. Bewoners van Private Huizen.—Grafiek No. 7 wijst het totaal aantal inwonenden aan in elke private woning overeenkomstig het aantal kamers. De schaal van de grafiek is gereduceerd om die beter vergelijkbaar te maken met de vroegere grafiek en men zal opmerken, dat het verband tussen het aantal private woningen van elke grootte (volgens kamers) en het aantal bewoners, min of meer proportioneel is, totdat men bij huizen van 9-kamers komt, waar een afwijking plaats vindt, daar het totaal aantal bewoners van 9-kamer huizen naar verhouding groter is tot het aantal huizen dan in het geval van één-kamer woningen. De overeenkomst tussen de hoogten van de kolommen in deze twee grafieken, speciaal voor private woningen van 3 tot 6 kamers, wijst op een zeer standvastig gemiddeld aantal inwonenden voor de vier klassen van woningen. De gemiddelden volgen hier:—

(I) GEMIDDELD AANTAL BEWONERS VAN PRIVATE WOONHUIZEN—CENSUS 1913.

Provincie.	Kamers.					Alle private woonhuizen.
	3	4	5	6	3-6	
Unie	4.50	4.95	5.17	5.56	4.94	4.93
Kaap	4.44	4.86	5.02	5.38	4.88	4.88
Natal	4.06	4.54	4.92	5.46	4.82	4.98
Transvaal	4.50	5.06	5.46	5.94	4.97	4.92
Oranje Vrijstaat	4.85	5.29	5.43	5.89	5.24	5.17

Van een vergelijking zal men zien, dat de gemiddelden voor de Unie van de meest gewone huissoort—dat is de vier-kamer woning—het gemiddelde geeft voor de vier meest voorkomende types gezamenlijk—3 tot 6 kamer huizen—en eveneens hetzelfde gemiddelde voor alle private woningen. Zowel horizontale als vertikale vergelijking van de tabel geven bewijs van een minimum variatie. In de bijgaande grafiek No. 8 worden deze gemiddelden uitgebreid tot Huizen van 20 kamers en meer. De gemiddelden voor andere dan private huizen en van alle klassen van woningen, worden eveneens gegeven voor het doel van vergelijking. Het opgaan van de grafiese lijn voor de grotere private woningen is waarschijnlijk toe te schrijven aan het feit dat een aantal bestuurders van kosthuizen, zulke huizen als private woningen opgaven, inplaats van als kosthuizen.

Grafiek No. 9 geeft een voorstelling van het gemiddeld aantal inwonenden per woonkamer in alle private huizen van 1 tot 19 kamers en ook een vergelijking voor andere dan private woningen en voor alle woonhuizen.

De gemiddelden voor de verschillende woningsoorten zijn op de grafieken aangemerkt en de cijfers in de volgende tabel opgenomen:—

(II) GEMIDDELD AANTAL INWONENDEN IN WOONHUIZEN—CENSUS 1918.

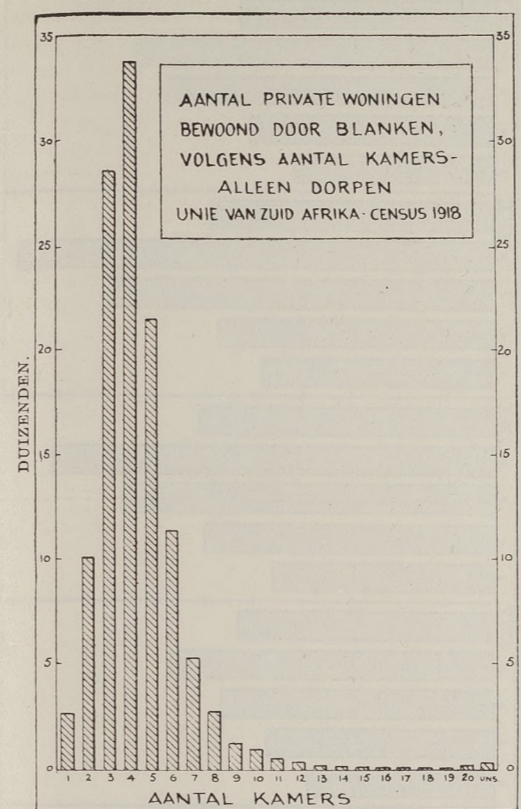
Provincie.	Private woningen.	Geen private.	Alle woonhuizen.
GEMIDDELD PER WOONHUIS.			
Kaap	4.88	7.18	5.11
Natal	4.98	11.42	5.59
Transvaal .. .	4.92	7.17	5.14
Oranje Vrijstaat .. .	5.17	6.58	5.30
Unie	4.93	7.50	5.18
GEMIDDELD PER KAMER.			
Unie	1.16	1.18	1.16

8. Maandelijke Huurprijs van Private Woningen.—De tabulatie van deze huurgelden is beperkt tot de meest voorkomende woningsoorten, daar het aantal huizen van groter omvang, door huurders bewoond, zo gering is, dat de gemiddelden voor statistiek-doeleinden onbetrouwbaar moeten worden beschouwd. Bovendien waren huizen met talrijke vertrekken merendeels bewoond door eigenaars zelf en werd daarvoor overeenkomstig instructies geen huurprijs opgegeven; of, wanneer de bewoner niet de eigenaar was, werd de huurprijs niet op de telkaart gespecificeerd, hetgeen waarschijnlijk aanduidde dat een nominaal bedrag voor bewoning werd betaald.

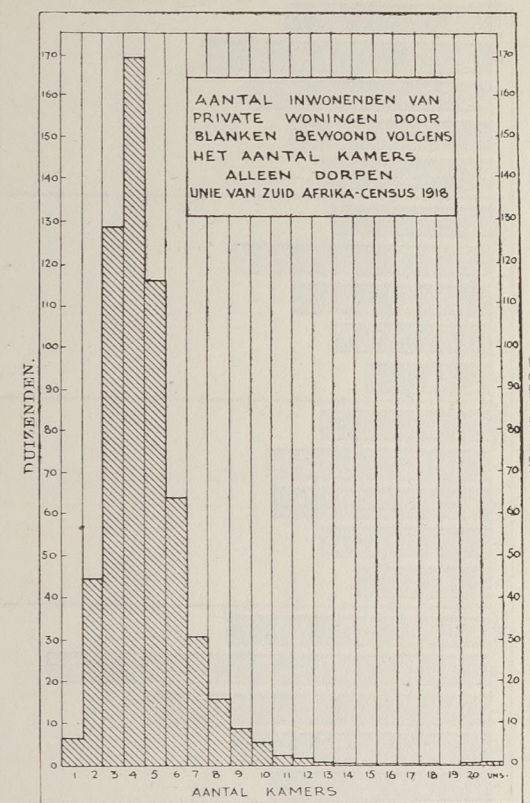
In het bovenste gedeelte van het bijgaande diagram No. 10 wordt de gemiddelde maandelijkse huurprijs van alle verhuurde private woningen van 3 tot 6 kamers aangetoond voor negen van de grootste steden in de Unie, terwijl het onderste gedeelte soortgelijke informatie bevat voor zeven aardrijkskundige afdelingen, waarin de Unie verdeeld werd in verband met de opgaven van Levensonderhoudskosten. Deze zeven afdelingen sluiten de negen-en-zestig grootste dorpen van de Unie in. De vijfde kolom in elke afdeling van het diagram geeft het gereduceerd gemiddelde voor de vier klassen van huizen gezamenlijk. Voor reducering is de verhouding van elke klas huizen toegepast, welke, incidenteel, proportioneel is tot de bevolking, die in zulke huizen woont, zoals aangeduid in de voorafgaande tabel, welke het gemiddelde aantal inwonenden van elke private woningsoort aangeeft. De aandacht wordt hierbij gevestigd op de belangrijke toelichting, welke dit Diagram vergezelt.

Grafiek No. 11 geeft soortgelijke informatie voor alle steden en dorpen in elk van de vier Provincies en voor de Unie. Daar het aantal huizen waarop de gemiddelde cijfers gebaseerd zijn, natuurlijk groter is voor een gehele Provincie dan voor een enkele stad, is de grafiek uitgebreid om huizen tot op 9 kamers in te sluiten. Boven dit aantal bleek de gemiddelde huurprijs belangrijk te variëren. Grafiek No. 12 toont de gemiddelde maandelijkse huurprijs aan per kamer van verhuurde private woningen, van 1 tot 9 kamers groot.

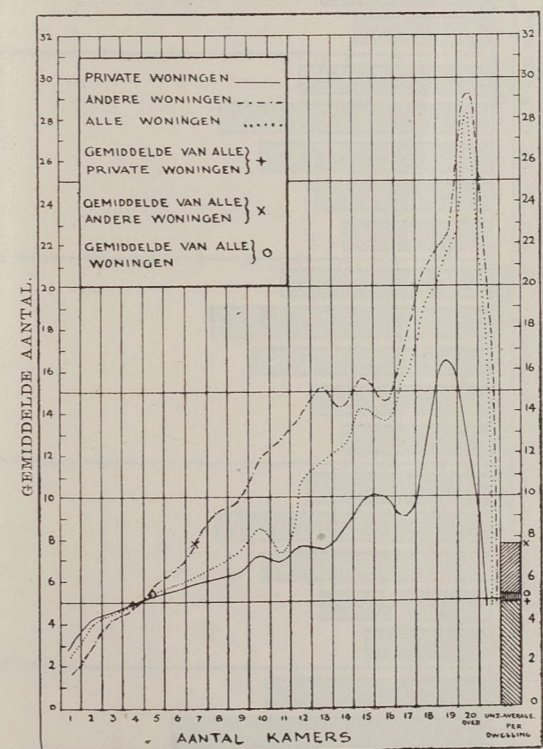
GRAFIEK No. 6.

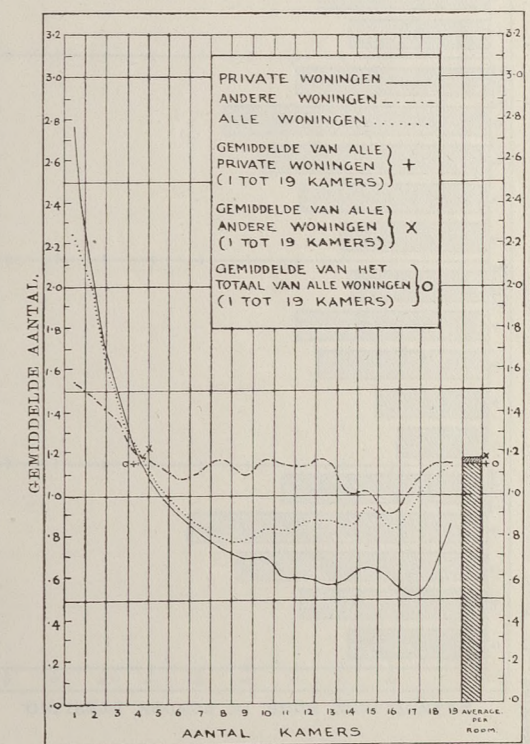
GRAFIEK No. 7.

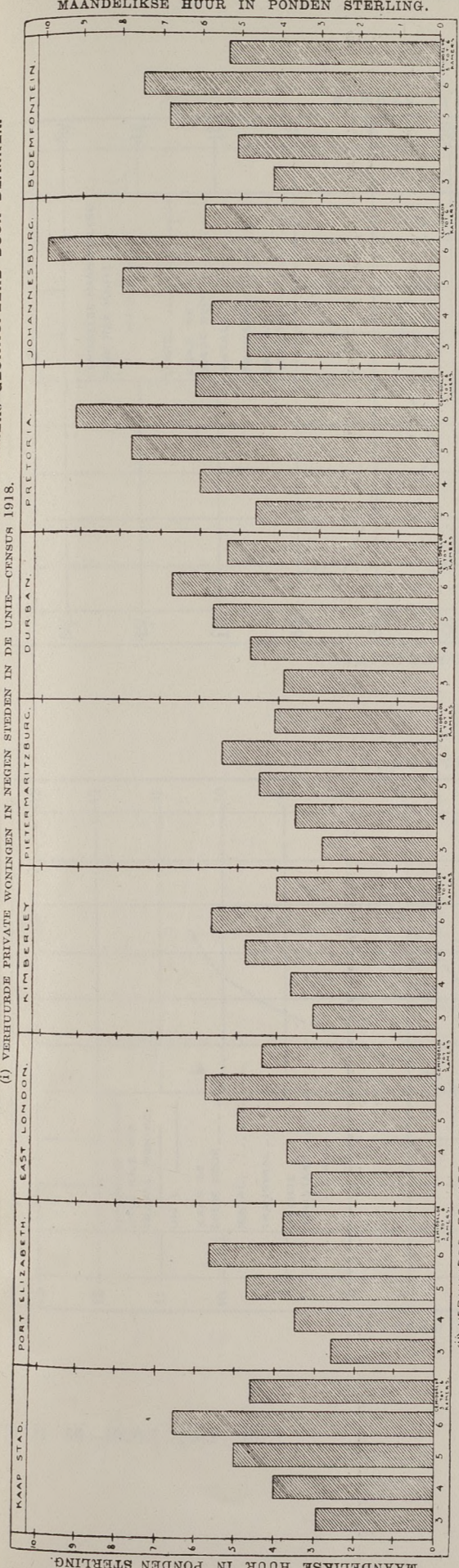
GRAFIEK No. 8.—GEMIDDELD AANTAL BEWONERS VAN WONINGEN GEOKKUPERD DOOR BLANKEN VOLGENS HET AANTAL KAMERS—ALLEEN STEDELIKE GEBIEDEN, UNIE VAN ZUID AFRIKA—CENSUS 1918.

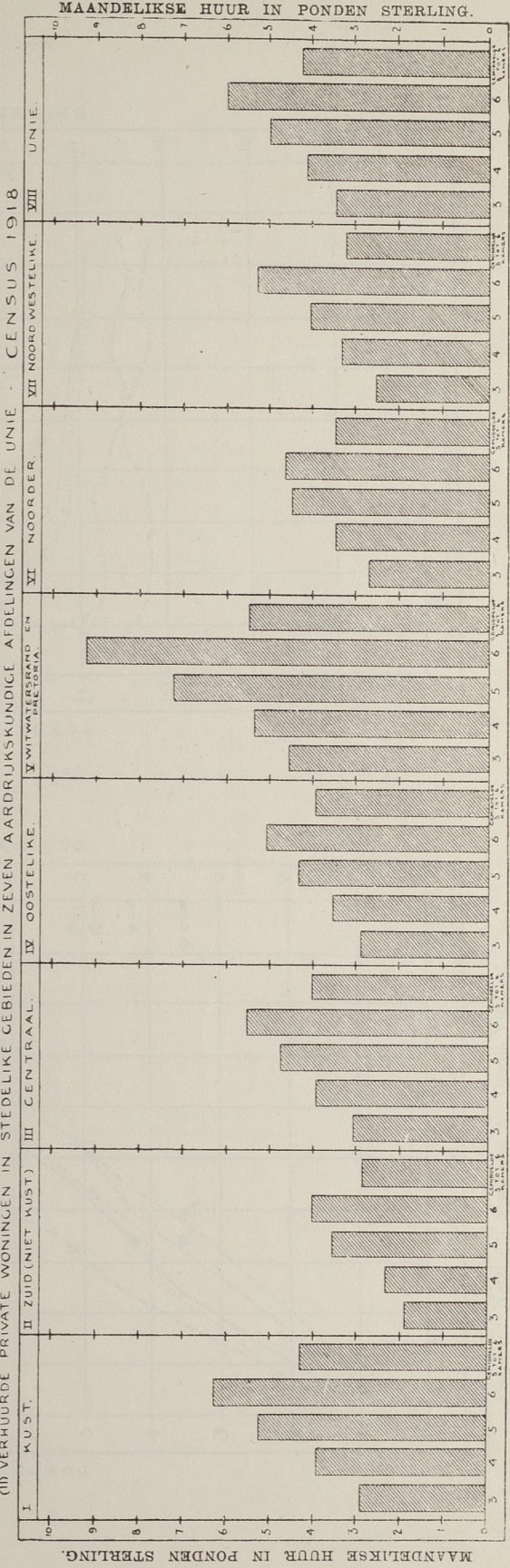
GRAFIEK No. 9.—GEMIDDELD AANTAL BEWONERS PER KAMER IN WONINGEN GEOKKUPERD DOOR BLANKEN—ALLEEN STEDELIKE GEBIEDEN, UNIE VAN ZUID AFRIKA—CENSUS 1918.

GRAFIEK No. 10.—GEMIDDELDE MAANDELIJKE HUUR VAN ALLE VERHUURDE PRIVATE WONINGEN VAN 3 TOT 6 KAMERS GEOKKUPERD DOOR BLANKEN.
 (I) VERHUURDE PRIVATE WONINGEN IN NEGEN STEDEN IN DE UNIE—CENSUS 1918.

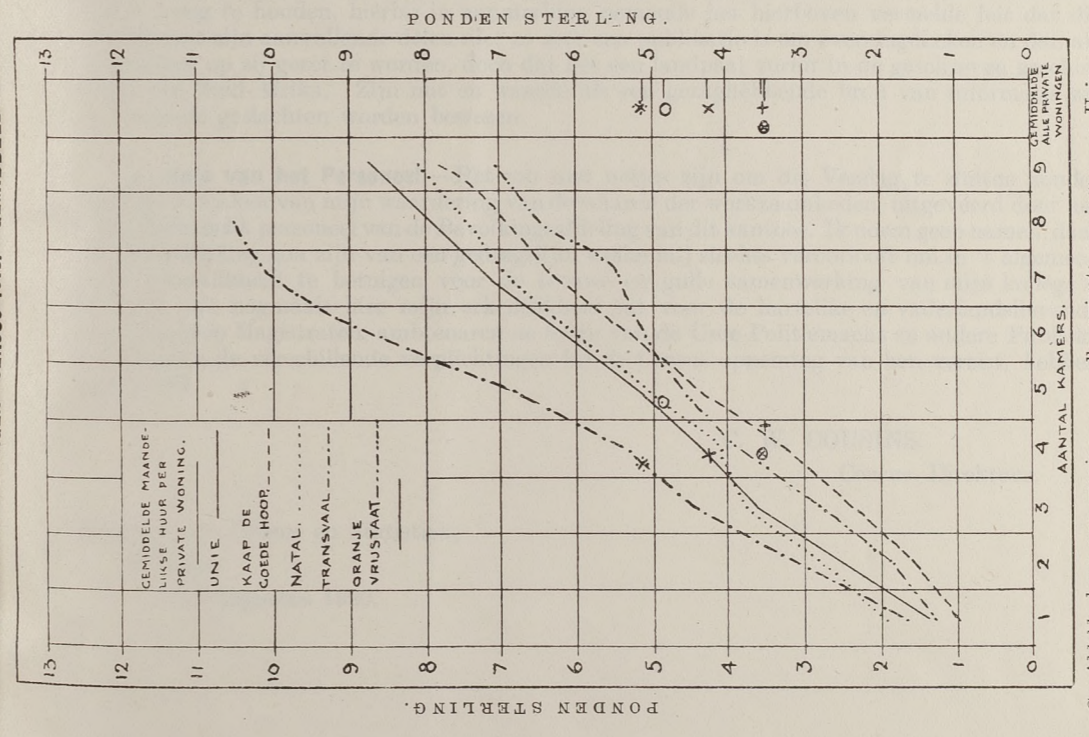
MAANDELIJKE HUUR IN PONDEN STERLING.

MAANDELIJKE HUUR IN PONDEN STERLING.

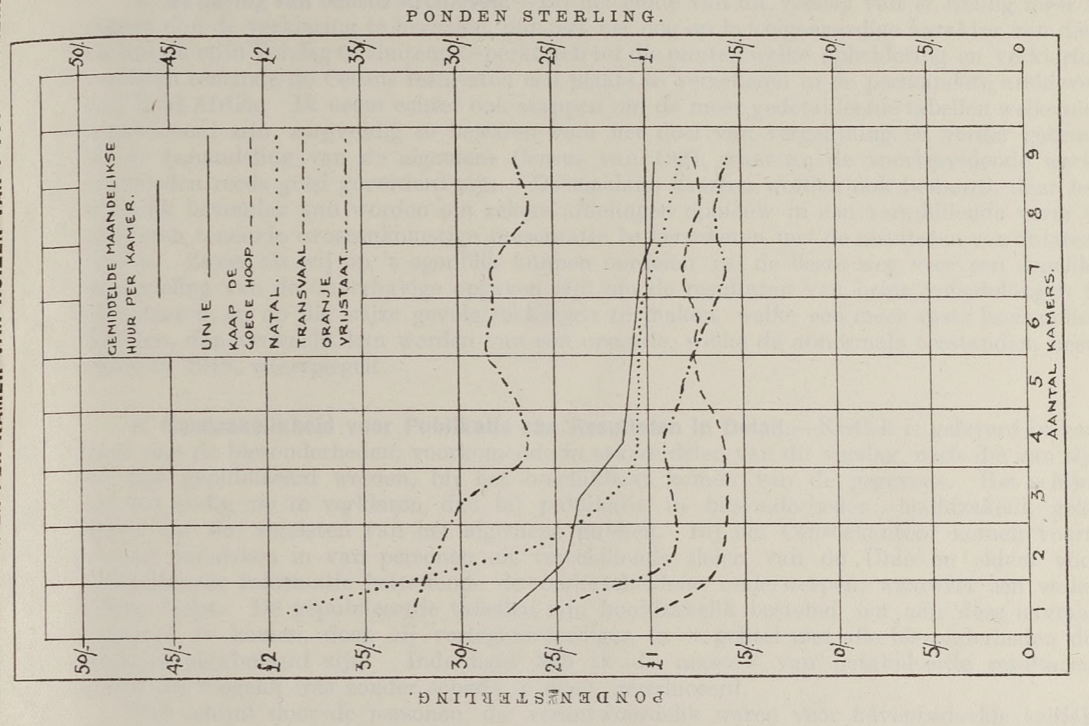
Opmerking.—De huur gespecificeerd in deze diagrammen vertegenwoordigen de gemiddelde huur van alle private woningen van 3 tot 6 kamers, geokkuperd door Blanken die op de Census vor men van verschillende steden voorkomen, zonder betrekking tot het beroep van de huishouders, lokaliteit, of materialen, waarvan de huizen zijn gebouwd. De cijfers zijn daarom niet geheel vergelijkbaar met die verkregen van de speciale Huur Censussen welke zich bepalen tot huizen van gewone grootte waarin de meerderheid van de bevolking woont.

GRAFIEK No. 11. VERHUURDE PRIVATE WONINGEN—CENSUS 1918. GEMIDDELTE MAANDELIJKE HUUR PER WONING EN PER KAMER VAN HUIZEN VAN 1 TOT 9 KAMERS.

Gemiddelde huur per woning van alle private woningen = ; Unie x ; Kaap + ; Natal O ; Transvaal * ; Orange Vrijstaat ⊖

GRAFIEK No. 12. GEMIDDELTE MAANDELIJKE HUUR PER WONING EN PER KAMER VAN HUIZEN VAN 1 TOT 9 KAMERS.

BESLUIT.

1. Bewaring van Census Archieven.—Bij het einde van dit verslag valt er weinig meer te zeggen dan de verklaring te herhalen, dat met het oog op het eigenaardige karakter van deze Census, ik mijn Verslag uitsluitend beperkt heb tot die punten welke opheldering en verklaring vereisten teneinde de Census resultaten een plaats te verzekeren in de permanente archieven van Zuid-Afrika. Ik neem echter ook stappen om de meer gedetailleerde tabellen welke niet gepubliceerd zijn, zorgvuldig te bewaren voor het doel van vergelijking en verder gebruik bij de behandeling van de algemene Census van 1921, waarvan de voorbereidende werkzaamheden reeds goed gevorderd zijn. De machine kaarten worden ook bewaard, daar het wenselijk bevonden kan worden om zekere afdelingen opnieuw in een verschillende vorm te tabuleren teneinde overeenkomstige presentatie te verzekeren met de resultaten van de latere Census. Zover als wij op 't oogenblik kunnen oordelen, zal de beste weg voor een degelijke behandeling van de onderhavige opgaven zijn om de resultaten van beide volkstellingen te combineren, en op die wijze gevolgtrekkingen te maken, welke een meer vaste basis zullen bezitten, dan verwacht kan worden van een operatie, welke de abnormale toestanden, heersende in 1918, weerspiegelt.

2. Noodzakelijkheid voor Publikatie van Resultaten in Detail.—Kritiek is geleverd in verband met de bijzonderheden, voorkomende in zekere delen van dit verslag, zoals die van tijd tot tijd gepubliceerd werden, bij het beschikbaar komen van de gegevens. Het schijnt daarom nodig om te verklaren, dat bij publikatie in bijzonderheden, hoofdzakelijk gelet wordt op de vereisten van het algemene publiek. Bij het Censuskantoor komen voortdurend verzoeken in van personen uit verschillende delen van de Unie en elders voor gedetailleerde informatie betreffende de onderscheidene onderwerpen, waarover een volkstelling loopt. De gepubliceerde tabellen zijn hoofdzakelijk bestemd om aan deze navraag tegemoet te komen, doch zij vertegenwoordigen in 't geheel niet alle bijzonderheden die werkelijk getabuleerd zijn. Inderdaad heb ik de massa's van getabuleerde resultaten, zoveel als mogelijk was zonder schade te doen, gereduceerd.

Het schijnt door de personen, die verantwoordelijk waren voor bovenbedoelde kritiek, niet ingezien te zijn, dat een volkstelling een operatie is van een enorme omvang en van het hoogste belang. De daarbij betrokken uitgaven zijn eveneens aanzienlijk, en het zou een onverdedigbare gedragslijn zijn om de publikatie van de resultaten in redelijke bijzonderheden terug te houden, hierbij in aanmerking nemende het hierboven vermelde feit dat dit verslag met zijn aanvullende delen niet zo zeer een publikatie is om even ingekeken en dan als waardeloos op zij gezet te worden, doch dat het een landpaal vormt in de geschreven geschiedenis van Zuid-Afrika. Zijn nut en waarde als een gezaghebbende bron van informatie zal in komende geslachten worden bewezen.

3. Hulp van het Personeel.—Het zou niet netjes zijn om dit Verslag te sluiten zonder melding te maken van mijn waardering van de waarde der werkzaamheden, uitgevoerd door het verantwoordelijk personeel van de Bevolkingsafdeling van dit kantoor. Ik noem geen namen, daar dit een afwijking zou zijn van een gedragslijn, welke mij slechts veroorlooft om in 't algemeen mijn erkentelijkheid te betuigen voor de trouwe en gulle samenwerking van mijn kollega's. Ik druk ook nogmaals hier mijn erkentelijkheid uit voor de hartelike en vaderlandslievende wijze, waarop Magistraten, ambtenaren en leden van de Unie-Politiemacht en andere Publieke ambtenaren de verschillende verplichtingen bij de Census opneming van hen vereist, hebben uitgevoerd.

C. W. COUSINS,
Census Directeur.

Kantoor van Census en Statistiek,
Pretoria,
14 Augustus 1920.

1. **Bewaking van Census Archieven.**—Het doel van de wet is te zorgen dat de verkiezing te betalen, dat niet het oog op het economische belang van de Staat is, maar op het belang van de kiezers, welke opdoening en verkiezing van de kiezers te betalen is. Het is niet de bedoeling van de wet om de kiezers te betalen, maar om de kiezers te betalen. Het is niet de bedoeling van de wet om de kiezers te betalen, maar om de kiezers te betalen.

2. **Hoofdzaken van Publiek van Resultaten in Detail.**—Kantoor van de kiezers te betalen is te betalen. Het is niet de bedoeling van de wet om de kiezers te betalen, maar om de kiezers te betalen. Het is niet de bedoeling van de wet om de kiezers te betalen, maar om de kiezers te betalen.

3. **Hulp van het Parlement.**—Het is niet de bedoeling van de wet om de kiezers te betalen, maar om de kiezers te betalen. Het is niet de bedoeling van de wet om de kiezers te betalen, maar om de kiezers te betalen.

G. W. CURTIS
Census Director

[U.G. 56—1920.] [S.P. 107.]

SCHEDULE I—COLONIAL POPULATION

Year	Population	Male	Female	Total
1911	1,234,567	612,345	622,222	1,234,567
1912	1,245,678	623,456	622,222	1,245,678
1913	1,256,789	634,567	622,222	1,256,789
1914	1,267,890	645,678	622,222	1,267,890
1915	1,278,901	656,789	622,222	1,278,901
1916	1,289,012	667,890	622,222	1,289,012
1917	1,300,123	678,901	622,222	1,300,123
1918	1,311,234	689,012	622,222	1,311,234
1919	1,322,345	700,123	622,222	1,322,345
1920	1,333,456	711,234	622,222	1,333,456

SUPPLEMENTARY TABLES, SCHEDULES, GRAPHS AND MAPS.

SUPPLEMENTAIRE TABELLEN, SCHEDULES, GRAFIEKEN EN KAARTEN.

Year	Population	Male	Female	Total
1911	1,234,567	612,345	622,222	1,234,567
1912	1,245,678	623,456	622,222	1,245,678
1913	1,256,789	634,567	622,222	1,256,789
1914	1,267,890	645,678	622,222	1,267,890
1915	1,278,901	656,789	622,222	1,278,901
1916	1,289,012	667,890	622,222	1,289,012
1917	1,300,123	678,901	622,222	1,300,123
1918	1,311,234	689,012	622,222	1,311,234
1919	1,322,345	700,123	622,222	1,322,345
1920	1,333,456	711,234	622,222	1,333,456

[U.G. 56—1920.] [S.P. 107.]

SCHEDULE I.—COLOURED POPULATION. Population, Masculinity and Density Censuses, 1865 to 1911.

Table with columns for Year and Province, Males, Females, Total, Adults, Minors, Urban, Rural, Density, Masculinity, and Jaar en Provincie. Includes sub-sections (a) TOTAL COLOURED POPULATION, (b) BANTU POPULATION, (c) MIXED AND OTHER COLOURED, INCLUDING ASIATICS, and (d) ASIATIC POPULATION.

NOTE.—Owing to the difficulty in obtaining accurate information, the ages of the Coloured population must be taken as approximate only. OPMERKING.—Wegens de moeilijkheid om juiste informatie te verkrijgen, kan de leeftijd van Kleurlingen alleen bij benadering worden opgegeven.

SCHEDULE I.—KLEURLING BEVOLKING. Bevolking, Mannengehalte en Dichtheid Censussen, 1865 tot 1911.

SCHEDULE 2.—Staat aantoonende de Mannelike Blanke Bevolking volgens Militaire Districten—Unie van Zuid Afrika. Census 1918.

SCHEDULE 2.—Statement showing the Male European Population according to Military Districts—Union of South Africa. Census 1918.

Table showing Male European Population by Military Districts, categorized by Age (Years) and Leertijd (Years). Includes columns for Military Districts, 10 years and over, 10 jaar en daarboven, and Total. Lists 15 military districts and their corresponding numbers.

NOTE.—(a) Details for these Military Districts are not available as the delimitation of Census Districts did not coincide with the boundaries of the areas comprising them. (b) Waits Bay and Travellers by Rail are excluded. OPMERKING.—(a) Details voor deze Militaire Districten zijn niet beschikbaar aangezien de grenzen van Census en Militaire Districten niet overeenstemmen. (b) Waits Baai en Spoorwezigers zijn uitgesloten.

LEEFTIJDEN.

SCHEDULE 3.—Table showing the number of Europeans (i) at each year of age, (ii) at and over each year of age, and (iii) under each year of age in the Union of South Africa, Census 1918.

Ages.	(i)				(ii)				(iii)			
	Population at each year of age.				Population at and over each year of age.				Population under each year of age.			
	Males.	Females.	Persons.	Personen.	Males.	Females.	Persons.	Personen.	Males.	Females.	Persons.	Personen.
Under 1 year	20,474	19,162	39,636	1,481,627	728,748	692,679	1,421,427	20,474	19,162	39,636	1,481,427	
1 year	19,072	18,226	37,298	1,348,764	691,541	657,423	1,348,764	37,298	35,256	72,603	2,867,191	
2 years	19,871	19,292	39,163	1,311,372	672,269	639,103	1,311,372	56,479	53,576	110,055	2,977,246	
3 years	20,204	19,378	39,577	1,272,209	652,398	619,811	1,272,209	76,350	72,868	149,218	3,126,464	
4 years	19,079	19,602	38,681	1,232,632	632,194	600,438	1,232,632	96,554	92,241	188,795	3,315,259	
5 years	19,002	19,206	38,208	1,193,181	612,215	580,396	1,193,181	136,135	131,009	267,144	3,582,403	
6 years	18,835	17,997	36,832	1,156,703	593,462	561,581	1,156,703	155,289	149,438	304,724	3,887,127	
7 years	18,416	17,945	36,361	1,116,787	574,637	542,244	1,116,787	174,121	167,435	341,556	4,228,683	
8 years	19,001	18,777	37,778	1,079,871	556,211	525,244	1,079,871	192,537	185,350	377,887	4,606,570	
9 years	18,648	17,310	35,958	1,043,510	537,210	506,299	1,043,510	211,538	204,157	415,695	4,992,265	
10 years	18,539	17,795	36,334	1,008,732	518,424	489,562	1,008,732	230,979	223,774	454,753	5,447,018	
11 years	18,358	17,534	35,892	974,121	499,562	471,215	974,121	247,745	239,290	487,035	5,934,053	
12 years	18,206	17,388	35,594	940,424	481,424	453,000	940,424	264,678	255,770	520,448	6,454,501	
13 years	18,054	17,242	35,296	906,900	463,900	435,476	906,900	281,414	272,118	553,532	6,968,033	
14 years	17,902	17,097	34,999	874,121	446,900	418,576	874,121	298,878	289,675	588,553	7,556,586	
15 years	17,750	16,945	34,695	842,870	430,000	402,000	842,870	316,307	307,118	623,425	8,180,011	
16 years	17,600	16,795	34,395	811,121	414,121	386,121	811,121	334,224	325,035	659,259	8,839,270	
17 years	17,450	16,645	34,095	780,121	398,121	370,121	780,121	352,141	343,046	695,187	9,534,457	
18 years	17,300	16,495	33,795	750,121	382,121	354,121	750,121	370,161	361,066	731,227	10,265,684	
19 years	17,150	16,345	33,495	720,121	366,121	338,121	720,121	388,181	379,086	767,267	11,032,951	
20 years	17,000	16,195	33,195	690,121	350,121	322,121	690,121	406,201	397,116	803,317	11,836,268	
21 years	16,850	16,045	32,895	660,121	334,121	306,121	660,121	424,221	415,136	839,357	12,675,625	
22 years	16,700	15,895	32,595	630,121	318,121	290,121	630,121	442,241	433,151	875,397	13,551,022	
23 years	16,550	15,745	32,295	600,121	302,121	274,121	600,121	460,261	451,166	911,437	14,462,459	
24 years	16,400	15,595	31,995	570,121	286,121	258,121	570,121	478,281	469,181	947,477	15,409,936	
25 years	16,250	15,445	31,695	540,121	270,121	242,121	540,121	496,301	487,196	983,517	16,393,453	
26 years	16,100	15,295	31,395	510,121	254,121	226,121	510,121	514,321	505,111	1,019,432	17,412,885	
27 years	15,950	15,145	31,095	480,121	238,121	210,121	480,121	532,341	523,126	1,055,466	18,468,351	
28 years	15,800	14,995	30,795	450,121	222,121	194,121	450,121	550,361	541,141	1,091,502	19,559,853	
29 years	15,650	14,845	30,495	420,121	206,121	178,121	420,121	568,381	559,156	1,127,538	20,687,391	
30 years	15,500	14,695	30,195	390,121	190,121	162,121	390,121	586,401	577,171	1,163,574	21,850,965	
31 years	15,350	14,545	29,895	360,121	174,121	146,121	360,121	604,421	595,186	1,199,607	23,040,572	
32 years	15,200	14,395	29,595	330,121	158,121	130,121	330,121	622,441	613,201	1,235,642	24,266,214	
33 years	15,050	14,245	29,295	300,121	142,121	114,121	300,121	640,461	631,216	1,271,676	25,527,890	
34 years	14,900	14,095	28,995	270,121	126,121	98,121	270,121	658,481	649,231	1,307,712	26,825,602	
35 years	14,750	13,945	28,695	240,121	110,121	82,121	240,121	676,501	667,246	1,343,748	28,169,350	
36 years	14,600	13,795	28,395	210,121	94,121	66,121	210,121	694,521	683,261	1,379,784	29,549,134	
37 years	14,450	13,645	28,095	180,121	78,121	50,121	180,121	712,541	701,276	1,415,817	30,965,051	
38 years	14,300	13,495	27,795	150,121	62,121	34,121	150,121	730,561	719,291	1,451,853	32,416,904	
39 years	14,150	13,345	27,495	120,121	46,121	18,121	120,121	748,581	737,316	1,487,889	33,904,793	
40 years	14,000	13,195	27,195	90,121	30,121	2,121	90,121	766,601	755,041	1,523,925	35,428,718	
41 years	13,850	13,045	26,895	60,121	14,121	16,121	60,121	784,621	773,276	1,560,001	37,008,719	
42 years	13,700	12,895	26,595	30,121	-	-	30,121	802,641	791,921	1,596,077	38,624,796	
43 years	13,550	12,745	26,295	0,121	-	-	0,121	820,661	809,941	1,631,603	40,276,400	
44 years	13,400	12,595	25,995	-	-	-	-	838,681	827,961	1,667,639	41,964,039	
45 years	13,250	12,445	25,695	-	-	-	-	856,701	845,981	1,703,685	43,687,724	
46 years	13,100	12,295	25,395	-	-	-	-	874,721	864,001	1,739,721	45,447,445	
47 years	12,950	12,145	25,095	-	-	-	-	892,741	882,021	1,775,767	47,243,212	
48 years	12,800	11,995	24,795	-	-	-	-	910,761	900,041	1,811,802	49,075,014	
49 years	12,650	11,845	24,495	-	-	-	-	928,781	918,061	1,847,838	50,942,852	
50 years	12,500	11,695	24,195	-	-	-	-	946,801	936,081	1,883,884	52,846,736	

SCHEDULE 3—vervolg.

Ages.	(i)				(ii)				(iii)			
	Population at each year of age.				Population at and over each year of age.				Population under each year of age.			
	Males.	Females.	Persons.	Personen.	Males.	Females.	Persons.	Personen.	Males.	Females.	Persons.	Personen.
51 years	5,306	3,888	9,193	149,831	67,801	62,801	149,831	646,218	625,378	1,271,596	51 jaar.	
52 years	5,156	3,738	8,894	146,831	66,801	61,801	146,831	631,218	610,378	1,241,596	52 "	
53 years	5,006	3,588	8,598	143,831	65,801	60,801	143,831	636,218	595,378	1,231,596	53 "	
54 years	4,856	3,438	8,298	140,831	64,801	59,801	140,831	641,218	580,378	1,221,596	54 "	
55 years	4,706	3,288	7,998	137,831	63,801	58,801	137,831	646,218	565,378	1,211,596	55 "	
56 years	4,556	3,138	7,698	134,831	62,801	57,801	134,831	651,218	550,378	1,201,596	56 "	
57 years	4,406	2,988	7,398	131,831	61,801	56,801	131,831	656,218	535,378	1,191,596	57 "	
58 years	4,256	2,838	7,098	128,831	60,801	55,801	128,831	661,218	520,378	1,181,596	58 "	
59 years	4,106	2,688	6,798	125,831	59,801	54,801	125,831	666,218	505,378	1,171,596	59 "	
60 years	3,956	2,538	6,498	122,831	58,801	53,801	122,831	671,218	490,378	1,161,596	60 "	
61 years	3,806	2,388	6,198	119,831	57,801	52,801	119,831	676,218	475,378	1,151,596	61 "	
62 years	3,656	2,238	5,898	116,831	56,801	51,801	116,831	681,218	460,378	1,141,596	62 "	
63 years	3,506	2,088	5,598	113,831	55,801	50,801	113,831	686,218	445,378	1,131,596	63 "	
64 years	3,356	1,938	5,298	110,831	54,801	49,801	110,831	691,218	430,378	1,121,596	64 "	
65 years	3,206	1,788	4,998	107,831	53,801	48,801	107,831	696,218	415,378	1,111,596	65 "	
66 years	3,056	1,638	4,698	104,831	52,801	47,801	104,831	701,218	400,378	1,101,596	66 "	
67 years	2,906	1,488	4,398	101,831	51,801	46,801	101,831	706,218	385,378	1,091,596	67 "	
68 years	2,756	1,338	4,098	98,831	50,801	45,801	98,831	711,218	370,378	1,081,596	68 "	
69 years	2,606	1,188	3,798	95,831	49,801	44,801	95,831	716,218	355,378	1,071,596	69 "	
70 years	2,456	1,038	3,498	92,831	48,801	43,801	92,831	721,218	340,378	1,061,596	70 "	
71 years	2,306	888	3,198	89,831	47,801	42,801	89,831	726,218	325,378	1,051,596	71 "	
72 years	2,156	738	2,898	86,831	46,801	41,801	86,831	731,218	310,378	1,041,596	72 "	
73 years	2,006	588	2,598	83,831	45,801	40,801	83,831	736,218	295,378	1,031,596	73 "	
74 years	1,856	438	2,298	80,831	44,801	39,801	80,831	741,218	280,378	1,021,596	74 "	
75 years	1,706	288	1,998	77,831	43,801	38,801	77,831	746,218	265,378	1,011,596	75 "	
76 years	1,556	138	1,698	74,831	42,801	37,801						

AGES.

SCHEDULE 4.—Total number of Males and Females including absentees—of known ages. 1918. Detailed Ages.

Table with columns: Ages in Years, Males (Census), Males—Absentees, Total—Males, Females, Total Persons. Rows range from 0 to 100 years and over.

LEEFTIJDEN.

SCHEDULE 4.—Totaal Mannen en Vrouwen insluitende afwezigen—van bekende ouderdom. 1918. Ouderdom gedetailleerd.

SCHEDULE 5.—Age Constitution of the European Population at Successive Censuses, 1875 to 1918. Comparative statement showing (i) The relative proportions per mille to the total population and (ii) The relative sex proportions of the population at various age periods.

Complex table with multiple columns for Censuses 1875, 1891, 1904, 1911, and 1918. Includes sub-sections for Cape of Good Hope, Natal, and Union. Rows show age groups and proportions per 1,000.

*Duidt aan dat de verhouding van geen belang is.

*The proportion is so small that it is of no significance.

ACT

To make provision for the taking of a census during the year 1918 for the purposes of the redivision of electoral divisions and the allocation of the number of members of the House of Assembly under section *forty-one* of the South Africa Act and further to provide for the particulars which may be obtained in taking such census.

BE IT ENACTED by the King's Most Excellent Majesty the Senate and the House of Assembly of the Union of South Africa, as follows:—

Taking of census for purposes of delimitation of electoral divisions, etc.

1. (1) During the year 1918 a census shall be taken throughout the Union of the particulars hereinafter mentioned and the Governor-General shall, by proclamation in the *Gazette*, appoint a day (which shall not be later than the thirtieth day of June, 1918) on which such census shall be taken.

(2) Such census shall be regarded as the quinquennial census referred to in section *forty-one* of the South Africa Act, 1909, and shall be sufficient for the purpose of carrying out the provisions of that section and of sections *forty-two* and *forty-three* of that Act.

(3) Such census shall also, for the purposes of any future census referred to in the said section *forty-one*, be regarded as having been taken in 1916.

Application of Act No. 2 of 1910 with certain exceptions and modifications.

2. The provisions of sections *four* to *eighteen* inclusive of the Census Act 1910, together with so much of section *two* thereof as is necessary to interpret those sections, shall apply for all purposes in connection with such census, subject to the following exceptions and modifications:—Sub-sections (3), (4), (5), (6), (7) of section *eight* of that Act shall not apply, and the Governor-General may, in lieu thereof, make regulations—

(3) prescribing the particulars which shall be furnished by or on behalf of the occupier of every dwelling in the Union in respect of every living European who slept at that dwelling on the night of the census day;

(4) prescribing the particulars which shall be furnished by or on behalf of the occupier of any dwelling or by or on behalf of any employer or by any Government department or by any person whatever in respect of any European male adult who was domiciled in the Union on the fourth day of August 1914 but who is absent therefrom on the night of the census day on any public service or employment in connection with the present war;

(5) providing for the ascertainment of the number of Europeans travelling on the night of the census day by land within the Union or by sea between ports of the Union and for the prescribed particulars in respect of such Europeans;

(6) prescribing the mode in which any information shall be obtained for the purposes of such census.

All the other provisions of the said section *eight* shall apply in respect of such census.

Any European male adult, particulars in regard to whom have been obtained under the regulations made under sub-section (4) hereinbefore set out, that he was domiciled in the Union on the fourth day of August, 1914, and that his absence therefrom on the night of the census day is for the reasons aforesaid, shall be included in the said census.

Short title.

3. This Act may be cited for all purposes as the Electoral Census Further Provision Act, 1918.

REGULATIONS.

FRAMED UNDER THE PROVISIONS OF THE CENSUS ACT, 1910, AND THE ELECTORAL CENSUS FURTHER PROVISION ACT, 1918, FOR CARRYING OUT THE OBJECTS AND PURPOSES OF THE SAID ACTS AT THE CENSUS OF THE EUROPEAN POPULATION OF THE UNION OF SOUTH AFRICA TO BE TAKEN IN THE YEAR 1918.

1. At the census to be taken in 1918 the particulars to be furnished regarding Europeans and buildings shall be those specified in the Schedule hereto marked "A." Forms for completion of any or all of the particulars specified in the said Schedule shall be supplied by the Director of Census and such forms shall be considered as prescribed by these regulations.

Such observations and directions as the Director of Census may think fit may be noted on any form of return or notice.

2. The particulars asked for in the said forms in respect of every living European who slept or abode at any building or dwelling on the night of the census day, and in respect of every building or dwelling so occupied, shall be furnished by or on behalf of the occupier or person in charge of such building or dwelling.

3. Every European travelling in any railway carriage or employed in or upon any railway train on the night of the census day shall answer fully, truly, and correctly all questions put to him by any census officer to enable such census officer to fill up the form provided for the enumeration of Europeans travelling by rail in respect of such person.

Every form so filled up shall be attested by the signature or mark of such European.

4. To every such European as is in the last preceding regulation mentioned who shall have furnished the required particulars the census officer shall issue a pass recording the fact that such person has been enumerated, and such person shall be bound to produce such pass on demand to any census officer or police constable requiring the same.

5. Every European who during the night of the census day shall have had no fixed place of residence, or who shall have been travelling by rail, or who shall not have been abiding in any dwelling or ship of which an account is to be taken by some census officer, or who shall have been travelling or camping out on that night, or whose name from any other cause is not included in any census return, shall on the following day or so soon after as practicable attend at the residence or office of a magistrate, supervisor or enumerator, and shall then and there fill up a census return, or supply the particulars required to enable each Magistrate, supervisor or enumerator to fill up a return.

6. It shall be the duty of every owner or person in charge of every wagon or other vehicle whether plying for hire or not, proceeding on any journey necessitating an outspan or camp-out on the night of the census day to make such arrangements as will ensure the enumeration of all Europeans travelling in or upon such wagon or other vehicle, as well as any other European accompanying such owner or person in charge; provided that nothing in this regulation shall absolve any such European passenger or other person from individual liability under the last preceding regulation should such owner or person in charge fail to ensure such enumeration.

7. Every census officer appointed for any port shall, on or before the census day, hand to the commander, master, or person in charge of every vessel which may be in the port or harbour at the time, one or more of the forms provided for the enumeration of persons on ships, and such commander or master shall fill in the form or forms with all the particulars required in respect of every European that may be on board the vessel on the night of the census day.

8. On the day following the census day, or as soon thereafter as practicable, the census officer shall visit each vessel in the port or harbour for which he has been appointed, and shall collect the returns, examine the entries therein, and satisfy himself that the returns have been made out in accordance with the requirements, and shall correct or cause to be corrected any error or omissions therein.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10r.]

9. In case any vessel shall leave any port of the Union less than one week before the census day, and is bound for any other port in the Union, the census officer shall furnish the commander, master or person in charge of such vessel with one or more of the forms provided for the enumeration of persons on ships.

10. Every person to whom any forms have been furnished under the last preceding regulation shall as soon as possible after the census day fill in the form or forms with all the particulars required in respect of every European that may be on such vessel on the night of the census day, and shall deliver the form or forms so completed to the census officer at the first port in the Union he shall reach after the night of the census day.

11. Every census officer receiving the necessary completed forms from the commander, master, or person in charge of any vessel shall hand to the commander, master or person in charge a pass in the form shown in Schedule "B," and should such vessel thereafter proceed to any other port in the Union the production of such pass shall be sufficient evidence that the persons thereon have been enumerated.

12. The census officer for every port shall board every vessel arriving at such ports from any other port in the Union at any time during the fourteen days after Census day, and if such vessel shall have been in any port in the Union or shall have been voyaging between ports in the Union on that day, the census officer shall require the commander, master, or person in charge of such vessel to deliver to him, with the required particulars in respect of every European that was on such vessel on the night of the census day inserted therein, the form or forms which such commander, master or person in charge shall have received at some other port in the Union, or otherwise to produce the pass referred to in the last preceding regulation.

Should the commander, master, or person in charge of such vessel fail to deliver the said return or to produce the said pass the commander, master or person in charge of the vessel shall supply the census officer with the required particulars in respect of every European that was on the vessel on the night of the census day to enable the census officer to fill in the prescribed form or forms.

13. The particulars which shall be furnished under the provisions of sub-section (4) of section 2 of the Electoral Census Further Provision Act, 1918, in respect of European male persons referred to therein shall be the particulars given in Schedule "A," part I, numbers 1 to 10, and shall further include particulars as to the military unit with which any such male person is serving or other public service or employment upon which such person is engaged in connection with the present war and as to the province in which such person was resident prior to enlistment or departure from the Union. Any occupier of any dwelling, or any employer or officer in charge of any government department, or relative, or any other representative in the Union of any such person shall furnish the prescribed particulars on a form to be supplied by the director of census and shall certify in writing on such form that the particulars so completed are correct. The director of census in enumerating persons in respect of whom forms have been completed under this regulation shall utilise for the purposes of verification information recorded in any government department relative to such persons and shall verify in every respect possible the particulars furnished in such forms and shall reject for the purposes of enumeration any forms beyond one form in respect of each individual.

WET

Voorziening makend voor het nemen van een volkstelling gedurende het jaar 1918 voor de doeleinden van de herverdeling van kiesafdelingen en de toewijzing van het aantal leden van de Volksraad onder artikel *een en veertig* van de Zuid Afrika Wet en om verder voorziening te maken voor de gegevens die mogen worden verkregen bij het nemen van zodanige volkstelling.

ZIJ HET BEPAALD door Zijn Majesteit de Koning, de Senaat en de Volksraad van de Unie van Zuid-Afrika, als volgt:—

1. (1) Gedurende het jaar 1918 zal een volkstelling worden genomen door de gehele Unie van de hierna vermelde gegevens, zullende de Gouverneur-generaal, bij proklamatie in de *Staatskoerant* een dag vaststellen (die niet later zal zijn dan de dertigste dag van Junie 1918) waarop zodanige volkstelling zal worden genomen.

(2) Zodanige volkstelling zal worden beschouwd als de vijfjaarlijkse volkstelling bedoeld in artikel *een en veertig* van de Zuid Afrika Wet 1909 en zal voldoende zijn voor het doel om de bepalingen van dat artikel en van artikels *twee en veertig* en *drie en veertig* van die Wet uit te voeren.

(3) Zodanige volkstelling wordt ook, voor de doeleinden van enige latere volkstelling bedoeld in genoemd artikel *een en veertig*, beschouwd als in 1916 te zijn genomen.

2. De bepalingen van artikels *vier* tot en met *achtien* van de Census Wet 1910, benevens zoveel van artikel *twee* daarvan als nodig is voor de uitlegging van die artikels, zijn van toepassing voor alle doeleinden in verband met zodanige volkstelling, behoudens de volgende uitzonderingen en wijzigingen: Sub-artikels (3), (4), (5), (6), (7), van artikel *acht* van die Wet zijn niet van toepassing en de Gouverneur-generaal kan in plaats daarvan regulaties vaststellen—

(3) voorschrijvende welke gegevens moeten worden verstrekt door of ten behoeve van de inwoner van elk woonhuis in de Unie ten aanzien van elke in 't leven zijnde Europese persoon die in dat woonhuis sliep op de nacht van de censusdag;

(4) voorschrijvende welke gegevens moeten worden verstrekt door of ten behoeve van de bewoner van elk woonhuis of door of ten behoeve van een werkgever of door een Regeringsdepartement of door enige persoon hoegenaamd, ten aanzien van elke Europese volwassen manspersoon die in de Unie gedomicilieerd was op de vierde dag van Augustus, 1914, doch die daaruit afwezig is op de nacht van de censusdag tengevolge van enige openbare dienst of enig openbaar werk in verband met de huidige oorlog;

(5) voorziening makend voor het vaststellen van het aantal Europese personen reizende op de nacht van de censusdag bij land in de Unie of bij zee tussen havens van de Unie en voor de voorgeschreven gegevens ten aanzien van zodanige Europese personen;

(6) voorschrijvend de manier waarop alle inlichtingen moeten worden verkregen voor de doeleinden van zodanige volkstelling.

Alle andere bepalingen van genoemd artikel *acht* zijn van toepassing ten aanzien van zodanige volkstelling.

Elke Europese volwassen manspersoon ten aanzien van wie gegevens zijn verkregen onder de regulaties vastgesteld onder sub-artikel (4) hiervoor uiteengezet, dat hij in de Unie gedomicilieerd was op de vierde dag van Augustus 1914 en dat hij daaruit afwezig is op de nacht van de censusdag wegens de voormelde redenen, zal in genoemde volkstelling worden opgenomen.

3. Deze Wet kan voor alle doeleinden worden aangehaald als de Verkiezings Volkstelling Korte titel, Verdere Voorzienings Wet, 1918.

[U.G. 56—1920.] [S.P. 10j.]

Nemen van volkstelling voor doeleinden van grensbepaling van kiesafdelingen, enz.

Toepassing van Wet No. 2 van 1910 met zekere uitzonderingen en wijzigingen.

REGULASIES.

OPGETREK ONDER DIE BEPALINGE VAN DIE CENSUS WET, 1910, EN DIE VERKIEZINGS VOLKSTELLING VERDERE VOORZIENINGS WET, 1918, OM DIE DOELEINDES VAN GENOEMDE WETTE TEN UITVOER TE BRENG IN VERBAND MET DIE CENSUS VAN DIE BLANKE BEVOLKING VAN DIE UNIE VAN SUID-AFRIKA OPGENEEM SAL WORD IN DIE JAAR 1918.

1. In verband met die Census wat in 1918 opgeneem sal word, sal die biesonderhede wat verskaf moet word betreffende blanke persone en gebouwe, die wees wat aangedui word in bijgaande Schedule gemerk "A." Vorme vir invulling van enigen of al die biesonderhede in genoemde schedule aangedui, sal verskaf word deur die Census-direkteur, en sulke vorme sal beskou word als voorgeskrewe deur hierdie regulasies.

Sulke opmerkings en voorskrifte als die Census-direkteur mag goed vind, mag aange-teken word op enige verslag- of kennisgewingvorm.

2. Die biesonderhede waarnaar gevra word op genoemde vorme in verband met elke lewende Blanke wat 'n enige gebou of woonhuis geslaap of gebly het in die nag van die census-dag, en 'n verband met elke aldus bewoonde gebou of woonhuis, moet verskaf word deur of ten bate van die bewoner of toesighouer van sodanige gebou of woonhuis.

3. Elke blanke persoon reisende in enige spoorwegrijtuig, of in dienst in of op enige spoor-trein in die nag van die census-dag, moet, in verband met homself volledig, waar en korrek alle vrae beantwoord wat enige censusbeambte hom stel, om sodanige censusbeambte in staat te stel om die vorm in te vul wat verstrek word tot opsomming van blanke persone reisende per spoor.

Elke vorm wat so ingevul is sal gewaarmerk word deur die handtekening of merk van sodanige blanke persoon.

4. Aan elke blanke persoon, soos opgenoem in die laas voorafgaande regulasie, wat die vereiste biesonderhede opgenoem het, sal die censusbeambte 'n pas gee, vermeldende dat sodanige persoon ingeskrywe is, en so iemand sal dan verplig wees om so 'n pas te vertoon als enige censusbeambte of polisie-konstabel daarnaar vra.

5. Elke blanke persoon wat gedurende die nag van die census-dag geen vaste woon-plaas sal gehad het nie, of wat nie per spoor op re's sal gewees het nie, of wat nie sal gebly het nie in enige woning of skip waarvan verslag ingedien moet word deur 'n censusbeambte, of wat gedurende daardie nag op reis of uitgekamp sal gewees het, of wie se naam om enige ander rede nê opgeneem is in enige censusvorm nie moet die volgende dag, of so gouw daarna als hij kan, naar die woning of kantoor gaan van 'n magistraat, toesighouer of opsommer om daar en op die oomblik 'n censusverslag in te vul, of die biesonderhede te verskaf wat nodig is vir elke magistraat, toesighouer of opsommer om 'n verslag in te vul.

6. Dit sal die plig wees van elke eienaar van 'n wa of ander voertuig, of van iemand wat daarvoor toesig het, onverskillig of dit 'n huurvoertuig is of nie, en wat op 'n reis gaan waarop uitspan of uitkamp nodig sal wees in die nag van die census-dag, om te sorg dat alle blanke mense opgesom word wat in of op sodanige wa of ander voertuig rj, sowel als enig ander blanke wat met so 'n eienaar of toesighouer saam gaan; egter sal niks in hierdie regulasie enige sodanige blanke passasier of iemand anders vrijstel nie van sij persoonlike verpligting kragtens die laas voorafgaande regulasie, als sodanige eienaar of toesighouer in gebreke sou mag blij om vir bedoelde opsomming self te sorg.

7. Elke censusbeambte aangestel vir enige hawe, moet, op of voor die census-dag, aan die gesagvoerder, kaptein of toesighouer van elke vaartuig wat op die oomblik in die hawe mag wees, een of meer vorme oorhandig vir opsomming van mense op skepe; en sodanige gesagvoerder of kaptein moet in die vorm of vorme invul, al die biesonderhede wat vereis word in verband met elke blanke persoon wat aan boord mag wees in die nag van die census-dag.

8. Op die dag na die census-dag, of so gouw daarna als doenlik, moet die censusbeambte elke vaartuig besoek in die hawe waarvoor hij aangestel is, die verslae insamel, die inskrywinge daarin nagaan, en sig oortuig dat die opgawe geskied is in ooreenstemming met die vereistes; en hij moet foute of weglatinge daarin, verbeter of laat verbeter.

9. In geval 'n vaartuig 'n hawe van die Unie verlaat binne 'n week voor die census-dag, en naar 'n ander hawe in die Unie gaat, moet die censusbeambte die gesagvoerder, kaptein of toesighouer van die vaartuig voorsien van een of meer vorme vir opsomming van mense op skepe.

10. Elke-een aan wie vorme afgegee is ooreenkomstig die laas voorafgaande regulasie, moet so gouw moontlik na die census-dag al die nodige biesonderhede in die vorm of vorme inskrywe in verband met elke blanke wat op sodanige vaartuig mag wees in die nag van die census-dag, en hij moet die aldus ingevulde vorm of vorme oorhandig aan die censusbeambte van die eerste hawe van die Unie waar hij aankom na die nag van die census-dag.

11. Elke censusbeambte wat die vereiste ingevulde vorme ontvang van die gesagvoerder, kaptein of toesighouer van enige vaartuig, moet dan aan die gesagvoerder, kaptein of toesighouer 'n pas oorhandig, in die vorm aangedui in schedule B; en als sodanige vaartuig daarna naar enige ander hawe van die Unie gaat, sal die vertoning van so 'n pas genoeg wees om te getuig dat die persone daarop genoem, ingeskrywe is.

12. Die censusbeambte van elke hawe moet aan boord gaan van elke skip wat in so 'n hawe aankom uit enige ander hawe van die Unie, enige tyd gedurende die veertien dae na census-dag; en als so 'n vaartuig op daardie dag in enige hawe van die Unie sal gewees het, of op daardie dag varende was tussen Unie-hawens, moet die censusbeambte die gesagvoerder, kaptein of toesighouer van so 'n vaartuig vra om aan hom te oorhandig—met die vereiste biesonderhede in verband met elke blanke wat aan boord was in die nag van die census-dag daarin genoem—die vorm of vorme wat sodanige gesagvoerder, kaptein of toesighouer sal ontvang het aan 'n ander hawe van die Unie, of anders om die pas te vertoon wat bedoel word in die laas voorafgaande regulasie.

Als die gesagvoerder, kaptein of toesighouer van so 'n vaartuig in gebreke blij om genoemde verslag of pas te oorhandig, moet die gesagvoerder, kaptein of toesighouer van die vaartuig die censusbeambte voorsien van die nodige biesonderhede in verband met elke blanke wat aan boord was in die nag van die census-dag, sodat die censusbeambte die voorgeskrewe vorm of vorme kan invul.

13. Die biesonderhede wat onder die bepalinge van onderartikel (4) van artikel 2 van die Verkiezings Volkstelling Verdere Voorzienings Wet, 1918, verstrek moet word in verband met die blanke manspersone wat daarin bedoel word, sal die biesonderhede wees soa's opgegewe in Schedule "A," deel I, nummers 1 tot 10, en moet verder insluit biesonderhede betreffende die militaire eenheid waarin so 'n manspersoon diens doet, of enig ander staatsdepartement of bedryf waarin so 'n persoon, in verband met die teenwoordige oorlog werksaam is, en die provincie waarin so 'n persoon woonachtig was vóór sijn diensneming of sijn vertrek uit die Unie. Die bewoner van 'n gebou, of die hoof van 'n staatsdepartement, of die familiebetrekking, of enig ander verteenwoordiger in die Unie van so 'n persoon, moet die voorgeskrewe biesonderhede verstrek op 'n vorm wat deur die Direkteur van Census verskaf word, en moet op die vorm in geskrif certificeer dat die ingevulde biesonderhede korrek is. Als die Direkteur van Census persone opsom wat die vorme van ingevul is onder hierdie regulasie, moet hij, om achter die waarheid van die opgegewe biesonderhede te kom gebruik maak van enige informasie wat in verband met sulke persone verkrygbaar mag wees van enig staatsdepartement en moet in alle moelike opsigte die biesonderhede, soa's in die vorme opgegewe, nagaan om te sien of dit alles korrek is, en als daar meer dan één vorm is in verband met één biesonderlike persoon moet die Direkteur voor die doeleindes van opsomming alleen één vorm aanneem en die overige verwerp.

TO BE FILLED IN BY THE GOVERNMENT ENUMERATOR.

Name or number of House
Stand, Erf, or Farm

Street or Road

(1) List of the Members of the Family or Household, Visitors, L

NAME AND SURNAME.	SEX.	CONDITION AS TO MARRIAGE.	AGE.	
<p>No person ABSENT on the night of Sunday, 5th May, 1918, is entered except those (not elsewhere recorded) travelling or camping out at work during that night, who reach this Dwelling before the Enumerator's visit on 6th May, 1918.</p> <p>First write the name of the Head of the Family, then the names of his Wife, Children, and other Relatives, Adopted Children, and then Visitors, Lodgers, Servants (European or White only), etc., each on a separate line.</p> <p>THE NAMES OF PERSONS OF EUROPEAN OR WHITE RACE ONLY ARE TO BE RECORDED. ALL NATIVES, ASIATICS, AND OTHER COLOURED PERSONS MUST BE OMITTED.</p>				
1.	2.	3.	4.	5.
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				

1. State whether Private Dwelling; Building let as Flats or Residential Chambers; Private Dwelling and Shop or Business Premises combined; Caretakers' Quarters in Offices, Banks, etc.; Outbuildings (occupied by European employees) attached to Business Premises; Hotel; Boarding-House; Police, Fire, or Railway Station; Mine, Municipal, or similar premises; Wagon; Tent, etc.—

2. State *Materials* of which (e.g. Brick, stone, Brick and Wood and Iron (Brickline and Daub or Dagga, Reed sort, etc.—

Write answers in full. Dots (,) and ditto (do.) lead to mistakes and should not be used.

UNION OF SOUTH AFRICA.

CENSUS OF EUROPEANS OR WHITES, 1918.

HOUSEHOLDER'S FORM.

A separate form should be filled in for each Family or Household.

TO BE FILLED IN BY THE GOVERNMENT ENUMERATOR.

TO BE FILLED IN BY THE GOVERNMENT ENUMERATOR.

Name or number of House Stand, Erf, or Farm
Street or Road

Magisterial District
Enumerator's Sub-District No
State whether Urban or Rural
If Urban, name of Town or Village
Householder's Form.
No.

(1) List of the Members of the Family or Household, Visitors, Lodgers, Servants, and others who, on the Night of Sunday, 5th May, 1918, Slept or Abode in this Dwelling. (To be filled in by Householder or Occupier.)

Table with 15 columns: NAME AND SURNAME, SEX, CONDITION AS TO MARRIAGE, AGE, EDUCATION, PROFESSION OR OCCUPATION, RELIGIOUS DENOMINATION, WHERE BORN, NATIONALITY, LENGTH OF RESIDENCE IN UNION OF PERSONS BORN OUTSIDE THE UNION, PERMANENT SICKNESS OR INFIRMITY, PERMANENT ADDRESS. Includes detailed instructions for each column.

(2) Description of Dwelling. (To be filled in by Householder or Occupier.)

1. State whether Private Dwelling; Building let as Flats or Residential Chambers; Private Dwelling and Shop or Business Premises combined; Caretakers' Quarters in Offices, Banks, etc.; Outbuildings (occupied by European employees) attached to Business Premises; Hotel; Boarding-House; Police, Fire, or Railway Station; Mine, Municipal, or similar premises; Wagon; Tent, etc.—
2. State Materials of which Outer Walls (excluding foundations) are built, e.g. Brick, stone, Brick and Stone, Concrete, Wood, Iron, Wood and Iron, Wood and Iron (Bricklined), Sun-dried Brick, Lath and Plaster, Wattle and Daub or Dagg, Reeds, Sods, Canvas, Asbestos, Compositions of any sort, etc.—
3. State Number of Living and Sleeping Rooms (excluding Kitchen, Shops, Offices, Bathrooms, Pantries, etc., unless some one sleeps there).
4. State whether Dwelling is owned by occupier or not owned.
5. If not owned by occupier, state monthly rent paid— £..... per month.
6. Occupation of Head of Family:—
Personal Occupation
Industry or Service with which connected.....
7. Total number of Europeans enumerated in the Dwelling.....

Write answers in full. Dots (,) and ditto (do.) lead to mistakes and should not be used.

I hereby certify the foregoing particulars to be correct to the best of my knowledge, information, and belief.

SIGN HERE.....
Signature of Occupier, Person in Charge, or Enumerator.

(Date)..... 1918.

NOTE.—For examples see other side of sheet.

Instructions regarding the filling up of Columns 8 and 9—Occupation.

1. DESCRIPTION OF OCCUPATION.—The occupation should be described fully. If more than one occupation is followed, state that by which living is mainly earned.

The information asked for in columns 8 and 9 is required in order to ascertain the number of persons employed in each industry or service as well as the personal occupation of each individual. For instance, in connection with the mining industry, it is desired to know how many engineers, electricians, carpenters, blacksmiths, clerks, etc., are employed as well as the number of persons actually engaged in mining. Further, it is desired to know how many persons are employed by central or local government authorities either in administration or in such undertakings as railways, harbours, tramways, power stations, etc.

In many instances all the information required will be given in column 8, but in cases where the industry or service is not clearly stated in that column, the additional information should be inserted in column 9.

2. UNEMPLOYED.—If out of work at the time of the census, the usual occupation must be stated.

3. OCCUPATIONS OF WOMEN.—The occupations of women engaged in any profession or business (including women assisting relatives) must be fully stated. Wives, daughters, or other female relatives wholly engaged in domestic duties at home, should insert "Domestic Duties" in column 8.

4. SCHOLARS AND STUDENTS.—For all scholars or students, write "Scholar" or "Student" in column 8. If receiving instruction and at the same time engaged in any business or employment, insert "Scholar (or Student) part time," together with a description of the employment, e.g. "Law Clerk—Student part time," etc.

5. RETIRED OR PENSIONED.—If retired or pensioned, state the fact and add former occupation, e.g. "Retired Farmer," "Retired Butcher," "Police Pensioner." The present occupation, if any, of pensioners should also be stated, e.g. "Bank Porter (Army Pensioner)."

6. PRIVATE MEANS.—For persons not following any profession or occupation, but deriving their income from private sources or allowances, write "Private Means."

7. DEALERS OR SHOPKEEPERS as distinct from MAKERS, PRODUCERS, OR REPAIRERS.—All such persons should be so described as to leave no doubt whether they are Dealers or Makers. In many cases "Tailors," "Bootmakers," "Hatters," "Watchmakers," "Jewellers," "Goldsmiths," "Chemists," "Bakers," etc., and their assistants are not Makers or Producers. In such cases the term "Dealer," "Shopkeeper," or "Shop Assistant" should be added to the occupational name. A person who both makes and deals should be described as "Maker" if chiefly maker or "Dealer" if chiefly dealer.

8. VAGUE OR INDEFINITE TERMS MUST NOT BE USED ALONE.—Terms such as apprentice, assistant, canvasser, collector, contractor, foreman, inspector, labourer, machinist, manager, manufacturer, mechanic, overseer, superintendent, etc., should not be used alone, but should be accompanied by a statement of the industry, business, or profession with which the person is connected, e.g. "Apprentice—Engineering Establishment," "Farmer's Assistant," "Canvasser—Publishing House," "Collector—House Agent," "Dental Mechanic," etc.

Care should be taken to see that no occupational name common to different industries is used without a full and distinctive description, e.g. a painter should be described as a "painter (Artist)," "House Painter," "Coach Painter," "Ship Painter," etc., an enameller should be described as a "Pottery Enameller," "Cycle Enameller" etc., a riveter should be described as a "Boiler Riveter," "Ship Plate Riveter," "Boot Riveter," etc.

The following examples indicate the nature of the particulars required in certain selected occupations. Occupations not shown below should be treated in a similar manner.

ARMY, NAVY, UNION AND PROVINCIAL SERVICES, MUNICIPAL SERVICE, DIVISIONAL COUNCIL SERVICE.—State the rank or grade, department, and service.

MINISTER, CLERGYMAN, PRIEST.—State denomination. Clergymen who are also schoolmasters should state the fact. Occasional preachers should return their ordinary occupations only.

LEGAL PROFESSION.—State whether "Advocate," "Attorney," "Notary," "Attorney's Clerk," etc.

AGENT, BROKER, BUYER, MERCHANT, SALESMAN, COMMERCIAL TRAVELLER, ETC.—State business or trade, e.g. "Cycle Agent," "Coal Merchant," "Commercial Traveller—Milinery," etc.

CLERK, TYPIST, ACCOUNTANT, BOOKKEEPER.—State business or profession with which connected, e.g. "Bank Clerk," "Insurance Clerk," "Attorney's Clerk," "Stockbroker's Clerk," "Railway Clerk," etc.

ENGINEERING AND METAL TRADES.—State precise branch of trade and nature of operation, e.g. "Engineer's Pattern Maker." Such terms as "Iron Worker" are too indefinite and should not be used alone.

ENGINE-DRIVER, ENGINEMAN, STOKER, FIREMAN, ETC.—State whether "Railway Engine-Driver," "Traction Engine-Driver," "Engineman—Gold Mine," "Stoker—Gasworks," etc.

MINER, QUARRYMAN.—State kind of mine or quarry, and nature of work, e.g. "Coal Miner," "Colliery Lamp Examiner," "Lead Miner," "Stone Quarryman," "Slate Quarryman," etc.

FARMER, PLANTER.—State whether "Sheep Farmer," "Ostrich Farmer," "Grain Farmer," "Mixed Stock Farmer," "Wine Farmer," "Sugar Planter," "Tea Planter," "Tobacco Grower," "Wattle Grower," "Fruit Farmer," etc.

UNION OF SOUTH AFRICA.
CENSUS OF EUROPEANS OR WHITES.
1918.

CAUTION.—Any person failing to deliver to a Census Officer on demand any Census Form left at his dwelling, or refusing or neglecting to supply, or untruefully filling up or untruefully supplying the required particulars, or obstructing any person performing duty under "The Census Act, 1910," is liable to a penalty not exceeding £50 or to three months' imprisonment with or without hard labour or to such imprisonment without the option of such fine. The information given on this form will be treated as confidential, and any Official divulging any of the particulars is liable to a heavy penalty.

HOUSEHOLDER'S FORM

TO BE FILLED UP

by the OCCUPIER or Person in Charge of this Dwelling, as required by the Census Act of Parliament of 1910.

TO THE OCCUPIER.

YOU ARE REQUIRED

to insert, or cause to be inserted, in the Returns on the other side, particulars respecting all persons of European or White Race, who slept or abode in this Dwelling on the night of Sunday, the 5th May, 1918, as well as all those (not recorded elsewhere) who were travelling or out at work or camping out during that night, and who reach this Dwelling before the Enumerator's visit on the 6th May. If portions of the House are separately occupied by different families, each portion must be treated as a separate Dwelling, and the occupier or person in charge of each must fill in and sign Returns on a separate Form.

This Paper will be called for on or after MONDAY, the 6th May, 1918, by the appointed Enumerator,

and you are required to have it ready, filled up, and signed by the morning of that day. The Enumerator will complete or correct the Returns if needed, and in such case you are required to give him the necessary information.

The returns are required to enable the Government to show, in general Abstracts only, the number of Europeans or Whites, male and female, in every Town and District, of every age period, religion, birthplace, trade or occupation, their increase, progress in education, etc. Names of individuals will not be published.

Instructions regarding the filling up of Columns 8 and 9—Occupation—(continued).

LABOURER, PORTER.—These terms should never be used alone. Precise nature of employment should be stated, e.g. "Bricklayer's Labourer," "Dock Labourer," "Farm Labourer," "Railway Construction Labourer," etc.

DOMESTIC SERVICE.—State nature of service, e.g. "Cook (Domestic)," "Gardener (Domestic)," "Coachman (Domestic)."

SERVANTS, WAITERS, ETC., in HOTELS, CLUBS, RESTAURANTS, and BOARDING HOUSES.—Nature of employment and service in which engaged should be stated, e.g. "Cook—Hotel," "Hall Porter—Club," "Waitress—Restaurant," "Housemaid—Boarding-house," etc.

NURSE.—State whether "Hospital Nurse," "Sick Nurse—Own account," etc.

GARDENER.—State whether "Gardener (Domestic)," "Market Gardener," "Jobbing Gardener," "Nurseryman," etc.

COACHMAN, GROOM, MOTOR CAR DRIVER.—State whether engaged in cab, omnibus, domestic, or other service, e.g. "Coachman (Domestic)," "Chaufeur (Domestic)," "Groom—Livery Stable," "Motor Bus Driver," "Taxicab Driver," etc.

PERSONAL OCCUPATION. 8.	INDUSTRY OR SERVICE WITH WHICH CONNECTED. 9.	PERSONAL OCCUPATION. 8.	INDUSTRY OR SERVICE WITH WHICH CONNECTED. 9.
Agent	Financial Insurance House	House Painter	Builder Gold Mine Tobacco Factory
Blacksmith	Colliery Gold Mine S.A. Railways.	Housekeeper	Hotel Mental Hospital Residential Flats School
Broker	Stock Wool Ship	Labourer	Bricklayer's Dock Farm Market Garden Mason's Mine Railway Construction Road Construction
Carter	General Carrier Municipal Council Stone Quarry	Motorman	Tramway Company
Clerk or Typist	Accountant's Office Attorney's Office Bank Dentist's Drapery Store General Dealer's Store Government, Department Finance Education Department	Plumber	Power Station Copper Mine
Commercial Traveller	Drapery Groceries Hardware Mining Material	Railway Engine-driver	S.A. Railways Railway Company Gold Mine
Cooper	Brewery Fish Curing Yard	Shop Assistant	Bakery Bottle Store Butcher Draper General Dealer Grocer Jeweller Outfitter
Electrician	Chemical Works Municipal Power Station Power Company Government	Speculator	Stock Produce
Engineman	Biscuit Factory Gold Mine Municipal Waterworks	Upholsterer	Furniture Factory S.A. Railways—Carriage Works
		Wood Sawyer	Furniture Factory Joinery Works S.A. Railways—Carriage Works

Example showing how to fill up the Householder's Form.

NAME AND SURNAME.	SEX.	CONDITION AS TO MARRIAGE.	AGE.	EDUCATION.			PROFESSION OR OCCUPATION.		RELIGIOUS DENOMINATION.	WHERE BORN.	NATIONALITY.	LENGTH OF RESIDENCE IN UNION.	PERMANENT SICKNESS OR INFIRMITY.	PERMANENT ADDRESS.
				Language Spoken.	Scholars or Students receiving Instruction	Personal Occupation.	Industry of Service with which connected.							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Hendrick Jacobus de Villiers	M.	Married	62	Read and Write	Both	—	Sheep Farmer	—	Dutch Reformed	Cape	British	—	Blind	—
Sarah de Villiers	M.	Married	48	Read and Write	Both	—	Domestic Duties	—	Dutch Reformed	Transvaal	British	—	—	—
Frederick Peter de Villiers	M.	Never Married	28	Read and Write	Both	—	Son assisting on farm	—	Dutch Reformed	Transvaal	British	—	—	—
Lena Coetzee	F.	Widow	26	Read and Write	Both	—	Governess	—	Dutch Reformed	Transvaal	British	—	—	—
Marthinus de Villiers	M.	—	8	Read only	Dutch	At Home	Scholar	—	Dutch Reformed	Cape	British	—	—	—
Anne Smith	F.	Widow	50	Read and Write	English	—	Boarding-house keeper	—	Church of England	England	British	20	—	—
Mary Smith	F.	Never Married	25	Read and Write	English	—	Daughter assisting	—	Church of England	England	British	5	—	—
Thomas Smith	M.	Never Married	27	Read and Write	Both	—	Commercial Traveller	Drapery	Church of England	England	British	7	—	—
Margaret Smith	F.	Never Married	19	Read and Write	English	—	Typist	Magistrate's Office	Church of England	Transvaal	British	—	—	—
William Jones	M.	Married	30	Read and Write	English	—	Clerk	Municipal Offices	Church of England	Wales	British	8	—	—
Amelia Jones	F.	Married	24	Read and Write	Both	—	Domestic Duties	—	Wesleyan	Cape	British	—	—	—
Thomas Jones	M.	—	X	—	—	—	—	—	Wesleyan	Cape	British	—	—	—
Christian v.d. Merwe	M.	Divorced	40	Read and Write	Both	—	Shop Assistant	Outfitter's	Dutch Reformed	Transvaal	British	—	—	—
Henry Isaacs	M.	Never Married	35	Read and Write	Both	—	Clerk	Attorney's Office	Hebrew	England	British	15	Phthisis	—
Charles H. Pitman	M.	Never Married	29	Read and Write	English	—	Electrician	Municipal Power Station	Congregational	United States	American	3	—	Cape
Annette Fourneaux	F.	Widow	38	Read and Write	English	—	Dressmaker	Millinery Store	Roman Catholic	France	French	5	—	—
Jean Fourneaux	M.	—	13	Read and Write	Both	At School	Scholar	—	Roman Catholic	France	French	5	—	—

DOOR REGERINGS-OPSOMMER IN TE VULLEN.

CENSUS VAN EUROPEANEN OF BLANKEN, 1918.

HUISHOUDERSVORM.

DOOR REGERINGS-OPSOMMER IN TE VULLEN.

Naam of Nummer van Huis, Standplaats, Erf, of Plaats

Straat of Weg

Magistraatsdistrikt

Opsommer Onderdistrikt No.

Stads- of Plattelandsgebied

Indien Stadsgebied naam van Stad of Dorp

Huishouders-vorm.

No.

Voor elke familie of Huishouden moet een aparte vorm ingevuld worden.

(1) Naam van Leden van het Gezin of Huishouden, Bezoekers, Logeergasten, Bedienden en andere die in de nacht van Zondag 5 Mei 1918 in dit huis sliepen of verbleven (in te vullen door Huishouder of Bewoner van Huis).

NAAM EN FAMILIENAAM.	GE-SLACHT.	HUWELKS-VERHOUDING.	LEEFTIJD.	ONDERWIJS.		VAK OF BEROEP.		GODSDIENSTIGE DENOMINATIE.	WAAR GEBOREN.	NATIONALITEIT.	PERSONEN BUITEN DE UNIE GEBOREN HOELANG IN UNIE WOONACHTIG.	BLIJVENDE ZIEKTE OF GEBREK.	BIJVENDE ADRES.	
				Welke Taal Sprekende	Onderricht ontvangende Scholieren en Studenten.	Persoonlijk Beroep.	Nijverheid of dienst waaraan de persoon verbonden is.							
De naam van niemand AFWEZIG Zondagnacht, 5 Mei 1918, moet hier ingevuld worden, doch wel van degenen (niet elders vermeld) die op reis zijn of buiten kameren of buitenwerk hebben in de nacht en die deze woning bereiken voor het bezoek van de Opsommer op 6 Mei 1918.	Schrijf "M" tegenover Mantspersonen en "V" tegenover Vrouwenpersonen.	Schrijf "Gehuwd," "Weduwe," "Weduwnaar" of "Nood gehuwd geweest" tegenover de namen van allen behalve jonge kinderen.	De Leeftijd, op de laatste Verjaardag van personen een jaar oud en ouder, moet in jaren opgegeven worden. Als de leeftijd beneden 1 jaar is, schrijf een kruisje (X).	Vul in: "Lezen en Schrijven," "Alleen Lezen," of "Kan niet Lezen," naar bevind van zaken.	Schrijf "Engels," of "Hollands," of "Beide," of "Geen van beide."	Vermeld of onderricht ontvangen wordt aan "Universiteit," "School" of "Huis." NOOT—In deze kolom moet niets vermeld worden omtrent anderen dan scholieren en studenten.	Het antwoord moet aantonen de bepaalde tak van Beroep, Bedrijf, Fabrikage, Bezigheid, enz. Indien verbonden aan een Bedrijf of Fabrikage, moet duidelijk vermeld worden welk bijzonder werk verricht, artikels gemaakt, materiaal verwerkt of verhandeld wordt. (Zie voorbeelden aan de andere kant van dit blad.)	Deze vraag moet in het algemeen beantwoord worden door te vermelden de bezigheid door de werkgever gedreven. Indien dit duidelijk vermeld wordt in kolom 8, behoeft de vraag niet beantwoord te worden. Indien in dienst bij een Openbaar Lichaam (Regering, Municipaliteit, enz.), vermeld welk lichaam, ook het departement waar de persoon in dienst is. Voor Diensthouders in Private Dienst behoort in deze kolom niets ingevuld te worden. (Zie voorbeelden aan de ommezijde.)	Geef op de naam van de bijzondere Godsdienst, Denominatie of Sekte. Gebruik geen Algemene benamingen, zoals Protestant, Katholiek of Kristen, tenzij tot geen bepaalde Denominatie behorende. Schrijf tegenover de namen van kinderen, hoe jong ook, de godsdienst waarin men ze wil opbrengen.	Indien geboren in een van de Provincies der Unie, vermeld of het is in de "Kaap," "Natal," "Oranje Vrijstaat" of "Transvaal." Indien geboren buiten de Unie vermeld Land of Kolonie, niet de Stad, of andere onderverdeling.	Vermeld Nationaliteit, b.v. Brits, Frans, Belgies, Nederlands, Russies, enz. Indien Brits Onderdaar door Naturalisatie, voeg bij "N."	Indien geboren buiten de Unie vermeld hoeveel jaren in Unie gewoond. Indien minder dan een jaar, maak een kruisje (X).	Indien roofoogd (scheel- en-ol), onkapabel gemaakt, d.w.z. niet in staat gewoon beroep uit te oefenen, omreden van ziekte of ongeluk, vermeld aard van ziekte of gebrek, b.v. "Terling," "Vallende Ziekte," "Zwakkeestijp," "Onnoz," "Krankzin," "Verlamd," "Mela's," "Blind," "Stom," "Doofstom" (doch niet alleen doof), "Kreupel," enz.	Indien iemand op deze vorm ingeschreven gewoonlijk in een andere Provincie woonachtig is, moet de naam van die Provincie alleen vermeld worden tegenover zijn of haar naam, beneden in deze kolom.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														
18														
19														

(2) Beschrijving van Woning (door Huishouder of Bewoner te worden ingevuld).

<p>1. Vermeld, hetzij Privaat Woonhuis, Gebouw verhuurd als Appartementen of Kamers; Privaat Woonhuis waaraan verbonden winkel of bezigheid; Bewaardersverblijfplaats in Kantoren, Banken, enz.; Buitengebouwen verbonden aan Bezigheid (bewoond door blanke employees); Hotel; Logieshuis; Politie-, Brand- of Spoorwegstatie; Mijn-, Municipale- of dergelijke eigendommen; Wagen, Tent, enz.—</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>2. Vermeld Materiaal waarvan Buitenmuren gebouwd zijn (fondamenten uitgesloten), b.v. Baksteen, Klip, Baksteen en Klip, Beton, Hout, IJzer, Hout en IJzer, Hout en IJzer (met Baksteen Wandbekleding), Zongedroogde Baksteen, Bepleisterde Latten, Wattel en bestrijksel of "Dagga"-klei, Rieten, Zoden, Zeildoek, Asbest, Komposities van enigerlei soort, enz.—</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>3. Vermeld Aantal Woon- en Slaapkamers (met uitsluiting van Keuken, Winkels, Kantoren, Badkamers, Dispensen, enz., tenzij daar iemand slaapt).</p> <p>Noot.—Indien Buitenkamers bewoond worden door Blanken moeten zulke kamers toegevoegd worden aan de kamers van het Hoofgebouw. Buitenkamers bewoond door naturellen of andere kleurlingen, moeten niet ingesloten worden.</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>4. Vermeld of Woning het eigendom is van bewoner, of niet.</p>	<p>5. Indien niet het eigendom van bewoner, vermeld hoeveel huur per maand betaald wordt—</p> <p style="text-align: right;">£..... per maand.</p> <p>6. Beroep van het Hoofd van het gezin:—</p> <p style="text-align: right;">Persoonlijk Beroep.....</p> <p style="text-align: right;">Nijverheid of Dienst waaraan verbonden.....</p> <p>7. Totaal aantal Blanken in de woning opgesomd.....</p>
---	---	---	---

Ik verklaar dat bovenstaande bijzonderheden, naar mijn beste weten, informatie en vertrouwen korrekt zijn.

TEKEN HIER.....
Handtekening van Bewoner, Toezichthouder, of Opsommer.

Schrijf antwoorden voluit. Punten (,) en dito (do.) geven aanleiding tot fouten en moeten niet gebruikt worden.

(Datum).....1918.

Instructies betreffende het invullen van kolommen 8 en 9—Beroep.

1. **BESCHRIJVING VAN BEROEP.**—Dit moet volledig geschieden. Indien meer dan een beroep beoefend wordt, vermeld waardoor hoofdzakelijk in levensonderhoud wordt voorzien.

De informatie verlangd in kolommen 8 en 9 is nodig, ten einde te weten te komen hoeveel personen bij elke nijverheid of dienst werkzaam zijn, alsook wat elk individu doet. Bij voorbeeld, in verband met de Mijnindustrie, wil men weten hoeveel ingenieurs, elektriciëns, timmerlieden, smeden, klerken, enz., er werkzaam zijn, en ook hoeveel personen zich met eigenlijk mijnwerk bezig houden. Verder wenst men te weten hoeveel personen in dienst zijn bij centrale of plaatselijke Regeringsautoriteiten, hetzij bij de administratie of bij zulke ondernemingen als spoorwegen, havens, tramwegen, krachtstations, enz.

In vele gevallen kan alle informatie gegeven worden in kolom 8, doch ingeval de nijverheid of dienst in die kolom niet duidelijk aangegeven is, moet bijkomende informatie ingevuld worden in kolom 9.

2. **NIET IN DIENST.**—Indien zonder werk ten tijde van de Census, moet het gewone beroep vermeld worden.

3. **VROUWEWERK.**—Het werk door vrouwen verricht in enig vak of bezigheid (insluitende vrouwen die bloedverwanten behulpzaam zijn) moet volledig vermeld worden. Vrouwen, dochters of andere vrouwelijke bloedverwanten, geheel in beslag genomen door huiselijke werkzaamheden thuis, moeten in kolom 8 opschrijven "Huiselijke werkzaamheden."

4. **SCHOLIEREN EN STUDENTEN.**—Schrijf "Scholier" of "Student" in kolom 8, voor alle scholieren en studenten. Indien onderricht ontvangende en terzelfder tijd ergens in bezigheid of dienst, schrijf "Scholier (of Student) gedeelte-tijds," en voeg daaraan toe een aanduiding van de dienst, b.v. "Wetsklerk—gedeelte-tijds Student," enz.

5. **AFGETREDEN OF GEPENSIONEERD.**—Indien afgetreden of gepensioneerd, vermeld dit, alsmede vroeger beroep, b.v. "Stillevende Landbouwer," "Stillevende Slager," "Gepensioneerd Politiebeampte." Het tegenwoordig werk, indien bestaande, van gepensioneerden, moet ook opgenoemd worden, b.v. "Bankboodschapper (Legerpensionaris)."

6. **PRIVATE INKOMSTEN.**—Ingeval van personen die geen vak of beroep beoefenen, doch private inkomsten hebben, schrijf "Private inkomsten."

7. **HANDELAARS OF WINKELIERS** als onderscheiden van **MAKERS, VOORTBRENGERS OF REPAREREEDERS.**—Dezulken moeten zodanig omschreven worden, dat er geen twijfel bestaat omtrent de vraag of zij Handelaars of Makers zijn. In vele gevallen zijn "Kleermakers," "Schoenmakers," "Hoedeverkopers," "Horlogemakers," "Juweliers," "Goudsmiden," "Apotekers," "Bakkers," enz., en hun assistenten geen makers of voortbrengers. In zulke gevallen moet de uitdrukking "Handelaar," "Winkelier" of "Winklassistent" toegevoegd worden aan de beroepsnaam. Iemand die zowel maakt als handel drijft, moet aangeduid worden als "Maker," indien hij in hoofdzaak maakt, of als "Handelaar," indien hoofdzakelijk handelaar.

8. **VAGE OF ONBESTEMDE UITDRUKKINGEN MOETEN NIET ALLEEN GEBEZIGD WORDEN.**—Uitdrukkingen als leerling, assistent, werver, ophaler, aannemer, voorman, inspecteur, arbeider, machinist, bestuurder, fabrikant, werktuigkundige, opzichter, superintendent, enz., moeten niet alleen gebezigd worden, doch vergezeld gaan van vermelding van de nijverheid of vak waaraan de persoon verbonden is, b.v. "Leerjongen—Ingenieursinrichting," "Landbouwers-assistent," "Werver—Uitgevers-bezigheid," "Ophaler—Huisagent," "Tandheelkundige Werktuigkundige," enz.

Men moet er voor zorgen dat geen beroepsnaam, gemeen aan verschillende nijverheden, gebezigd wordt zonder volledige en onderscheidende aanduiding, b.v. een schilder moet aangeduid worden als "Schilder (Artiest)," "Huisschilder," "Rijtuigschilder," "Scheepschilder," enz.; een emailleerder moet aangeduid worden als "Aardewerk-emailleerder," "Rijwiemailleerder," enz.; een klinker moet aangeduid worden als "Ketelklinker," "Scheepsplaatklinker," "Laarzeklinker," enz.

De volgende voorbeelden tonen aan van welke aard de vereiste bijzonderheden zijn voor zekere uitgezochte bedrijven. Bedrijven niet hieronder aangeduid, moeten eveneens behandeld worden.

LEGER, MARINE, UNIE- EN PROVINCIALE DIENSTEN, MUNICIPALE DIENST, AFDELINGSRAAD DIENST.—Noem rang of graad, departement en dienst.

PREDIKANT, GEESTELIKE, PRIESTER.—Noem denominatie. Geesteliken die ook schoolmeesters zijn, moeten dit zeggen. Gelegenheidspredikers moeten alleen hun gewoon bedrijf opnoemen.

RECHTSBEDIENING.—Schrijf op naar bevind van zaken, "Advokaat," "Prokureur," "Notaris," "Prokureursklerk," enz.

AGENT, MAKELAAR, OPKOPER, HANDELAAR, VERKOPER, HANDELSREIZIGER, ENZ.—Vermeld bezigheid of beroep, b.v. "Rijwielaagent," "Steenkoolhandelaar," "Handelsreiziger—Modaartikelen," enz.

KLERK, MACHINESCHRIJVER, REKENKLERK, BOEKHOUDER.—Vermeld bezigheid of vak waaraan verbonden, "Bankklerk," "Assurantieklerk," "Prokureursklerk," "Klerk van Effectemakelaar," "Spoorwegklerk," enz.

INGENIEURSVAK EN METAALHANDEL.—Vermeld nauwkeurig vak van handel en aard van werkzaamheden, b.v. "Ingenieurs werkpatroonmaker." Zulke uitdrukkingen als "IJzerwerker" zijn te algemeen, en moeten niet alleen gebruikt worden.

MACHINIST, LOKOMOTIEFMAN, STOKER, VUURSTOKER, ENZ.—Schrijf op, naar bevind van zaken, "Spoorwegmachinist," "Straatlokomotief-drijver," "Machinist—Goudmijn," "Stoker—Gasfabriek," enz.

MIJNWERKER, STEENGROEFMAN.—Vermeld soort mijn of steengroef en aard van werk, b.v. "Kolemijnwerker," "Kolemijnlamp-inspecteur," "Loodmijnwerker," "Steengroefman," "Leigroefman," enz.

LANDBOUWER, PLANTER.—Schrijf naar bevind van zaken "Schaapboer," "Vogelstruisboer," "Graanboer," "Algemene Veeboer," "Wijnboer," "Suikerplanter," "Teeplanter," "Tabaksplanter," "Wattelmanter," "Vruchteboer," enz.

UNIE VAN ZUID-AFRIKA.

CENSUS van EUROPEANEN of BLANKEN. 1918.

WAARSCHUWING.—Iemand die verzuimt om op aanvraag aan een Censusbemte af te leveren enige Censustorm, aan zijn huis achtergelaten, of die weigert of verzuimt de vereiste bijzonderheden te vermelden, of dezelve vals invult of opgeeft, of iemand hindert die werk doet overeenkomstig "De Censuwet, 1910," is strafbaar met een boete van niet meer dan £50, of drie maanden gevangenisstraf, met of zonder harde arbeid, of met zodanige gevangenisstraf zonder optie van zodanige boete.

De inlichtingen op deze vorm verstrekt, worden als konfidentieel beschouwd, en enige beamte die enigens der bijzonderheden bekend maakt, stelt zich bloot aan zware straf.

HUISHOUDERSVORM

TE WORDEN INGEVULD

door de **BEWONER** of **Toezichthouder** over deze woning, zoals vereist door de **Censuwet van het Parlement van 1910.**

AAN DE BEWONER.

VAN U WORDT VEREIST.

om in te vullen of te doen invullen in de verslagvormen aan de andere kant hiervan, bijzonderheden betreffende alle personen van het Europese of blanke ras, die in deze woning slapen of verbleven in de nacht van Zondag 5 Mei 1918, zowel als van degenen (niet elders opgegeven) die op reis waren of buitenwerk deden of uitkampen in die nacht, en die deze woning bereikten voor het bezoek van de Opsommer op 6 Mei. Indien gedeelten van het huis apart bewoond worden door verschillende gezinnen, moet elk gedeelte als een afzonderlijke woning beschouwd worden, en moet de bewoner of toezichthouder van elk gedeelte, verslagen invullen en ondertekenen op een aparte vorm.

De daarvoor aangestelde Opsommer zal dit papier afhalen op of na MAANDAG 6 Mei 1918.

en op de morgen van die dag moet u het klaar, ingevuld en ondertekend hebben. Indien nodig zal de Opsommer de opgaven voltooiën of verbeteren, en in zodanig geval wordt van u vereist hem de nodige inlichtingen, te geven.

De opgaven zijn nodig om de Regering in staat te stellen om, in algemene uittreksels alleen, aan te geven het aantal mannelijke en vrouwelijke Europeanen of blanken, in elke stad en distrikt, van elke leeftijd, godsdienst, geboorteplaats, beroep of ambacht, hun vermeerdering, vooruitgang in onderwijs, enz. Namen van personen zullen niet gepubliceerd worden.

Instructies betreffende het invullen van kolommen 8 en 9—Beroep—(vervolg.)

ARBEIDER, KRUIER.—Deze uitdrukkingen moeten nooit alleen gebezigd worden. De aard van dienst moet precies gemeld worden, b.v. "Metselaarsarbeider," "Dokwerker," "Plaatsarbeider," "Spooraanlegarbeider," enz.

HUISDIENST.—Vermeld aard van dienst, b.v. "Kok (Huis)," "Tuinman (Huis)," "Koetsier (Huisdienst)."

BEDIENDEN, TAFELBEDIENDEN, ENZ. in HOTELS, CLUBS, RESTAURANTS en LOGIESHUIZEN.—Vermeld aard van dienst, b.v. "Kok—Hotel," "Deurwaarder—Club," "Tafelbediende—Restaurant," "Werkneid—Logieshuis," enz.

VERPLEGER(STER).—Schrijf op, naar bevind van zaken, "Hospitaalverpleger(ster)," "Ziekteverpleger(ster)—Voor eigen rekening," enz.

TUINMAN.—Schrijf op, naar bevind van zaken, "Tuinman (Huisdienst)," "Markt-tuinman," "Stukwerk-tuinman," "Boomkweker," enz.

KOETSIER, STALKNECHT, MOTORKAR-DRIJVER.—Vermeld of hij werkzaam is op huurrijtuig, omnibus, huishoudelijke of andere dienst, b.v. "Koetsier (Huishoudelijk)," "Chaufeur (Huishoudelijk)," "Stalknecht—Huurkoetsierstal," "Motorbusdrijver," "Motorhuurrijtuig-drijver," enz.

PERSONLIJK BEROEP.	NIJVERHEID OF DIENST WAARAAN VERBONDEN.	PERSONLIJK BEROEP.	NIJVERHEID EN DIENST WAARAAN VERBONDEN.
8.	9.	8.	9.
Agent	Financieel Assurantie Huis	Huisschilder	Bouwer Goudmijn Tabaksfabriek
"	"	"	"
Smid	Kolemijn Goudmijn Z.A. Spoorwegen	Huishouder(ster)	Hotel Zielsziekte-hospitaal Huurappartementen School
"	"	"	"
Makelaar	Effekten Wol Scheeps	Arbeider	Metselaars Dok Plaats Markt tuin Bouwers Mijn Spoorbouw Wegbouw
"	"	"	"
Vrachtrijder	Algemene Municipale Raad Steengroef	"	"
"	"	"	"
Klerk of Machineschrijver (ster)	Accountantskantoor Prokureurskantoor Bank Tandarts Lakenhandel Algemene Handelaar Regering, Geldzaken-departement Onderwijs-departement	Motorman	Tramwegmaatschappij
"	"	Loodgieter	Krachtstatie Kopermijn
"	"	"	"
"	"	Spoorwegmachinist	Z.A. Spoorwegen Spoorwegmaatschappij Goudmijn
"	"	"	"
"	"	Winkelbediende	Bakkerij, Drankhandel Slager Lakenhandel Algemene Handelaar Kruidenier Juwelier Uitrustingsleverancier
"	"	"	"
Handelsreiziger	Lakenhandel Kruidenierswaren IJzerwaren Mijnmateriaal	Spekulateur	Effekten Produkten
"	"	"	"
Kuiper	Brouwerij Visinzoutingswerkplaats	Stoffeerder	Meubelfabriek Z.A. Spoorwegen—Rijtuigfabriek
"	"	"	"
Elektriciën	Scheikundige werkplaats Municipale krachtstatie Kracht-maatschappij Goevernement	Houtzager	Meubelfabriek Schrijnwerker Z.A. Spoorwegen—Rijtuigfabriek
"	"	"	"
Machinist	Beschuifabriek Goudmijn Municipale Waterwerken	"	"
"	"	"	"

Voorbeeld, aanduidende hoe de Huishoudvorm ingevuld moet worden.

NAAM EN FAMILIENAAM.	GE-SLACHT.	HUWELIJS-VERHOUDING.	LEEFTIJD.	ONDERWIJS.		VAK OF BEROEP.		GODSDIENSTIGE DENOMINATIE.	WAAR GEBOREN.	NATIONALITEIT.	HOELANG IN UNIE GEWOOND.	BLIJVENDE ZIEKTE OF GEBREK.	BLIJVEND ADRES.	
				Welke Taal Sprekende.	Onderricht Ontvangende Scholieren of Studenten.	Persoonlijk Beroep.	Nijverheid of Dienst waaraan Verbonden.							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Hendrik Jacobus de Villiers	M.	Gehuwd	62	Lezen en Schrijven	—	Schaapboer	—	Nederduits Gereformeerd	Kaap	Britse	—	Blind	—	
Sarah de Villiers	V.	Gehuwd	48	Lezen en Schrijven	—	Dienstbode	—	Nederduits Gereformeerd	Transvaal	Britse	—	—	—	
Frederick Peter de Villiers	M.	Nooit Gehuwd	28	Lezen en Schrijven	—	Zoon hulp op plaats	—	Nederduits Gereformeerd	Transvaal	Britse	—	—	—	
Lena Coetzee	V.	Weduwe	26	Lezen en Schrijven	—	Goevernante	—	Nederduits Gereformeerd	Transvaal	Britse	—	—	—	
Martinus de Villiers	M.	—	8	Lezen Alleen	Thuis	Scholier	—	Nederduits Gereformeerd	Kaap	Britse	—	—	—	
Anne Smith	V.	Weduwe	50	Lezen en Schrijven	—	Logieshuishouderster	—	Engelse Kerk	Engeland	Britse	20	—	—	
Mary Smith	V.	Nooit Gehuwd	25	Lezen en Schrijven	—	Dochter helpende	—	Engelse Kerk	Engeland	Britse	5	—	—	
Thomas Smith	M.	Nooit Gehuwd	27	Lezen en Schrijven	—	Handelsreiziger	Lakenhandel	Engelse Kerk	Engeland	Britse	—	—	—	
Margaret Smith	V.	Nooit Gehuwd	19	Lezen en Schrijven	—	Machineschrijfster	Magistraatskantoor	Engelse Kerk	Transvaal	Britse	7	—	—	
William Jones	M.	Gehuwd	30	Lezen en Schrijven	—	Klerk	Municipale kantoor	Engelse Kerk	Transvaal	Britse	—	—	—	
Amelia Jones	V.	Gehuwd	24	Lezen en Schrijven	—	Dienstknacht	—	Wesleyaans	Wales	Britse	8	—	—	
Thomas Jones	M.	—	X	—	—	—	—	Wesleyaans	Kaap	Britse	—	—	—	
Christian van der Merwe	M.	Gescheiden	40	Lezen en Schrijven	—	Winkelbediende	Uitrusting	Nederduits Gereformeerd	Transvaal	Britse	—	—	—	
Henry Isaacs	M.	Nooit Gehuwd	35	Lezen en Schrijven	—	Klerk	Prokureurskantoor	Hebreeuws	Engeland	Britse	—	—	—	
Charles H. Pitman	M.	Nooit Gehuwd	29	Lezen en Schrijven	—	Elektriciën	Municipale krachtstatie	Congregational	Verenigde Staten	Amerikaanse	15	Tering	—	
Annette Fourneau	V.	Weduwe	38	Lezen en Schrijven	—	Kleermaakster	Modewinkel	Rooms-katholiek	Frankrijk	Frans	5	—	—	
Jean Fourneau	M.	—	13	Lezen en Schrijven	Op School	Scholier	—	Rooms-katholiek	Frankrijk	Frans	5	—	—	

ukties betreffende het ir llen van kolommen 8 en 9—Beroep—(vervolg.)

—Deze uitdrukkingen moeten nooit alleen
De aard van dienst moet precies gemeld
selselaarsarbeider," "Dokwerker," "Plaats-
aanlegarbeider," enz.

ld aard van dienst, b.v. "Kok (Huis),"
"Koetsier (Huisdienst)."

BEDIENDEN, ENZ. in HOTELS, CLUBS,
en LOGIESHUIZEN.—Vermeld aard van
—Hotel," "Deurwaarder—Club," "Tafel-
nt," "Werkmeid—Logieshuis," enz.

VERPLEGER(STER).—Schrijf op, naar bevind van zaken, Hospi-
taalverpleger(ster)," "Ziekteverpleger(ster)—Voor eigen re-
kening," enz.

TUINMAN.—Schrijf op, naar bevind van zaken, "Tuinman (Huis-
dienst)," "Markt-tuinman," "Stukwerk-tuinman," "Boom-
kweker," enz.

KOETSIER, STALKNECHT, -MOTORKAR-DRIJVER.—Vermeld
of hij werkzaam is op huurrijtuig, omnibus, huishoudelijke of
andere dienst, b.v. "Koetsier (Huishoudelik)," "Chauffeur
(Huishoudelik)," "Stalknecht—Huurkoetsierstal," "Motorbus-
drijver," "Motorhuurrijtuig-drijver," enz.

9.	8.	9.
Financieel	Huisschilder	Bouwer
Assurantie	"	Goudmijn
Huis	"	Tabaksfabriek
Kolemijn	Huishouder(ster)	Hotel
Goudmijn	"	Zielsziekte-hospitaal
Z.A. Spoorwegen	"	Huurappartementen
"	"	School
Effekten	Arbeider	Metselaars
Wol	"	Dok
Scheeps	"	Plaats
"	"	Markttuin
Algemene	"	Bouwers
Municipale Raad	"	Mijn
Steengroef	"	Spoorbouw
"	"	Wegbouw
Accountantskantoor	"	"
Prokureurskantoor	Motorman	Tramwegmaatschappij
Bank	"	"
Tandarts	Loodgieter	Krachtstatie
Lakenhandel	"	Kopermijn
Algemene Handelaar	"	"
Regering, Geldzaken-departement	Spoorwegmachinist	Z.A. Spoorwegen
" Onderwijs-departement	"	Spoorwegmaatschappij
Assurantie	"	Goudmijn
Municipale Raad	"	"
Afdelingsraad	Winkelbediende	Bakkerij.
Mijnkantoor	"	Drankhandel
Z.A. Spoorwegen	"	Slager
"	"	Lakenhandel
Lakenhandel	"	Algemene Handelaar
Kruidenierswaren	"	Kruidenier
Ijzerwaren	"	Juwelier
Mijnmateriaal	"	Uitrustingsleverancier
"	"	"
Brouwerij	Spekulateur	Effekten
Visinzoutingswerkplaats	"	Producten
"	"	"
Scheikundige werkplaats	Stoffeerder	Meubelfabriek
Municipale krachtstatie	"	Z.A. Spoorwegen—Rijtuigfabriek
Kracht-maatschappij	"	"
Goevernement	Houtzager	Meubelfabriek
"	"	Schrijnwerker
Beschuifabriek	"	Z.A. Spoorwegen—Rijtuigfabriek
Goudmijn	"	"
Municipale Waterwerken	"	"

WAAR GEBOREN.	NATIONALITEIT.	HOELANG IN UNIE GEWOOND.	BLIJVENDE ZIEKTE OF GEBREK.	BLIJVEND ADRES.
11.	12.	13.	14.	15.
Kaap	Britse	—	Blind	—
Transvaal	Britse	—	—	—
Transvaal	Britse	—	—	—
Transvaal	Britse	—	—	—
Kaap	Britse	—	—	—
Engeland	Britse	20	—	—
Engeland	Britse	5	—	—
Engeland	Britse	7	—	—
Transvaal	Britse	—	—	—
Wales	Britse	8	—	—
Kaap	Britse	—	—	—
Kaap	Britse	—	—	—
Transvaal	Britse	—	—	—
Engeland	Britse	15	Tering	—
Verenigde Staten	Amerikaanse	3	—	Kaap
Frankrijk	Fransen	5	—	—
Frankrijk	Fransen	5	—	—

CENSUS OF EUROPEANS OR WHITES, 1918.

SPECIAL ABSENTEE FORM.

Form to be filled up in respect only of persons of European or White Race who were domiciled in the Union on 4th August, 1914, but were temporarily absent from the Union on 5th May, 1918, on any public service or employment in connection with the present war.

NOTE.—This form must be filled up by the wife, next-of-kin, employer, or representative of the absentee. Instructions regarding the method of filling up the form will be found on the Householder's Form C. 1.

QUESTION.	ANSWER.
1. Name and Surname
2. Sex
3. Condition as to Marriage
4. Age last Birthday
5. Education
6. Language Spoken
7. Profession or occupation :— (a) Personal Occupation (b) Industry or Service with which connected..
8. Religious Denomination
9. Where Born.
10. Nationality
11. Length of Residence in Union if born outside Union
12. Province in which Resident prior to Enlistment or Departure
13. Military Unit with which Serving or other Public Service or Employment in connect on with the present war

I hereby certify the foregoing particulars to be correct to the best of my knowledge, information, and belief.

(Signature).....
Wife, Next-of-kin, Employer, or Representative.
(Cross out the words which do not apply.)

(Date)....., 1918.

(Place).....

UNIE VAN ZUID-AFRIKA.

CENSUS VAN EUROPEANEN OF BLANKEN, 1918.

SPECIALE AFWEZIGHEIDSVORM.

Vorm te worden ingevuld slechts in verband met personen van het europese of blanke ras die op 4 Augustus 1914 in de Unie woonachtig waren, doch op 5 Mei 1918 tijdelijk uit de Unie afwezig waren op enige staatsdienst of landsbetrekking in verband met de aanwezige oorlog.

OPMERKING.—Deze vorm moet ingevuld worden door de echtgenote, naaste bloedverwant, werkgever of vertegenwoordiger van de afwezige persoon. Instrukties betreffende de wijze waarop de vorm ingevuld moet worden, zal men vinden op de Huishouders vorm C. 1a.

VRAAG.	ANTWOORD.
1. Naam en familienaam
2. Geslacht
3. Huweliksverhouding
4. Leeftijd, laatste verjaardag
5. Onderwijs
6. Welke taal sprekende
7. Vak of beroep :—	
(a) Persoonlijk beroep
(b) Nijverheid of dienst waar- aan de persoon verbonden is
8. Godsdienstige denominatie
9. Waar geboren
10. Nationaliteit
11. Personen buiten de Unie gebo- ren, hoelang in Unie woonach- tig
12. Provincie waarin de persoon woonachtig was alvorens dienst te nemen of te vertrekken
13. Bij welke Militaire Eenheid opgenomen, of andere staats- dienst of landsbetrekking in verband met de aanwezige oor- log

Ik verklaar dat bovenstaande bijzonderheden, naar mijn beste weten, informatie en vertrouwen, korrek zijn.

(Handtekening).....
Echtgenote, Naaste Bloedverwant, Werkgever, of Vertegenwoordiger.
(Woorden door te halen die niet toepasselijk zijn.)

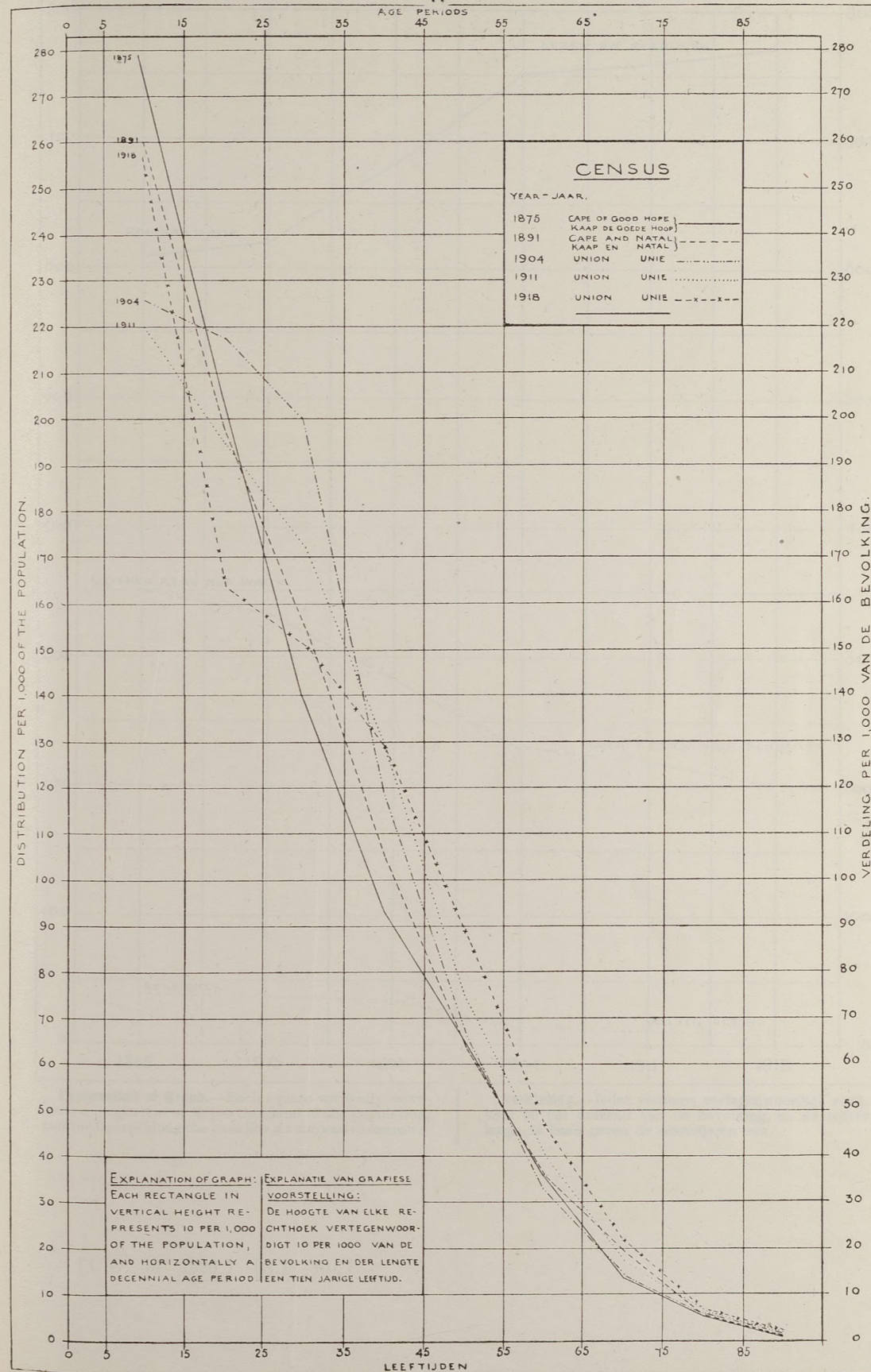
(Datum)..... 1918.
(Plaats).....

GRAPH No. 13.—GRAPH SHOWING THE CORRELATION OF THE AGE CONSTITUTION OF THE WHITE POPULATION IN DECENNIAL AGE PERIODS AT FIVE SUCCESSIVE CENSUSES FROM 1875 TO 1918.

GRAFIEK No. 13.—GRAFIESE VOORSTELLING AANTONENDE DE BETREKKING STAAT VAN DE LEEFTIJDGESTELDHEID VAN DE BLANKE BEVOLKING IN TIENJARIGE LEEFTIJDEN BIJ VIJF OPVOLGENDE CENSUSSEN VAN 1875 TOT 1918.

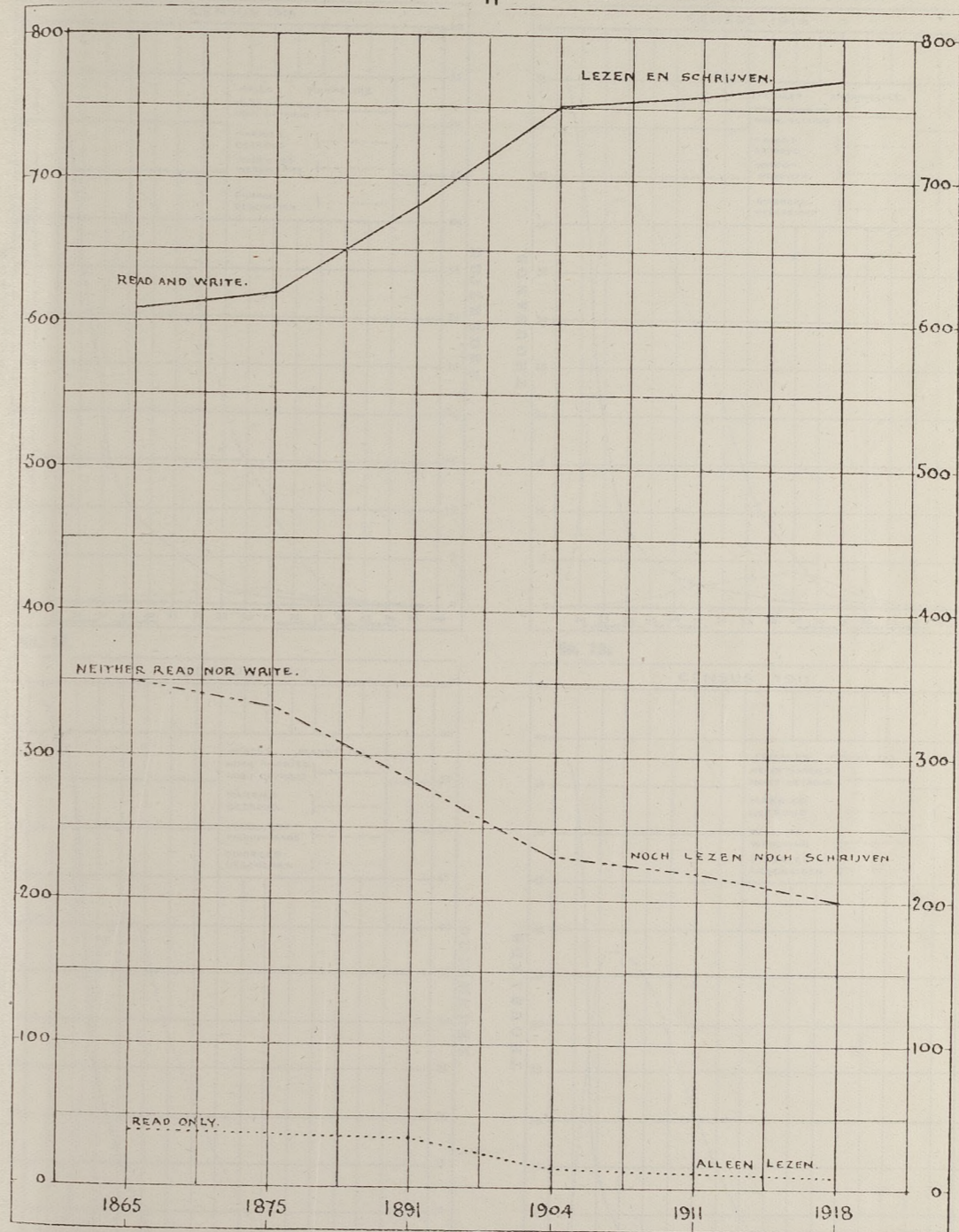
Note.—Ages under 5 years omitted.

Opmerking.—Leeftijden beneden 5 jaren uitgesloten.

GRAPH No. 14.—EDUCATION. GRAPH SHOWING THE EDUCATIONAL PROGRESS OF THE POPULATION OF THE CAPE OF GOOD HOPE, 1865 TO 1918.

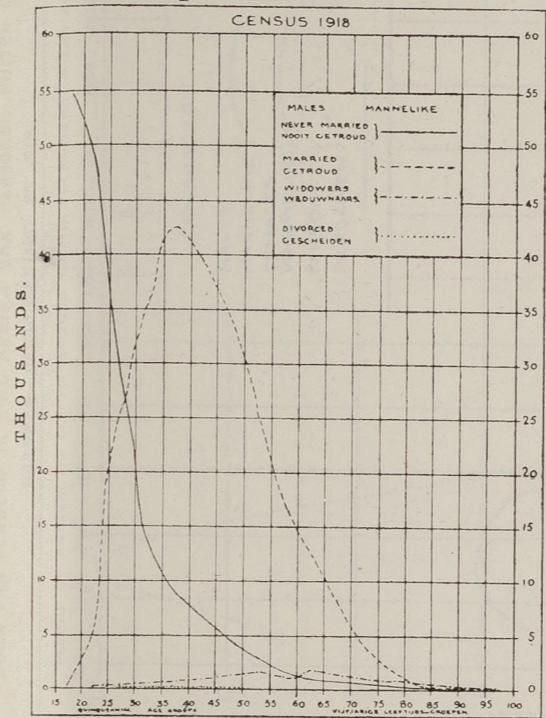
GRAFIEK No. 14.—ONDERWIJS. GRAFIESE VOORSTELLING AANTONENDE DE VOORUITGANG IN VOLKSONDERWIJS IN DE KAAP DE GOEDE HOOP, 1865 TOT 1918.

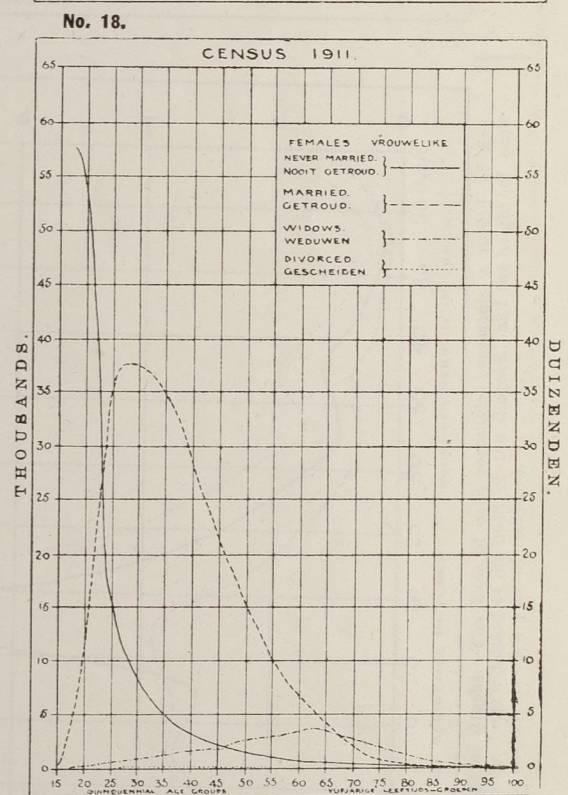
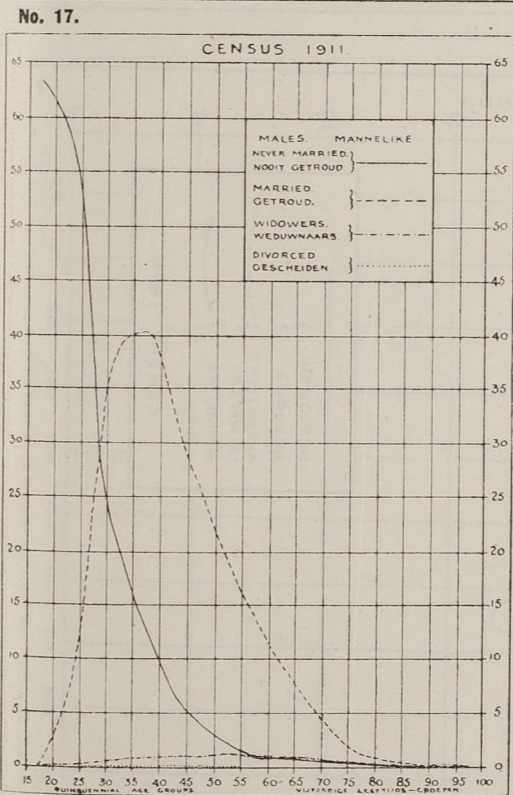
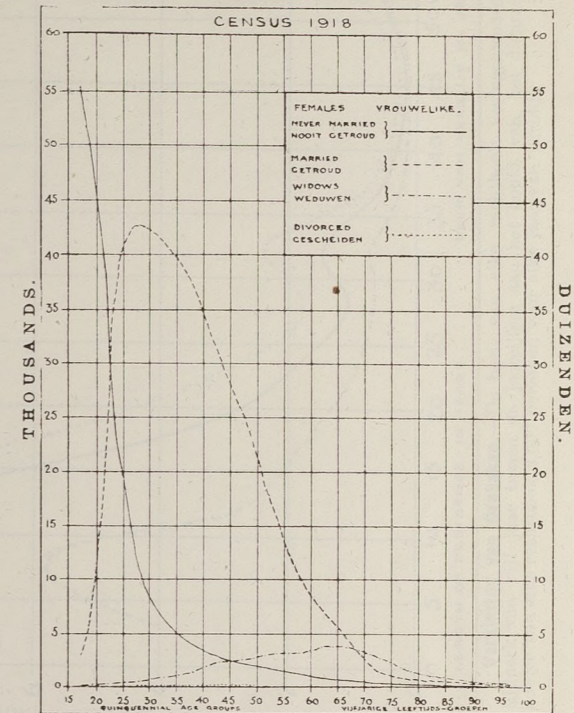
Explanation of Graph.—Each square vertically represents a proportion of 50 per thousand of the population, and the figures along the base line six successive censuses.

Verklaring.—Ieder vierkant vertegenwoordigt vertikaal 50 per duizend van de bevolking, en de cijfers langs de basis geven de censusjaren aan.

No. 15.
CONJUGAL CONDITION—NUMBER OF MALES AND FEMALES AT EACH DEGREE OF CONJUGAL CONDITION, UNION OF SOUTH AFRICA—CENSUSES 1911 AND 1918.

No. 16.
HUWELIKSTOESTAND—AANTAL MANNELIKE EN VROUWELIKE VAN IEDERE KLASSE VAN DE HUWELIKSTOESTAND. UNIE VAN ZUID AFRIKA—CENSUSSEN 1911 EN 1918.

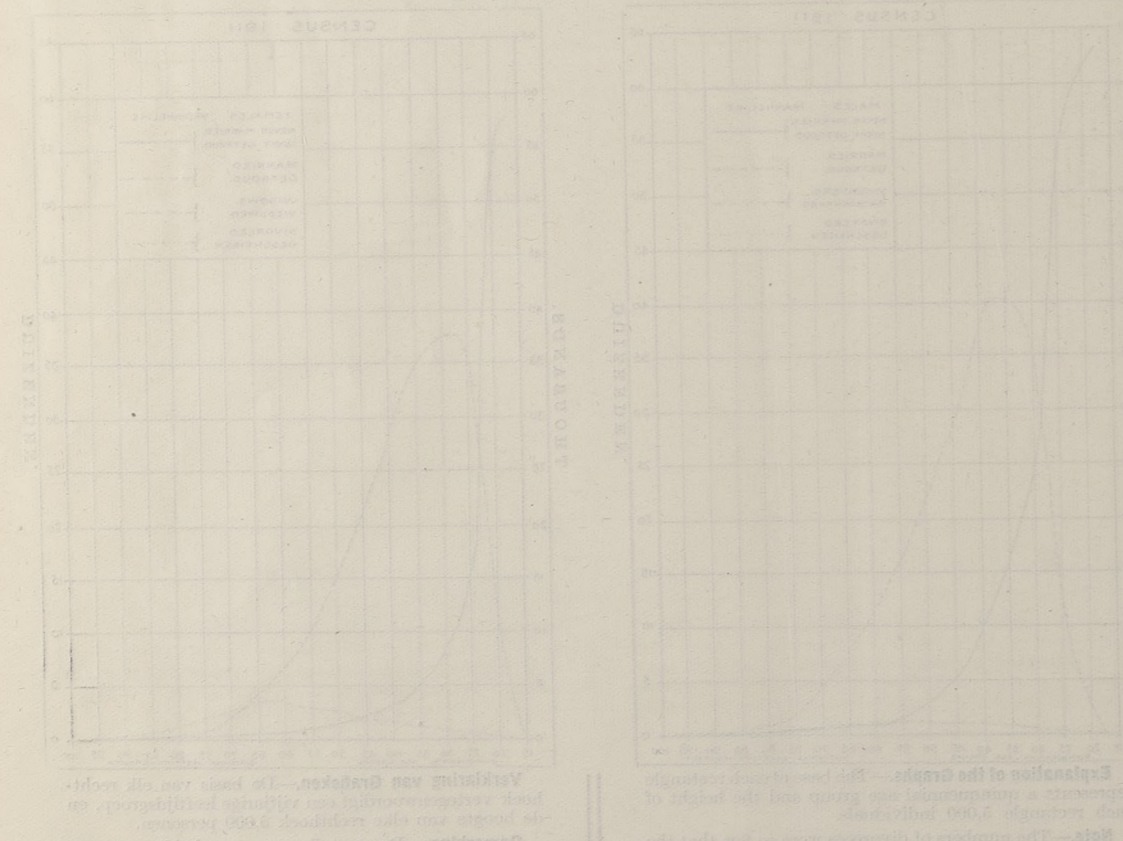
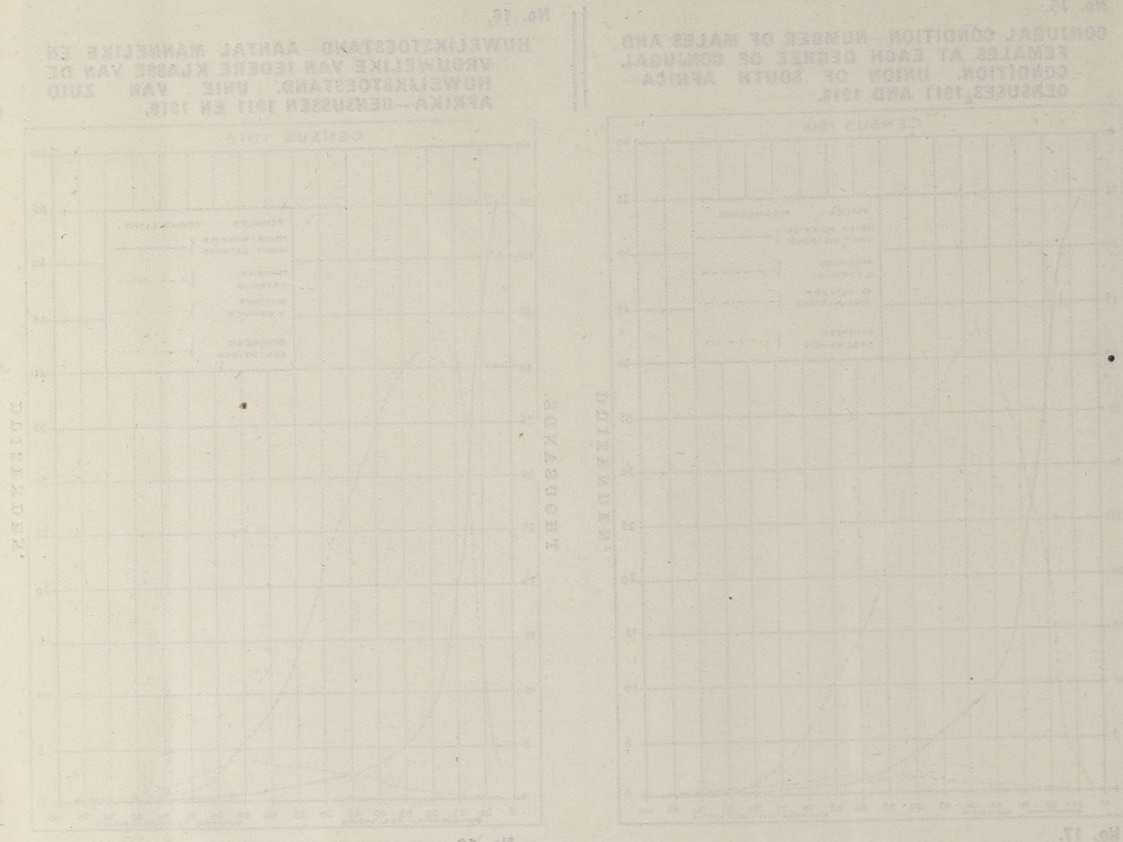

Explanation of the Graphs.—The base of each rectangle represents a quinquennial age group and the height of each rectangle 5,000 individuals.

Note.—The numbers of divorcees were so few that the curves barely rise above the base lines in the graphs.

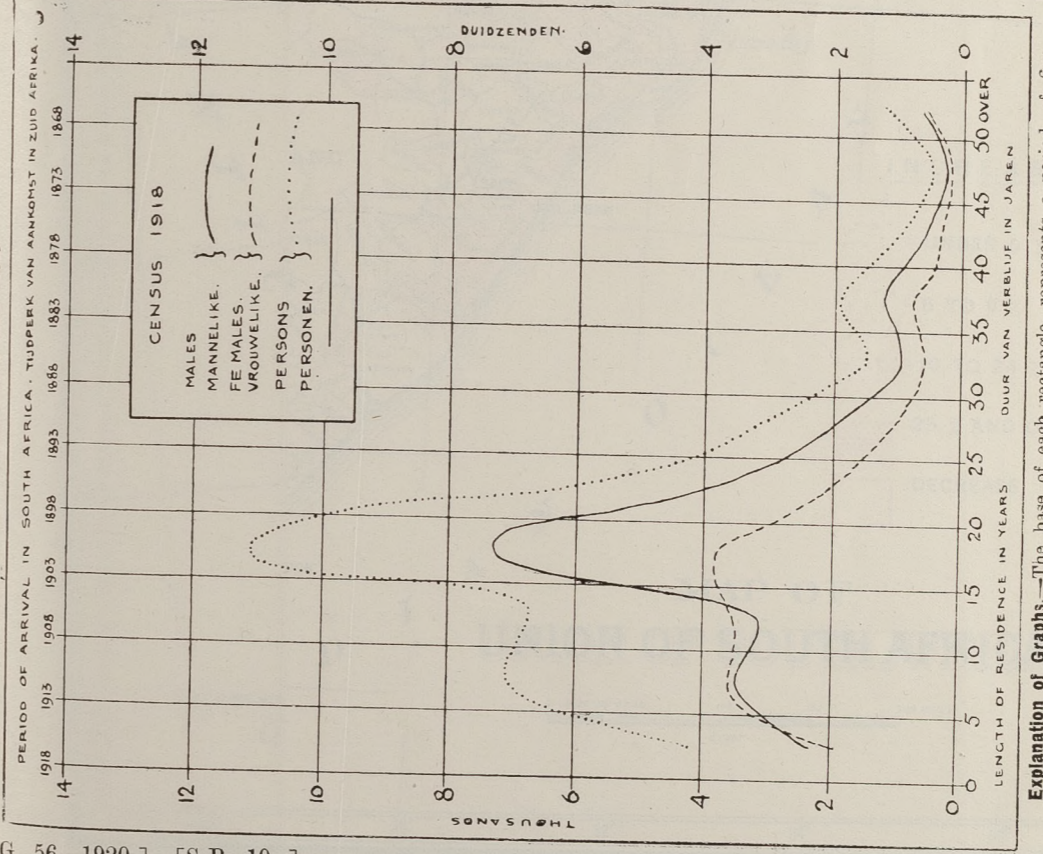
Verklaring van Grafieken.—De basis van elk rechtehoek vertegenwoordigt een vijfjarige leeftijdsgroep, en de hoogte van elke rechtehoek 5,000 personen.

Opmerking.—De aantallen van gesceide personen was zo min dat de kromme lijnen schaars boven de basislijnen van de grafieken oprijzen.

No. 19.

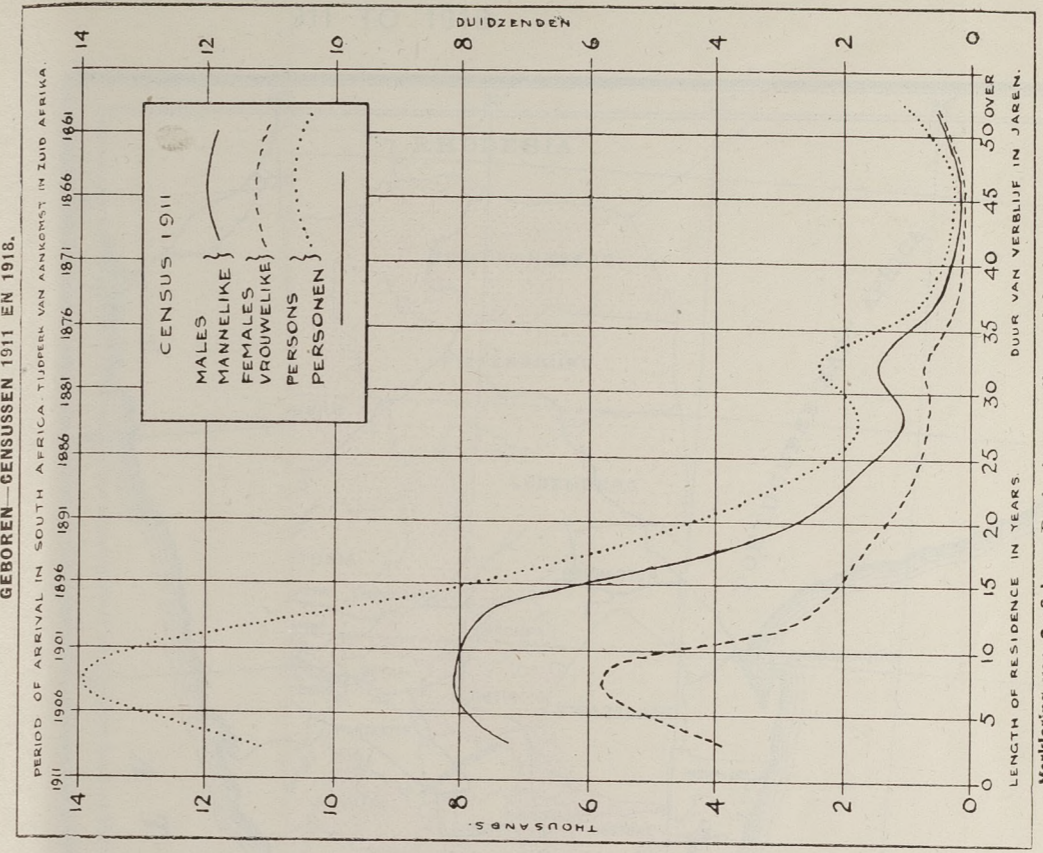
LENGTH OF RESIDENCE IN SOUTH AFRICA OF PERSONS BORN OUTSIDE THE UNION - CENSUSES 1911 AND 1918.

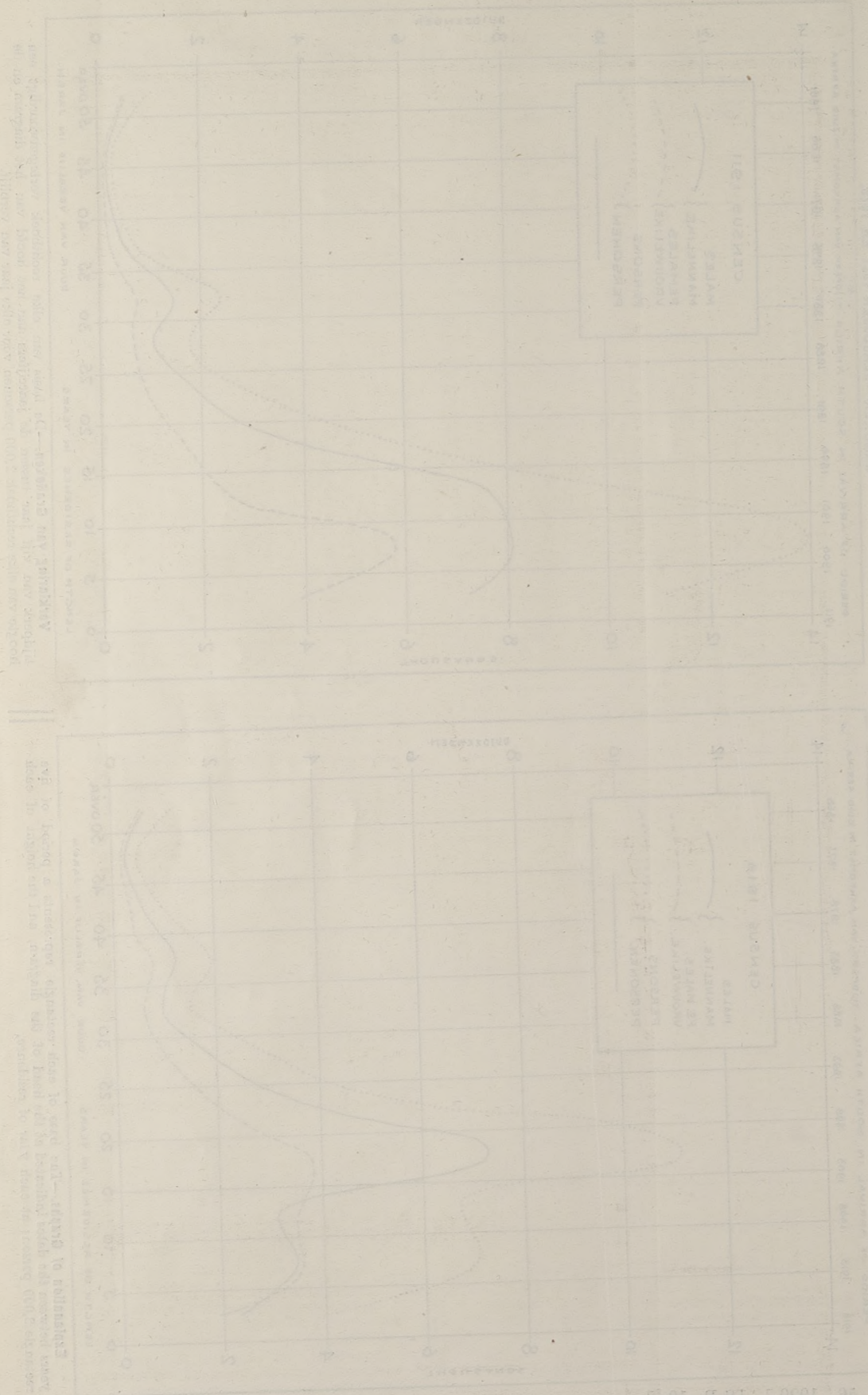
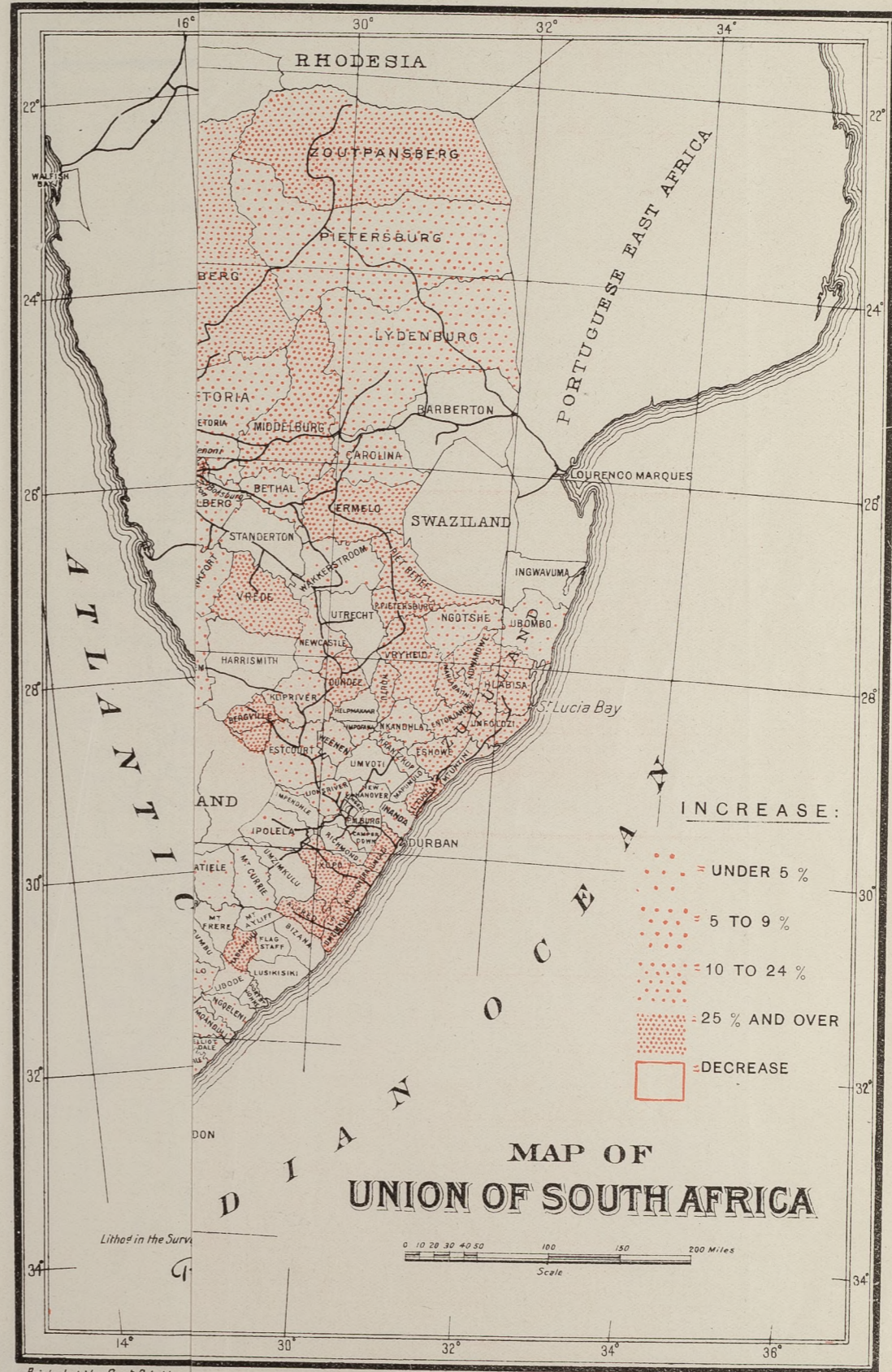
Explanation of Graphs.—The base of each rectangle represents a period of five years between the dates indicated at the head of the diagram, and the height of each rectangle 2,000 persons at each year of residence.

No. 20.

DUUR VAN VERBLIJF IN ZUID AFRIKA VAN PERSONEN BUITEN DE UNIE GEBOREN - CENSUSSEN 1911 EN 1918.

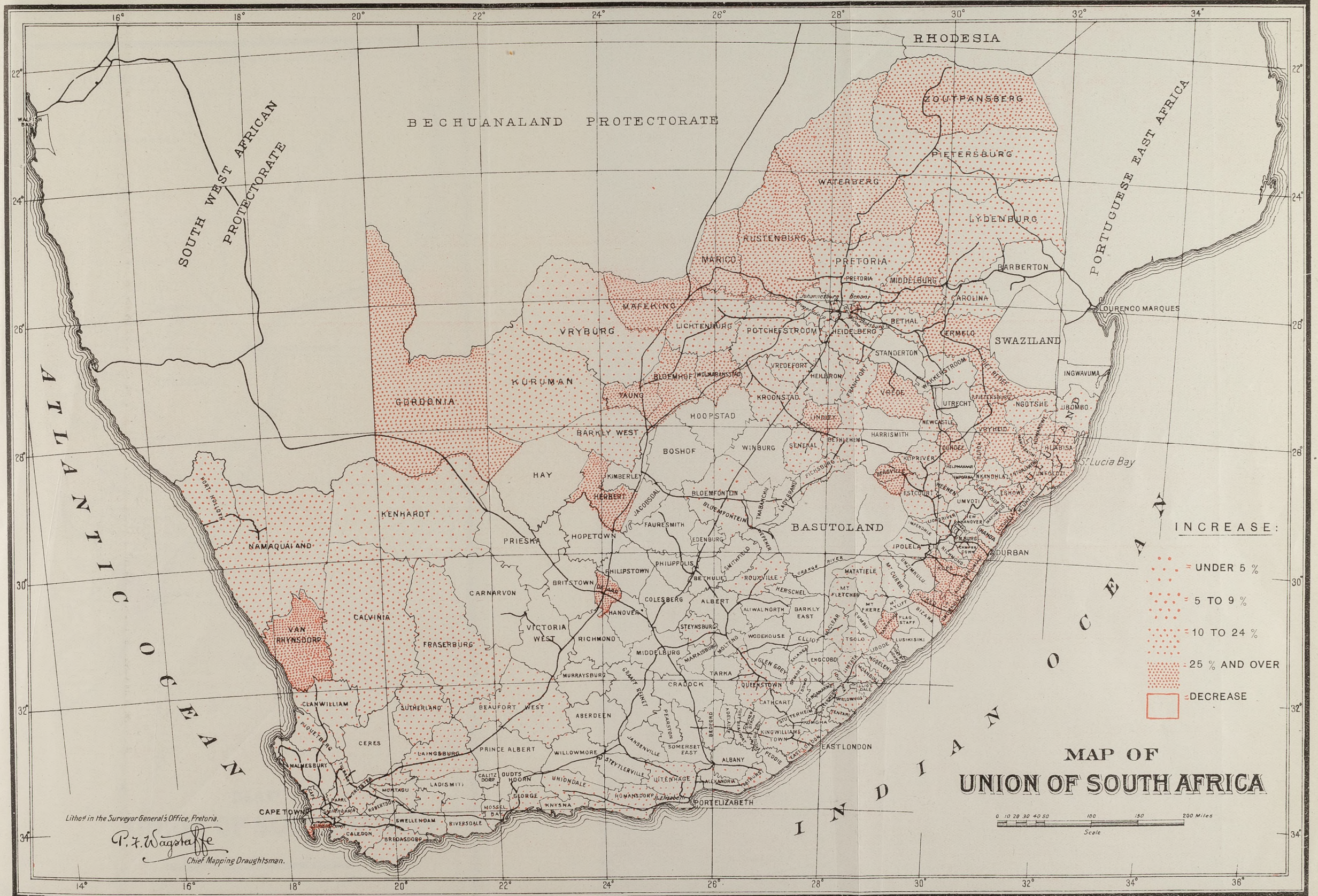

Verklaring van Grafieken.—De basis van elke rechthoek vertegenwoordigt een tijdperk van vijf jaar tusschen de jaartijden aan het hoofd van het diagram en de hoogte van elke rechthoek 2,000 personen voor elke jaar van verblijf.

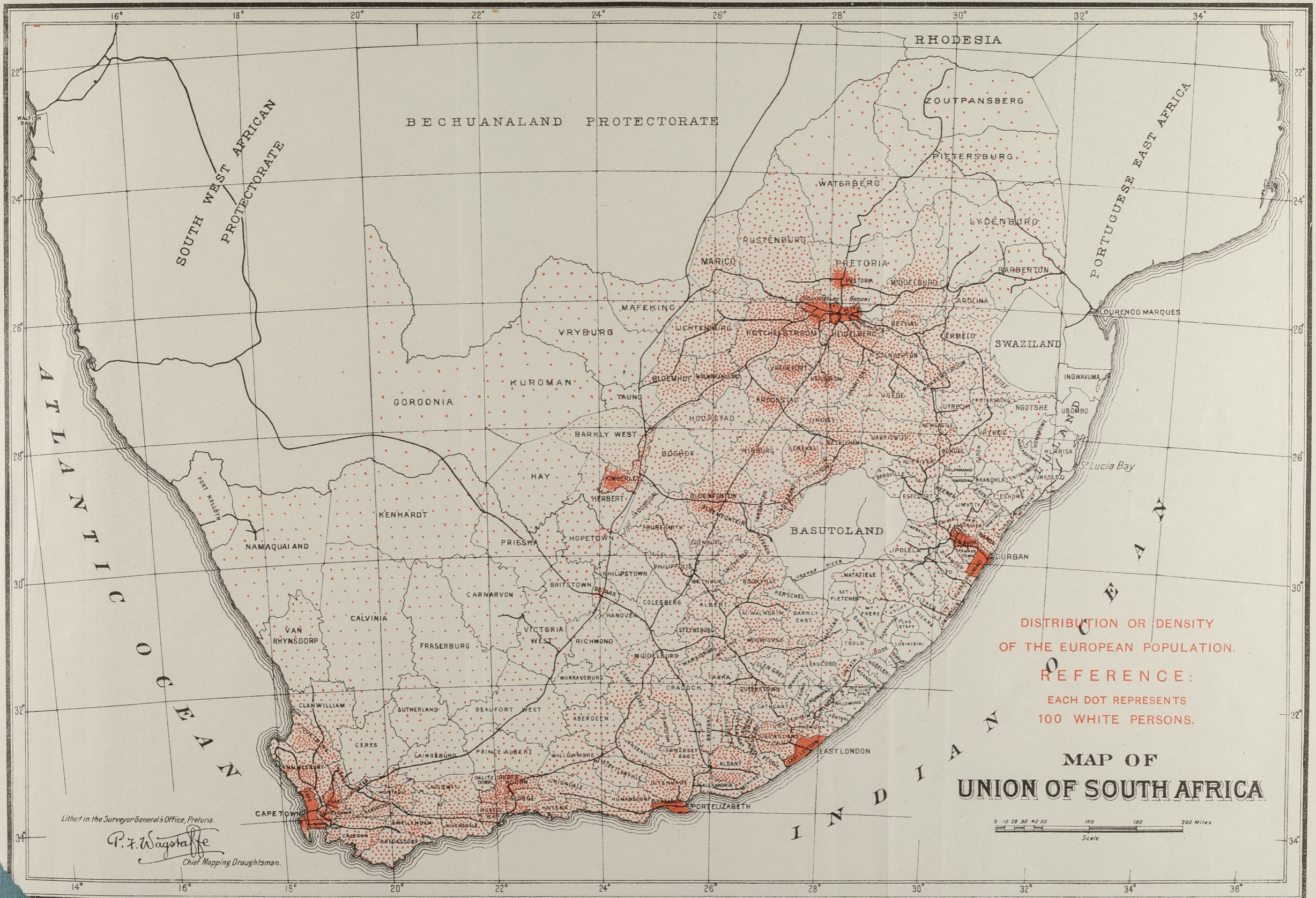
CENSUS, 1918.

INCREASE OR DECREASE OF WHITE POPULATION—1911 TO 1918

CENSUS, 1918.

DISTRIBUTION OR DENSITY OF THE WHITE POPULATION.

DISTRIBUTION OR DENSITY
OF THE EUROPEAN POPULATION.
REFERENCE:
EACH DOT REPRESENTS
100 WHITE PERSONS.

MAP OF
UNION OF SOUTH AFRICA

0 10 20 30 40 50 100 150 200 Miles
Scale

Litho in the Surveyor-General's Office, Pretoria.
P. F. Wagstaffe
Chief Mapping Draughtsman.

Printed at the Govt. Printing Works, Pretoria.

	Price. s. d.		Price. s. d.
Factories Act 28 of 1918, Structural Requirements of the ..	0 6	Native Appeal Court Records, 1912-17 (Cloth)	17 6
Fencing Act, No. 17, 1912 (English and Dutch)	0 6	Do. do. do. (Cloth)	17 6
Field-Cornet's Manual, 1904 (English)	2 0	Do. do. do. (Interleaved)	21 0
French Refugees at the Cape, (Cloth) (G. Graham Botha) ..	5 0	Do. do. do. (Cloth)	18 6
Geodetic Survey of South Africa, Vol. I., 1894	7 6	Native Territories, Statutes, Proclamations and Government Notices in force on the 30th June, 1907 .. Bound, non-interleaved	16 6
Do. do. Vol. II., 1899	10 6	Official Yearbook of the Union of South Africa, No. 3, 1910-1918 (E. or D.) ..	5 0
<i>Geslacht Register der Oude Kaapsche Familien</i>		Ordinances, Cape Provincial 1911 ..	1 0
Vol. 1, A-J, ½ Cloth .. nett	7 6	Do. do. 1913 ..	1 0
Do. ½ Calf ..	14 0	Do. do. 1914 ..	1 0
Vol. 2, A-O, ½ Cloth ..	7 6	Do. do. 1915 ..	1 0
Do. ½ Calf ..	11 6	Do. do. 1916 ..	1 6
Vol. 3, P-Z, ½ Cloth ..	7 6	Do. do. 1917 ..	2 0
Do. ½ Calf ..	13 9	Do. do. 1918 ..	1 6
1 Set Vols. 1, 2, and 3, ½ Cloth .. nett	21 0	Do. do. 1919 ..	1 6
<i>Gazette, Cape Govt., Proclamations and Principal Govt. Notices, Index to, 1803-1881 ..</i>	6 6	Do. do. 1920 ..	3 0
<i>Gazette, Cape Govt., Proclamations and Principal Govt. Notices, Index to, 1891-1901 ..</i>	6 6	Patents: Act to Consolidate and Amend the Laws relating to the granting of Letters Patent for Inventions and for the Registration of Patents Designs, Trade Marks and Copyright (No. 9 of 1916) ..	2 6
<i>Gazette, Cape Govt., Index to, to June, 1906 (½ yearly) .. each</i>	1 6	Patents: Regulations, etc., framed under the Patents, Designs, Trade Marks and Copyright Act (No. 9 of 1916) E. or D. ..	1 0
<i>Gazette, Cape Govt., Index to, July, 1906, to December, 1909 (½ yearly) .. each</i>	2 6	Pounds and Trespass Act 15, 1892 ..	0 8
<i>Gazette, Cape Govt., Index to, January, 1910, to 30th May, 1910 .. each</i>	2 6	Precious Minerals Act, No. 31, 1898 ..	1 4
<i>Gazette, Union Govt., Index to, June to September, 1910 .. each, nett</i>	5 0	Do. do. Amendment No. 14, 1907	0 6
<i>Gazette, Union Govt., Index to, January, 1911, to March, 1914 .. each, nett</i>	5 0	Do. do. Amendment No. 27, 1907	0 6
<i>Gazette, Union Govt., Index to, April, 1914, to September, 1918 (Quarterly) .. each, nett</i>	2 6	Provincial Council, Rules of Procedure of the, 1914, E. or D. .. each	2 9
<i>Gazette, Cape Official, Index to, June to December, 1910 .. each</i>	1 6	Public Health Act, 1919 ..	2 0
<i>Gazette, Cape Official, Index to, January to June, 1911 .. each</i>	1 0	Public Service List, 1919 ..	5 0
<i>Gazette, Cape Official, Index to, July, 1911, to December, 1918 (½ Yearly) .. each</i>	1 6	Records of Cape Colony (Theal), Vols. 4-35 (1799-April, 1831), per Vol. ..	17 6
<i>Gazette, Cape Official, Index to, January, 1919, to June, 1920 .. each</i>	0 6	Records of Cape Colony (Theal), Register of Contents, Vols. 1-35 ..	17 6
Oriqualand West, Laws of, 1871-1880 ..	6 6	Records of South-East Africa (Theal), Vols. 5-9, per Vol. ..	17 6
Historical Documents (Theal), Dutch, 1896, Vols. 1 and 2 .. each	1 6	Rural Council, Rules and Regulations for the Guidance of the .. nett	0 4
Historical Documents (Theal), Dutch, 1911, Vol. 3	12 6	Scab Regulations, 1920 (E. and D.) ..	0 6
Horse, Diseases of and their Treatment, by Dr. Hutcheon (English or Dutch) ..	4 0	Senate Standing Orders, 1913, E. and D. ..	7 6
House of Assembly, Index to Annexures and Printed Papers, 1854-97, 1898-1903 and 1904-1910 .. each	7 6	Do. do. relating to Private Bills, E. and D. ..	7 6
House of Assembly, Standing Orders, 1919, Vol. 1, "Public Business," E. or D. ..	3 6	Sheriff's Instructions (Revised), 1908 ..	6 0
House of Assembly, Standing Orders, 1919, Vol. 2, "Private Bills," E. or D. ..	1 6	Stamp Duties Handbook, with Decisions of the Inland Revenue Department, 1916 ..	2 6
Immigrant's Act 22, 1913, and Regulations together with the Indians' Relief Act 22, 1914	2 0	Statute Law of the Cape of Good Hope, 1896 to 1900 .. each with index	42 0
Insolvency, Act to Consolidate and Amend the Laws relating to (No. 32 of 1916) ..	1 0	Do. do. do. 1902 to 1906	21 0
Irrigation and Conservation of Waters Act 8, 1912, together with Amendment Act 26, 1916, E. or D. ..	2 6	Statute Law of the Cape of Good Hope, Index to, 1896-1900 (Bound) ..	21 0
Irrigation and Conservation of Waters Act 8, 1912, together with Amendment Act 26, 1916, Regulations, Pts. 1-6, E. or D. ..	2 6	Statute Law of the Cape of Good Hope, Index to, 1902-1906 (Stitched) ..	5 0
Irrigation in America, 1915 (Lewis) ..	10 6	Statutory Regulations, 1910-16—	
Justices of the Peace, Manual for the guidance of, 1891 (Tennant) ..	10 0	Vol. 1, A—De, E. and D., Cloth ..	10 6
Kaffir War of 1835, Documents relating to the (Theal) ..	10 6	Vol. 2, De—H. do. ..	10 6
Leprosy, Handbook on, 1896 (Impey) ..	12 0	Vol. 3, I.—Mi. do. ..	10 6
Liquor Laws, 1900 ..	0 9	Vol. 4, Mi.—Po. do. ..	10 6
Magistrates Courts Act 32, 1917 (Svo.) E. and D.	1 0	Vol. 5, Po.—R. do. ..	10 6
Manual of Criminal Procedure (Cloth) E. and D.	10 0	Vol. 6, S.—Wo. do. ..	10 6
Marine Investigations in South Africa, Vol. I. ..	20 0	Statutory Regulations, 1917, Vol. 1, B.—Ra. ..	10 6
Do. do. do. Vol. II. ..	15 0	Statistical Registers ..	21 0
Do. do. do. Vol. III. ..	20 0	Statistical Year Book, 1912-13 [U.G. 32-'14] ..	7 6
Do. do. do. Vol. IV. ..	20 0	Do. do. 1913-14 [U.G. 14-'15] ..	10 6
Miners' Phthisis Commission Report of the, 1911, English or Dutch .. each	2 0	Do. do. 1914-15 [U.G. 17-'16] ..	10 0
Miners' Phthisis Prevention Committee, General Report of the, 1916 ..	7 6	Do. do. do. [U.G. 26-'16] ..	0 6
		(Supplement)	
		Supreme Court, Rules of ..	1 0
		South Africa Act, Index to .. nett	0 6
		South African National Convention Minutes, English or Dutch ..	5 0
		Trade and Shipping, Monthly Statement of the, ea. Do. do. Annual Statement of the, ea. ..	3 6
		Transfer Duty, Law of, 1894 ..	2 6
		Village Management Boards, Acts of Parliament, relating to ..	3 6
		CAPE COLONY COAT OF ARMS, IN COLOURS, SHEET 22½" x 17½", 1s. 3d. each.	